श्री बृहत् कल्पसूत्र

(भाषान्तर)

अनुवे

मूल सूत्र, शब्दार्थ, भावार्थ सहित.

मूल्य ०-१२-०

लेखक

डा. जीवराज घेलाभाई दोशी.

L. M. & S.

प्रकाशक.

डा. जीवराज घेलाभाई दोशी.

L. M. & S.

अमदावाद (...)

श्री [illegible]हत् कप्प[illegible]त्तं

(वे[illegible]कल्प)

छेदसूत्र

शुद्ध मूळ, शब्दार्थ, भावार्थ सहित.

मूल्य रु. १-४-०

लेखक तथा [illegible]

डा. जीवराज घेलाभाइ दोशी. L. M. & S.

अमदावाद (नवे दरवाजे)

श्री सत्यविजय प्रीन्टींग प्रेसमां शा. सांकळचंद हरीलाले छाप्युं—अमदावाद.

संवत १९७१ आवृत्ति १ ली. सने १९१५ प्रत १०००

प्र स्तावना.

(१). आ सूत्रनुं नाम बृहत् कल्प सूत्र छे. एहने वेदकल्प सूत्र पण कहे छे. आ सूत्र छेद सूत्र छे. अ-त्यार सुधीमां कलकत्ताना बाबु साहेब तरफथी छेद सूत्र सिवायना आगमो छपाया छे. छेद सूत्र पैकीनुं आ सूत्र पेहेल वेहेलुं छपाय छे. आ सूत्र बधा छेद सूत्रोमां नहानुं छे एटले के तेमां छ उदेसा छे ने मूळ श्लोकनी संख्या ४७१ नी छे. आ सूत्रमां साधु तथा साध्वीनो आचार छे. आ सूत्र दरेक साधु तथा साध्वीने मोढे करवानी तथा मनन करवानी घणीज अगत्यता छे. श्रावक, श्राविकाने पण वांचवा लायक छे केमके आ सूत्र ज्ञान मेळववाथी साधु समाचारीनी पूर्ण माहिती थशे ने साधुने रहेवाना स्थानक, पाट, पाटला, वस्त्र, पात्र, रजोहरण, आहार वगेरे वोहोराववानी रीत समजी शकाशे जेथी वोहोराववाना केटलाक दोषथी श्रा-वक मुक्त थशे. आ सूत्रनो मुळपाठ विद्वानो पासे सुधरावी छपावेल छे ने दरेक पाठनी नीचे बीजा एहवाज जातना सूत्र पाठनो फेरफार होय ते पण पाठान्तर रुपे बताव्यो छे. आ पाठान्तरनी समजण पडे माटे आ सूत्र नो मूळपाठ कइ कइ वेद कल्पनी प्रतोने आधारे तैयार कर्यो छे ते सूत्रोनी हकिकत नीचे मुजब छे.

(२). १ (सी) नामनी प्रत जे सने १८८०–८१ नी सालमां खरीदेली ने जेनो नंबर ११ (पी)

छे ने जे पुना शेहेरमां आवेल डकन कोलेज लाइब्रेरीमांनी प्रत छे. आ प्रत संवत १२१८ नी सालमां लखेल छे.

२ उपली प्रतना जेवी संवत १३३४ नी सालमां लखाएली ताड पत्रनी प्रत उपरथी करेल नकल जेनो नंबर ७७८ छे. आ प्रतनुं नाम (नानी सी) छे.

उपली बने प्रतो चुर्णीनी छे. चुर्णीमां आखां सूत्रो आपेल नथी पण शरुआतनो भाग आपेल छे ते उपरथी मूळ पाठो नीकळी शके छे. आ बन्ने प्रतो एक सरखी छे.

३ (टी) नामनी त्रीजी प्रत जेमां पेहेला अने बीजा उदेसानी टीका छे. आ प्रतनो नंबर १२ छे ने ते डकन कोलेज लाइब्रेरीनी नंबर ३९० वाळी प्रत छे. आमां बेज उदेसा आपेल छे पण बाकीना उदेसाना केटलाक सूत्रो पण तेमां आवी जाय छे. आ प्रत १७ मा सैकाना शरुआतनी संभवे छे, जो के तेना उपर तारीख नथी.

उपरनी त्रण प्रतो सीवाय नीचेनी मूळ सूत्रोनी फकत टबा साथेनी प्रतोनो उपयोग कीधेल छे ते प्रतोना नाम.

४ (मोटी) बी अथवा बी नामनी प्रत जेमां १ थी १८ सुधीना पाना छे.

५ (नानी) बी नामनी प्रत जे वगर तारीखनी नंबर ७३४ वाळी छे.

६ (डबल्यु) नामनी प्रत जे पण वगर तारीखनी नंबर २२२ वाळी छे.

७ (इटालीक) बी नामनी प्रत संवत १८१२ नी नंबर २१०८ वाळी छे.

उपर मुजब जुदी जुदी सात प्रतोनो आधार आ सूत्रना मूळ पाठनुं संशोधन करवामां लीधो छे.

आ प्रतोमां नंबर ७ वाळी प्रत, नंबर १ तथा ३ नी प्रतोने मळती आवे छे पण नंबर ४–५–६ नी प्रतो साथे मळती नथी. सामान्य रीते घणुखरु नंबर ४–५–६ नी प्रतो उपर आधार राखी मूळ पाठो लेवामां आवेल छे.

आ सूत्रना पाठांतरमां नंबर १ सी, ३ टी, ४ मोटी बी अथवा बी, ५ नानी बी, ६ डबल्युं अने ७ इटालीक बी एटला नामोनी प्रतो आवशे, ए बाबत ध्यानमां राखवाथी कइ बुकनो पाठांतर छे ते सहलाइथी समजाशे. वांचक वर्गने जलदीं समज पडे माटे उपली बुकोना नाम इंग्रेजी तथा देवनगरी लीपीमां मुक्या छे. पांठातरमां (पी) शब्द आवे त्यां पेहेली (सी) समजवी ने (टी एच) इंग्रेजी शब्द आवे त्यां ठाणांग सूत्र समजवुं.

(१). आ बृहत् कल्प सूत्रमां आवता मूळ पाठो, नीचेना बीजा सूत्रोना मूळ पाठो साथे मळता आवे छे.

बृहत् कल्प सूत्र.		इग्रेजीमां छपाएल कल्प सूत्रमा
उदेसो	सूत्र संख्या	नींचेना फकराओ साथे.
१	३५ (जे उवसमइ)	५९

॥ ३ ॥

४	२७		१२ ने त्यार पछीना
५	५४		२१

उद्देसो	सूत्र संख्या	निसीह सूत्र उद्देसो	सूत्र संख्या
१	३८	११	१९ के (२२)
३	१	४	२० „ (२९)
३	३ ने त्यार पछी	१२	५
३	५ थी १०	२	२२ थी २४के(२३–२४–२५)
३	१७	१०	५२ „(५३)
३	२५ अने त्यार पछी	२	५६ ने त्यार पछी के(५७)
३	२८	१	५८ „(५९)
४	१	१	१
४	११ ने त्यार पछी	१२	३५ अने त्यार पछी के (३७)
४	२७	१२	४४ „ (५१)

॥ ३ ॥

५	६ थी १०	१०	३५ थी ४०
५	४५ अने त्यार पछी	२	१ थी ८
५	४८	११	२७
६	१	४	२३

स्थानांग सूत्र बाबु साहेबनुं तेना नीचेना पानाना सूत्रो साथे

२	२९ अने त्यार पछीना	१९३ अने त्यार पछीना
४	१–८	१७९ ,, ,,
४	२७	३६४ ,, ,,
४	२४ थी ३०	३९२ अने ४५४
६	१ अने त्यार पछीना	४२६ अने त्यार पछीना
६	७ थी १२	३८३ ,, ,,
६	१३ अने त्यार पछीना	४२८ ,, ,,

आ सूत्र प्रसिद्ध करवामां अमारी मतलब फक्त जैनागमना ज्ञाननो फेलावो करवानो छे. आ सूत्रनी कीमत तेथी करीने घणीज कमती राखी छे जेथी दरेक जैनबंधु ते सूत्र खरीदी वांची शके. आ सूत्रोना वेचाणमांथी थती उपज आवाज बीजां जैन आगमो छपाववामांज वपराय छे. आ सूत्रनुं शुद्धीपत्र पण अलग छपावी पाछळ चोडेल छे. आ सूत्र छपाववामां कोइ भुलचुक रही गइ होय तो तेमां सुधारो करी वांचवा तथा तेवी सुधारवानी बाबतो अमने लखी मोकलवा अमारी दरेक जैन बंधुने अरज छे. अमारा तरफथी छपायेल पुस्तको बाबतनी जाहेर खबर आ सूत्रमां छपावी छे ते उपर वांचक वर्गनुं ध्यान खेंचवानी रजा लउंछुं ता. २१–८–१५.

डा. जीवराज घेलाभाइ दोसी.

L. M. & S.

नवेदरवाजे–अमदावाद.

अनुक्रमणिका.

	उपगरण	क्रिया	क्लेश	विहार	स्थानक
१६-१७ साधुसाध्वीने केवुं मातरीयुं (पेशाबनुं भाजन) कळपे	१	...	...	...	...
१८ साध्वीने पछेडी बांधवानी चींदरडी कळपे	१	...	...	...	...
१९ साधुसाध्वीने नदीकांठे अमुक क्रियाओ न करवा बाबत	.	१	...	...	...
२०-२१ साधुसाध्वीने केवा उपाश्रये रहेवुं	...	...	...	...	१
२२-२४ कोनी नेश्राए रहेवुं	...	...	...	...	१
२५-३४ केहवा स्थानकमां रहेवुं	...	..	...	..	१
३५ साधुसाध्वीने मांहोमांहे कलेश थयो होय तो शुं करवुं	...	...	१	...	...
३६-३७ साधुसाध्वीने विहार करवा आश्री	...	...	...	१	...
३८ लडाइ थती होय त्यांथी विहार करवा आश्री	...	...	...	१	...

॥ ९ ॥

	आहार	उपगरण	विहार
३९-४२ उपगरण लेवानी विधि	...	१	...
४३ आहार वोहरवा आश्री	१	...	...
४४ स्थानक पाटपाटला दिवसे जाचेल रात्रे लेवा बाबत	...	१	...
४५ वस्त्र रात्रे न लेवा संबंधी	...	१	...
४६ चोरे चोरेल वस्त्र रात्रे पण लेवा बाबत	...	१	...
४७ रात्रे विहार न करवा बाबत	...	...	१
४८ जमणवारमां वोहरवा न जवा बाबत	१	...	...
४९-५० साधुसाध्वीने रात्रे केटली संख्या होय तो बहार जवुं (अमुक क्रिया माटे)	...	...	१
५१ कया देसमां विहार करवो	...	...	१

			आहार	उपग्रण	स्थानक
उद्दे. २	१–१२	केहवो उपाश्रय खपे ते बावत	...	...	१
पाठ १-३०					
पा. २६-४६	१३	स्थानकमां उतरवानी रजा लेवा बावत	...	...	१
	१४-२८	सेज्यांतरना आहार बावत चौभंगी	१	...	...
	२९-३०	केटली जातना वस्त्र तथा रजोहरण खपे	...	१	...
उद्दे. ३	१–२	साधुसाध्वीने एकबीजाना उपाश्रयमां			
पाठ १-३९		जवा आववा आश्री मर्यादा बतावे छे	...	...	१
पा. ४७-६२	३–६	केवी जातनुं चामडुं रोगादिक कारणे कल्पे	...	१	...
	७-१०	केवी जातनुं वस्त्र खपे	...	१	...
	११-१२	कछोटो वाळवा संबंधी	...	१	...
	१३-१४	केवी रीते वस्त्र वोहरवुं	...	१	...
	१५-१६	साधु साध्वीने प्रथम प्रवर्जा केती	...	१	...

॥ ६

			आहार	पायश्चित	स्थानक
	३१-३२	वगर धणीयाता घरमां उतरवा बाबत	...	...	१
	३३	धणीयाती जग्यामां धणीनी आज्ञा मागी रहेवा बाबत	...	...	१
	३४	सेना उतरी होय तेवी जग्यामां न रहेवा बाबत.	...	...	१
	३५	गोचरी तथा (ठंडीलनी पांच गाउनी मर्यादा)	१	...	...
उद्दे. ४					
पाठ १-३१ पा. ६४-९१	१	त्रण प्रकारे संजमनो नाश थाय ने गुरु प्रायश्चित पामे	...	१	...
	२	त्रण प्रकारे दशमुं प्रायश्चित पामे	...	१	...
	३	त्रण प्रकारे नवमुं प्रायाश्चित पामे	...	१	...

॥

		आहार	दिक्षा	पायाश्चित	वांचणी	समजाववा
४–५	त्रण जणने दिक्षा तथा वांचणी आपवी न कळपे	...	१	...	१	...
६	त्रण जणने वांचणी आपवी कळपे	...	...	...	१	...
७–८	त्रण जणने समजाववा दोहिलाने त्रण जणने समजाववा सोहिला	...	...	...	...	१
९–१०	साधुसाध्वी पडता झाली राखवामां एक बीजानी साह्ज्ज इच्छे तो चौमासीक प्रायश्चित पामे	...	...	१	...	...
११-१२	पेहेळी पोरसीनो आहार पाछली पोरसीए न राखवा बाबत तथा गाम बहारवे गाउ उपरांत आहार न राखवा बाबत	१	...	...	...	...
१३	संकितादिक सदोष आहार बाबत	१	...	...	...	...

		आहार	क्रिया	क्लेश	परिहार वि.चा.	बीजा गच्छ मां जवुं.
१४	पेहेलाने छेला तिर्थकरना साधुने आहार वोहरवा बाबत	१	...	...	...	...
१५-१७	ज्ञानादिक निमित्ते बीजा गणमां जवा बाबत		...	...	...	१
१८-२०	संभोगने अर्थे (एटले आहारपाणी भेगो करवा) के सेवा करवा अन्य गच्छ (संघाडा) मां जवा आश्री	...	...	...	...	१
२१-२३	सूत्रार्थ भणाववा अन्य गच्छमां जवा आश्रा	...	...	...	...	१
२४	साधु गुजरी जता तेनुं कलेवर परठववा बाबत	...	१	...	...	...
२५	कलेश कर्यो होय तो शुं करवुं ते बाबत	...	...	१	...	...
२६	परिहार विशुद्ध चारित्रीयाने आहार लेवा बाबत	...	...	...	१	...

			आहार	क्लेश	प्रायश्चित	विहार	स्थानक
	२७	पांच मोटी नदीयो उतरवा बाबत	...	...	...	१	...
	२८ ३१	केहवा तरणाना घरमां उतरवुं ते बाबत	...	...	...	...	१
उद्दे. ५							
पाठ १-५४ पा. ९२-११६	१–४	देवता देवी स्त्री पुरुषनुं रुप करी साधु साध्वीने फरसता बन्ने साहज्ज इछे तो मैथुन सेववानुं प्रायश्चित पामे	...	...	१	...	...
	५	साधुसाध्वी कलेश करी बीजा संघाडामां जता समजावी तेज संघाडामां पाछा वाळवा बाबत	...	१	...	...	...
	६–९	सूर्योदय पेहेलांने सूर्य आथम्या पछी आहारपाणी न लेतां परठववा बाबत	१	...	...	...	...
	१०	रात्रे डकार आवतां शुं करवुं ?	१	...	...	...	...

		आहार	उपगरण	क्रिया	पायश्चित
११-१२	आहारमां आहार वोहरतां बेइन्द्रिया-दिक जीवके पाणीनुं बिन्दु आवी पडे तो शुं करवुं	१	...	...	...
१३-१४	साध्वीने पशुजातीना स्पर्शनी साइज्ज वांछता हस्तकर्मनुं तथा मैथुन सेववानुं प्रायश्चित आवे	...	...	...	१
१५-१८	साध्वीने एकलां रहेवुं, एकलां आहार पाणी लेवा जवुं, एकलां संझाय करवा के ठंडीले जवुं के विहार करवो न कल्पे	...	...	१	...
१९-२१	साध्वीने वस्त्ररहित नग्न रहेवुं नहीं, के पात्रा रहेवुं नहीं तथा उघाडे डीले बेसवुं नहीं	...	१	...	...

॥ ९ ॥

	उपगरण	क्रिया
२२-२३ साध्वीने बहार आतापना लेवी नहीं, उपाश्रयना वाडावाडीमां आतापना लेवी कल्पे	...	१
२४-३४ साध्वीने अभिग्रह बावतना दसबोल करवा न कल्पे	...	१
३५-३६ साध्वीने वस्त्रादीकनी पलाठीवाळी बेसवुं कल्पे नही, साधुने कल्पे	...	१
३७-३८ साध्वीने ओठींगण सहित आसने बेसवुं कल्पे नहीं, साधुने कल्पे	...	१
३९-४० साध्वीने पाट उपर पाटके बाजोठ उपर उभुं रहेवुं के बेसवुं कल्पे नहीं, साधुने कल्पे	...	१
४१-४२ साध्वीने नाळ सहित तुंबडु राखवुं कल्पे नहीं, साधुने कल्पे	१	...

		आहार	उपगरण	क्रिया	परिहार विशुद्ध
४३-४४	साध्वीने डांडी सहित पुंजणी राखवी कल्पे नही, साधुने कल्पे	...	१	...	...
४५-४६	साध्वीने लाकडानी (उघाडी) डांडीनो रजोहरण कल्पे नही, साधुने कल्पे	...	१	...	...
४७-४८	साधुसाध्वीने एकबीजानुं मात्रुं लेवुं के आपवुं न कल्पे, अमुक कारणे कल्पे	...	...	१	...
४९-५१	साधुसाध्वीने पहेला पहोरनो आहारके औषध के तेलादीक मर्दन करवा माटे पाछला पहोरे कल्पे नही	१	...	...	...
५२	सुगंधी द्रव्य साधुसाध्वीने चोपडवुं कल्पे नही	...	...	१	...
५३	परिहार विशुद्ध चारित्र सेवनारने स्थिवर अमुक कारणे बोलावे	...	...	...	१

			आहार	क्रिया	पायश्चित	साहज आपवी
	५४	साध्वी सरस आहार एकवार बोहोरेथी तृप्ती पामे, तेम तृप्ती न थाय तो फरी आहारपाणी बोहरवा जाय	१	...	...	...
उद्दे. ६						
पाठ १-१४ पानुं ११७-१२९	१	साधुसाध्वीए छ जातना अवर्णवाद न बोलवा	...	१	...	...
	२	छ प्रकारना भला आचारवाळा साधु साध्वीने पण जुठा आळनुं प्रायश्चित लेवा बाबत	...	...	१	...
	३-१२	साधुसाध्वीए एकबीजाने अमुक कारणे साहज्ज आपवा बाबत	...	...	...	१
	१३	छ बोल आचारने निष्फळना करणहार	...	१	...	...
	१४	छ प्रकारना आचार	...	१	...	

जाहेर खबर.

अमारा तरफथी जे जे सूत्रो छपावी बहार पाडवामां आवेला छे के हवे पछी छपावी बहार पाडवामां आवशे तेनो मुख्य उद्देश नीचे मुजब छे.

१. जैन धर्मना ज्ञाननो फेलावो करवो. २. ४५ पीस्ताळीसे आगमोना मूळपाठ पश्चीम देशोना विद्वानो पासे भारे खरचे सुधरावावा. आ मूळ पाठ घणा जुना आगमोनी घणी प्रतो साथे मेळवी सुधरावी पाठान्तर लखावीने छेवटनुं पुफ पण ते विद्वानो पासे सुधरावीने पछी छेवट ते मूळपाठ छपाववानी भारे खरचाळु योजना अमे अमारा पदरथी करी छे. उपरनी हकीकतथी खुलुं जणाशे के मूळ पाठ घणो शुद्ध थशे. आवा पश्चीम देशोना विद्वानो पासे शुद्ध करावेल मूळ पाठवाळा सूत्रोनी प्रथम खातरी करी तेवाज सूत्रोज खरीदवामां आपना पैसानो सद उपयोग करी ज्ञान दानमां मदद करशो. अमे पेट भराइ करवाने माटे सूत्रो छपावता नथी पण उपर लख्या मुजब शुद्ध मूळपाठ अमारे खरचे लखावी ते मूळपाठ उपर मुजब छपावीने पछी अर्थ, मूळ-

॥ ११ ॥

पाठने भावार्थ साथे सूत्रो छपावी तेनुं जे वेचाण थाय तेनी उपजमांथी ४९ आगमो एक पछी एक उपर मुजब छपाववानी योजना अमारा तरफथी करवामां आवेल छे.

अमारा तरफथी नीचेना सूत्रो छपाया छे.

१	उत्तराध्ययन सूत्र शुद्ध मूळ, अर्थ, भावार्थ साथे पाका पुठानुं	रु. ६—८—०
२	उत्तराध्ययन सूत्र शुद्ध मूळ, अर्थ, भावार्थ साथे पानानुं पाटलीओ साथे	रु. ६—०—०
३	उतराध्ययन मूळपाठ ३६ अध्ययन पुठावाळुं	रु. १—४—०
४	दशवैकालिक सूत्र शुद्ध मूळ, अर्थ, भावार्थ साथे पानानुं पाटलीओ साथे	रु. २—४—०
५	दशवैकालिक सूत्र मूळपाठ बांधेल पुठावाळुं	रु. ०—४—०
६	सामायक—प्रतिक्रमण अर्थ सहित आठ कोटी तथा छ कोटीना खंभात, लींबडी ने गोंडळ संघाडाने उपयोगी बांधेल पुंठानुं	रु. ०—६—०
७	[illegible]क अर्थ सहित बांधेल पुंठानुं	रु. ०—१—६

८ बृहत् कल्प सूत्र मूळपाठ शब्द कोष साथे — रु. ०-१२-०

९ बृहत् कल्प सूत्र अर्थ, मूळपाठ, भावार्थ साथे पानानुं पाटलीओ साथे. — रु. १-४-०

डा. जीवराज घेलाभाइ दोसी.

L. M. & S.

नवेदरवाजे—अमदावाद.

उपरनां पुस्तको अमदावादमां मळवानुं ठेकाणुं.

शा. त्रीभोवनदास रुगनाथदास ठे. आकाशेठकुवानी पोळना

शा. बालाभाइ छगनलाल ठे. कीकाभटनी पोळना

शा वाडीलाल काकुभाइ ठे. तळीयानी पोळना

आ सूत्रना अघरा शब्दोनो कोश तेमां मागधी शब्दने मळतो संस्कृत शब्द तथा दरेक मागधी शब्द कया उद्देसाना कया पाठमां आव्यो छे ते बताव्यो छे.

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
अंसिया	अंशिका	१	६-११
		२	२३.२४
अङ्गमगह	अङ्गमगध	१	५२
अणत्थमियसंकप्प	अनस्तमितसंकल्प	८	६-९
अणवट्टप्प	अनवस्थाप्य	४	३
अणुग्घाइय	अनुद्घातिक	१	३८
		२	१८
		३	३४
		४	१.९.१०
		५	१-४
		,,	६-१०

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
		५	१३.१४
अणुवट्ठावियग	अनुपस्थापितक	४	१३
अनियाणया	अनिदानता	६	१३
अन्तरागिह	अन्तरगृह	३	२२-२४
अन्तोलित्तय	अन्तर्लिप्तक	१	१६.१७
अन्नमन्नं करेमाण	(अन्योन्य)	४	१
अपडिहट्टु	अप्रातिहृत्य	३	२८
अपाइय	अपात्रिक	५	२०
अप्पसागारिय	अल्पसागारिक	१	२६
अप्पबिइय	आत्मद्वितीय	१	४९.५०
अप्पतइय	आत्मतृतीय	,,	,, ,,

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
अप्पचउत्थी	आत्मचतुर्थी	१	४९-५०
अभिनिव्वगडाग	(जुओ) वगडा	१	११
अवङ्गुयदुवारिय	अपावृतद्वारक	१	१४ १५
अवत्तव्व (छ)	अवक्तव्य	६	१
अविओसविय-	अवितोषि-	१	३५
पाहुड	तमाभृत	४	५.६.२५
		५	५
		६	१
अहालन्द	..	२	१-४-८
		३	२९-३१
		”	३३
अहालहुसय	(यथा-लघुशस्+क)	५	५३
अहेसवणमायाग	अधःश्रवणमात्रक	४	२८.३०
आउञ्चणपट्टग	आकुञ्चनपट्टक	५	३५.३६

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
आगमणगिह	आगमनगृह	२	११.१२
आरिए खेते	आर्य क्षेत्रम्	१	५१
आहाडिया	आहृतिका	१	४६
		२	१९.२०
	“जुओ” हरिया०		
आहाराइणियाए	याथारात्निकया	३	१९-२१
इच्छा	ऋच्छा	१	३५
		६	१३
उग्गयावित्तीय	उद्गतवृत्तिक	५	६-९
उग्गाल	उद्गार	५	१०
उग्घाइय	उद्घातिक	४	११.१२
उद्दिसावेत्तए	उद्देशयितुम्	४	२१-२३
उवगरणजाय	उपकरणजात	४	२४
उवाइणावेइ	उपायनापयति	३	३४
		४	११.१२

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
एरवई	अजिरवती	४	२७
ओकिखण्ण	अवस्तीर्ण	२	१.२.८.९
ओग्गह	अवग्रह	१	३९-४२
		२	२८-३३-३५
		३	११.१२
ओग्गहणपट्टग	अवग्रहणपट्टक	२	११.१२
ओट्टिय	औष्ट्रिक	२	३०
ओण्णिय	और्णिक	२	३०
ओहाडियाचिलिमिलियाग	चिलिमिलिकावघाटितक	१	१४
कप्पट्ठिई	कल्पस्थिति	६	१४
कप्पट्ठिय	कल्पस्थित	४	१४.२६
		५	५३
कप्पाग	कल्पाक	२	१३

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
करभी	दुक्कणाइ	२	१०
कुणाला	....	१	५१
		४	२७
कोक्कुइय	कौकुतिक	६	१३
कोसम्बी	कौशाम्बी	१	५१
कोसिया	कोषा	४	२७
खाणूय	स्थाणुक	६	३.५
गङ्गा	..	४	२७
गणावच्छेइय	गणावच्छेदक	३	१४
	गणावच्छेदिन्	४	१५-२३
घडिमत्तय	घटीमात्रक	१	१६.१७
चक्खुलोलुय	चक्षुर्लोलक	६	१३
चम्म	चर्मन	३	३-२
चारए	चरितुम्	१	३६.३७

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
चित्तकम्म	चित्रकर्म	१	२०.२१
चिलिमिणीया	चिलिमिलिया	१	१८
	चिलिमिलिका		
छेओवट्ठावणिय	छेदोपस्थापनिक	६	१४
छेय	छेद	२	४७
		५	५
जउणा	यमुना	४	२७
जङ्गिय	जङ्गम	२	२९
जवजव	....	२	१
जिणकप्प	जिनकल्प	६	१४
जोइ	ज्योतिस्	२	६
तप्पढमया	तत्प्रथमता	३	१५.१६
तालपलम्ब	तालप्रलम्ब	१	१-५
तिन्तिणिय	तिन्तिणिक	६	१३

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
तिरीडपट्ट	तिरीटपट्ट	२	२९
तेन्न	स्तैन्य	४	३
थूणा	स्थूणा	१	५१
थेर	स्थविर	३	१४
		४	१५-२३
		५	५३
		६	१४
दगतीर	उदगतीर	१	१९
दारुदण्डग	दारुदण्डक	५	४५.४६
पायपुच्छण	पादप्रोञ्छन		
दुग्ग	दुर्ग	६	७
दुस्सन्नप्प	दुःसंज्ञाप्य	४	७
देव	देवी	५	१-४
नावा	नौ	६	९

॥१४॥

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
निग्गन्थीसुत्ताणि	.	५	१५-३४
नियाणकरण	निदानकरण	६	१३
निव्विट्ठकाइय	निर्विष्टकायिक	६	१४
निव्विसइ	निर्विशति	२	१३
		६	१४
निस्साए	निश्रया	१	२२-२४
नीहडिया	निर्हृतिका	२	२१.२२
पईव	प्रदीप	२	७
पक्खिजाइय	पक्षिजातिक	५	१३.१४
पडिहारिय	प्रातिहारिक	२	२५-२८
		३	४.२५
		,,	२७.२८
पणग	पनक	४	२८-३१
		६	८

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
पत्तिय	प्रतीत	५	५
पत्थार	प्रस्तार	१	१४
		६	२
परिक्खेव	परिक्षेप	१	६-९
परिहार		१	३९-४२
		२	४-७
		३	२८.३४
		,,	३९
		४	२६
		५	५३
परिहारट्ठाण	परिहारस्थान	१	३८
		२	१८
		४	९-१२
		५	१-४
		,,	६-१०

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
		५	१३,१४
पलिमन्थु	परिमन्थु	६	१२
पलिस्सयइ	परिश्रयति	४	९,१०
पसुजाइय	पशुजातिक	५	१३,१४
पाण	प्राण	४	२८-३१
	पान	५	११
		६	४,६
पायकेसरिया	पात्रकेशरिका	५	४३,४४
पायपुञ्छण	पादप्रोञ्छन	१	३९-४२,४५
		५	४५,४६
पाराञ्चिय	पाराञ्चिक	४	२
पारियासिय	परिवासित	५	४९-५१
पारिहारिय	पारिहारिक	२	१३
पाहुड	प्राभृत	१	३५

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
		४	५,६
पाहुडियाग	प्राभृतिका प्राभृतिक	२	२५-२८
पिच्चिय	पिच्चित	२	३०
पिण्डग	पिण्डक	२	८,१४-१८
पुलागभत्त	पुलाकभत्त	५	५४
पूयाभत्त	पूजाभक्त	२	२५-२८
बब्बा	बल्वज	२	३०
बाहिरिया	बाहिरिका	१	६-९
भाङ्गिय	भाङ्गिक	२	२९
मउड	मुकुट	४	३०-३१
महानई	महानदी	४	२७
मही	....	४	२७
मुञ्ज	....	२	३०
मेरा	मर्यादा	४	१२

॥१५॥

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
मेहुण	मैथुन	४	१.९.१०
		५	१-४ १४
मोय	मोक	५	४७.४८
मोहरिय	मौखरिक	६	१३
रयहरण	रजोहरण	२	३०
		३	१५.१६
रुक्खमूल	रुक्षमूल	२	११.१२
रोगायङ्क	रोगातङ्क	५	४७-५२
लाउय	अलाबुक	५	४१.४२
वंसीमूल	वंशमूल	२	११.१२
वगडा	वडाग वयड	....	..
वत्थ	वस्त्र	१	३९-४२.४५
		२	२९
		३	७-१०.१५.१६

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
वत्थु	वास्तु	३	३१-३२
ववहार	व्यवहार	५	५३
वाइय	वातिक	४	४
विकप्प	विकल्प	४	१४
विक्खिण्ण	विस्तीर्ण	२	१.२.८.९
विगइपाडिबद्ध	विकृतिप्रतिबद्ध	४	५.६
विगरण	विकरण	३	२७
वियड	विकट विकृत	२	४.५
वियडगिह	विवृतगृह	२	११.१२
वीसुम्भइ	विश्रम्भाति-विष्कम्भति	४	२४
वेरज्जविरुद्धरज्ज	वैराज्य विरुद्ध राज्य	१	३८
संखडि	संस्कृति	१	४८
संथाडिय	संतृतिक-संस्तृतिक	५	६-९
सथरइ	संतरति-संस्तराति	५	५४

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
समाहिमत्तय	समाधिमात्रक	१	१७
संभोगपडियाए	संभोगप्रत्ययाय	४	१८-२०
सरऊ	सरयू	४	२७
सविसाण	सविषाण	५	३९-४०
सवेण्टग	सवृन्तक	५	४१-४४
सागारकड	सागारकृत	१	३९-४२
		४	२४
सागारिय	सागारिक	१	२२-३०
		२	१३-२८
		३	२६-२८
		४	२४
साणग	सानक	२	२९-३०
सामाइयसंजय	सामायिकसंयत	६	१४
सालि	शालि	२	१
सावस्सय	सापाश्रय	५	३७ ३८

मागधीशब्द	संस्कृत	उद्देसो	पाठ
सुय	श्रुत	४	२५
सुरा	....	२	४
सुसन्नप्प	सुसंज्ञाप्य	४	७.८
सेज्जा	शय्या	१	३१.३२
सेज्जासंथारग	सेज्जासंस्तारक	१	४४
		३	२०.२५-२९
सेणा	सेना	३	३४
सेय	सेक	६	८
सेहतराग	शैक्षतरक	४	१३
सोवीरय	सौवीरक	२	४
हत्थकम्म	हस्तकर्म	४	१
		५	१३
हरियाहडिया	हृताहृतिका हरिताहडिया	१	४६
हीर	....	६	३.५

॥ *बृहत् कप्पसुत्त.॥

पढमो उद्देसओ.

॥ अथ बृहत्कल्प सूत्र (वेद कल्प) छेद सूत्रनो प्रथमो उद्देसो ॥ १ ॥

अर्थः ॥ १ ॥—नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ आ० काचां ॥ ता० ताड वृक्षनां एटले (केळनां) ॥ प० लांबी आकृतिवाळां फळ (केळां) ॥ अ० अण भेध्यां (अण मोळ्यां—मोळेलां नहीं) प० वोहोरवां (न कल्पे) ॥ १ ॥

* कप्पसूत्र ए सूत्रने बृहत्कल्प अथवा वेदकल्प सुत्र कहे छे, वैतकल्प [वेद कल्प] एटले पापने विदारे ते कारणे वैतकल्प कहीए; अथवा बे प्रकारनो कल्प कहेतां आचार छे जेनी अंदर ते माटे वैतकल्प कहीए अथवा वैत

मूल पाठः-॥ १ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गथीण वा आमे ताळपलम्बे अभिन्ने पडिग्गाहेत्तए ॥ १ ॥

भावार्थ ॥ १ ॥ प्रथम उद्देशानो अर्थ लखीए छीए. " नो कप्पई " नो० न ॥ क० कल्पे ॥ एमां "न" शब्द निषेधवा भणी छे. न कल्पे निग्रन्थने निग्रन्थीने ते निग्रन्थना बे भेद छे. [१] निश्चय निग्रन्थ अने [२] व्यवहार निग्रन्थ. निश्चय निग्रन्थ ते बारमा गुणस्थानकवाळा साधु अने व्यवहार निग्रन्थ ते छठ्ठा गुणस्थानके वर्तनारा साधु. हवे उपर जे " नो कप्पइ " शब्द कह्यो छे ते निश्चय निग्रन्थने तो नज कल्पे अने व्यवहार निग्रन्थने आगळ बतावशे ते मुजव केटलीक बाबतो न कल्पे अने केटलीक अपवाद मार्गे कल्पे पण खरी. हवे व्यवहार निग्रन्थने शु कल्पे ने शुं न कल्पे ते देखाडे छे. न कल्पे साधुने साध्वीने काचां ताडवृक्षनां एटले केळनां झाडनां फळ ते फळ केवां छे तो के लांबी छे आकृति जेहनी एटले केळां समजवां पण ताडवृक्षनुं फळ कहेतां

कहेता विविध प्रकारना कल्प [आचार] छे जेने विषे ते भणी वैतकल्प कहीए अथवा उत्सर्ग अपवाद ए बे प्रकारना कल्प (आचार) छे जेने विषे ते कारणे वैत कल्प कहीए अथवा जे वस्तुने थापी छे तेज वस्तुने कारणे उथापी छ तेमज जेने उथापी छे तेने कारणे थापी छे ते भणी वैतकल्प कहीए, इत्यादिक घणा अर्थ छे ते अर्थ श्रीमहावीर भगवाने गौतमादिक साधुओने कह्या छे.

ताडफळ अथवा गलेळी जेने कहे छे ते न समजवी कारण के ते फळ गोळ थाय छे अने अहिंयां तो लांबी आकृति बतावी छे, वळी ते ताडवृक्षनां फळ काचां कांइपण काममां आवतां नथी, फक्त पाक्या पछी ते फळने हलकी बर्णना लोको खाय छे, सारां अने उत्तम माणसो तेने खाता नथी, तो साधुने तो भगवान तेवां फळ खावानी आज्ञा केमज आपे, जोके ते फळ शुद्ध छे (निर्दोष छे) तो पण जे लोक विरुद्ध गणातु होय ते बाबतनी मनाइ सूत्रमां ठेकाणे ठेकाणे छे माटे आ ठेकाणे ताडफळ एटले केळांज समजवां. वळी इहां शिष्य वधारे शंका करी गुरुने पुछे छे के हे स्वामी ! सूत्र प्रारंभ करतां प्रथमज नकार शब्द मुक्यो ते तो अमंगळीक गणाय माटे एहमां महारे शुं समजवुं ? गुरु कहे छे, हे शिष्य ! तुं सांभळ. ते शब्द अमंगळीक नथी पण मंगळीक छे, तेनुं कारण सांभळ. जे “ नो कप्पइ ” शब्द छे ते निषेधवाने अर्थे छे ते शुं निषेधवुं तो के पाप निषेधवुं कह्युं छे कारण के पाप छे ते आत्माने नर्कादि गति आपनार छे अने देवगति तथा मोक्षगति आपनार दान दया छे माटे जीवनी सद्गतिना हेतु प्रथम मनमां राखीने नकार शब्द पाप निषेधवा भणी कहयो छे माटे ते शब्द अमंगळीक नथी. सर्वज्ञना सर्वे वचन मंगळीकज छे. हे शिष्य ! एम समजी निशंक था. आ मूळ पाठनो अर्थ टुंकामां नीचे प्रमाणे छे.

भावार्थः—॥ १ ॥ आहारने अर्थे गोचरीए गएला साधु अथवा साध्वीने काचां ताडवृक्षनां एटले केळनां

झाडनां फळ लांबी आकृतिवाळां (केळां) ते अणभेद्यां एटले बारिक छुंदो कर्यां विनानां लेवां कल्पे नहीं ॥१॥

अर्थः—॥ २ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि०साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ आ० काचां॥ ता० ताड (केळनां) वृक्षनां ॥ प० लांबी आकृतिवाळां फळ (केळां) ॥ भि० (भेद्यां) मोळ्यां ॥ प० वहोरवां (कल्पे) ॥ २ ॥

मूल पाठः—॥ २ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा आमे तालपलम्बे भिन्ने पडिग्गाहेत्तए ॥ २ ॥

भावार्थः—॥ २ ॥ साधु अथवा साध्वीने काचां ताडवृक्षनां एटले केळना झाडना फळ लांबी आकृतिवाळां (केळां) भेद्यां एटले छुंदो करेलो निर्जीव (जीवरहित) थएलां जाणी वोहोरवां कल्पे ॥ २ ॥

अर्थः—॥ ३ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ प० पाकां ॥ ता० ताड ॥ (केळना) वृक्षनां ॥ प० लांबी आकृतिवाळां फळ ॥ (केळां) भि० (भेद्यां) मोळ्यां ॥ वा० अथवा ॥ अ० (अणभेद्यां) अणमोळ्यां ॥ वा० वळी ॥ प० (लेवां) वोहोरवां (कल्पे) ॥ ३ ॥

मूल पाठः—॥ ३ ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं पक्के तालपलम्बे भिन्ने वा अभिन्ने वा पडिग्गाहेत्तए ॥ ३ ॥

भावार्थः—॥ ३ ॥ साधुनेज पकव ताडवृक्ष (केळवृक्ष) ना फळ लांबी आकृतिवाळां (केळां) मोळ्यां (ककडा करेलां) अथवा अणमोळ्यां लेवां कल्पे ॥ ३ ॥

अर्थः—॥ ४ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ प० पाकां ॥ ता० ताड (केळना) वृक्षनां ॥ प० लांबी आकृतीवाळां फळ (केळां) ॥ अ० (अणभेद्यां) अणमोळ्यां ॥ प० (लेवां) वोहरवां ॥ (न कल्पे) ॥ ४ ॥

मूलपाठः—॥४॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं पक्के तालपलम्बे अभिन्ने पडिग्गाहेत्तए॥४॥

भावार्थः—॥ ४ ॥ साध्वीने पकव (पाकेलां) केळवृक्षनां लांबी आकृतीवाळां फळ (केळां) अणमोळ्यां (ककडा करेल नहीं) तेवां (लेवां) वोहरवां कल्पे नहीं ॥ ४ ॥

अर्थः—॥ ५ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ प० पाकां ॥ ता० केळ वृक्षनां ॥ प० लांबी आकृती वालां फळ (केळां) ॥ भि० (भेद्यां) मोळ्यां ॥ (ककडा करेलां) प० (लेवां) वोहरवां (कल्पे) ॥ से० ते फळ ॥ वि० जो ॥ य. वली ॥ वि० विधिए ॥ भि० (भेद्यां) मोळयां होय एटले नाहना कटका करी मोळ्यां होय तो ॥ नो० न ॥ चेव० णं. वली ॥ अ० अविधीए ॥ भि० (भेद्यां) मोळ्यां होय एटले मोटी कातली अथवा कटका न राख्या होय तो कल्पे ॥ ५ ॥

मूलपाठः—॥ ५ ॥ कप्पइ निग्गन्थीणं पक्के तालपलम्बे भिन्ने पडिग्गाहेत्तए, से वि य विहिभिन्ने, नो[1] (चेव णं) अविहिभिन्ने ॥ ५ ॥

भावार्थः—॥ ५ ॥ साध्वीने पक्व (पाकेलां) ताड (केळ) वृक्षनां लांबी आकृतीवाळां फळ (केळां) मोळेलां (कटका अथवा टुकडा करेलां) (लेवां) वोहरवां कल्पे. पण जो ते फळ विधिपूर्वक मोळ्यां होय (ककडा कर्यां होय) तो लेवां कल्पे एटले के ते फळ (केळानां) नाना नाना ककडा (टुकडा) करेलां होय तोज साध्वीने कल्पे. जो ते फळ (केळां) आविधिए मोळ्यां (टुकडा कर्यां) होय एटले एकनां बेज ककडा कीधा होय तो ते साध्वीने लेवां कल्पे नही तेनुं कारण के ते फळनी (केळानी) आकृति पुरुष चिन्ह जेवी छे माटे साध्वीए ग्रहण करतां मन वगडे तो ब्रह्मचर्यनो दोष लागे माटे ते ब्रह्मचर्यनी रक्षाने अर्थे महावीरदेवे विधिपूर्वक मोळेलां (ककडा करेलां) फळ (केळां) ने वोहरवां कह्युं छे ॥ ५ ॥

---

१. नो चेव णं अवि० *T B*, नो चेव अवि० Bb. The brackets are tobe dropped.

१ टीने (इटालीक) बी नामनी प्रतोमा "नो चेव ण अविहिभिन्हे" एहवो पाठ छे

२ मोटी बी ने नानी बी नामनी प्रतोमा "नो चेव अविहिभिन्हे" एहवो पाठ छे ने ( )मा "चेवण' पाठ मुकेलो नथी.

भावार्थः—॥ ३ ॥ साधुनेज पकव ताडवृक्ष (केळवृक्ष) ना फळ लांबी आकृतिवाळां (केळां) मोळ्यां (ककडा करेलां) अथवा अणमोळ्यां लेवां कल्पे ॥ ३ ॥

अर्थः—॥ ४ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ प० पाकां ॥ ता० ताड (केळना) वृक्षनां ॥ प० लांबी आकृतीवाळां फळ (केळां) ॥ अ० (अणभेद्यां) अणमोळ्यां ॥ प० (लेवां) वोहरवां ॥ (न कल्पे) ॥ ४ ॥

मूलपाठः—॥४॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं पक्के तालपलम्बे अभिन्ने पडिग्गाहेत्तए॥४॥

भावार्थः—॥ ४ ॥ साध्वीने पकव (पाकेलां) केळवृक्षनां लांबी आकृतीवाळां फळ (केळां) अणमोळ्यां (ककडा करेल नहीं) तेवां (लेवां) वोहरवां कल्पे नहीं ॥ ४ ॥

अर्थः—॥ ५ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ प० पाकां ॥ ता० केळ वृक्षनां ॥ प० लांबी आकृती वालां फळ (केळां) ॥ भि० (भेध्यां) मोळ्यां ॥ (ककडा करेलां) प० (लेवां) वोहरवां (कल्पे) ॥ से० ते फळ ॥ वि० जो ॥ य. वली ॥ वि० विधिए ॥ भि० (भेध्यां) मोळ्यां होय एटले नाहना कटका करी मोळ्यां होय तो ॥ नो० न ॥ चेव० णं. वळी ॥ अ० अविधीए ॥ भि० (भेध्यां) मोळ्यां होय एटले मोटी कातळी अथवा कटका न राख्या होय तो कल्पे ॥ ५ ॥

मूलपाठः—॥ ५ ॥ कप्पइ निग्गन्थीणं पक्के तालपलम्बे भिन्ने पडिग्गाहेत्तए, से वि य विहिभिन्ने, नो[1] (चेव णं) अविहिभिन्ने ॥ ५ ॥

भावार्थः—॥ ५ ॥ साध्वीने पक्व (पाकेलां) ताड (केळ) वृक्षनां लांबी आकृतीवाळां फळ (केळां) मोळेलां (कटका अथवा टुकडा करेलां) (लेवां) वोहरवां कल्पे. पण जो ते फळ विधिपूर्वक मोळ्यां होय (ककडा कर्यां होय) तो लेवां कल्पे एटले के ते फळ (केळानां) नाना नाना ककडा (टुकडा) करेलां होय तोज साध्वीने कल्पे. जो ते फळ (केळां) अविधिए मोळ्यां (टुकडा कर्यां) होय एटले एकनां बेज ककडा कीधा होय तो ते साध्वीने लेवां कल्पे नही तेनुं कारण के ते फळनी (केळानी) आकृति पुरुष चिन्ह जेवी छे माटे साध्वीए ग्रहण करतां मन बगडे तो ब्रह्मचर्यनो दोष लागे माटे ते ब्रह्मचर्यनी रक्षाने अर्थे महावीरदेवे विधिपूर्वक मोळेलां (ककडा करेलां) फळ (केळां) ने वोहरवां कह्युं छे ॥ ५ ॥

---

१. नो चेव णं अवि० *T B*, नो चेव अवि० Bb. The brackets are tobe dropped

१ टीने (इटालीक) बी नामनी प्रतोमा "नो चेव ण अबिहिभिन्हे" एहवो पाठ छे

२ मोटी बी ने नानी बी नामनी प्रतोमा "नो चेव अविहिभिन्हे" एहवो पाठ छे ने ( )मा "चेवण' पाठ मुकेलो नथी.

उपर ए आहारनी विधि बतावी. हवे स्थानकमां उतरवानी विधि तथा त्यां केटलो काळ रहेवुं ते नीचे मुजब देखाडे छे.

अर्थः—॥ ६ ॥ से० ते ॥ गा० गामने विषे ॥ (ज्यां अढार प्रकारना कर होय ते) ॥ वा० अथवा न० नगरने विषे (ज्यां कर नही ते) ॥ वा० अथवा ॥ खे० खेडने विषे (ज्यां माटीनो कोट होय ते) वा० अथवा ॥ क० नाना गामने विषे (ज्यां थोडा लोक वसे ते) ॥ वा० अथवा ॥ म० जेनी आगळ अढी कोस वेगळुं गाम वसेलुं होय तेने मंडप कहीए तेमंडपने विषे ॥ वा०अथवा ॥ प० ज्यां सर्व वस्तु मळे ते पाटणने विषे ॥ वा० अथवा ॥ आ० धातुना आगर (खाण्यो) होय तेने विषे ॥ वा० अथवा ॥ दो० जे गामने विषे भरती आवे तेने विषे ॥ वा० अथवा ॥ नि० ज्यां वाणीयाना घणा वास छे ते गामने विषे ॥ वा० अथवा रा० ज्यां राजानी राजधानी होय ते गामने विषे ॥वा०अथवा॥ आ० ज्यां तापसयोगीना ठाम आश्रम होय ते गामने विषे ॥ वा० अथवा ॥ सं० ज्यां सार्थवाह आवी उतरे ते गामने विषे ॥ वा० अथवा ॥ सं० ज्यां करसणी (खेडुत) वसता होय ते गामने विषे अथवा ज्यां परगामी पर्वतने विषे धनादिक माल लावी संताडे तेवी विकट जग्याने विषे ॥ वा० अथवा ॥ घो० ज्यां गायोना चारवावाळा गुजरलोक वसे छे ते गामने विषे॥ वा० अथवा ॥ अं० जे गामने विषे रेहेवाना ठाम मळे ते गामने विषे ॥ वा० अथवा ॥ पु० परगामना वसा-

णा ज्यां खपेते गामने विषे ॥ वा० वळी ए सोळ ठाम ॥ स० ते ॥ प० गढ सहित छे ॥ अ० नथी ॥ वा० बहार पुरां के ठाम नथी एहवा गामने विषे ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ हे०शीयाळे ॥ गि० उनाळे ॥ ए० एक ॥ मा० मास ॥ व० रहेवुं (कल्पे) ॥ ६ ॥

मूलपाठः—॥ ६ ॥ से गा[१]मंसि वा नगरंसि वा खेडंसि वा कब्बडंसि वा मडम्बंसि वा पट्टणंसि वा आगरंसि वा दोणमुहंसि वा निगमंसि वा रायहाणिंसि वा आसमंसि वा संनिवेसंसि वा संवाहंसि वा घोसंसि वा अंसियंसि वा पुडभेयणंसि वा सपरिक्खेवंसि अबाहिरियंसि कप्पइ निग्गन्थाणं हेमन्तगिम्हासु एगं मासं वत्थए ॥ ६ ॥

भावार्थः ॥ ६ ॥ विहार करता साधुने सोळ प्रकारनी वस्ती रहेवा आश्री देखाडे छे.

१ गामने विषे (ज्यां अढार प्रकारना राज्य तरफथी कर लेवाता होय तेहने गाम कहीए)

२ नगरने विषे (ज्यां गाय बळद प्रमुखना कर वेरा लेवाता न होय तेहने नगर कहीए)

---

१ The order of the names of towns &c. differs slightly in the mss. १ बधी प्रत्रोमां शहेरना नामना अनुक्रममां थोडो थोडो फेर आवे छे.

उपर ए आहारनी विधि बतावी. हवे स्थानकमां उतरवानी विधि तथा त्यां केटलो काळ रहेवुं ते नीचे मुजब देखाडे छे.

अर्थः—॥ ६ ॥ से० ते ॥ गा० गामने विषे ॥ (ज्यां अढार प्रकारना कर होय ते) ॥ वा० अथवा न० नगरने विषे (ज्यां कर नही ते) ॥ वा० अथवा ॥ खे० खेडने विषे (ज्यां माटीनो कोट होय ते) वा० अथवा ॥ क० नाना गामने विषे (ज्यां थोडा लोक वसे ते) ॥ वा० अथवा ॥ म० जेनी आगळ अढी कोस वेगळुं गाम वसेलुं होय तेने मंडप कहीए तेमंडपने विषे ॥ वा०अथवा ॥ प० ज्यां सर्व वस्तु मळे ते पाटणने विषे ॥ वा० अथवा ॥ आ० धातुना आगर (खाण्यो) होय तेने विषे ॥ वा० अथवा ॥ दो० जे गामने विषे भरती आवे तेने विषे ॥ वा० अथवा ॥ नि० ज्यां वाणीयाना घणा वास छे ते गामने विषे ॥ वा० अथवा रा० ज्यां राजानी राजधानी होय ते गामने विषे ॥वा०अथवा॥ आ० ज्यां तापसयोगीना ठाम आश्रम होय ते गामने विषे ॥ वा० अथवा ॥ सं० ज्यां सार्थवाह आवी उतरे ते गामने विषे ॥ वा० अथवा ॥ सं० ज्यां करसणी (खेडुत) वसता होय ते गामने विषे अथवा ज्यां परगामी पर्वतने विषे धनादिक माल लावी संताडे तेवी विकट जग्याने विषे ॥ वा० अथवा ॥ घो० ज्यां गायोना चारवावाळा गुजरलोक वसे छे ते गामने विषे॥ वा० अथवा ॥ अं० जे गामने विषे रेहेवाना ठाम मळे ते गामने विषे ॥ वा० अथवा ॥ पु० परगामना वसा-

१४ घोसने विषे (ज्यां गायोना चरणहार गुजर लोको वसे छे तेहने घोस कहीए)

१५ अंसियंने विषे (ज्यां गाम वच्चे रेहेवानुं ठाम होय तेहने अंसियं कहिए)

१६ पुरभयने विषे (ज्यां परगामना वेपारी लोक पोतानी वस्तु वेचवा आव्या होय तेहने पुर भय कहीए)

ए पूर्वे कह्यां ते सोळ ठेकाणां साधुने उतरवा आश्री (रहेवा आश्री) कह्यां छे पण ते स्थानक केहेवुं होय तो रहेवुं ते देखाडे छे–

ए सोळ ठेकाणामांथी कोइ एक गामने चोफेर गढ छे एटले किल्ला सहित छे पण बाहेर परुं वसेलुं नथी एहवा गामने विषे साधुने शीयाळे उनाळे एक मास रहेवुं कल्पे ॥ ६ ॥

अर्थः ॥ ७ ॥ से० ते ॥ गा० गामने विषे ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां लगे ॥ रा० राज्यधानी प्रमुख ठामने विषे ॥ वा० वळी ॥ स० ते ॥ प० गढ प्रमुख सहित छे ॥ स० ते ॥ बा० बाहार परां सहित छे ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ हे० शीयाळो ॥ गि० उनाळो ॥ दो० बे ॥ मा० महिना ॥ व० रहेवुं ॥ अ० कोट मांही ॥ ए० एक ॥ मा० महिनो ॥ बा० बाहेर ॥ ए० एक ॥ मा० महिनो ॥ अ० कोट प्रमुख मांही ॥ व० वसतो (रहे तेवारे) ॥ अ० कोट मांहि ॥ भि० भिक्षा एटले गोचरी करे ॥ बा० बाहेर ॥ व० रहेतोथको बा० बाहरनीज ॥ भि० गोचरी करे ॥ ७ ॥

मूलपाठः—॥ ७ ॥ से गामंसि वा जाव रायहाणिंसि वा सपरिक्खेवंसि सबाहिरियंसि कप्पइ निग्गन्थाणं हेमन्तगिम्हासु दो मासे वत्थए, अन्तो एगं मासं बाहिं एगं मासं; अन्तो वसमाणाणं अन्तोभिक्खायरिया बाहिं वसमाणाणं बाहिंभिक्खायरिया ॥७॥

भावार्थः ॥ ७ ॥ उपर बतावेला गाम प्रमुखने विषे ते गाम प्रमुख गढ सहित छे अने बहार परां पण वसेलां होय तो त्यां शीयाळे उनाळे साधुने बे मास रहेवुं कल्पे पण एवी रीते रहेवुं कल्पे के एक मास कोटनी अंदर रहे अने गोचरी पण कोटनी अंदरज करे, मास पूरो थया पछी बहार परामां एक मास रहे, गोचरी पण परामां करे ॥ ७ ॥

अर्थः ॥ ८ ॥ से० ते ॥ गा० गामने विषे ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां लगे ॥ रा० राज्यधानीने विषे ॥ वा० वळी ॥ स० ते ॥ प० गढ प्रमुख सहित छे ॥ अ० नथी बा० बाहेर परां ज्यां त्यां ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ हे० शीयाळे ॥ गि० उनाळे ॥ दो० बे ॥ मा० महिना ॥ व० रहेवुं (कल्पे) ॥ ८ ॥

मूल पाठः—॥ ८ ॥ से गामंसि वा जाव रायहाणिंसि वा सपरिक्खेवंसि अबाहिरियंसि कप्पइ निग्गन्थीणं हेमन्तगिम्हासु दो मासे वत्थए ॥ ८ ॥

भावार्थः—॥ ८ ॥ उपर लखेलां गामादिक गढ सहित होय पण बहार परां न होय त्यां साध्वीने शीयाळे उनाळे बे मास रहेवुं कलपे ॥ ८ ॥

अर्थः—॥ ९ ॥ से० तेहवा ॥ गा० गामने विषे ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां लगे ॥ रा० राज्यधानीने विषे ॥ वा० वळी ॥ स०ते ॥ प०गढ प्रमुख सहित छे ॥ स० तेबा० परां सहित छे त्यां ॥ क० कलपे ॥ नि० साध्वीने ॥ हे० शीयाळे ॥ गि० उनाळे ॥ च० चार ॥ मा० मास ॥ व० रहेवुं ॥ अ० गढ मांहे ॥ दो० बे ॥ मा० मास ॥ बा० बाहार ॥ दो० बे ॥ मा० मास ॥ अ० कोट मांहि ॥ व० रहे तेवारे ॥ अ० कोट मांहे ॥ भि० गोचरी करे ॥ बा० बाहेर ॥ व० रहे तेवारे ॥ बा० बाहेर ॥ भि० गोचरी करे ॥ ९ ॥

मूल पाठः—॥ ९ ॥ से गामंसि वा जाव रायहाणिंसि वा सपरिक्खेवंसि सबाहिरियंसि कप्पइ निग्गथीणं हेमन्तगिम्हासु चत्तारि मासे वत्थए, अन्तो दो मासे, बाहिं दो मासे; अन्तो वसमाणीणं अन्तोभिक्खायरिया, बाहिं वसमाणीणं बाहिं भिक्खायरिया ॥ ९ ॥

---

१. वसन्तीणं. Bbw.

१ मोटी बी, नानी बी ने डबल्यु नामनी प्रतोमां "वसमाणीण"ने बदले "वसन्तीण" पाठ छे.

भावार्थः—॥ ९ ॥ उपर लखेलां गामादिक गढ सहित होय अने बहार परांनी वस्ती पण होय त्यां साध्वीने शीयाळे उनाळे चार मास रहेवुं कलपे, पण एवी रीते रहेवुं कलपे के अंदर बे मास अने गढनी बहार परामां बे मास अने ज्यां रहे त्यांनी गोचरी करी शके ॥ ९ ॥

अर्थः—॥ १० ॥ से० ते ॥ गा० गामने विषे ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां लगे ॥ रा० राज्यधानीने विषे ॥ वा० वळी ॥ ए० एक ॥ व० कोट (वरंडी) ॥ ए० एक ॥ दु० (बहार) दरवाजो ॥ ए० एक ॥ नि० नीकळवानो ॥ प० पेसवानो एकज मार्ग छे त्यां ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ य० वळी ॥ नि० साध्वीने ॥ य० वळी ॥ ए० एकी वखते तेवा गाममां ॥ व० रहेवुं (न कल्पे) ॥ १० ॥

मूल पाठः—॥ १० ॥ से गामंसि वा जाव रायहाणिंसि वा एगवगडाए एगदुवाराए एगनिक्खमणपवेसाए नो कप्पइ निग्गन्थाण य निग्गन्थीण य एगयओ वत्थए ॥ १० ॥

भावार्थः—॥ १० ॥ तेज उपर लखेलां गामादिकना विषे चोफेर किल्लो होय अने तेने मात्र एकज बारणुं नीकळवा पेसवानुं होय तो तेवां गाम प्रमुखने विषे साधु साध्वीने एकी वखते रहेवुं न कल्पे एटले साधु होय तो साध्वी न रहे अने साध्वी होय तो साधु न रहे, कारण के दरवाजो एकज होवाथी जवा आववाने

संघटो थाय अथवा बन्ने एकी वखते गाम बहार कोइ वखत नीकळ्यां होय तो साथे पेसतां लोकोने शंका पडे माटे तेवे स्थळे रहेवुं वर्जवुं ॥ १० ॥

अर्थः—॥ ११ ॥ से० तेहवा ॥ गा० गामने विषे ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां लगे ॥ रा० राज्यधानीने विषे ॥ वा० वळी ॥ अ० जुदा जुदा ॥ व० (वरंडी) गढ ॥ अ० जुदा जुदा ॥ दु० दरवाजा ॥ अ० नीकळवाने ॥ प० पेसवाने जुदा जुदा मार्ग होय त्यां ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ य० वळी ॥ नि० साध्वीने ॥ य० वळी ॥ ए० एकी वखते तेवा गाममां ॥ व० रहेवुं (कल्पे) ॥ ११ ॥

मूल पाठः—॥ ११ ॥ से गामंसि वा जाव रायहाणिंसि वा अभिनिव्वगडाए अभिनिद्दुवाराए अभिनिक्खमणपवेसाए कप्पइ निग्गन्थाण य निग्गन्थीण य एगयओ वत्थए ॥ ११ ॥

भावार्थः— ॥ ११ ॥ उपर कहेलां गामादिकने विषे जुदी जुदी वंडीओ, वंडाओ, दरवाजा नीकळवा पेसवाने माटे होय त्यां साधु साध्वीने एकी वखते रहेवुं सुखे कल्पे ॥ ११ ॥

अर्थः—॥ १२ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ आ० हाट, चौटा ॥ गि० घर (ज्यां आव जाव होय) तेने विषे ॥ वा० अथवा ॥ र० शेरी रस्ता मांही ॥ वा० अथवा ॥ सिं० सिंघाडानो आकार

एवा ॥ गं० पंथने विषे (बे वाट रस्ता मळे त्यां) वा० अथवा ॥ ति० त्रिक (त्रण रस्ता मळे त्यां) वा० अथवा ॥ च० चार पंथने विषे ॥ वा० अथवा ॥ च० घणा वाट रस्ता एकठा मळे तेने विषे ॥ वा० अथवा ॥ अ० बे हाट वच्चे ज्यां घणा लोक आवे जाय त्यां ॥ वा० वळी व० रहेवुं (न कल्पे) ॥ १२ ॥

मूलपाठः—॥ १२ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं आवणगिहंसि वा रच्छामुहंसि वा सिङ्घाडगंसि वा तियंसि वा चउक्कंसि वा चच्चरंसि वा अन्तरावणंसि वा वत्थए ॥१२॥

भावार्थः—॥ १२ ॥ हवे साध्वीने रहेवा आश्री कहे छे-प्रसिद्ध दुकानने विषे, घणां माणसो ज्यां हमेशां बेसतां होय एवा चोराने विषे, शेरीनी वच्चे, त्रण रस्ता, चार रस्ता, चकलुं, राजपंथ, घणा रस्ता एकठा मळता होय एहवी जग्यामां साध्वीने रहेवुं नकल्पे ॥ १२ ॥

अर्थः—॥ १३ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ आ० हाट चौटा ॥ गि० घर (ज्यां आव जाव होय) तेने विषे ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां लगे ॥ अ० बे हाट वच्चे (त्यां घणा लोक आवे जाय त्यां) ॥ वा० वळी ॥ व० रहेवुं (कल्पे) ॥ १३ ॥

मूल पाठः—॥ १३ ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं आवणगिहंसि वा जाव अन्तरावणंसि वा वत्थए ॥ १३ ॥

भावार्थः ॥ १३ ॥ हवे साधुने रहेवा आश्री कहे छे–प्रसिद्ध दुकानने विषे, घणा माणसो हमेशां बेसता होय एवा चोराने विषे, शेरीनी वच्चे, त्रण रस्ता, चार रस्ता, चकलुं, राजपंथ, घणा रस्ता एकठा मळता होय एहवी जग्याए साधुए रहेवुं कल्पे ॥ १३ ॥

अर्थः—॥ १४ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ अ० उघाडां ॥ दु० कमाडवाळां ॥ उ० थानके ॥ व० रहेवुं (एटले कमाड न होय तेवां उघाडां थानके रहेवुं न कल्पे) ॥ ए० एकवडी ॥ प० पछेडी ॥ अं० मांहि ॥ कि० बांधे ॥ ए० एकवडी ॥ प० पछेडी ॥ बा० बाहेर ॥ कि० बांधे ॥ ओ० बांधीने ॥ चि० चेल ॥ (वस्त्रनी) चींदरडी ॥ मि० दोरीनी माफक ॥ आ० पछेडीने बांधे (शीयळनी जतना माटे) ॥ ए० एहं० ए विधिए ॥ क० कल्पे ॥ व० रहेवुं ॥ १४ ॥

मूल पाठः—॥ १४ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं अवङ्गुयदुवारिए उवस्सए वत्थए. एगं पत्थारं अन्तो किच्चा एगं[1] पत्थारं बाहिं किच्चा ओहाडीयचिलिमिलियागंसि एव एहं कप्पइ वत्थए ॥ १४ ॥

---

१. एगं पत्थार upto वत्थए wanting in Bbw

१ (मोटी) बी, (नानी) बी ने डबल्यु नामनी प्रतोमां " एगं पत्थारं " थी " वत्थए " सुधीनो पाठ नथी.

भावार्थः—॥ १४ ॥ साध्वीने उघाडां बारणांवाळां (एटले बारणां विनानां) स्थानके रहेवुं न कल्पे. कदाच बारणा विनानां स्थानके रहेवुं पडे तो एक पछेडीनो पडदो पोताने सुवानी जग्या आगळ कपडानी चींदरडीथी बांधे. बीजी एक पछेडी बारणानी जग्याए पडदा तरिखे कपडानी चींदरडीथी बांधे, ए विधिए करी रहेवुं कल्पे. (ए प्रमाणे बे पडदानो बंदोबस्त करी पछे सुवुं, ए प्रमाणे करवानुं कारण एवुं छे के कोइ अनार्य पुरुष शियळ भंगादिकने माटे आव्यो होय तो बे पडदानो बंदोबस्त देखी पाछो हठे अने बे पडदा तोडतां सुधीमां सावधान थइ जाय जेथी पोतानो बचाव करी शके) ॥ १४ ॥

अर्थः—॥ १५ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ अ० उघाडां ॥ दु० बारणांवाळा एटले बारणां विनाना ॥ उ० उपाश्रये ॥ व० रहेवुं (कल्पे) ॥ १५ ॥

मूल पाठः—॥ १५ ॥ [१]कप्पइ निग्गन्थाणं अवङ्गुयदुवारिए उवस्सए वत्थए ॥ १५ ॥

भावार्थः—॥ १५ ॥ साधुने उघाडां बारणांवाळा (एटले बारणां विनाना) उपाश्रए रहेवुं कल्पे ॥ १५ ॥

अर्थः—॥ १६ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ अं० मांहे ॥ लि० लींप्यो ॥ घ० घडी (कोठी) सरि-

१ This sutra is wanting in *Tb*

१ टी अने नानी बी नामनी प्रतोमां आ आखो सूत्र पाठ नथी,

खो ॥ म० मात्रिओ (पेशाब करवानुं भाजन ते लांबुं घडीने संस्थाने ने घडीना मों जेटलुं सांकडुं) ॥ धा० राखवो ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववो ॥ वा० वळी (कल्पे) ॥ १६ ॥

मूल पाठः—॥ १६ ॥ [1]कप्पइ निग्गन्थीणं अन्तोलित्तयं घडिमत्तयं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ १६ ॥

भावार्थः—॥ १६ ॥ साध्वीने घडीने आकारे लांबुं अंदर मों सांकडुं एवुं मातरीयुं (पेशाब करवानुं वासण) राखवुं अथवा भोगववुं कल्पे पण ते अंदरथी लींपेलुं एटले चुनाथी अथवा रोगानथी रंगेलुं होवुं जोइए. (पोहोळुं प्रकाशवंत न मळे तो उपर लख्या प्रमाणे वासण कल्पे) ॥ १६ ॥

अर्थः—॥१७॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ अ० मांहि ॥ लि० लींप्यो ॥ घ० घडी सरखो लांबो मुख सांकडुं एवो ॥ म० मात्रियो (एटले पेसाब करवानु भाजन) ॥ धा० राखवो ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववो ॥ वा० वळी (न कल्पे) ॥ १७ ॥

---

१. This sutra runs as follows in Bbw. नो कप्पइ निग्गन्थाणं समाहिमत्तयं अन्तोलित्तयं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा.

१. मोटी बी, नानी बी ने डबल्यु नामनी प्रतोमा उपर मुजब पाठ छे

मूल पाठः—॥ १७ ॥ [1]नो कप्पइ निग्गन्थाणं अन्तोलित्तयं घडिमत्तयं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ १७ ॥

भावार्थः—॥ १७ ॥ साधुने अंदरथी लीपेलुं घडी जेवुं लांबुं ने सांकडा मों वाळुं मातरीयुं (पेशाब करवानुं) भाजन (वासण) (ब्रह्मचर्यनी रक्षा माटे) राखवुं अथवा भोगववुं न कल्पे ॥ १७ ॥

अर्थः ॥ १८ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ चे० वस्त्रनी ॥ चि० चींदरडी ॥ मि० दोरीनी माफक अथवा वस्त्रनो कटको पछेडी आगळ बांधवा माटे ॥ धा० राखवो ॥ वा० अथवा प० भोगववो ॥ वा० वळी (कल्पे) ॥ १८ ॥

मूल पाठः—॥ १८ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा चेलचिलिंमिणीयं

---

१. This sutra runs as follows in Bbw कप्पइ निग्गन्थीणं (sio) घडिमत्तयं अन्तोलित्तयं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा.

१ मोटी बी नानी बी ने डबल्यु नामनी प्रतोमां उपर मुजब पाठ छे.

२. °चिलिमिलियं T*B*Bb.

२. टी, इटालीक बी, मोटी बी, नानी बी ए नामनी प्रतोमां "चेल चिलिमिणीय" ने बदले "चेल चिलिमिलिय" पाठ छे

धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ १८ ॥

भावार्थः—॥ १८ ॥ साधुने साध्वीने (शरीरादिक कारणे अथवा ब्रह्मचर्यनी रक्षा माटे अथवा आहारादीक कारणे चेल चिलिमिणीयं एटले पडदो बांधवानी चंदरडी जेवी दोरीसहित वस्त्र पासे राखवुं अथवा भोगववुं कल्पे (आचारंग सूत्रमां वस्त्रनी जे साधुने मर्यादा करी छे तेथी आ वस्त्र वधु समजवुं) ॥ १८ ॥

अर्थः ॥ १९ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ द० पाणीने ॥ ती० कांठे ॥ चि० उभुं रहेवुं ॥ वा० अथवा ॥ नि० बेसवुं ॥ वा० अथवा ॥ तु० सुवुं ॥ वा० अथवा ॥ नि० निंद्रा करवी ॥ वा० अथवा ॥ प० विशेषे उंघवुं ॥ वा० अथवा ॥ अ० अन्न ॥ वा० अथवा ॥ पा० पाणी ॥ वा० अथवा ॥ खा० मेवो ॥ वा० अथवा ॥ सा० मुखवास (सुंठ, लवींग) ॥ वा० वळी ए ॥ आ० (चार) आहार ॥ आ० जमवो ॥ उ० वडी नीत (झाडे जवुं)॥ वा० अथवा ॥ पा० लघु नीत (मात्रुं—पेशाब) करवी ॥ वा० अथवा ॥ खे० बळखो ॥ वा० अथवा ॥ सि० नासिकानो मेल ॥ वा० वळी ॥ प० परठववो ॥ (न कल्पे) स० सज्झाय ॥ वा० वळी ॥ क० करवी (न कल्पे)॥ झा० ध्यान ॥ वा० वळी ॥ झा० ध्यावो (न कल्पे)॥ का० काउसग्ग ॥ वा० अथवा ॥ ठा० बारमी पाडिमा ॥ वा० वळी ठा० करवी (न कल्पे)॥ १९ ॥

मूल पाठः—॥ १९ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा दगतीरंसि चिट्ठित्तए वा निसीइत्तए वा तुयट्टित्तए वा निद्दाइत्तए वा पयलाइत्तए वा, असणं वा पाणं वा खाइमं वा साइमं वा आहारमाहारेत्तए, उच्चारं वा पासवणं वा खेलं वा सिङ्घाणं वा परिट्ठवेत्तए, सज्झायं वा करेत्तए, [1]झाणं वा झाइत्तए काउस्सग्गं वा ठाणं वा ठाइत्तए ॥ १९ ॥

भावार्थः—॥ १९ ॥ साधुने साध्वीने तळाव, नदी ने कुवाने कांठे, १ उभा रहेवुं, २ बेसवुं, ३ सूवुं, ४ थोडी निंद्रा लेवी, ५ विशेषे उंघवुं, ६ अन्ननी जात खावी, ७ पाणी पीवुं, ८ मीठाई फळ मेवादिक खावां, ९ मुखवास सुंठ लविंगादिक खावां, ए चारे आहार करवा, १० झाडो, ११ पेशाब, १२ मोंढानो बळखो, १३ नाकनु लींट ए चीजो परठववी, १४ सझाय करवी, १५ ध्यान करवुं, १६ काउसग करवो, १७ बारमी भिक्षुनी पडिमा आदरवी न कल्पे;

---

१. धम्मजागरियं वा जागरेत्तए instead of झाणं वा झाइत्तए in CT.

१ सी ने टी नामनी प्रतोमां "झाण वा झाइत्तए" ने बदले "धम्मजागरिय वा जागरेत्तए" पाठ छे.

(ए १७ बोल वर्जवा तेनुं कारण के तळावादिकने कांठे बेशी उपला बोल न साचवे तो शुं थाय एम शिष्ये पूछे थके गुरु उत्तर कहे छे के साधु साध्वीने नदी तळावादिकने कांठे बेठां थकां घणी तृषा जो लागी होय तो काचुं पाणी पीवानुं मन थइ जाय अथवा पाणी मांहे मच्छादिक जीव माणसने उभेलो, बेठो देखीने त्रास पामे अथवा लोकने शंका पडे के आ साधु काचुं पाणी पीता हशे इत्यादिक कारणोथी भगवाने तळावने कांठे बेसवा उभा रहेवानी ना पाडी) ॥ १९ ॥

अर्थः—॥ २० ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ स० चित्रामण सहित (मनने हरणहार एहवा) ॥ उ० उपाश्रये ॥ व० रहेवुं (न कल्पे) ॥ २० ॥

मूल पाठः—॥ २० ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा सचित्तकम्मे उवस्सए वत्थए ॥ २० ॥

भावार्थः—॥ २० ॥ जे मकानमां अनेक प्रकारनां चीत्रो होय एवां मकानमां साधु अथवा साध्वीए रहेवुं कल्पे नहीं (जे मकानमां नग्न स्त्रीनां चित्रो होय अथवा भोगी पुरुषनां चोराशी आसननां चित्रो होय तेवा स्थानकमां साधु साध्वीने विषयनी उदीरणा थाय माटे रहेवुं कल्पे नहीं) ॥ २० ॥

अर्थः—॥ २१ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ० चि-

श्रामण रहित ॥ उ० उपाश्रए ॥ व० रहेवुं (कल्पे) ॥ २१ ॥

मूल पाठः—॥ २१ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अचित्तकम्मे उवस्सए वत्थए ॥ २१ ॥

भावार्थः—॥ २१ ॥ साधु साध्वीने उपर लखेलां चित्रो रहित स्थानक होय तो रहेवुं कल्पे ॥ २१ ॥

अर्थः—॥ २२ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ सा० गृहस्थणी प्रतीत कारीयानी अ० निश्रा विना ॥ व० रहेवुं (न कल्पे) (शीयळनो कोइ भंग करे ते माटे) ॥ २२ ॥

मूल पाठः—॥ २२ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं सागारियअनिस्साए वत्थए ॥२२॥

भावार्थः—॥ २२ ॥ साध्वीने गृहस्थणीनी निश्रा विना (एटले साध्वीनी पासे रात्रिए प्रतीतकारी, सारा आचार विचारवाळी कोइ बाइ विना) रात्रिए रहेवु न कलपे ॥ २२ ॥

अर्थः—॥ २३ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ सा० गृहस्थणीनी ॥ नि० नेश्रा सहित ॥ व० रहेवुं ॥ (कल्पे) ॥ २३ ॥

मूल पाठः—॥ २३ ॥ कप्पइ निग्गन्थीणं सागारियनिस्साए वत्थए ॥ २३ ॥

भावार्थः—॥ २३ ॥ साध्वीने सागारिकनी निश्राए (एटले उपर देखाडेली बाइ सहित) रहेवुं कलपे ॥ २३ ॥

अर्थः—॥ २४ ॥ क० कलपे ॥ नि० साधुने ॥ सा० गृहस्थनी ॥ नि० निश्राए ॥ वा० अथवा ॥ अ० अनिश्राए ॥ वा० वळी ॥ व० रहेवुं (कलपे) ॥ २४ ॥

मूल पाठः—॥ २४ ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं सागारियनिस्साए वा—अनिस्साए वा वत्थए ॥ २४ ॥

भावार्थः—॥ २४ ॥ साधुने (रात्रीए गृहस्थी सहित अथवा गृहस्थी रहित) एटले गृहस्थनी निश्रा सहित अगर रहित पण रहेवुं कलपे ॥ २४ ॥

अर्थः—॥ २५ ॥ नो० न ॥ क० कलपे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ सा० गृहस्थनां धन घरेणां सहित कुटुंबवाळा ॥ उ० थानकने विषे ॥ व० रहेवुं (न कलपे) ॥ २५ ॥

मूल पाठः—॥ २५ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा सागारिए उवस्सए वत्थए ॥ २५ ॥

भावार्थः—॥२५॥साधु अथवा साध्वीने स्त्री पशु नपुंसक वीगेरे कुटुंबवाळा घरमां रहेवुं न कलपे. जे गृहस्थना

घरमां रह्या होय ते ग्रहस्थना घरेणां, धन वीगेरे विखरेलां पडया होय तेवा घरमां रहेवुं कल्पे नहीं, कारण के साधुनी पासे माणस आववा जवाथी कोइ माणस ते धन्नादिक चोरी जाय अथवा रात्रिए बारणुं उघाडुं रहि जवाथी कोइ चोरादि पेसी धन लइ जाय, सवारे धणीने साधु उपर पण शंका आवे के साधुए तो नहीं लीधुं होय एम दोषना कारणथी तेवुं स्थानक वर्जवुं) ॥ २५ ॥

अर्थः ॥ २६ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ० रहित ॥ सा० स्त्री पशु नपुंसक वीगेरे कुटुंब तथा धन आभरणादि (धन आभरणादि रहित) ॥ उ० थानके ॥ व० रहेवुं (कल्पे) ॥ २६ ॥

मूल पाठः—॥ २६[1] ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अप्प-सागारिए उवस्सए वत्थए ॥ २६ ॥

भावार्थः ॥ २६ ॥ साधु साध्वीने उपर देखाडेला स्त्री पशु नपुंसक धन्नादिक रहित होय तेवा स्थानकमां रहेवुं कल्पे ॥ २६ ॥

अर्थः ॥ २७ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ इ० स्त्री ॥ सा० ग्रहस्थनी रहेती होय तेवां ॥

---

१. This sutra is wanting in C T १ सी, ने टी प्रतोमा आ आखो पाठ आप्यो नथी.

उ० स्थानकने विषे ॥ व० रहेवुं (न कल्पे) ॥ २७ ॥

मूल पाठः—॥२७॥ नो कप्पइ निग्गन्थाणं इत्थिसागारिए उवस्सए वत्थए ॥२७॥

भावार्थः ॥ २७ ॥ साधुने जे घरमां स्त्री रहेती होय तेवुं स्थानक न कल्पे ॥ २७ ॥

अर्थः ॥ २८ ॥ क० कल्पे ॥नि० साधुने ॥पु० पुरुष ॥ सा० रहेवानो होय तेहवां ॥उ० थानके ॥ व० रहेवुं (कल्पे) (अथवा पुरुष रहेतो होय बीजे घेर पण साधुने माटे जे घर उतरवा आप्युं होय ते घर मध्ये ते पुरुषनो वस्तु लेवा मुकवानो प्रयोग पडतो होय तो तेहवा पुरुषतुं घर होय त्यां पण रहे) ॥ २८ ॥

मूलपाठः—॥ २८ ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं पुरिससागारिए उवस्सए वत्थए ॥२८॥

भावार्थः ॥ २८ ॥ साधुने जेनी अंदर पुरुष रहेता होय तेवुं स्थानक कल्पे ॥ २८ ॥

अर्थः ॥ २९ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ पु० ॥ पुरुष ॥ सा० रहेतो होय ते ॥ उ० स्थानके ॥ व० रहेवुं (न कल्पे) ॥ २९ ॥

मूल पाठः—॥२९॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं पुरिससागारिए उवस्सए वत्थए ॥२९॥

भावार्थः ॥ २९ ॥ साध्वीने जे घरनी अंदर पुरुष रहेतो होय तेवुं स्थानक न कल्पे ॥ २९ ॥

अर्थः ॥ ३० ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ इ० स्त्री ॥ सा० रहेती होय ॥ अथवा एहेवुं घर के जेमां स्त्री

आवती जती होय तेवां ॥ उ० स्थानके ॥ व० रहेवुं (कल्पे) ॥ ३० ॥

मूल पाठः—॥ ३० ॥ कप्पइ निग्गन्थीणं इत्थिसागारिए उवस्सए वत्थए ॥३०॥

भावार्थः ॥ ३० ॥ साध्वीने जे घरनी अंदर स्त्री रहेती होय तेवुं स्थानक कल्पे ॥ ३० ॥

अर्थः ॥ ३१ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ प० प्रतिबद्ध ॥ से० स्थानके ॥ व० रहेवुं (न कल्पे) एटले एहवुं स्थानक के जेनी एक भींतने आंतरे स्त्री पुरुषना शब्दो काने पडता होय तेवां प्रतिबद्ध स्थानके रहेवुं न कल्पे ॥ ३१ ॥

मूल पाठः—॥ ३१ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाणं पडिबद्धाए[1] सेज्जाए वत्थए ॥३१॥

भावार्थः ॥ ३१ ॥ साधुने जोडेनी भींतमांथी स्त्री पुरुषना विषयना शब्दो अथवा वियोगना शब्दो काने पडता होय तेवां स्थानके रहेवुं न कल्पे (तेवां स्थानकने प्रतिबद्ध स्थानक कहीए) ॥ ३१ ॥

अर्थः ॥ ३२ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ प० प्रतिबद्ध ॥ से० स्थानके ॥ व० रहेवुं एटले भींतने आंतरे एकली स्त्री रहेती होय ने रात्रीए पुरुष भेगा न थता होय तेवे स्थानके रहेवुं (कल्पे) ॥३२॥

---

१. पडिबद्ध सेज्जाए C T.

१. सी ने टी प्रतोमां " पडिबद्धाए सेज्जाए " ने बदले " पडिबद्ध सेज्जाए " पाठ छे.

मूळपाठः—॥ ३२ ॥ कप्पइ निग्गन्थीणं पडिबद्धाए[1] सेज्जाए वत्थए ॥ ३२ ॥

भावार्थः ॥ ३२ ॥ साध्वीने जोडेना घरमां एकली स्त्री रहेती होय त्यां रहेवुं कल्पे ॥ ३२ ॥

अर्थः ॥ ३३ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ गा० ग्रहस्थना ॥ कु० घरमांहे ॥ म० मध्यो ॥ म० मध्य थइने ॥ ग० जवुं आववुं पडे तेवां स्थानकमां ॥ व० रहेवुं (न कल्पे) (केमके स्त्री माथुं जोती होय, उघाडी बेठी होय अथवा स्नान करती होय) ॥ ३३ ॥

मूळपाठः—॥ ३३ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाणं गाहावइकुलस्स मज्झं मज्झेणं गन्तुं वत्थए ॥ ३३ ॥

भावार्थः ॥ ३३ ॥ साधुने ग्रहस्थीना स्त्रीवाळां घरमां थइने पोताना स्थानकमां जइ शकाय तेवां स्थानकमां रहेवुं न कल्पे (कारण के ग्रहस्थनां घरमां थइने जवुं आववुं पडे अने ते घरमां स्त्री उघाडे मांथे बेठी होय अथवा स्नान करती होय ते साधुनी दृष्टीए पडे जेथी साधुनो आचार सचवाय नही माटे न रहेवुं) ॥३३॥

---

१. पडिबद्धसेज्जाए C T.

१. सी ने टी प्रतोमा " पडिबद्धाएसेज्जाए " ने बदले " पडिबद्धसेज्जाए " पाठ छे

अर्थः ॥ ३४ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ गा० ग्रहस्थना ॥ कु० घरमांहे ॥ व० वच्चो ॥ म० मध्य थइने ॥ ग० जइने ॥ व० स्थानके रहेवुं (कल्पे ॥ ३४ ॥

मूळपाठः—॥ ३४ ॥ कप्पइ निग्गन्थीणं गाहावइकुलस्स मज्झं मज्झेणं गन्तुं वत्थए ॥ ३४ ॥

भावार्थः ॥ ३४ ॥ साध्वीने गृहस्थना स्त्रीवाळां घरमां थइने पोतानां स्थानकमां जवुं आववुं पडे तेवां स्थानकमां रहेवुं कल्पे ॥ ३४ ॥

ए साधु साध्वीने रहेवा आश्री स्थानक देखाडयुं. हवे साधु साध्वीने मांहोमांहि कलेष थयो होय तो शुं करवुं ते कहे छे.

अर्थः ॥ ३५ ॥ भि० (अष्टकर्म्म भेदकते) भिखु (साधु) ॥ य० च शब्दथकी साध्वी ॥ अ० मांहोमांहि कषायादिक अधिकर्ण एटले क्रोधादिक ॥ क० करीने ॥ तं० ते ॥ अ० क्रोधादीकने ॥ अ० उपसमाव्या विना ॥ अ० क्लेश उपसमाव्या विना (क्लेश उभो राखीने) ॥ वि० विशेषे ॥ पा० कांइ पण कार्य न करवो ॥ इ० इच्छा आवे तो ॥ प० आगलो साधु ॥ आ० आदर दीए ॥ इ० इच्छा आवे तो ॥ प० आगल्यो साधु ॥ नो० न ॥ आ० आदर दीए ॥ इ० इच्छा आवे तो ॥ प० आगल्यो साधु ॥ अ० सन्मुख थइने (उठी) ॥ उ० उभो थाय ॥ इ० इच्छा आवे तो ॥ प० आगलो साधु ॥ नो० न ॥ अ० उठी ॥ उ० उभो थाय ॥

इ० इच्छा आवे तो ॥ प० आगलो साधु ॥ वं० वांदे ॥ इ० इच्छा आवे तो ॥ प० आगलो साधु ॥ नो० न ॥ वं० वांदे ॥ इ० इच्छा आवे तो ॥ प० आगलो साधु ॥ सं० भेळो ॥ भुं० जमे ॥ इ० इच्छा आवे तो ॥ प० आगलो साधु ॥ नो० न ॥ सं० भेळो ॥ भुं० जमे ॥ इ० इच्छा आवे तो ॥ प० आगलो साधु ॥ सं० भेळो ॥ व० रहे ॥ इ० इच्छा आवे तो ॥ प० आगलो साधु ॥ नो० न ॥ सं० भेळो ॥ व० रहे ॥ इ० इच्छा आवे तो ॥ प० आगलो साधु ॥ उ० खमावे ॥ इ० इच्छा आवे तो ॥ प० आगलो साधु ॥ नो० न ॥ उ० षमावे ॥ (तेने दोष लागे) ॥ जे० जे कोइ ॥ उ० षमावे ॥ त० तेहने ॥ अ० होय ॥ आ० आराधना ॥ जे० जे कोइ ॥ न० न ॥ उ० खमावे ॥ त० तेने ॥ न० नहोय ॥ आ० आराधना ॥ त० ते माटे ॥ अ० आपणे पोते ॥ चे० वळी ॥ उ० उपसम क्षमा करवी ॥ से० ते, शिष्य पुछेछे ॥ किं० केम शा माटे (खमाववुं) ॥ आ० कह्युं ॥ भं० हे पूज्य? गुरु कहे छे ॥ उ० खमाववुं ए ॥ सा० सार छे ॥ सा० संयमनो ॥ ३९ ॥

मूल पाठः—॥ ३५ ॥ भिक्खू य अहिगरणं कट्टु तं अहिगरणं अविओसवेत्त। अविओसवियपाहुडे–इच्छाए[१] परो आढाएज्जा, इच्छाए परो नो आढाएज्जा; इ-

---

१. The mss have also इच्छा for इच्छाए

१. बधी प्रतोमा "इच्छाए" ने बदले " इच्छा " पाठ छे.

च्छाए परो अब्भुट्ठेज्जा, इच्छाए परो नो अब्भुट्ठेज्जा; इच्छाए परो वन्देज्जा, इच्छाए परो नो वन्देज्जा; इच्छाए परो संभुञ्जेज्जा, इच्छाए परो नो संभुञ्जेज्जा; इच्छाए परो संवसेज्जा, इच्छाए परो नो संवसेज्जा; इच्छाए परो उवसमेज्जा, इच्छाए परो नो उवसमेज्जा. जे[1] उवसमइ, तस्स अत्थि आराहणा; जे[1] न उवसमइ तस्स नत्थि आराहणा. [2] तम्हा अप्पणा चेव उवसमियव्वं. से[3] किमाहु भन्ते? [2] उवसमसारं सामण्णं ॥३५॥

---

१ जो for जे.

१. " जे " बदले "जो" पाठ छे.

२ तम्हा–उवसमियव्व after उवसमसार सामण्णं in Bbw

२. (मोटी) बी. (नानी] बी. ने डबल्यु ए प्रतोमा "उवसमसारं सामण्णं" पछी " तम्हा–उवसमियव्वं" ए शब्दो मुकेला छे.

३. से wanting in Bbw.

३. तेज प्रतोमा " से " शब्द नथी.

भावार्थः—॥ ३५ ॥ साधु अथवा साध्वीने कदाचित क्रोधेकरी मांहो मांहे क्लेष थयो होय तो तरत शांत करी देवो ने मांहोमांही खमत खामणां करवा ने ते खमत खामणां कर्या विना कांइ पण काम करवुं नहीं तेमां आपणे सामाने खमाववुं ने खमाववा जतां सामो आपणने आदरमांन देके न दे तो तेनी मरजी, सामो उठीउभो थाय के न थाय तो तेनी मरजी, सामो आपणने वांदे के न वांदे तो तेनी मरजी, सामो आपणां भेळो आहार पाणी करे के न करे तो तेनी मरजी, सामो आपणां भेळो रहे के न रहे तो तेनी मरजी, सामो आपणने खमावे के न खमावे तो तेनी मरजी, जे खमावे ते धर्मनो आराधक अने न खमावे ते धर्मनो विराधक, ते माटे आपणे तो तेने खमाववुं (माफी मागवी); ए सांभळी शिष्य पुछे छे ? हे स्वामी ! आगलो न खमावे अने आपणे खमाववुं तेनुं शुं कारण ? गुरु कहे छे हे शिष्य ! जे खमाववुं–सर्व जीव साथे माफी मागवी एज संजमनो सार छे ॥ ३५ ॥

अर्थः—॥ ३६ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ वा० वरसाद ॥ वा० वरसते ॥ चा० विहार करवो (न कल्पे) ॥ ३६ ॥

मूल पाठः—॥ ३६ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा वासावा-

सासु चारए[1] ॥ ३६ ॥

भावार्थः—॥ ३६ ॥ साधु अथवा साध्वीने वर्षा ऋतु चार महिना चोमासा मध्ये एक गामथी बीजे गाम विहार करवो कल्पे नहीं. (कारण के वरसाद वरसवाथी रस्तामां पाणी भरायां होय, रस्तामां लीलोतरी उगी होय, घणा जीवो त्यां फरता हरता होय ते चंपावाथी मरण पामे संयमनी विराधना पामे, माटे चोमासामां विहार न करवो) ॥ ३६ ॥

अर्थः—॥ ३७ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ हे० शीयाळे ॥ गि० उनाळे ॥ चा० विहार करवो (कल्पे) ॥ ३७ ॥

मूल पाठः—॥ ३७ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा हेमन्तगिम्हासु चारए[2] ॥ ३७ ॥

---

१. चरित्तए. *TB.*

१. टी ने बी प्रतोमां "चारए" ने बदले "चरित्तए" शब्द छे.

२. चरित्तए *TB.*

२. टी ने बी प्रतोमां " चारए ' ने बदले " चरित्तए " शब्द छे.

भावार्थः—॥ ३७ ॥ साधु अथवा साध्वीने शीयाळे उनाळे एक गामथी बीजे गाम विचरवुं कल्पे (कारण के घणा जीवोने धर्म उपदेश मळे तेमज एकज जग्याए न रहेवाथी स्नेहभाव न थाय ते माटे विचरवुं) ॥ ३७ ॥

अर्थः ॥ ३८ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ वे० बे ॥ र० राजाने मांहोमांहि ॥ वि० वढवाड ॥ र० होय (युद्ध होय एवा नगरने विषे) ॥ स० तरत ॥ ग० गमन करवुं (जवुं) ॥ स० तरत ॥ आ० आगमन (आववुं) ॥ स० तरत ॥ ग० जवुं ॥ आ० आववुं ॥ क० करवुं (न कल्पे) ॥ जे० जे ॥ ख० निश्चे कोई ॥ नि० साधु ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वी ॥ वा० वळी ॥ वे० बे ॥ र० राज्य ॥ वि० वढवाड ॥ र० करे छे एहवा नगरमां ॥ स० तरत ॥ ग० जवुं ॥ स० तरत ॥ आ० आववु ॥ स० तरत ॥ ग० जवुं ॥ आ० आववुं ॥ क० करे ॥ क० करता प्रत्ये ॥ वा० वळी ॥ सा० प्रसंशे ॥ से० ते ॥ दु० बेहु प्रकारे आज्ञा ॥ वी० अतिक्रमतो थको (तिर्थंकर अने राजा ए बेहुनी आज्ञा अतिक्रमतोथको) ते ॥ आ० पामे ॥ चा० चोमासिक ॥ प० प्रायश्चितनुं ॥ ठा० स्थानक ॥ अ० गुरु प्रायश्चित ॥ ३८ ॥

मूल पाठः—॥ ३८ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा वेरज्जविरुद्धर-

ज्जंसि सज्जं गमण सज्जं आगमणं सज्जं गमणागमणं करेत्तए. जे[1] खलु निग्गन्थे वा निग्गन्थी वा वेरज्जविरुद्धरज्जंसि सज्जं गमणं सज्जं आगमणं सज्जं गमणागमणं करेइ करेन्तं वा साइज्जइ, से दुहओ वीइक्कममाणे आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ ३८ ॥

भावार्थः—॥ ३८ ॥ (जे गामनो राजा मरण पाम्यो छे, हजु बीजो राजा गादीए बेठो नथी जेथी) बे राज्यने (वढवाड) युद्ध चाले छे ते वखते साधु अथवा साध्वीए तेवा गाममांथी तरत नीकळवुं के ते गाममां पेसवुं के नीकळवुं ने पेसवुं कल्पे नहीं (कारण के अराज्य माटे अथवा सौना जीव उदवेगमां होय माटे अने बंने राजा मांहोमांही लढता होय (संग्राम थतो होय) ते वखते साधु अथवा साध्वीने नीकळतां के पेसतां हाथी घोडा सुभटो आमथी तेम दोडादोड करता होय जेथी साधु साध्वीने हडफोट वागी जाय अथवा साधु साध्वीने सामां आवतां देखी कोइ अपशुकन गणी साधु साध्वीने मारे माटे वढवाड शांत थता सुधी साधु साध्वीए ते गाममां

१. जो खलु निग्गन्थो Mss

१. बधी प्रतोमा " जे खलु निग्गन्थे " ने बदले "जो खलु निग्गन्थो" पाठ छे,

थी नीकळवुं के गाममां पेसवुं नहीं.) उपर देखाडेला कारणोथी नीकळवा पेसवानी मनाइ करी छे छतां जो साधु साध्वी पोते ते गाममांथी नीकळे के गाममां पेसे, बीजाने नीकळवा पेसवानो हुकम आपे (अथवा बीजो पोतानी मेळे नीकळतो पेसतो होय तेने सारुं जाणे) ते बेहु प्रकारे आज्ञा अतिक्रमतो थको (विरुध चालतो थको) एटले तिर्थंकर अने राजा ए बेहुनी आज्ञा अतिक्रमतो थको) तेने मोटुं चोमासिक पायश्चित आवे ॥ ३८ ॥

अर्थः ॥ ३९ ॥ नि० साधु ॥ च० णं० वळी ॥ गा० ग्रहस्थने ॥ कु० घेर ॥ पि० आहारना ॥ आ० लाभने ॥ प० अर्थे ॥ अ० गयो छे त्यां ॥ के० कोइ ग्रहस्थ ॥ व० वस्त्र ॥ वा० अथवा ॥ प० पात्र ॥ वा० अथवा ॥ क० कांबळी ॥ वा० अथवा ॥ पा० पाथरीने बेसवानुं पुछणुं (तथा रजो हरण) ॥ वा० वळी एटला वानां आपवा माटे ॥ उ० आमंत्रे ॥ क० कल्पे ॥ से० ते साधुने (आचार्य के ग्रहस्थ थकुं) ॥ सा० पाढीयारुं (जांगड) ॥ ग० लइने ॥ आ० आचार्यना ॥ पा० पग ॥ मू० आगळ ॥ ठ० मुकीने ॥ दो० बीजीवार ॥ पि० वळी ॥ ओ० गुरुनी आज्ञा ॥ अ० प्रमाण करीने ॥ प० ते वस्त्र लइने पछी ॥ प० पोतेज भोगवे ॥ ३९ ॥

मूळपाठः—॥ ३९ ॥ निग्गन्थं च णं गाहावइकुलं पिण्डवायपडियाए अणुप्पविट्ठं केइ वत्थेण वा पडिग्गहेण वा कम्बलेण वा पायपुञ्छेणण वा उवनिमन्तेज्जा, कप्पइ

से सागारकडं गहाय आयरियपायमूले ठवेत्ता दोच्चं पि ओग्गहं अणुन्नवेत्ता परिहारं परिहरित्तए ॥ ३९ ॥

भावार्थः ॥ ३९ ॥ साधु (गुरुनी आज्ञा मागी) आहारने माटे ग्रहस्थने घेर जाय त्यां कोइ ग्रहस्थ वस्त्र, पात्र, कांबळ, बेसवानुं पथरणुं (रजोहरण) इत्यादिकनुं निमंत्रण करे (एटले आपवानो आग्रह करे) तो साधु पाढीयारु ले (एटले के साधुए पोतानो खप जाणी लेवुं पण केवी रीते लेवुं तो के ते ग्रहस्थने कहेके मारा गुरुने आ चीज देखाडीश, जो ते मने आपशे अथवा पोते लेशे तो हुं बीजीवार नहीं आवुंअने ना पाडशे तो हुं तमने पाछुं आपी जइश एम कहीं आचार्य के ग्रहस्थना थकुं पाढीयारुं लइ) गुरु पासे लावी मुके (पछी गुरु ते उपगरण साधुने आपे तो) बीजीवार गुरुनी आज्ञा मेळवी ते उपगरण पोते लइने भोगवे (गुरुना थकुं लेवानुं कारण के गुरुनी आज्ञा आहार लेवानी मेळवी गयो हतो ते आहार न मळतां उपगरण मळ्यां माटे आचार्य थकुं पाढीयारुं (जांगड) लेवुं ए परमार्थ) ॥ ३९ ॥

अर्थः ॥ ४० ॥ नि० साधु ॥ च० णं० वळी ॥ ब० (स्थानकनी) बाहर ॥ वि० सझाय ॥ भू० भूमिने विषे ॥ वा० अथवा ॥ वि० थंडिल ॥ भू० भूमिने विषे ॥ वा० वळी ॥ नि० जाता ॥ स० थका (वाटे) ॥

के० कोइ ॥ व० वस्त्र ॥ वा० अथवा ॥ प० पात्र ॥ वा० अथवा ॥ क० कांबळी ॥ वा० अथवा ॥ पा० पाय पुछणुं ॥ वा० वळी ॥ उ० आमंत्रे ॥ क० कल्पे ॥ से० ते साधुने ॥ सा०(आचार्य के ग्रहस्थ थकुं) पाढीयारुं (जांगड) ॥ ग० लइने ॥ आ० आचार्यना ॥ पा० पग ॥ मू० आगल ॥ ठ० मुकीने ॥ दो० बीजीवार ॥ पि० वळी ॥ ओ० गुरुनी आज्ञा ॥ अ० प्रमाण करीने ॥ प० ते वस्त्र लइ पछी ॥ प० पोतेज भोगवे ॥४०॥

मूळ पाठः—॥ ४० ॥ निग्गन्थं च णं बहिया वियारभूमिं वा विहारभूमिं वा निक्खन्तं समाणं केइ वत्थेण वा पडिग्गहेण वा कम्बलेण वा पायपुञ्छणेण वा उवनिमन्तेज्जा, कप्पइ से सागारकडं गहाय आयरियपायमूले ठवेत्ता दोच्चं पि ओग्गहं अणुन्नवेत्ता परिहारं परिहरित्तए ॥ ४० ॥

भावार्थः ॥ ४० ॥ साधु बाहर सझाय करवा माटे अथवा थंडील भुमीकाने विषे (गुरुनी आज्ञा मेळवीने) जातो थको (रस्तामां) कोइ ग्रहस्थ वस्त्रादिक उपगरणनी आमंत्रणा करे तो उपरना ३९ मां पाठमां फरमाव्या मुजब उपगरण (गुरुके ग्रहस्थ थकुं) पाढीयारु (जांगड) लइने गुरुनी आगळ लावी मुके ने बीजीवार गुरुनी आज्ञा मेळवीने ते उपगरण भोगवे ॥ ४० ॥

अर्थः ॥ ४१ ॥ नि० साध्वी ॥ च० णं० वळी ॥ गा० ग्रहस्थने ॥ कु० घरे ॥ पिं० आहारना ॥ आ० लाभने ॥ प० अर्थे ॥ अ० गया छे त्यां ॥ के० कोइ ॥ व० वस्त्र ॥ वा० अथवा ॥ प० पात्र ॥ वा० अथवा ॥ क० कांबल ॥ वा० अथवा ॥ पा० पाय पुछणुं ॥ वा० वळी ॥ उ० आमंत्रे ॥ क० कलपे ॥ से० ते साध्वीने ॥ सा० गुर्वीणी अथवा गृहस्थ थकुं ॥ ग० लईने ॥ प० गुर्वीणीना ॥ पा० पग ॥ मू० आगळ ॥ ठ० मुकीने ॥ दो० बीजीवार ॥ पि० वळी गुर्वीणीनी ॥ ओ० आज्ञा ॥ अ० प्रमाण करीने ॥ प० ते वस्त्र लइने पछी ॥ प० पोतेज भोगवे ॥ ४१ ॥

मूळ पाठः—॥ ४१ ॥ निग्गन्थि च णं गाहावइकुलं पिण्डवायपडियाए अणुप्पविट्ठं केइ वत्थेण वा पडिग्गहेण वा कम्बलेण वा पायपुञ्छेणण वा उवानिमन्तेज्जा, कप्पइ से सागारकडं गहाय [1]पवत्तिणीपायमूले ठवेत्ता दोच्चं पि ओग्गहं अणुन्नवेत्ता परिहारं परिहरित्तए ॥ ४१ ॥

भावार्थः ॥ ४१ ॥ साध्वी (गुर्वीणीनी आज्ञा मागी) ग्रहस्थीने घेर आहारने माटे गया छे त्यां कोई

---

१. पावित्तिणी Mss. बधी प्रतोमा "पवत्तिणी" ने बदले "पवित्तिणी" पाठ छे.

ग्रहस्थी वस्त्रादिक उपगरणनी उपर प्रमाणे आमंत्रण करे तो पोतानी गुर्वीणी के ग्रहस्थ थतुं पाढीयारुं (जांगड) लइ गुर्वीणी पासे मुके, गुर्वीणी (गोरार्णी) आपे तो गुर्वीणीनी आज्ञा मेळवीने वस्त्रादिक उपगरण भोगवे ॥४१॥

अर्थः—॥४२॥ नि० साध्वी । च० णं वळी ॥ ब० स्थानक बाहार ॥ वि० संज्ञाय ॥ भू० भूमिने विषे ॥ वा० अथवा ॥ वि० थंडील ॥ भू० भूमिने विषे ॥ वा० वळी ॥ नि० जाता ॥ स० थकां (वाटे) ॥ के० कोइ ॥ व० वस्त्र ॥ वा० अथवा ॥ प० पात्र ॥ वा० अथवा ॥ क० कांबळी ॥ वा० अथवा ॥ पा० पाय पुछणुं ॥ वा० वळी ॥ उ० आमंत्रे ॥ क० कल्पे ॥ से० ते साध्वीने ॥ सा० गुर्वीणीके गृहस्थ थकुं पाढीयारुं (जांगड) ॥ ग० लेईने ॥ प० गुर्वीणीना ॥ पा० पग ॥ मू० आगळ ॥ ठ० मुकीने ॥ दो० बीजीवार ॥ पि०वळी गुर्वीणीनी ॥ ओ०आज्ञा ॥ अ०प्रमाण करीने ॥ प०ते वस्त्र लइने पछी ॥ प०पोतेज भोगवे ॥ ४२ ॥

मूळ पाठः—॥ ४२ ॥ निग्गन्थिं च णं बहिया वियारभूमिं वा विहारभूमिं वा निक्खन्तं समाणिं केइ वत्थेण वा पडिग्गहेण वा कम्बलेण वा पायपुञ्छणेण वा उवनिमन्तेज्जा, कप्पइ से सागारकडं गहाय पवत्तिणीपायमूले ठवेत्ता दोच्चं पि ओग्गहं अणुन्नवेत्ता परिहारं परिहारित्तए ॥ ४२ ॥

भावार्थः—॥ ४२ ॥ साध्वीजी बहार सझाय करवा अथवा थंडील जतां होय अने रस्तामां कोइ ग्रहस्थी वस्त्रादिक उपगरणनी आमंत्रणा करे तो पूर्ववत (४१ मा पाठमां लख्या मुजब) गुर्वीणी (गोराणी) नी आज्ञा मागी भोगवे ॥ ४२ ॥

अर्थः—॥ ४३ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधु ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ रा० रात्रे ॥ वा० अथवा ॥ वि० संध्याए ॥ वा० वळी ॥ अ० असन्न (खोराक) प्रमुख ॥ वा० वळी ॥ ४० चार वाना ॥ प० वोहोरवां (न कल्पे) ॥ ४३ ॥

मूळ पाठः—॥ ४३ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा राओ वा वियाले वा असणं वा ४ पडिग्गाहेत्तए ॥ ४३ ॥

भावार्थः—॥ ४३ ॥ साधु अथवा साध्वीने रात वखते अथवा संध्या वखते अशनादिक चार प्रकारनो आहार वगेरे वोहोरवो कल्पे नहीं ॥ ४३ ॥

अर्थः—॥ ४४ ॥ न० एटलो विशेष एटलां वानां वरजीने ॥ ए० एक (ग्रहस्थनी आज्ञा मागेल होय) ॥ पु० पुर्वे ॥ प० पडिलेह्यां होय ॥ से० स्थानक पाट ॥ सं० संथारानां तृणां ॥ (आ बीजो रात्रे अथवा

संथाए) लेवां कल्पे. (आ चीजो ग्रहस्थनी होय ग्रहस्थी दीवसे भोगवे छे ते चीजो साधु दीवसे पडीलेही मुके पछी ग्रहस्थ रात्रिए उंध्या पछी ते चीजो साधु लीए, पुर्वे ते चीजो लेवानी आज्ञा मागेल छे माटे) ॥ ४४ ॥

मूळ पाठः—॥४४॥ नन्नत्थ[1] एगेणं पुव्वपडिलेहिएणं सेज्जासंथारएणं ॥ ४४ ॥

भावार्थः—॥ ४४ ॥ पण एटलो आगार के स्थानक, पाट, पथारी करवाने घास एटली चीजो दीवसे नजरथी जोइ राखेली होय तो रात्रीए लेवी कल्पे (मतलब एवी छे के कोइ गामादिकमां साधु गया अने त्यां उतरवानी तथा पाट त्रणांनी जोगवाइ न होय पण कोइ दातार कहे के दीवसे तो मकान प्रमुख अमारा काममां आवे छे जेथी आपी शकीशुं नहीं पण रात्रिए तमोने आपीशुं ते वारे साधु अथवा साध्वी पोताने खपती चीजो दीवसे जोइ राखे अने रात्रीए जाची ले एटलो आगार छे) ॥ ४४ ॥

अर्थः—॥ ४५ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥

१. नन्नत्थेगेणं सेज्जासंथारएण पुव्वप० Bbw

(मोटी) बी, नानी) बी ने डबल्यु नामनी प्रतोमा " नन्नत्थ एगेण पुव्वपडिलेहिएणं सेज्जासथारएण ' ने वदले " नन्नत्थेगेण सेज्जासथारएण पुव्वपडिलेहिएण " एहवो पाठ छे.

रा० रात्रे ॥ वा० अथवा ॥ वि० संध्याए ॥ वा० वळी ॥ व० वस्त्र ॥ वा० अथवा ॥ प० पात्र ॥ वा० अथवा ॥ क० कांबळी ॥ वा० अथवा ॥ पा० पाय पुच्छणो (रजोहरण) ॥ वा० वळी ॥ प० वोहरवुं (न कल्पे ॥ ४५ ॥

मूळ पाठः—॥ ४५ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा राओ वा वियाले वा वत्थं वा पडिग्गहं वा कम्बलं वा पायपुञ्छणं वा पडिग्गाहेत्तए ॥ ४५ ॥

भावार्थः—॥ ४५ साधुजीने साध्वीजीने रात्रीए अथवा संध्याने विषे वस्त्र, पात्र, कांबळ, रजोहरणादिक वोहरवां कल्पे नहीं ॥ ४५ ॥

अर्थः—॥ ४६ ॥ न० पण एटलो विशेष ॥ ए० एक ॥ ह० चोरे साधु के साध्वीना वस्त्रादिक चोर्यां होय ॥ आ० ते पाछो लावी आपे ॥ सा० ते ॥ वि० वळी ॥ या० ते वस्त्रादिक चोरे ॥ प० भोगव्या होय ॥ वा० अथवा ॥ धो० धोया होय ॥ वा० अथवा ॥ र० रंग्या होय ॥ वा० अथवा ॥ घ० घठार्या होय ॥ वा० अथवा ॥ म० मठार्या होय (सुहाळा कीधा होय) ॥ वा० अथवा ॥ सं० धुम्या होय ॥ वा० अथवा

वनस्पती (लीलोत्री) उपर मुक्या होय ते वळी पाछा रात्रे के संध्याए आणी आपे तो लेवां कल्पे ॥ ४६ ॥

मूळ पाठः—॥ ४६ ॥ नन्नत्थ[1] एगाए हरियाहडियाए,[2] सा वि याइं[3] परिभुत्ता वा धोया वा रत्ता वा घट्ठा वा मट्ठा वा संपधूमिया वा ॥ ४६ ॥

भावार्थः—॥ ४६ ॥ पण एटलो आगार छे के ते साधु अथवा साध्वीनां वस्त्रादिक चोर चोरी गया होय अने ते पछी पाछां आपवानुं मन थाय तो रात्री वखते पण ते लेवां कल्पे.

वळी ते वस्त्रादिकमां चोरे केवो फेरफार कर्यो होय ते कहे छे, ते वस्त्रादिक चोरे भोगव्यां होय, धोयां होय, रंग्यां होय, कुंदी करावी होय, सुवाळां कर्यां होय, धुप दीधो होय के वनस्पती, लीलोत्री उपर मुक्यां होय ते लावी आपे तो पोतानां छे माटे लेवां कल्पे ॥ ४६ ॥

---

१. नन्नत्थेगाए Mss. २. Also हरियाहरियाए C. ३. य for याइं *T B*.

१ बधी प्रतोमां " नन्नत्थ एगाए " ने बदले " नन्नत्थेगाए " पाठ छे २ सी प्रतमां " हरियाहडियाए " ने बदले "हरियाहरियाए" पाठ छे. ३. टी ने (इटालीक) बी वाळी प्रतोमा "सा वि याइ" ने बदले "सा वि यइं" नामे पाठ छे.

अर्थः—॥ ४७ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ रा० रात्रे ॥ वा० अथवा ॥ वि० संध्याए ॥ वा० वळी ॥ अ० पंथे ॥ ग० जवुं ॥ ए० आववुं (विहार करवो) (न कल्पे) ॥ ४७ ॥

मूळ पाठः—॥४७॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा राओ वा वियाले वा अद्धाणगमणं[1] एत्तए[2] ॥ ४७ ॥

भावार्थः—॥४७॥ साधु अथवा साध्वीने रात्रीए अथवा संध्यानी वखते विहार करवो कल्पे नहीं ॥४७॥

अर्थः—॥ ४८ ॥ (नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी) ॥ सं० जमणवार मांही ॥ वा० वळी ॥ सं० जमणवार ॥ प० जाणीने ॥ ए० जावुं (न कल्पे) ॥ ४८ ॥

---

१. °गमणाए Bbw, without एत्तए. २. एतए C *B*, also T.

१ (मोटी) बी ने (नानी) बी तथा डबल्यु नामनी प्रतोमां " अद्धाणगमणं एत्तए " ने बदले " अद्धागमणाए " पाठ छे २. सी, (इटालीक) बी ने टी प्रतोमां "एत्तए" ने बदले "एतए" पाठ छे.

मूळपाठः—॥ ४८ ॥ संखडिं वा संखडिपडियाए एत्तए ॥ ४८ ॥

भावार्थः—॥ ४८ ॥ साधुने अथवा साध्वीने जेने घेर न्यात जमती होय अथवा पंगत बेठी होय त्यां जवुं न कल्पे; ते रस्ते थइने पण जवुं न कळपे (कारण के त्यां जवाथी घणा दोष उपजे, लोकोने शंका पडे के साधु न्यातनी अंदर वोहरवा जता हशे विगेरे) ॥ ४८ ॥

अर्थः—॥ ४९ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ ए० एकलुं ॥ रा० रात्रे ॥ वा० अथवा ॥ वि० संध्या काळे (सूर्य अस्त छते) ॥ वा० वळी ॥ ब० बाहेर ॥ वि० संज्ञाय ॥ भू० भूमिने विषे ॥ वा० अथवा ॥ वि० थंण्डिल ॥ भू० भूमिने विषे ॥ वा० वळी ॥ नि० थानकनी बाहेर नीकळवो ॥ वा० अथवा ॥ प० थानक मांहे पेसवो ॥ वा० वळी (न कल्पे) ॥ क० कळपे ॥ से० ते साधुने ॥ अ० पोता सहित ॥ बि० बे ॥ वा० अथवा ॥ अ० पोतासहित ॥ त० त्रण साधु संघाते ॥ वा० वळी ॥ रा० रात्रे ॥ वा० अथवा ॥ वि० संध्यावेळाने विषे ॥ वा० वळी ॥ ब० बाहेर ॥ वि० संज्ञाय ॥ भू० भूमिने विषे ॥ वा०

---

१. एतए C *B* also T.

१. सी, (इटालीक) बी ने टी प्रतोमां "एत्तए" ने बदले "एतए" पाठ छे

अथवा ॥ वि० थंण्डिल ॥ भू० भूमिने विषे ॥ वा० वळी ॥ नि० स्थानकथी बाहेर नीकळवुं ॥ वा० अथवा ॥ प० थानकमांही पेसवुं ॥ वा० वळी (कल्पे) ॥ ४९ ॥

मूळपाठः—॥४९॥ नो कप्पइ निग्गन्थस्स एगाणियस्स राओ वा वियाले वा बहिया वियारभूमिं वा विहारभूमिं वा निक्खमित्तए वा पविसित्तए वा. कप्पइ से अप्पबिइयस्स वा अप्पतइयस्स वा राओ वा वियाले वा बहिया वियारभूमिं वा विहारभूमिं वा निक्खमित्तए वा पविसित्ताए वा ॥ ४९ ॥

भावार्थः-॥ ४९ ॥ साधुने एकला पोतेज रात्रीने विषे अथवा संध्याने विषे उपाश्रयथी बाहेर (एटले पोते रहेला थानकथी सामा मकानमां अथवा गाम बहार) सझाय करवाने माटे अथवा थंडिल जवाने माटे नीकळवुं कल्पे नहीं अथवा पेसवुं कल्पे नहीं. जरुरीयात पडे तो पोता सहित बे अथवा त्रण साधु साथे जवुं आववुं कल्पे ॥ ४९ ॥

अर्थः-॥ ५० ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ ए० एकली ॥ रा० रात्रीए ॥ वा० अथवा ॥

वि॰ सूर्यास्त पछी ॥ वा॰ वळी ॥ ब॰ स्थानकनी बाहेर ॥ वि॰ सझाय ॥ भू॰ भूमिने विषे ॥ वा॰ अथवा ॥ वि॰ थंण्डिल ॥ भू॰ भूमिने विषे ॥ वा॰ वळी ॥ नि॰ स्थानकनी बाहेर नीकळवुं ॥ वा॰ अथवा ॥ प॰ थानकनी माहे पेसवुं ॥ वा॰ वळी (न कल्पे) ॥ क॰ कल्पे ॥ से॰ ते साध्वीने ॥ अ॰ पोतासहित ॥ वि॰ बे साध्वी संघाते ॥ वा॰ अथवा ॥ अ॰ पोतासहित ॥ त॰ त्रण ॥ वा॰ अथवा ॥ अ॰ पोतासहित ॥ च॰ चार जणी थइने ॥ वा॰ वळी ॥ रा॰ रात्रे ॥ वा॰ अथवा ॥ वि॰ संध्याकाळे सुर्यास्त पछी ॥ वा॰ वळी ॥ ब॰ बाहेर ॥ वि॰ सझाय ॥ भू॰ भूमिने विषे ॥ वा॰ अथवा ॥ वि॰ थंण्डिल ॥ भू॰ भूमिने विषे ॥ वा॰ वळी ॥ नि॰ स्थानकनी बाहेर नीकळवुं ॥ वा॰ अथवा ॥ प॰ स्थानक मांही पेसवुं (कल्पे) ॥ ५० ॥

मूळपाठः—॥ ५० ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए एगाणियाए राओ वा वियाले वा बहिया वियारभूमिं वा विहारभूमिं वा निक्खमित्तए वा पविसित्तए वा. कप्पइ से अप्पबिइयाए वा अप्पतइयाए वा अप्पचउत्थीए वा राओ वा वियाले वा बहिया वियारभूमिं वा विहारभूमिं वा निक्खमित्तए वा पविसित्तए वा ॥ ५० ॥

भावार्थः-॥ ५० ॥ साध्वीने एकलां रात्रिने विषे अथवा संध्याने विषे स्थानकनी बाहेर (एटले पोते रहेला

स्थानकथी सामा मकानमां अथवा गाम बहार) सझाय भूमिका अथवा थंडील भूमिकाने विषे जवुं आववुं कल्पे नहिं. जरुरियात पडे तो पोतासहित बे अथवा त्रण अथवा चार साध्वीनी साथे निकळवुं पेसवुं कल्पे ॥ ५० ॥

अर्थः—॥ ५१ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ पु० पुर्वे दिसे ॥ जा० ज्यांलगे ॥ अं० अंगदेश ते चंपा ॥ म० मगधदेश ते राजग्रह नगरना देश सुधी ॥ ए० विहार करवो ॥ द० दक्षिण दिसे ॥ जा० ज्यांलगे ॥ को० कोसंबी नगरना देश सुधी ॥ ए० विहार करवो ॥ प० पश्चिमे ॥ जा० ज्यांलगे ॥ थू० थूणा नगरीना ॥ वि० देश सुधी ॥ ए० विहार करवो ॥ उ० उत्तर दिसे ॥ जा० ज्यांलगे ॥ कु० कुंणाळा ॥ वि० देश सुधी ॥ ए० विहार करवो ॥ ए० एटला सुधी ॥ आ० विहार करवो ॥ क० कल्पे ॥ ए० एटला सुधी ॥ आ० विहार करवो ॥ आ० आर्य ॥ खि० क्षेत्र छे ते माटे ॥ नो० न ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ ए० एटलाथी ॥ बा० बाहेर केमके ज्ञान, दर्शन, चारित्रनो घटाडो थाय पण ॥ ते० ते ॥ प० उपरांते जो जवुं पडे तो ॥ ज० ज्यां गयां थकां ॥ ना० ज्ञान ॥ दं० दर्शन ॥ च० चारित्रनो ॥ उ० वधारो थाय तेम होय तो जवुं कल्पे ॥ त्ति० एम ॥ बे० कहुं छुं ॥ ५१ ॥

मूळ पाठः—॥ ५१ ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं वा निग्गन्थीण वा पुरत्थिमेणं जाव

॥ अथ बृहत्कल्प सूत्र बिइओ उद्देसओ. ॥

(बृहत्कल्प सूत्रनो बीजो उद्देसो.)

अर्थः—॥ १ ॥ उ० उपाश्रयनी ॥ अ० मर्यादा मांहे ॥ व० आगमनने विषे ॥ सा० सालि (डांगर) ॥ वा० अथवा ॥ वी० व्रीही (चोखानी जात) ॥ वा० अथवा ॥ मु० मग ॥ वा० अथवा ॥ मा० अडद ॥ वा० अथवा ॥ ति० तल ॥ वा० अथवा ॥ कु० कुलथि (कळथी) ॥ वा० अथवा ॥ गो० घउं ॥ वा० अथवा ॥ ज० जव ॥ वा० अथवा ॥ ज० जव ॥ ज० जव धान्य विशेष (एटलां धान्य)॥ वा० वळी ॥ ओ० नाख्यां होय ॥ वा० अथवा ॥ वि० विखेर्यां होय ॥ वा० अथवा ॥ वि० सघळे पसरेलां होय ॥ वा० अथवा॥ वि० पग मुकवानो ठाम न होय ॥ वा० वळी ॥ नो० न ॥ क० कलपे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ० हाथनी रेखा सुके तेटलो जघन्य काळ ॥ अ० पण (एटले लगार मात्र पण)॥ व० रहेवुं (न कलपे) ॥ १ ॥

मूळ पाठः—॥१॥ उवस्सयस्स अन्तो वगडाए सालीणि वा वीहीणि वा मुग्गाणि वा मासाणि वा तिलाणि वा कुलत्थाणि वा गोहूमाणि वा जवाणि वा जवजवाणि वा [1]ओखिण्णाणि वा [1]विक्खिण्णाणि वा विइगिण्णाणि वा विप्पइण्णाणि वा, नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा, अहालन्दमवि वत्थए ॥ १ ॥

भावार्थः—॥ १ ॥ (प्रथम उद्देशामां आहार स्थानक आश्री कह्युं. बीजे उद्देशे विशेष कहे छे.) उपाश्रय (अपासरानी) अंदर नीचे देखाडेला धान्य विखर्यां होय तो शुं करवुं ते कहे छे. उपाश्रयनी अंदर (१) डांगर, (२) व्रीही (चोखानी जात), ३ मग, ४ अडद, ५ तल, ६ कळथी (कुळथी), ७ घंउ, ८ जव, ९ जवजव धान्य नाख्या होय, विखेर्या होय, सघळे पसरेलां (छुटा छुटा वेरेलां) होय, पग मुकवानी जग्या

---

१. ओक्खित्ता° and विक्खित्ता° *T B* विकिण्णा° *B* B b w

१. टी ने इटालीक बी नामनी प्रतोमा "ओखिण्णाणि" ने "विक्खिण्णाणि" ने बदले "ओक्खित्ताणि" ने "विक्खित्ताणि" एहवो पाठ छे. (इटालीक) बी, (मोटी) बी, (नानी) बी ने डबल्यु नामनी प्रतोमा " विक्खिण्णाणि " ने बदले " विकिण्णाणि " पाठ छे.

पण न होय तेवा स्थानकमां साधु अथवा साध्वीने वळी हाथनी रेखा पाणीए पलरेली होय ते सुकातां जेटलीवार लागे तेटलो वखत पण तेमां रहेवुं नहीं ॥ १ ॥

अर्थः—॥ २ ॥ अ० हवे ॥ पु० वळी ॥ ए० एम ॥ जा० जाणे ॥ नो० नहीं ॥ ओ० नाख्यां होय ॥ नो० नहीं ॥ वि० विषर्यां होय ॥ नो० नहीं ॥ वि० सघळे पसर्यां होय ॥ नो० नहीं ॥ वि० पग मुकवाना ठाम (न) होय (एटले पग मुकवानो ठाम होय) ॥ रा० (एक पासे लांबो) ढगलो ॥ क० कर्यो होय ॥ वा० अथवा ॥ पु० उंचो ढगलो ॥ क० कर्यो होय ॥ वा० अथवा ॥ भि० भींत (पछीत) लगे ढगलो ॥ क० कर्यो होय ॥ वा० अथवा ॥ कु० कुंडलीने आकारे ढगलो ॥ क० कर्यो होय ॥ वा० अथवा ॥ ल० (उपर) राख प्रमुखनी रेखा करी होय ॥ वा० अथवा ॥ मु० माटी प्रमुखनी मुद्रा छाप रेखा करी होय ॥ वा० अथवा ॥ पि० लुगडे करी ढांकी मुक्यां होय ॥ वा० तो वळी ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ हे० शीयाळो ॥ गि० उन्हाळो ॥ व० रहेवुं (कल्पे) ॥ २ ॥

मूळपाठः—॥ २ ॥ अह पुण एवं जाणेज्जा—नो ओखिण्णाइं नो विक्खिण्णाइं नो विइगिण्णाइं नो विप्पइण्णाइं, रासिकडाणि वा पुञ्जकडाणि वा भित्तिकडाणि वा

…लियकडाणि वा लञ्छियाणि वा मुद्दियाणि वा पिहियाणि वा, कप्पइ निग्गन्थाणवा निग्गन्थीण वा हेमन्तागिम्हासु वत्थए ॥ २ ॥

भावार्थः—॥ २ ॥ पण एम जाणे जे उपर देखाडेला मकानमां उपर बतावेला धान्य भरेलां छे पण जेम तेम नाख्यां न होय, विखरेलां न होय, सघळे पसरेलां न होय, पग मुकवानी जग्या होय, एक बाजु उपर लांबो ढगलो कर्यो होय अथवा उंचो ढगलो कर्यो होय,· अथवा भींत (साथे) लगतो ढगलो कर्यो होय अथवा कुंडल (कुंडली) ने आकारे ढगलो कर्यो होय, अथवा उपर राख प्रमुख नाखेली होय, माटी प्रमुखनी मुद्रा (छाप) करी होय अथवा लुगडाथी ढांकेल होय ते स्थानकमां साधु अथवा साध्वीने शीयाळे उनाळे रेहेवुं कल्पे ॥ २ ॥

अर्थः—॥ ३ ॥ अ० हवे ॥ पु० वळी ॥ ए० एम ॥ जा० जाणे जे ॥ नो० नथी ॥ रा० राशी (एक पासे लांबो ढगलो) ॥ क० कर्यो ॥ नो० नथी ॥ पु० उंचो ढगलो ॥ क० कर्यो ॥ नो० नथी ॥ भि० भीत (पछीत) लगे ढगलो ॥ क० कर्यो ॥ नो० नथी ॥ कु० कुंडलीने आकारे ढगलो ॥ क० कर्यो पण ॥ को० कोठामांहे ॥ उ० (धान्य) घाल्युं (भर्युं) होय ॥ वा० अथवा ॥ प० पाळा मांहे ॥ उ० घाल्युं (भर्युं) होय ॥ वा० अथवा ॥ मं० वांसना कडा मांहे ॥ उ० घाल्युं (भर्युं होय) ॥ वा० अथवा ॥ मा० (उपरने माळे) ॥

उ० भर्युं होय ॥ वा० अथवा ॥ ओ० कोठा प्रमुख मांहे नाखी (छाण माटीए लीप्युं होय)॥ वा० अथवा॥ वि० बारणामांही घाली (माटीए लीप्युं होय) ॥ वा० अथवा ॥ ल० राख प्रमुखनी रेखा करी होय ॥ वा० अथवा ॥ मु० मुष उपरे माटी प्रमुखनी छापरेखा मुद्रा करी होय ॥ वा० अथवा ॥ पि० लुगडे ढांक्युं होय ॥ वा० तेवां स्थानके वळी ॥ कं० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ वा० चोमासुं ॥ व० रहेवुं ॥ ३ ॥

मूळपाठः—॥ ३ ॥ अह पुण एवं जाणेज्जा—नो रासिकडाइं नो पुञ्जकडाइं नो भित्तिकडाइं नो कुलियकडाइं, कोट्ठाउत्ताणि वा पल्लाउत्ताणि वा मञ्चाउत्ताणि वा माला-उत्ताणि वा ओलित्ताणि वा विलित्ताणि वा लञ्छियाणि वा मुद्दियाणि वा पिहियाणि वा. कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा वासावासं वत्थए ॥ ३ ॥

भावार्थः—॥ ३ ॥ पण एम जाणे जे उपर देखाडेला मकानमां उपर बतावेलां धान्य छे पण लांबो ढगलो कर्यो नथी, उंचो ढगलो कर्यो नथी, भींत लगतो ढगलो कर्यो नथी, कुंडलीने आकारे ढगलो कर्यो नथी पण कोठा मांही भर्यां होय अथवा पाला माहे घालयां होय अथवा वांसना कडा मांहे भर्यां होय अथवा उपरने

माळे भर्यां होय अथवा कोठा वीगेरेमां भर्यां छे ते छाण माटीए लीप्या होय, राख प्रमुखे रेखा करी होय (राखथी ढांकया होय) अथवा मोढां उपर माटी प्रमुखनी छाप रेखा मुद्रा करी होय (मोढां माटीए लीपी बंध कर्यां होय) अथवा लुगडे करी ढाक्या होय एहवां स्थानक होय तो ते ठकाणे साधु अथवा साध्वीने चोमासुं रहेवुं वळी कल्पे ॥ ३ ॥

अर्थः—॥ ४ ॥ उ० उपाश्रयनी ॥ अ० मर्यादा मांहे ॥ व० आगमनने विषे ॥ सु० मदिरा ॥ वि० आचतना ॥ कुं० कुंभ घडा होय ॥ वा० अथवा ॥ सो० षाटा मादिरा ॥ वि० आचितना ॥ कुं० कुंभ (घडा) होय ॥ वा० वळी ॥ उ० (ग्रहस्थे) मुक्या ॥ सि० होय ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ० क्षण मात्र ॥ अ० पण ॥ व० रहेवुं (न कल्पे) ॥ हु० बाहर बीजो ॥ य० वळी ॥ उ० उपाश्रय ॥ प० गवेषतां (शोधतां) थकां ॥ नो० न ॥ ल० (बीजुं थानक पासे) मळे ॥ ए० एम (होय तो) ॥ से० तेने (पुर्वोक्त स्थानक मांहे) ॥ क० कल्पे ॥ ए० एक ॥ रा० रात्री ॥ वा० अथवा ॥ दु० बे ॥ रा० रात्री ॥ वा० वळी ॥ व० रहेवुं (कल्पे जरुर माटे) ॥ नो० न ॥ से० ते (साधु) साध्वीने ॥ क० कल्पे ॥ प० उपरांत ॥ ए० एक ॥ रा० रात्री ॥ वा० अथवा ॥ दु० बे ॥ रा० रात्री ॥ वा० वळी ॥ व० रहेवुं (न कल्पे) ॥ जे० ते ॥ त० त्यां ॥ ए० एक ॥ रा० रात्री ॥ वा० अथवा ॥

हु० बे ॥ रा० रात्री ॥ वा० वळी ॥ प० उपरांत (जेटली अधिक) ॥ व० रहेतो ॥ से० तेहने ॥ स० जेटला दीवसनो ॥ छे. चारित्रनो छेद ॥ वा० अथवा ॥ प० तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ वा० वळी ॥ ४ ॥

मूळ पाठः—॥ ४ ॥ उवस्सयस्स अन्तो वगडाए सुराावियडकुम्भे वा सोवीरयवियडकुम्भे वा उवनिक्खित्ते सिया, नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अहालन्दमवि वत्थए. हुरत्था य उवस्सयं पडिलेहमाणे नो लभेज्जा, एवं से कप्पइ एगरायं वा दुरायं वा वत्थए, नो[1] से कप्पइ परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वत्थए. जे तत्थ एगरायाओ वा दुरायाओ वा परं [2]वसेज्जा, से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ ४ ॥

भावार्थः—॥ ४ ॥ साधु अथवा साध्वीने रहेवाना उपाश्रयनी अंदर ग्रहस्थे आचित दारुना घडा मुकेला होय के आचित ताडीना घडा मुकेला होय तो ते जग्याए साधु अथवा साध्वीए क्षण मात्र पण रहेवुं नही

---

१. नो से कप्पइ परं—वत्थए omitted in T Bbw. २ वसइ for वसेज्जा in T Bbw.

१. टी, (मोटी) बी, (नानी) बी तथा डबल्यु प्रतोमा " नो से कप्पइ पर एगरायाओ वा दुरायाओ वा वत्थए " ए शब्दो नथी. २ टी, (मोटी) बी, (नानी) बी ने डबल्युनी प्रत्तोमां " वसेज्जा " ने बदले " वसइ " छे.

(पण एटलुं विशेषके गामनी अंदर अथवा गामनी बाहेर बीजुं स्थानक शोधे), जो बहार (शोध करता) बीजुं स्थानक न मळे तो साधु अथवा साध्वीने एक रात्री अथवा बे रात्री (ते स्थानकमां जरुर माटे) रहेवुं कल्पे. ते साधु अथवा साध्वीने एक रात्री अथवा बे रात्री उपरांत ते स्थानकमां रहेवुं कल्पे नहीं. जे साधु अथवा साध्वी तेवां स्थानकमां एक रात्री अथवा बे रात्री उपरांत (जेटला दीवस आधिक) रहे तेहने तेटला दीवसनुं छेदनुं अथवा तपनुं प्रायाश्चित आवे (आ जगाए समजवानुं एम छे जे साधु गामडा प्रमुखमां जतां कोइ अनार्य गामादिकमां जइ चडया होय तो ते जग्या ए वस्ती शोधतां आवुं कारण बने तो एक रात्री, बे रात्री रही तरत चाल्या जवुं पण बे रात्री उपरांत रहे तो जेटला दीवसनुं छेद प्रायश्चित आपवामां आवे तेटला दीवस दीक्षामांथी ओछा करे ॥ ४ ॥

अर्थः— ॥ ५ ॥ उ० उपाश्रयनी ॥ अ० मर्यादा मांहे ॥ व० आगमनने विषे ॥ सी० सीतळ ॥ उ० पाणीना ॥ वि० अचित ॥ कुं० कुंभ (घडा)॥ वा० अथवा ॥ उ० उन्हा ॥ उ० पाणीना ॥ वि० आचित ॥ कुं० घडा (नाहवाना)॥ वा० वळी ॥ उ० (ग्रहस्थे) (थाप्यां) मुक्या ॥ सि० होय ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ० क्षण मात्र ॥ अ० पण ॥ व० रहेवुं (न (कल्पे)॥ हु० बाहर बीजो ॥ य० वळी ॥ उ० उपाश्रय ॥ प० गवेषतां (शोधतां) थकां ॥ नो० न ॥ ल०

(बीजुं स्थानक पामे) मळे (मळे नहीं) ॥ ए० एम (होय तो) ॥ से० तेने (पुर्वोक्त स्थानक मांहे) ॥ क० कल्पे ॥ ए० एक ॥ रा० रात्री ॥ वा० अथवा ॥ दु० बे ॥ रा० रात्री ॥ वा० वळी ॥ व० रहेवुं (कल्पे) (जरूर माटे) ॥ नो० न ॥ से० ते (साधु) ने ॥ क० कल्पे ॥ प० उपरांत ॥ ए० एक ॥ रा० रात्री ॥ वा० अथवा ॥ दु० बे ॥ रा० रात्री ॥ वा० वळी ॥ व० रहेवुं (न कल्पे) ॥ जे० जे ॥ त० त्यां ॥ ए० एक ॥ रा० रात्री ॥ वा० अथवा ॥ दु० बे ॥ रा० रात्री ॥ वा० वळी ॥ प० उपरांत (आधिक)॥ व० रहे तो ॥ से० तेने ॥ स० तेटला दीवसनो ॥ छे. चारित्रनो छेद ॥ वा० अथवा ॥ प० तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ वा० वळी ॥ ५ ॥

मूळपाठः—॥ ५ ॥ उवस्सयस्स अन्तो वगडाए सीओदगवियडकुम्भे वा उसिणोदगवियडकुम्भे वा उवनिक्खित्ते सिया, नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अहालन्दमवि वत्थए. हुरत्था य उवस्सयं पडिलेहमाणे नो लभेज्जा, एवं से कप्पइ एगरायं वा दुरायं वा वत्थए, नो[1] से कप्पइ परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वत्थए.

---

१. नो से कप्पइ परं—वत्थए omitted in T.

१. टी नामनी प्रतमा " नो से कप्पइ परं—वत्थए " आ शब्दो नथी.

जे तत्थ एगरायाओ वा दुरायाओ वा परं वसेज्जा, से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ ५ ॥

भावार्थः—॥ ५ ॥ उपाश्रयनी मर्यादा मांही ग्रहस्थे टाढा अचित पाणीना घडा भर्या होय, उन्हा अचित पाणानी घडा भर्या होय (एटले गृहस्थनुं पाणीयारुं समजवुं) ते जग्याए साधु अथवा साध्वीए लगारमात्र पण रहेवुं कल्पे नही. जो बहार बीजां स्थानकनी शोध करतां न मळे तो पुर्वोक्त स्थानकमां एक रात्री अथवा बे रात्री रहेवुं (कल्पे). एक रात्री के बे रात्री उपरांत ते साधु साध्वीने ते स्थानकमां रहेवुं कल्पे नही. जे साधु अथवा साध्वी तेवा स्थानकमां एक रात्री अथवा बे रात्री उपरांत (जेटला दीवस अधिक) रहे तेहने तेटला दीवसनुं छेदनुं अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे (आ शब्दो सर्वे अपवाद उत्सर्ग समजवा एटले जे वातनी ना पाडी तेज वस्तुनी कारणथी हा पाडी एम समजवुं) ॥ ५ ॥

अर्थः—॥ ६ ॥ उ० उपाश्रयनी ॥ अ० मर्यादामांहे ॥ व० आगमने विषे ॥ स० आखी ॥ रा० रात्री ॥ जो० अग्नि ॥ झि० बळती होय ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने

१. वसइ for वसेज्जा in T. १ टी नामनी प्रतमा " वसेज्जा " ने बदले " वसइ " शब्द छे.

॥ वा० वळी ॥ अ० क्षणमात्र ॥ अ० पण ॥ व० रहेवुं (न कल्पे) ॥ हु० बाहार बीजो ॥ य० वळी ॥ उ० उपाश्रय ॥ प० गवेषता (शोधतां) थकां ॥ नो० न ॥ ल० (बीजुं स्थानक पासे) मळेतो ॥ ए० एम होय तो ॥ से० तेने (पुर्वोक्त स्थानक मांहे) ॥ क० कल्पे ॥ ए० एक ॥ रा० रात्री ॥ वा० अथवा ॥ दु० बे ॥ रा० रात्री ॥ वा० वळी ॥ व० रहेवुं (कल्पे) जरुरियात माटे ॥ नो० नहीं ॥ से० तेने (साधुने) ॥ क० कल्पे ॥ प० उपरांत ॥ ए० एक ॥ रा० रात्री ॥ वा० अथवा ॥ दु० बे ॥ रा० रात्री ॥ वा० वळी ॥ व० रहवुं (न कल्पे) ॥ जे० जे ॥ त० त्यां ॥ ए० एक ॥ रा० रात्री ॥ वा० अथवा ॥ दु० बे ॥ रा० रात्री ॥ वा० वळी ते ॥ प० उपरांत अधिको ॥ व० रहेतो ॥ से० तेने ॥ स० तेटला दीवसनो ॥ छे० चारित्रनो छेद ॥ वा० अथवा ॥ प० तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ वा० वळी ॥ ६ ॥

मूळपाठः—॥ ६ ॥ उवस्सयस्स अन्तो वगडाए सव्वराइए[1] जोई झियाएज्जा, नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अहालन्दमवि वत्थए. हुरत्था य उवस्सयं पडिलेहमाणे नो लभेज्जा, एवं से कप्पइ एगरायं वा दुरायं वा वत्थए. नो से कप्पइ

---

१. *राईए C T. १ सी ने टी नामनी प्रतोमा " राइए " ने बदले " राईए " शब्दो छे.

परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वत्थए. जे तत्थ एगरायाओ वा दुरायाओ वा परं वसेज्जा, से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ ६ ॥

भावार्थः—॥ ६ ॥ उपाश्रयनी मर्यादा मांहि आखी रात्री अग्नि बळती होय तो तेवी जग्याए साधु साध्वीए लगार मात्र पण न रहेवुं. बाहार बीजुं स्थानक शोधवुं. शोधतां न मळे तो पुर्वोक्त स्थानक मांहे एक रात के बे रात जरुयात तरिखे रहेवुं कल्पे. एक रात के बे रात उपरांत साधु साध्वीने ते स्थानकमां रहेवुं कल्पे नहीं, जे साधु साध्वी तेवा स्थानकमां एक रात के बे रात उपरांत (जेटला दीवस अधिक रहे) तेहने तेटला दीवसनुं छेद प्रायश्चित अथवा तपनुं पायश्चित आवे ॥ ६ ॥

अर्थः—॥ ७ ॥ उ० उपाश्रयनी ॥ अ० मर्यादामांहे ॥ व० आगमनने विषे ॥ स० आखी ॥ रा० रात्री ॥ प० दीवो ॥ दि० बळतो होय ॥ नो० न ॥ क० कल्पे । नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ० क्षण मात्र पण ॥ व० रहेवुं (न कल्पे) ॥ हु० बाहर बीजो । य० वळी ॥ उ० उपाश्रय ॥ प० गवेखतां (शोधतां) थकां ॥ नो० न ॥ ल० (बीजुं स्थानक पासे) मळे तो ॥ ए० एम होयतो ॥ से० तेने (पुर्वोक्त स्थानक मांहे) ॥ क० कल्पे ॥ ए० एक ॥ रा० रात्री ॥ वा० अथवा ॥ दु० बे रात्री

॥ वा० वळी ॥ व० रहेवुं (कळपे जरुरीयात माटे) ॥ नो० नही ॥ से० तेने (साधुने) ॥ क० कळपे ॥ प० उपरांत ॥ ए० एक ॥ रा० रात्री ॥ वा० अथवा ॥ दु० बे ॥ रा० रात्री ॥ वा० वळी ॥ व० रहेवुं (न कळपे) ॥ जे० जे ॥ त० त्यां ॥ ए० एक ॥ रा० रात्री ॥ वा० अथवा ॥ दु० बे ॥ रा० रात्री ॥ वा० वळी ते ॥ प० उपरांत अधिक ॥ व० रहे तो ॥ से० तेने ॥ स० तेटला दीवसनो ॥ छे० चारित्रनो छेद ॥ वा० अथवा ॥ प० तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ वा० वळी ॥ ७ ॥

मूळ पाठः—॥७॥ उवस्सयस्स अन्तो वगडाए सव्वराइए पइवे दिप्पज्जा, नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अहालन्दमावि वत्थए. हुरत्था य उवस्सयं पडिलेहमाणे नो लभेज्जा, एवं से कप्पइ एगरायं वा दुरायं वा वत्थए, नो से कप्पइ परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वत्थए. जे तत्थ एगरायाओ वा दुरायाओ वा परं वसेज्जा, से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥७॥

१. ०राईए. C T. १. सी ने टी नामनी प्रतोमां " राइए " ने बदले " राईए " पाठ छे.

भावार्थः—॥७॥ उपाश्रयनी मर्यादामांहि आखी रात्री दीवो बळतो होय तो तेवा स्थानकमां साधु अ-थवा साध्वीए लगार मात्र पण न रहेवुं. बाहार बीजुं स्थानक शोधवुं, शोधता न मळे तो पुर्वोक्त स्थानक मांहे एक रात के बे रात जरुरियात तरिखे रहेवुं कलपे. एक रात के बे रात उपरांत साधु साध्वीने ते स्थानकमां रहेवुं कळपे नही, जे साधु साध्वी तेवां स्थानकमां एक रात के बे रात उपरांत (जेटला दीवस अधिक) रहे तेहने तेटला दीवसनुं छेद प्रायश्चित अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ ७ ॥

अर्थः—॥ ८ ॥ उ० उपाश्रयनी ॥ अ० मर्यादामांहे ॥ व० आगमनने विषे ॥ पि० लाडुआ प्रमुख ॥ वा० अथवा ॥ लो० लुवाथी हाथ खरडाय तेवी चीज (चुरमु—लाफसी शीरो) ॥ वा० अथवा ॥ खी० दुध ॥ वा० अथवा ॥ द० दहीं ॥ वा० अथवा ॥ स० घी ॥ वा० अथवा ॥ न० माखण ॥ वा० अथवा ॥ ते० तेल ॥ वा० अथवा ॥ फा० गोळ ॥ वा० अथवा ॥ पू० पुडला प्रमुख ॥ वा० अथवा ॥ स० तलनी सांकळी ॥ वा० अथवा ॥ सि० शीखंड ॥ वा० वळी ॥ ओ० माटली भरी मुक्यां होय ॥ वा० अथवा ॥ वि० ठाम विखराव्यां होय ॥ वा० अथवा ॥ वि० (सांकडी जग्योमां) सघळे पसरेला होय ॥ वा० अथवा ॥ वि० पग मुकवानो ठाम (जग्या) न होय ॥ वा० वळी एहवी जग्याए ॥ नो० न ॥ क० कलपे ॥ नि० साधु ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ० क्षणमात्र ॥ अ० पण ॥ व० रहेवुं (न कलपे) ॥ ८ ॥

मूळपाठः—॥८॥ उवस्सयस्स अन्तो वगडाए पिण्डए वा लोयए वा खीरं[1] वा दहिं वा सप्पिं वा नवणीए वा तेल्ले वा फाणियं[2] वा पूवे वा सक्कुली वा [3]सिहिरिणी वा ओखिण्णाणि वा विक्खिण्णाणि वा विइगिण्णाणि वा विप्पइण्णाणि वा, नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अहालन्दमवि वत्थए ॥ ८ ॥

भावार्थः—॥ ८ ॥ उपाश्रयनी मर्यादामांहि लाडु प्रमुख, लुवाथी हाथ खरडाय तेवी चीज (चुरमु लाफशी शीरो वगेरे, दुध, दहीं, घी, मांखण, तेल, गोळ, पुडला, तल सांकळी अथवा शीखंड एटलावानांनी माटलीयो भरी मुकी होय, ठाम भरी ठेकाणे ठेकाणे विखेर्यां होय, सांकडी जग्यामां सघळे पसरेलां होय अथवा सघळे पसरेलां होइ पग मुकवानी जग्या न होय तेहवां स्थानके साधु अथवा साध्वीने क्षण मात्र पण रहेवुं न कल्पे ॥ ८ ॥

---

१. खीरे TBbw. २. फाणिए TBbw. ३ सीहरणी *TB*.

१ टी, (मोटी) बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां " खीर " ने बदले " खीरे " २ टी, (मोटी) बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " फाणिय " ने बदले " फाणिए " ३ टी ने (इटालीक) बी प्रतोमा " सिहिरिणी " ने बदले " सीहरणी " पाठ छे.

अर्थः—॥ ९ ॥ अ० हवे ॥ पु० वळी ॥ ए० एम ॥ जा० जाणे ॥ नो० न ॥ ओ० माटलीमांही नांख्या होय विगेरे ४ पण ॥ रा० राशी (एक बाजु ढगलो) ॥ क० करी मुक्या होय ॥ वा० अथवा ॥ पु० उंचो ढगलो ॥ क० कर्यो होय ॥ वा० अथवा ॥ भि० भींत लगतो ढगलो ॥ क० कर्यो होय ॥ वा० अथवा ॥ कु० कुंडल (कुंडली) ना आकारे ढगलो ॥ क० कर्यो होय ॥ वा० अथवा ॥ ल० राखनी रेखा करी होय (राखे करी छांद्यां होय) ॥ वा० अथवा ॥ मु० मुख उपरे माटी प्रमुखनी मुद्रा छाप के रेखा करी होय ॥ वा० अथवा ॥ पि० लुगडे करी ढांक्या होय ॥ वा० वळी तो ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ हे० शीयाळो ॥ गि० उनाळो ॥ व० रहेवुं (कल्पे) ॥ ९ ॥

मूळपाठः—॥९॥ अह पुण एवं जाणेज्जा--नो ओखिण्णाइं[1] ४ रासिकडाणि वा पुञ्जकडाणि वा भित्तिकडाणि वा कुलियकडाणि वा लञ्छियाणि वा मुद्दियाणि वा पिहियाणि वा. कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा हेमन्तगिम्हासु वत्थए ॥९॥

---

१. ओक्खित्ता॰ and विक्खित्ता *TB* विकिण्णा॰ *BBbw*. जुओ पाठांतर पाठ १ नो, उद्देसो बीजानो.

क. ॥ १४ ॥

भावार्थः—॥ ९ ॥ हवे एम वळी जाणे जे स्थानकनी अंदर मुकेली उपली वस्तुओ ठेकाणे ठेकाणे माटला विगेरे भरी मुकी नथी, ठाम भरी विखरेली नथी, सांकडी जग्यामां सघळे पसरेली नथी, पग मुकवानो ठाम छे, वळी एक बाजु ढगलो करी मुकी छे, उंचो ढगलो करी मुकी छे, भींतने लगतो ढगलो करी मुकी छे, कुं- डळने आकारे ढगलो करी मुकी छे, वळी तेना उपर राखनी रेखा करी छे (राखे करी छांदेल छे), माटी प्रमुखे मुद्रा रेखा करी छे (छांदेल छे) अथवा लुगडे करी ढांकी छे एवी रीते गोठवण करेल होय तो ते स्थानकमां साधुने अथवा साध्वीने शीयाळे उनाळे रहेवुं कल्पे ॥ ९ ॥

अर्थः—॥१०॥ अ० हवे ॥ पु० वळी ॥ ए० एम ॥ जा० जाणे ॥ नो० नथी ॥ रा०रासि ॥ क०कीधी विगेरे ४ ॥ को० कोठा मांहे ॥ उ० भर्या होय ॥ वा० अथवा ॥ प० पाला मांहि ॥ उ० भर्या होय ॥ वा० अथवा ॥ म० वांसना कडा मांहे ॥ उ० भर्या होय ॥ वा० अथवा ॥ मा० उपरने माळे ॥ उ० भर्या होय ॥ वा० अथवा ॥ कुं० कुंभने आकारे भाजन कोठी मांहे ॥ उ० घाल्यां होय ॥ वा० अथवा ॥ क० घडा मांही ॥ उ०मुक्यां होय ॥ वा० अथवा ॥ ओ०कोठा प्रमुख माटी नांखी छांण माटीए लींप्यां होय ॥ वा० अथवा ॥ वि० बारणां माटीए लींप्यां होय ॥ वा० अथवा ॥ ल० राष प्रमुखनी रेखा करी होय ॥ वा० अथवा ॥ मु० मुख उपर माटी प्रमुखनी मुद्रा रेखा करी होय ॥ वा० अथवा ॥ पि० लुगडे करी ढांक्यां होय ॥ वा० वळी ॥ ॥ १४ ॥

क० कळपे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ वा० चोमासुं ॥ व० रहेवुं (कळपे) ॥ १० ॥

मूळ पाठः—॥ १० ॥ अह पुण एवं जाणेज्जा—नो रासिकडाइं ४ कोट्ठाउत्ताणि वा पल्लाउत्ताणि वा मञ्चाउत्ताणि वा मालाउत्ताणि वा कुम्भिउत्ताणि वा करभिउत्ताणि वा ओलित्ताणि वा विलित्ताणि वा लञ्छियाणि वा मुद्दियाणि वा पिहियाणि वा, कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा वासावासं वत्थए ॥ १० ॥

भावार्थः—॥ १० ॥ वळी एम जाणे जे ढगला नथी कर्या विगेरे ४ पण कोठा मांहे भर्यां होय, पाला मांह भर्यां होय, वांसना माचा मांहे भर्यां होय, उपला माळे भर्यां होय, कोठी मांही घाल्यां होय अथवा घडा मांही भर्यां होय ते पण छाण माटीए लीप्यां होय के राख प्रमुखे रेखा करी होय के माटी प्रमुखनी मुख उपर मुद्रा करी होय के वस्त्रादिके ढांक्यां होय तो साधु अथवा साध्वीने चोमासुं रहेवुं (कळपे) ॥ १० ॥

(आ उपाश्रय नहीं पण ग्रहस्थोनां घर समजवां).

अर्थः—॥ ११ ॥ नो० न ॥ क० कळपे ॥ नि० साध्वीने ॥ अ० हेठे ॥ आ० पंथी लोको आवीने

उतरता होय ॥ गि० ते घरने विषे ॥ वा० अथवा ॥ वि० चारे दिसाए उघाडुं होय एहवा ॥ गि० घरने विषे ॥ वा० अथवा ॥ वं० वांसडा खपेडाने ॥ मू० मूळे ॥ वा० अथवा ॥ रु० आंबादिकने ॥ मू० तळे ॥ वा० अथवा ॥ अं० कांइक ढांकी बाकी उघाडी नीची भींतवाळी कोइ मांहे उतरी आवे एहवे ठामे ॥ वा० वळी ॥ व० रहेवुं (न कल्पे) ॥ ११ ॥

मूळ पाठः—॥ ११ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं अहे आगमणगिहंसि वा वियड-गिहंसि वा वंसीमूलंसि वा रुक्खमूलंसि वा अब्भावगासियंसि वा वत्थए ॥ ११ ॥

भावार्थः—॥ ११ ॥ साध्वीने मुसाफर लोको हेठे उतरता होय तेवा घरने विषे, चारे दिसाए उघाडुं होय तेवा घरने विषे, वांसना खपेडानी नीचे अथवा आंबादिक झाडने तळे अथवा कांइक ढांकी कांइक उघाडी नीची भींतवाळी कोइ अंदर उतरी आवे एहवी जग्याए (शियळनी रक्षा माटे) रहेवुं (न कल्पे) ॥ ११ ॥

अर्थः—॥ १२ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ अ० हेठे ॥ आ० पंथी लोक आवीने उतरता होय ॥ गि० ते घरने विषे ॥ वा० अथवा ॥ वं० वांसना खपेडाने ॥ मू० मूळे ॥ वा० अथवा ॥ रु० आंबादिकने

॥ मू० तळे ॥ वा० अथवा ॥ अ० कांइक ढांकी बाकी उघाडी नीची भींत कोइ मांहे उतरी आवे एहवे ठामे॥ वा० वळी ॥ व० रहेवुं (कलपे) ॥ १२ ॥

मूळ पाठः—॥ १२ ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं अहे आगमणगिहंसि वा वंसीमूलंसी वा रुक्खमूलंसि वा अब्भावगासियंसि वा वत्थए ॥ १२ ॥

भावार्थः—॥ १२ ॥ साधुने पंथी मुसाफर लोको हेठे आवी उतरता होय तेहेवा घरने विषे, चारे बाजु उघाडुं होय तेवा मकानमां, वांसना खपेडा नीचे, झाड तळे अथवा कांइक ढांकी कांइक उघाडी नीची भींत-वाळी जेमां कोइ उतरीने आवी शके एहवी जग्याए (निर्भयपणा माटे ने शियळनी रक्षा माटे) रहेवुं कल्पे. ॥ १२ ॥

अर्थः—॥ १३ ॥ ए० एक ॥ सा० ग्रहस्थनुं स्थानक होय तो ॥ पा० तेहेना घरनो आहार न लेवो ॥ दो० बे ॥ ति० त्रण ॥ च० चार ॥ प० पांच जणानुं ॥ सा० स्थानक होय तो ॥ पा० पांच घर तजवा ॥ (के शुं करवुं तेनो उत्तर कहे छे) ॥ ए० एक ॥ त० ते पांच मांहेथी ॥ क० सेज्यांतरपणे ॥ ठ० थापवो ॥ (एटले तेने घेर आहार न लेवो) ॥ अ० बीकीना घरे आहारने अर्थे ॥ नि० प्रवेश करवो (आहार लेवो) ॥ १३ ॥

मूळपाठः—॥ १३ ॥ एगे सागारिए पारिहारिए, [1]दो तिण्णि चत्तारि पञ्च सा-गारिया पारिहारिया; एगं तत्थ कप्पागं ठवइत्ता अवसेसे निव्विसेज्जा ॥ १३ ॥

भावार्थः—॥ १३ ॥ हवे उपर बतावेलां स्थानकमां उतरवुं कह्युं पण कोनी रजाथी उतरवुं ते अधिकार कहे छे. मकानना धणीनी आज्ञा लइ मकानमां उतरवुं. ते आज्ञा आपनारने सेज्यांतर कहीए अथवा स्थानक नो दातार कहीए, कारणके अन्नना दातार घणा छे पण स्थानकना दातार बहु थोडा होय छे. आवा एक सेज्यांतरना घरनो आहार न लेवो, (अंही प्रश्न थाय छे जे शुं तेने नीच पायरीमां गण्यो ! तो कहे, ना, जेणे स्थानक आप्युं तेनोज आहार लेवानो रीवाज होय तो घणी जग्याए साधुने स्थानक मळवुं दुर्लभ थइ पडे अथवा आहार लेतां घणां दोष उपजे जेथी सेज्यांतरनो आहार न लेवो). वळी शिष्य पूछे छे के हे स्वामी! आपे कह्युं के जे घरनो मालेक होय तेनी रजा लेवी, तेने सेज्यांतर गणवो अने तेना घरनो आहार पाणी न लेवो एतो ठीक पण कोइ स्थानक, बे अथवा त्रण अथवा चार अथवा पांच जणानी मालकीनुं होय एटले के कोइ मकान

१. दोन्नि *B*. २. पञ्च only in *TB* १ बी (इटालिक) नामनी प्रतमां " दो " ने बदले " दोन्नि " शब्द छे २. टी ने (इटालीक) बी नामनी प्रतोमाज " पञ्च " शब्द छे.

पंचनुं होय तो सेज्यांतर कोने गणवो ? उत्तर–ते पांच मध्येथी एक जणनी आज्ञा लेवी ने तेने सेज्यांतर गणवा अने तेने घेर आहार न लेवो, बीजा बाकीना रह्या ते सर्वे घरनो आहार लेवो ॥ १३ ॥

अर्थः—॥ १४ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि०साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ सा० सेज्यांतरनो ॥ पि० आहार ॥ ब० घर बहार ॥ अ० नथी ॥ नी० काढयो ॥ सं० बीजा घरना पिंड (आहार) साथे भेळयो होय (अथवा बीजाने ते आहार आप्यो होय) ॥ प० लेवो (न कल्पे केमके सेज्यांतरना घरमां रह्यो छे ते माटे) ॥ १४ ॥

मूळपाठः—॥ १४ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा सागारियपिण्डं वहिया अनीहडं संसट्ठं पडिग्गाहेत्तए ॥ १४ ॥

भावार्थः—॥ १४ ॥ साधुने अथवा साध्वीने सेज्यांतरना घरनो आहार (पाणी) न कल्पे तेमां वळी " अनीहडं असंसट्ठं " ए शब्दो उपरथी चौभंगी थाय छे ते चार भांगा मध्ये बीजो भांगो निश्चयथी दोषित छे माटे सर्वथा वर्जवो, पेहेलो ने त्रीजो भांगो ए बे भांगा व्यवहारथी दोषित छे पण निश्चयथी दोषित नथी तो पण वर्जवा अने चोथे भांगे आहार लेवो कल्पे ते देखाडे छे–पेहेलो भांगो कहे छे. ते सेज्यांतरनो आहार

घरनी बाहेर काढयो नथी (घरमांज छे) पण ते आहार बीजा कोईना घरना आहार साथे भेळयो होय (अथवा बीजा कोइने ते आहार आपी चुकयो होय) एटले के ते आहार बीजानो थयो सेज्यांतरनो नही ते पण साधु के साध्वीए न वोहरवो कारण के सेज्यांतरना घरमां छे, घर बहार काढयो नथी, तेथीं दुनीयाने शंका उपजे के साधु सेज्यांतरना घरनो आहार वोहेरे छे ते माटे ए व्यवहार दोष वर्जवो ॥ १४ ॥

अर्थः—॥ १५ ॥ नो० न ॥ क० कळपे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ सा० सेज्यांतरनो ॥ पि० पिण्ड (आहार) ॥ ब० बाहेर ॥ अ० नथी ॥ नी० काढयो ॥ अ० नथी ॥ सं० बीजाना घरना पिंड (आहार) साथे भेळयो (अथवा बीजाने ते आहार आप्यो नथी) ते सेज्यांतर पिंड सर्वथा सेज्यांतरनो अने सेज्यांतरना घर मांहि रहयो छे ते माटे ॥ प० लेवो (न कळपे) ॥ १५ ॥

मूळ पाठः—॥१५॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा सागारियपिण्डं बहिया अनीहडं असंसट्ठं पडिग्गाहेत्तए ॥१५॥

भावार्थः—॥ १५ ॥ सेज्यांतरनो आहार तेना घरमांथी बाहेर काढयो पण न होय, बीजाना घरना आहार साथे भेळयो न होय (अथवा ते आहार बीजा कोइने आप्यो पण न होय) एटले ते आहार सेज्यां-

तरनोज छे ने तेना घरमांही रह्यो छे माटे साधु अथवा साध्वीने ते आहार लेवो न कल्पे, ए बीजो भांगो थयो ॥ १५ ॥

अर्थः—॥ १६ ॥ नो० न ॥ क०कल्पे ॥ नि० साधु ॥ वा०अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी । सा० सेज्यांतरनो ॥ पिं० पिंड (आहार) ॥ ब० बाहेर ॥ नी० काढयो होय ॥ अ० नथी ॥ सं० अनेराना घरना आहार साथे भेळ्यो (अथवा बीजाने ते आहार आप्यो नथी) ॥ प० एहवो आहार लेवो (न कल्पे) ॥ १६ ॥

मूळ पाठः—॥१६॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा सागारियपिण्डं बहिया नीहडं असंसट्ठं पडिग्गाहेत्तए ॥१६॥

भावार्थः—॥ १६ ॥ हवे त्रीजो भांगो कहे छे. साधुने अथवा साध्वीने सेज्यांतरना घरनो आहार सेज्यांतरना घरनी बहार काढयो होय, बीजा कोइने देवा जाय छे पण हजु बीजाना घरना आहार साथे भेळ्यो नथी (अथवा बीजाने ते आहार आप्यो नथी) तेवो आहार वोहरवो कल्पे नहीं (ए त्रीजो भांगो व्यवहार दोष माटे वर्जवो) ॥ १६ ॥

अर्थः—॥१७॥क० कल्पे ॥ नि०साधु ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा०वळी ॥ सा०सेज्यांतरनो॥ पि० आहार ॥ ब० बाहेर ॥ नी० काढयो होय ॥ सं० बीजाए पोताना पिंड आहार साथे भेळ्यो होय (अथवा बीजाने ते आहार आप्यो होय) तेवो आहार ॥ प० लेवो (कल्पे) ॥ १७ ॥

मूळपाठः—॥ १७ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा सागारियपिण्डं बहिया नीहडं संसट्ठं पडिग्गाहेत्तए ॥ १७ ॥

भावार्थः—॥ १७ ॥ हवे चोथो भांगो कहे छे. साधुने साध्वीने सेज्यांतरनो आहार सेज्यांतरना घरथी बाहेर काढयो होय, अनेराना आहार साथे भेळ्यो होय (अथवा अनेराने ते आहार आपी दीधो होय) ते आहार (पाणी बीजा पासेथी निर्दोष माटे) लेवो कल्पे ए चोथो भांगो थयो ॥ १७ ॥

अर्थः—॥ १८ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ सा० सेज्यांतरनो ॥ पि० पिंड (आहार) ॥ ब० घरथी बाहेर ॥ नी० काढयो होय पण ॥ अ०नथी॥ स० भेळ्यो एटले बीजाना आहार साथे भेळ्यो नथी ॥ सं० (साधु साध्वी नही ले माटे अण भेळ्यो तेहवो आ-

हार आपवा माटे) भेळो ॥ क० करे तेवो आहार (न कल्पे) ॥ जे० जे ॥ ख० निश्चे ॥ नि० साधु ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वी ॥ वा० वळी ॥ सा० सेज्यांतरनो ॥ पिं० पिंड (आ॰ार) ॥ ब० बाहेर ॥ नी० काढयो होय ॥ अ० नथी ॥ सं० बीजाना आहार साथे भेळयो (ते लेवा माटे) ॥ सं० (साधु साध्वी) भेळो ॥क० करे ॥ क० करताने ॥ वा० वळी ॥ सा० अनुमोदे ॥ से० ते ॥ दु० बेहु बाबतो ॥ वी० अतिक्रमता थका (अथवा बेहु एटले तिर्थंकर अने धणीनी आज्ञा ॥ वी० अतिक्रमता (उलंघन करता) थका ॥ आ० पामे ॥ चा० चउ-मासिक ॥ प० प्रायश्चितनुं ॥ ठा० स्थानक ॥ अ० गुरु पायश्चित ॥ १८ ॥

मूळ पाठः—॥ [1]१८ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा सागारियपिण्डं बहिया नीहडं असंसट्ठं संसट्ठं करेत्तए. [2]जे खलु निग्गन्थे वा निग्गन्थी वा सागारि-

---

१. This sutra not in CT. नो कप्पइ—करेत्तए not in Bbw २. जो खलु निग्गन्थो Mss.

१. सी ने टी नामनी प्रतोमां आ सूत्र पाठ आखो नथी (मोटी) बी, (नानी) बी ने डबल्यु नामनी प्रतोमां " नो कप्पइ " थी " करेत्तए " सुधीनो पाठ नथी. २ बधी प्रतोमां " जे खलु निग्गन्थे " ने बदले " जो खलु निग्ग-न्थो " नो पाठ छे.

यपिण्डं बहिया नीहडं असंसट्ठं संसट्ठं करेइ करेन्तं वा साइज्जइ, से[1] दुहओ वीइक्कम-
माणे आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ १८ ॥

भावार्थः—॥ १८ ॥ साधु अथवा साध्वीने सेज्यांतरनो आहार घरनी बाहेर काढयो होय पण बीजाना आहार साथे भेळवेल न होय पण जे आहार (वोहरवा) लेवा माटे भेळो करे तेवो आहार कल्पे नहीं. जे साधु अथवा साध्वी सेज्यांतरनो आहार बाहार काढयो होय पण बीजानां आहार साथे अणभेळेल होय (एटले बीजाना आहार साथे भेळो करेल न होय) ते आहार भेळो करे, भेळो करताने साहज (मदद) करे ते बेहु बाबत अतिक्रमतो थको एटले बेहु बाबतमां गुन्हो करतो थको (अथवा बेहु एटले तिर्थंकर ने धणी (दातार) नी आज्ञानुं उलंघन करतो थको तेने मोटुं चोमासिक प्रायश्चित आवे ॥ १८ ॥

अर्थः—॥ १९ ॥ सा० सेज्यांतरने ॥ आ० (कोइ अनेरा ग्रहस्थे सुखडी प्रमुख) आणीने आपी ॥ सा० सेज्यांतरे पोते ॥ प० लीधी ॥ त० तेमांथी तेने ॥ दा० आपे तो ॥ नो० न ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ प०

---

१. से Wanting in Bbw. १ (मोटी) बी, (नानी) बी ने डबल्यु प्रतोमां " से " शब्द नथी.

ते सुखडी लेवी (न कल्पे) सेज्यांतरनी थइ माटे ॥ १९ ॥

मूळपाठः—॥[1] १९ ॥ सागारियस्स आहडिया सागारिएणं पडिग्गाहित्ता,[2] तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए ॥ १९ ॥

भावार्थः—॥ १९ ॥ वळी सेज्यांतर आश्री चौभंगी कहे छे, कोइ ग्रहस्थे सेज्यांतरने सुखडी प्रमुख बाहेरथी आणीने आपी ते सेज्यांतरे लीधी तेमांथी साधुने वोहरावे तो कल्पे नहीं केमके ते सुखडी सेज्यांतरनी थइ माटे ए प्रथम भांगो ॥ १९ ॥

अर्थः—॥ २० ॥ सा० सेज्यांतरने ॥ आ० (अनेरा कोइए आहार सुखडी प्रमुख) आणी आपी ॥ सा० सेज्यांतरे पोते ॥ अ० नथी ॥ प० लीधी ॥ त० तेमांथी तेने (सुखडीनो धणी) ॥ दा० आपे तो ॥

---

१. The Sutras 19 to 22. have in Bbw there place after 24.

१. (मोटी) बी, (नानीं) बीने डबल्यु नामनी प्रतोमां २४ मा पाठ पछी १९ थी २२ मा सूत्रोना पाठ आवे छे.

२. °ग्गाहिया for °ग्गाहित्ता in T*B*.

२. टी ने (इटालीक) बीमां " पडिग्गाहित्ता " ने बदले " पडिग्गाहिया " पाठ छे,

ए० एम ॥ से० तेने (ते सुखडी) ॥ क० कल्पे ॥ प० लेवी (अनेरानी छे ने सेज्यांतरे लीधी नथी माटे लेवी कल्पे) ॥ २० ॥

मूळ पाठः—॥ २० ॥ सागारियस्स आहडिया सागारिएणं अपडिग्गाहित्ता,[1] तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए ॥ २० ॥

भावार्थः—॥ २० ॥ कोइ पुरुषे बाहेरथी सुखडी प्रमुख सेज्यांतरने आणी आपीने सेज्यांतरे ते लीधी नथी ते सुखडीमांथी ते सुखडीनो धणी साधुने वोहारावे तो ते सुखडी लेवी (वोहरवी) कल्पे केमके सेज्यांतरे लीधी नथी ए बीजो भागो ॥ २० ॥

अर्थः—॥२१॥ सा० सेज्यांतरे ॥ नी० (आहार सुखडी प्रमुष) बीजाने घेर आणी आपी ॥ प० ते बीजा घरवाळाए ॥ अ० पोते न ॥ प० लीधी ॥ त० तेमांथी (ते सुखडी प्रमुख) साधुने ॥ दा० आपे तो ॥ नो० न ॥ से० साधुने (ते सुखडी) ॥ क० कळपे ॥ प० लेवी (न कळपे) ॥ २१ ॥

---

१. °ग्गाहिया for °ग्गाहित्ता in *TB*.

१. टी अने (इटालीक) बीमां " अपडिग्गाहित्ता " ने बदले " अपडिग्गाहिया " पाठ छे.

मूळपाठः—॥ २१ ॥ सागारियस्स नीहडिया परेण अपडिंग्गाहित्ता, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए ॥ २१ ॥

भावार्थः—॥ २१ ॥ सेज्यांतर सुखडी प्रमुख लइ कोइ बीजाने आपवा गयो ते बीजा घरवाळाए लीधी नथी तेमांथी ते सुखडी साधुने (ते बीजो पुरुष) आपे तो पण लेवी कल्पे नहीं केमके ते सुखडी सेज्यांतरनी छे माटे ए त्रीजो भांगो ॥ २१ ॥

अर्थः—॥ २२ ॥ सा० सेज्यांतरे ॥ नी० सुखडी प्रमुख बीजाने घेर आणी आपी ॥ प० ते बीजा घर-वाळाए ॥ प० पोते लीधी ॥ त० तेमांथी (ते सुखडी प्रमुख) साधुने ॥ दा० आपे तो ॥ ए० एम ॥ से० साधुने (ते सुखडी) ॥ क० कल्पे ॥ प० लेवी (बीजानी थइ माटे) ॥ २२ ॥

मूळपाठः—॥ २२ ॥ सागारियस्स नीहडिया परेण पडिंग्गाहित्ता, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए २२ ॥

---

१ टी ने (इटालीक) बी प्रतोमा “ अपडिग्गाहित्ता ” ने बदले “ अपडिग्गाहिया ” पाठ छे. २. “ [illegible] ” ने बदले “ पडिग्गाहिया ’ पाठ छे.

भावार्थः—॥ २२ ॥ सेज्यांतरे सुखडी प्रमुष बीजाने घेर आणी आपी, बीजा घरवाळाए ते सुखडी लीधी तेमांथी ते बीजो घरवाळो जेणे सुखडी लीधी ते लेनार वोहरावे तो साधुने लेवी कलपे, बीजानी थइ ते माटे ए चोथो भांगो ॥ २२ ॥

अर्थः—॥ २३ ॥ सा० सेज्यांतरना आहारनो ॥ अं० अंस (भाग) होय (एटले के सेज्यांतर ने बीजा चार ग्रहस्थ एकठा जमवाना होय ने बधाना भागनी भेळी रसोइ करी होय ते वासणमां सेज्यांतरनो भाग होय) ते भाग ॥ अ० नथी ॥ विभ० वेंहेच्यो ॥ अ० नथी ॥ वो० ते भाग (छेदयो) जुदो कर्यो नथी ॥ अ० नथी॥ वो० जुदो कर्यो एटले ते आहार मध्ये भेगो रह्यो छे ॥ अ०नथी॥ नि०सहुनो आहार वेंहेचण करी जुदो जुदो कर्यो ॥ त० तेमांथी (ते समुदायमांथी) ॥ दा० कोइ साधुने आपे तो ॥ नो० न ॥ से० तेने ॥ क० कलपे ॥ प० आहार लेवो (न कलपे) ॥ २३ ॥

मूळपाठः—॥ २३ ॥ सागरियस्स अंसियाओ [1]अविभत्ताओ अव्वोच्छिन्नाओ अव्वोगडाओ अनिज्जूढाओ, तम्हा[2] दावए, नो से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए ॥ २३ ॥

---

१. अविभत्ताओ not in Bbw. २. एवं से instead of तम्हा Bbw.

१ (मोटी) बी, (नानी) बी ने डबल्यु प्रतोमा " अविभत्ताओ " पाठ नथी. २. (मोटी) बी, (नानी) बी ने डबल्यु प्रतोमा " तम्हा " ने बदले " एवं से " पाठ छे.

भावार्थः—॥ २३ ॥ वळी सेज्यांतर विशे विशेष कहे छे, एक सेज्यांतर अने बीजा चार ग्रहस्थ एम पांचे एकठा मळी एकठा जमवाना होय ने पांचेनुं एकटुं राध्युं होय तेमां सेज्यांतरनो आहार पण भेगो छे, ते सेज्यांतरनो भाग वेंहेच्यो नथी, जुदो कर्यो नथी, ते आहार मध्ये भेगो रहयो छे, सहुनो आहार वेंहेचण करी जुदो जुदो कर्यो नथी, एक भाणामां सर्वे आहार काढी सर्वे भेगा जमवा बेठा तेमांथी ते समुदाय मांहेलो सेज्यांतर सिवायनो बीजो कोई ग्रहस्थ साधुने आहार आपे तो साधुने ते आहार लेवो कल्पे नहीं, सौना भेळो सेज्यांतरनो अंश माटे ॥ २३ ॥

अर्थः—॥ २४ ॥ सा० सेज्यांतरनो आहारनो ॥ अ० अंश (भाग) होय एटले बीजाना आहारमां तेना आहारनो भाग होय पण ते सेज्यांतरनो आहार ॥ विभ० वेंहेच्यो होय ॥ वो० जुदो कर्यो होय ॥ वो० ते आहार बीजाना आहार भेळो न रहयो होय ॥ नि० वेंहेचण करी सहुनो आहार जुदो जुदो कर्यो होय ॥ त० तेमांथी (ते समुदायमांथी)॥दा० कोइ (बाकी रहेला आहारमांथी) साधुने आपे तो ॥ ए०एम ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ प० लेवो (कल्पे) ॥ २४ ॥

मूळपाठः—॥ २४ ॥ सागारियस्स अंसियाओ [1]विभत्ताओ वोच्छिन्नाओ वोग-

---

1. विभत्ताओ not in Bbw. १. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "विभत्ताओ" शब्द नथी.

डाओ निज्जूढाओ, तम्हा[1] दावए, एवं से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए ॥ २४ ॥

भावार्थः—॥ २४ ॥ सेज्यांतरना आहारनो अंश (भाग) बीजानी रसोइ करी होय तेमां होय पण ते सेज्यांतरनो भाग वेंहेच्यो होय, जुदो कर्यो होय, बीजाना आहार भेगो सेज्यांतरनो आहार न रह्यो होय, वेंहेचणकरी सहुनो आहार जुदो जुदो कर्यो होय (एटले के ते सेज्यांतरनो भाग जुदो पाडी आप्यो होय, ते सेज्यांतरे पोतानो करी लीधो होय, जे सेज्यांतरनो ते आहारमां अंश (भाग) बाकी न रह्यो होय) ते बाकीना आहारमांथी ते समुदायमांथी सेज्यांतर विनानो बीजो कोइ साधुने आहार वोहरावे तो साधुने ते आहार लेवो कल्पे (केमके सेज्यांतरनो भाग ते आहारमां नथी माटे) ॥ २४ ॥

अर्थः—॥ २५ ॥ सा० सेज्यांतरने घरे ॥ पू० प्राहुणाने (मेमानने) ॥ भ० भोजन ॥ उ० निमित्ते ॥ चे० (सेज्यांतर अन्न) आपे ॥ पा० जमवानी वेळाए ॥ सा० सेज्यांतरनुं ॥ उ० उपगरण (हांडली) ॥ जा० मांहे ॥ नि० निपजाव्युं (रांध्युं) ॥ नि० जमता वध्युं ॥ प० सेज्यांतरने पाढीयारो ते आहार आप्यो होय ॥ तं० ते वधेलुं अन्न ॥ सा० सेज्यांतर ॥ दे० आपे ॥ सा० सेज्यांतरना ॥ प० सगा संबधी ॥ दे० आपे ॥ त० तेमांथी ॥ दा० देता पत्ये ॥ नो० न ॥ से० ते ॥ क० कल्पे ॥ प० साधुने लेवुं (कल्पे नही) ॥२५॥

---

१. एवं से instead of तम्हा Bbw. २. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "तम्हा" ने बदले "एवं से" पाठ छे

मूळपाठः—॥ २५ ॥ सागारियस्स पूयाभत्ते उद्देसिए चेइए पा[illegible]डियाए, सागारियस्स उवगरणजाए निट्ठिए निसट्ठे पडिहारिए, तं सागारिओ देइ[1], सागारियस्स परिजणो देइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए ॥ २५ ॥

भावार्थः ॥ २५ ॥ सेज्यांतरने घेर कोइ मेमान आव्यो होय ते मेमानने सेज्यांतरनुं रांधेलुं अन्न खपतुं नथी तेथी सेज्यांतरे कोरुं अन्न ते मेमानने रांधवा आप्युं. सेज्यांतरना वासणमां ते मेमाने रांध्युं पछी ते मेमान जम्यो तेमांथी वधेलुं अन्न सेज्यांतरने पाढीयारुं आप्युं होय तेमांथी सेज्यांतर आपे के सेज्यांतरना सगावहालां आपे तो पण ते अन्न लेवुं नही कारण के ते अन्नमां सेज्यांतरनो अंश (भाग) छे ॥ २५ ॥

अर्थः—॥ २६ ॥ सा० सेज्यांतरने घेर ॥ पू० मेमानने ॥ भ० भोजनने ॥ उ० निमित्ते ॥ चे० (सेज्यांतर अन्न) आपे ॥ पा० जमवानी वेळाए ॥ सा० सेज्यांतरनुं ॥ उ० उपगरण (हांडली) वासण ॥ जा० मांहे ॥ नि० निपजाव्युं (रांध्युं) ॥ नि० जमतां वध्युं ॥ प० पाढियारुं ते वधेलुं अन्न सेज्यांतरने आप्युं होय ॥ त०

---

१. In 25 to 28 Sutras in PT also देज्जा for देइ.

१. २५ थी २८ सुत्रोमां पी ने टी प्रतोमां " देइ " ने बदले " देज्जा " पाठ छे.

ते वधेलुं अन्न ॥ नो० न ॥ सा० सेज्यांतर ॥ दे० आपे ॥ नो० न ॥ सा० सेज्यांतरना ॥ प० सगासंबधी ॥ दे० दीए ॥ सा० सेज्यांतरनो ॥ पू० मेमान ॥ दे० दीए ॥ त० तेमांथी ॥ दा० देता प्रत्ये ॥ नो० न ॥ से० ते साधुने ॥ क० कल्पे ॥ प० लेवुं ॥ २६ ॥

मूळपाठः—॥ २६ ॥ सागारियस्स पूयाभत्ते उद्देसिए चेइए पाहुडियाए, सागारियस्स उवगरणजाए निट्ठिए निसट्ठे पडिहारिए, तं नो सागारिओ देइ, नो सागारियस्स परिजणो देइ, सागारियस्स पूया देइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए॥२६॥

भावार्थः—॥ २६ ॥ सेज्यांतरने घेर कोइ मेमान आव्यो होय ते मेमानने सेज्यांतरनुं रांधेलुं अन्न खपतुं नथी! तेथी सेज्यांतरे कोरुं अन्न तेने रांधवाने आप्युं. सेज्यांतरना वासणमां ते मेमाने ते अन्न रांध्युं, पछी ते मेमान जम्यो तेमांथी जमतां वधेलुं अन्न सेज्यांतरने पाढीयारुं आप्युं होय ते वधेलुं अन्न साधुने ते सेज्यांतर

१. पाहुडिए Bbw. २ निसिट्ठे Bbw.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "पाहुडियाए" ने बदले "पाहुडिए" पाठ छे. २. बी, नानी बी ने डबल्यु नामनी प्रतोमां "निसट्ठे" ने बदले "निसिट्ठे" पाठ छे.

आपे नहीं, सेज्यांतरना सगासंबधी दीए नही पण मेमान पोते साधुने वोहरावे तो पण साधुने ते अन्न लेवुं न कळपे केमके सेज्यांतरनो अंश छे ते माटे ॥ २६ ॥

अर्थः–॥ २७ ॥ सा० सेज्यांतरने घेर ॥ पू० मेमानने ॥ भ० भोजनने ॥ उ० निमित्ते ॥ चे० (सेज्यांतर अन्न) आपे ॥ पा० जमवानी वेळाए ॥ सा० सेज्यांतरनुं ॥ उ० उपगरण (वासण) ॥ जा० मांहे ॥ नि० निपजाव्युं रांध्युं ॥ नि० जमता वध्युं ॥ अ०नथी ॥प० पाढीयारुं (ते वधेलुं अन्न सेज्यांतरने पाढीयारुं आप्युं न होय) ॥ तं० ते ॥ सा० सेज्यांतर ॥ दे० आपे ॥ सा० सेज्यांतरना ॥ प० सगासंबधी ॥ दे० आपे ॥ त० तेमांथी साधुने ॥ दा० देता प्रत्ये ॥ नो० न ॥ से० ते ॥ क० कळपे ॥ प० लेवुं (कळपे नही) अदत्तलागे ते माटे ॥ २७ ॥

मूळपाठः—॥ २७ ॥ सागारियस्स पूयाभत्ते उद्देसिए चेइए पाहुडियाए, सागारियस्स उवगरणजाए निट्ठिए निसट्ठे अपडिहारिए, तं सागारिओ देइ, सागारियस्स परिजणो देइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए ॥ २७ ॥

---

१. २. पाठातर २१ मा पाठ मुजब जाणवो.

भावार्थः-॥ २७ ॥ सेज्यांतरने घेर मेमान आव्यो होय ते मेमानने सेज्यांतरनुं रांधेलुं अन्न खपतुं नथी तेथी सेज्यांतरे कोरु अन्न तेने रांधवाने आप्युं, सेज्यांतरना वासणमां ते मेमाने ते अन्न रांध्युं, पछी ते मेमान जम्यो तेमांथी जमतां वधेलुं अन्न सेज्यांतरने पाढीयारुं आप्युं न होय ते वधेलुं अन्न साधुने सेज्यांतर आपे के सेज्यांतरना सगासंबंधी आपे तो ते अन्नमांथी वोहरावतां साधुने ते अन्न वोहरवुं कल्पे नहीं केमके अदत्तनो दोष लागे ॥ २७ ॥

अर्थः—॥ २८ ॥ सा० सेज्यांतरने घेर ॥ पू० मेमानने ॥ भ० भोजनने ॥ उ० निमत्ते ॥ चे० (सेज्यांतर अन्न) आपे ॥ पा० जमवानी वेळाए ॥ सा० सेज्यांतरना ॥ उ० उपगरण वासण ॥ जा० मांहे ॥ नि० निपजाव्युं रांध्युं ॥ नि० जमतां वध्युं ॥ अ० ते वधेलुं अन्न सेज्यांतरने पाढीयारुं आप्युं न होय ॥ तं० ते ॥ नो० न ॥ सा० सेज्यांतर ॥ दे० दीए ॥ नो० न ॥ सा० सेज्यांतरना ॥ प० सगा संबधी ॥ दे० दीए ॥ सा० सेज्यांतरनो ॥ पू० मेमान ॥ दे० दीए ॥ त० तेमांथी ॥ दा० साधुने मेमान देतो थको ॥ ए० एम ॥ से० ते ॥ क० कल्पे ॥ प० साधुने लेवुं केमके मेमान वोहरावे तेमां अदत्त न लागे केमके ते अन्न मेमान थकुं छे ॥ २८ ॥

मूळ पाठः—॥ २८ ॥ सागारियस्स पूयाभत्ते उद्देसिए चेइए [1]पाहुडियाए, सागारियस्स उवगरणजाए निट्ठिए निसट्ठे[2] अपडिहारिए, तं नो सागारिओ देइ, नो सागारियस्स परिजणो देइ, सागारियस्स पूया देइ, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए ॥ २८ ॥

भावार्थः—॥ २८ ॥ सेज्यांतरने घेर मेमान आव्या होय ते मेमानने सेज्यांतरनुं रांधेलुं अन्न खपतुं नथी तेथी सेज्यांतरे कोरु अन्न तेने रांधवाने आप्युं, सेज्यांतरना वासणमां ते अन्न मेमाने रांध्युं पछी ते मेमान जम्यो तेमांथी जमता वधेलुं अन्न सेज्यांतरने पाडीयारुं आप्युं न होय ते वधेलुं अन्न साधुने सेज्यांतर न आपे, सेज्यांतरना सगा वहाला न आपे पण सेज्यांतरनो मेमान दीए (वोहरावे), ते वधेलां अन्नमांथी साधुने मेमान देतो थको साधुने ते अन्न लेवुं कल्पे केमके तेमां अदतनो दोष न लागे कारण के ते अन्न मेमान थकुं छे ॥२८॥

अर्थः—॥ २९ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ इ० एहवां ॥ प० पांच जातना ॥ व० वस्त्र ॥ धा० राषवां पेहेरवां ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववां ॥

---

१. २. पाठांतर २१ ने २७ मा पाठ मुजब जाणवो.

वा० वळी ॥ तं० ते ॥ ज० कहे छे ॥ ज० (उंटादिक) उननुं ॥ भं० ॥ अतसीना (एटले अळसीना) वृक्षनुं सा० सणनुं ॥ पो० कपासनुं ॥ ति० आकतुलनुं अथवा (वृक्षनी छालनुं) ॥ ना० ए नामे ॥ पं० पांचमुं ॥ २९ ॥

मूळ पाठः—॥ २९ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा [1]इमाइं [2]पञ्च वत्थाइं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा, तंजहा--जङ्गिए भङ्गिए[3] साणए पोत्तए तिरीडपट्टे नाम पञ्चमे ॥ २९ ॥

भावार्थः—॥ २९ ॥ साधु अथवा साध्वीने वस्त्र लेवां आश्री कहे छे. साधु अथवा साध्वीने नीचे बतावेलां पांच जातिनां वस्त्र पहेरवा अथवा भोगववा कल्पे तेनां नाम १ उननां, २ अळसीनां, ३ सणनां, ४ कपासनां, ५ आकडाना तुरनां अथवा वृक्षनी छालना ॥ २९ ॥

अर्थः—॥ ३० ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ इ० एहवा ॥

---

१. इमाइ only in *TB* २. पञ्चिमाणि वत्थाणि Bbw.

१. टी ने इटालीक बी वाळी प्रतोमाज " इमाइ ' छे. २. बी, नानी बी ने डबल्यु नामनी प्रतोमा " पञ्चवत्थाइं " ने बदले " पञ्चिमाणि वत्थाणि " पाठ छे ३. आ बाबत ठाणाग सूत्रना पांचमे ठाणे त्रीजे उद्देसे ने आचारग सूत्रनो श्रुत स्कध बीजो अध्ययन चौदमे छे. केटलाक भङ्गिए शब्दनो अर्थ रेसमी कपडु एम कहे छे.

पं० पांच जातना ॥ र० रजोहरण ॥ धा० राखवा ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववा ॥ वा० वळी ॥ तं० ते ॥ ज० कहे छे ॥ ओ० उन्ननो ॥ ओ० उंटनी उननो ॥ सा० सणनो ॥ ब० तृणानी ॥ पि० छाळनो ॥ मु० मुंजनी ॥ पि० छाळनो ॥ ना० ए नामे ॥ पं० पांच जातना ॥ ३० ॥ त्ति० एम ॥ बे० हुं कहुंछुं ॥

मूल पाठः—॥ ३० ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा इमाइं[1] पञ्च[2] रयहरणाइं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा, तंजहा—ओण्णिए ओट्टिए साणए बब्बापिच्चिए[3][4] मुञ्जपिच्चिए[5] नाम पञ्चमे ॥ ३० ॥--त्ति बेमि.

---

१. इमाइं only in CT *B*. २. पञ्चेव Bbw. ३.For बब्बा (SKt बल्बज): वच्चा T, पप्प B, पप्पए b, वप्पए w, पच्चा Th. ४ विप्पए TBbw, पिच्चियए Th. ५. विप्पए T*B*, विपिए b, विप्प w.

१ सी, टी ने (इटालीक)बी नामनी प्रत्रोमाज आ पाठ छे. २. बी, नानी बी, ने डबल्यु प्रत्रोमां "पञ्च" ने बदले "पञ्चेव" पाठ छे. ३ टी प्रतमा "बब्बाने" बदले "वच्चा," बीमा "पप्प," नानी बीमा "पप्पए," डबलयुमा"वप्पए,"टीएच(ठाणागसूत्र) मां "पच्चा" पाठ छे ४. टी, बी, नानी बी ने डबल्यु पत्रोमा " पिच्चिए " ने बदले " विप्पए " ने टीएच (ठाणाग) मा "पिच्चियए " पाठ छे. ५ टी ने (इटालीक) बी मा " पिच्चिए " ने बदले "विप्पए," नानी बीमां " विपिए"ने डबल्युमां " विप्पे " ए पाठो छे.

भावार्थः—॥ ३० ॥ साधु अथवा साध्वीने पांचजातनां रजोहरण राखवा भोगववा कल्पे, १ घेटानी उन्ननो, २ उंटनी उन्ननो, ३ सणनो, ४ डाभना तृणानो, ५ मुंजनो ए पांच, इहां परमार्थ एवो समजवानो के साधुने उत्सर्ग मार्गे उन्ननो रजोहरण राखवो पण ते नही मळवाथी अथवा चोरादिक चोरीजवाथी अपवादमार्गे डाभनो तथा मुंझनो राखी संजमनो निर्वाह करे तेमज वस्त्रनुं पण उपर प्रमाणे समजवुं, कारणके साधुने उत्सर्ग मार्गे उन्नना तथा कपासना कल्पे पण उपला कारणथी सणना, वृक्षनी छालना, अपवाद मार्गे कल्पे ए परमार्थ समजवो ॥ ३० ॥ एम सुधर्मास्वामी जंबू स्वामीने केहताहवाके हे जंबू ? जेम में श्री महावीर देवसमिपे सांभळ्युं तेम हुं तुजप्रत्ये कहुंछुं ॥

अर्थः– क० कलपसूत्रनो ॥ बि० बीजो ॥ उ० उद्देसो ॥ स० पुरो थयो ॥ २ ॥

मूळ पाठः—कप्पे बिइओ उद्देसओ समत्तो ॥ २ ॥

भावार्थः—इति बृहत्कल्पसूत्रनो बीजो उदेसो संपूर्ण ॥ २ ॥

॥ अथ बृहत् कप्पसूत्र तइओ उद्देसआ. ॥

(बृहत् कल्पसूत्रनो त्रीजो उद्देसो.)

अर्थः— ॥ १ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ नि० साध्वीना ॥ उ० उपाश्रयने विषे ॥ आ० जवुं ॥ वा० अथवा ॥ चि० उभुं रहेवुं ॥ वा० अथवा ॥ नि० बेसवुं ॥ वा० अथवा ॥ तु० सुवुं ॥ वा० अथवा ॥ नि० निंद्राकरवी ॥ वा० अथवा ॥ प० विशेषे उंघवुं ॥ वा० वळी ॥ अ० अन्न ॥ वा० वळी ॥ ४ प्रकारनो ॥ आ० आहार ॥ आ० करवो ॥ उ० वडीनीत (झाडेजवुं)॥ वा० अथवा ॥ पा० लघुनीत (पेशाब करवो) ॥ वा० अथवा ॥ खे० बळखो ॥ वा० अथवा ॥ सिं० नाकनी लीट प्रमुख ॥ वा० वळी॥ प० परठववी ॥ स० सझाय ॥ वा० वळी ॥ क० करवी ॥ झा० ध्यान ॥ वा० वळी ॥ झा० ध्यावुं ॥ का० काउसग ॥ वा० अथवा ॥ ठा० पडिमानो काउस्सग ॥ वा० वळी ॥ ठा० करवो (नकल्पे) ॥ १ ॥

मूळ पाठः—॥ १ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाणं निग्गन्थीणं उवस्सए आसइत्तए व चिट्ठित्तए वा निसीइत्तए वा तुयट्टित्तए वा निद्दाइत्तए वा पयलाइत्तए वा, असणं वा४

आहारमाहारेत्तए, उच्चारं वा पासवणं वा खेलं वा सिङ्घाणं वा परिट्ठवेत्तए, सज्झायं वा करेत्तए, झाणं वा झाइत्तए, काउस्सग्गं वा ठाणं वा ठाइत्तए ॥ १ ॥

भावार्थः—॥ १ ॥ बीजा उद्देशामां स्थानकनो तथा स्थानकना दातारनो अधिकार कह्यो. हवे आ त्रीजा उद्देशामां साधुसाध्वीने जवा आववा आश्री मर्यादा देखाडे छे. साधुने जे उपाश्रयमां साध्वीओ रहेती होय ते उपाश्रयमां जवुं, उभा रहेवुं, बेसवुं, सुवुं, निंद्रा लेवी, विशेषे उंघवुं, चार प्रकारना आहार मांहेलो कोइपण आहार करवो, दिशाए जवुं, पेशाब करवो, बळखा अथवा नाकनुं लींट त्यां परठववुं, सज्झाय करवी, ध्यान करवा बेसवुं, काउस्सग करवो, अथवा पडिमानो काउस्सग करवो कळपे नहीं ॥ १ ॥

अर्थः—॥ २ ॥ नो० न ॥ क० कळपे ॥ नि० साध्वीने ॥ नि० साधुने ॥ उ० उपाश्रये ॥ आ० जवुं ॥ जा० ज्यां लगे ॥ ठा० काउस्सग करवो (न कळपे) ॥ २ ॥

मूळपाठः—॥ २ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं निग्गन्थाणं उवस्सए आसइत्तए जाव ठाइत्तए ॥ २ ॥

भावार्थः—॥ २ ॥ साध्वीने जे उपाश्रयमां साधु रहेता होय त्यां जइने उभा रहेवुं, बेसवुं, सुवुं, काउसग्ग

करवो विगेरे उपरनी कलम १ ना बोल करवा कलपे नहीं (पण श्री व्यवहार सूत्रमां एटलो आगार आप्यो छे के साध्वीने सूत्र अर्थ भणवा जवुं होय तो साधुने उपाश्रये जाय अथवा व्याख्यान सांभळवा जाय एटलो आगार छे ते सिवाय न कलपे) ॥ २ ॥

अर्थः-॥ ३ ॥ नो० न ॥ क० कलपे ॥ नि० साध्वीने ॥ स० सहित॥ लो० रोमरुंवाडा ॥ च० चामडुं ॥ धा० राखवुं ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववुं ॥ वा० वळी (न कलपे) ॥ ३ ॥

मूळपाठः—॥ ३ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं सलोमाइं चम्माइं धारेत्तए[१] वा परिहरित्तए वा ॥ ३ ॥

भावार्थः-॥ ३ ॥ साध्वीने रुवाडां (मोवाळा) सहित चामडुं राखवुं अगर भोगववुं कलपे नहीं ॥ ३ ॥

अर्थः-॥ ४ ॥ क० कलपे ॥ नि० साधुने ॥ स० सहित॥ लो० रोमरुंवाडा सहित ॥ च० चामडुं ॥ धा० राखवुं ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववुं ॥ वा० वळी ॥ से० ते ॥ वि० वळी ॥ या० चर्म ॥ प० ग्रहस्थ थकुं होय॥

---

१. अहिट्ठित्तए C B for धारे० वा प० वा.

१. सीने (इटालीक) बी प्रतोमां " धारेत्तए वा परिहरित्तए वा " ने बदले " अहिट्ठित्तए " पाठ छे.

नो० नहीं ॥ चे०निश्चे ॥ णं० वळी ॥अ०अपाडिहारीयु (ग्रहस्थ थकुं न होय तेवुं न होय ॥ से० ते ॥ वि०वळी॥ या० चर्म ॥ प० पूर्वे ग्रहस्थे भोगव्युं होय ॥ नो० न ॥ चे० निश्चे ॥ णं० वळी ॥ अ० अणभोगव्युं होय ॥ से० ते ॥ वि० वळी ॥ या० चर्म ॥ ए० एक ॥ रा० रात्रि भोगववुं कल्पे ॥ नो० न ॥ चे० निश्चे ॥ णं० वळी ॥ अ० घणी ॥ रा० रात्री (भोगववुं न कल्पे) ॥ ४ ॥

मूळ पाठः—॥ ४ ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं सलोमाइं चम्माइं धारेत्तए[1] वा परिहरित्तए वा, से वि याइं पडिहारिए, नो चेव णं अपाडिहारिए, से वि याइं परिभुत्ते, नो चेव णं अपरिभुत्ते, से वि याइं [2]एगराइए, नो चेव णं अणेगराइए ॥ ४ ॥

भावार्थः—॥ ४ ॥ साधुने रुंवाडा सहित चामडुं राखवुं अथवा भोगववुं कल्पे, ते पण चामडुं ग्रहस्थना थकुं लेवुं के जेथी पाछुं आपी शकाय, ग्रहस्थ थकुं न होय तेवुं न लेवुं. ते चामडु ग्रहस्थिए भोगवेलुं होय तो लेवुं पण ग्रहस्थे भोगवेलुं न होय तो न लेवुं, ते पण (चामडुं) एक रात्रीज भोगववुं कल्पे पण घणी रात्रि

---

१. आहट्टित्तए *CB* for धार० वा प. वा. २. एगराइए Bbw.

१. सी ने (इटालीक) बी प्रतोमां " धारेत्तए वा परिहरित्तए वा " ने बदले " अहिट्टित्तए पाठ छे. २. बी. नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां " एगराइए " ने बदले " एगराईए " पाठ छे.

सुधी राखी मुकवुं न कल्पे (अहियां शिष्य शंका करे छे के हे स्वामी ? चामडुं श्या काममां आवतुं हशे ! उत्तर–साधुने पुंठे कोइ रोग थयो होय ते रोगादिकना कारणथी लोहि अथवा परु वारंवार, नीकळे छे जेथी लुगडां बगडे, वळी साधु पासे एटलां बधां वस्त्र न होय के वारंवार कोरां वस्त्र पाथरे अने जो चामडुं होय तो धोइ तरत पाथरवानां काममां आवे एटला कारण माटे साधु अथवा साध्वीने चामडुं लेवुं कल्पे कह्युं) ॥ ४ ॥

अर्थः—॥ ५ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ क० (सुंदर वर्णादिके करी संपुर्ण) आखा ॥ च० चामडां ॥ धा० राषवां ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववां ॥ वा० वळी ॥ (न कल्पे) ॥ ५ ॥

मूळपाठः—॥ ५ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा कसिणाइं चम्माइं धारित्तए वा परिहरित्तए वा ॥ ५ ॥

भावार्थः—॥ ५ ॥ साधु अथवा साध्वीने आखां चामडां (रंगेलां अने सुंदर आकार बनावेलो होय तेवां) लेवां न कल्पे ॥ ५ ॥

अर्थः—॥ ६ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ०

(सुंदर वर्णादिक रहित) आखां नहीं ॥ च० चामडां ॥ धा० राखवां ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववां ॥ वा० वळी (कल्पे) ॥ ६ ॥

मूळपाठः—॥ ६ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अकासिणाइं चम्माइं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ ६ ॥

भावार्थः—॥ ६ ॥ साधुने साध्वीने विधिपूर्वक फाडेलां होय अनेक प्रकारना रंग रोगानादिक करेला होय नहीं तेवां (आखां नहीं) चामडां खपे (आनुं कारण एहवुं छे के जो ते चामडुं आखुं ने रंगादिके करी सहित होय ते चामडुं साधु ग्रहस्थी थकुं वापरवाने लावे अने वापर्या पछी तेने केटलीक वखत धोवुं पडे जेथी रंग उतरी जाय ते ग्रहस्थीने आपवा जता तेनुं मन दुखाय अथवा फरी रंग करावे तेमज आखुं वेचवुं होय तो ग्राहक वापरेलुं माटे लेपण नहीं. आटला कारण माटे साधुने चामडुं, वापरेलुं, फाडेलुं, सुंदर आकार कर्या वगरनुं होय ते लेवुं ए परमार्थ) ॥ ६ ॥

अर्थः—॥ ७ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ क० (सुंदर वर्णादिके करी सहित) आखां ॥ व० वस्त्र ॥ धा० धारवां ॥ वा० वळी ॥ प० भोगववां ॥ वा० वळी (न कल्पे) ॥ ७ ॥

मूळपाठः—॥ ७ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा कसिणाइं वत्थाइं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ ७ ॥

भावार्थः—॥ ७ ॥ साधु अथवा साध्वीने (रुपरंगे करी सहित (घणां किंमति) एहवां) आखां वस्त्र लेवां कल्पे नही ॥ ७ ॥

अर्थः—॥ ८ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ० (सुंदर वर्णादिक रहित) आखां नही एहवां ॥ व० वस्त्र ॥ धा० राखवा ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववां ॥ वा० वळी (कल्पे) ॥ ८ ॥

मूळपाठः—॥ ८ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अकसिणाइं वत्थाइं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ ८ ॥

भावार्थः—॥ ८ ॥ साधु अथवा साध्वीने (सुंदर रुप तथा वर्णादिक रहित) आखां नहीं एहवां वस्त्र राखवां अथवा भोगववां कल्पे ॥ ८ ॥

अर्थः—॥ ९ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ० आखां ॥ व० थान ॥ धा० राषवां ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववां ॥ वा० वळी (न कल्पे ॥ ९ ॥

मूळपाठः—॥ ९ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अभिन्नाइं वत्थाइं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ ९ ॥

भावार्थः—॥ ९ ॥ साधु अथवा साध्वीने वगर फाडेलां (आखां थान वस्त्र तरिषे राखवां के भोगववां कल्पे नहीं (केमके तेनुं पडिलेहण थाय नहीं) ॥ ९ ॥

अर्थः—॥ १० ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ भि० आखां थानना जुदा जुदा ॥ व० उपगरण करीने ॥ धा० धारवां (राखवां) ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववां ॥ वा० वळी (कल्पे) ॥ १० ॥

मूळपाठः—॥ १० ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा भिन्नाइं वत्थाइं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ १० ॥

भावार्थः—॥ १० ॥ साधु अथवा साध्वीने ग्रहस्थे आखुं थान वस्त्र तरीखे आप्युं होय तो ते थानना नाना

मोटा साधुने जोइए तेवा कडका करीने साधुओने आपवां ने ते कडका साधु अथवा साध्वीए राखवा अथवा भोगववां कल्पे ॥ १० ॥

अर्थः-॥ ११ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ ओ० (हरशादिक कारण विना) कछोटो वाळी गुह्य प्रदेश ढांकवो ॥ वा० अथवा ॥ ओ० उपलो ॥ प० पटो (कच्छ) ॥ वा० वळी ॥ धा० राखवो ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववो ॥ वा० वळी (न कल्पे) ॥ ११ ॥

मूळपाठः—॥ ११ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाणं ओग्गहणन्तगं वा ओग्गहणंपट्टगं वा धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ ११ ॥

भावार्थः-॥ ११ ॥ साधुने (कारण विना) चलोठा नीचे कच्छ राखवो अथवा कपडानो पटो राखवो अथवा भोगववो कल्पे नहीं ॥ ११ ॥

अर्थः ॥ १२ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ ओ० कछोटो ॥ वा० अथवा ॥ ओ० उपलो ॥ प० पटो (कच्छ) ॥ वा० वळी ॥ धा० राखवो ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववो ॥ वा० वळी ॥ १२ ॥

---

१. ओग्गहप० C. B. १. सी ने (इटालीक) बी प्रत्नोमा " ओग्गहण पट्टग " ने बदले "ओग्गहपट्टग " पाठ छे.

मूळ पाठः—॥ १२ ॥ कप्पइ निग्गन्थीणं ओग्गहणन्तगं वा ओग्गहणंपट्टगं वा धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ १२ ॥

भावार्थः ॥ १२ ॥ साध्वी ने (ज) चणोठा नीचे कच्छ राखवो अथवा कपडानो पटो राखवो अथवा भोगववो कल्पे (शीयळनी रक्षा माटे) ॥ १२ ॥

अर्थः ॥ १३ ॥ नि० साध्वी ॥ य० वळी ॥ गा० ग्रहस्थने ॥ कु० घेर ॥ पि० आहारने ॥ प० अर्थे ॥ अ० गएछते ॥ चे० वस्त्रनो ॥ अ० अर्थ ॥ स० उपजे ॥ नो० न ॥ से० ते साध्वीने ॥ क० कल्पे ॥ अ० पोतानी ॥ नी० नेश्राए ॥ चे० वस्त्र ॥ प० राखवुं (नकळपे) ॥ क० कळपे ॥ से० ते साध्वीने ॥ प० गुर्वीणि (गोराणी) नी ॥ नी० नेश्राए ॥ चे० वस्त्र ॥ प० लेवुं (कल्पे) ॥ १३ ॥

मूळ पाठः—॥ १३ ॥ निग्गन्थीए य गाहावइकुलं पिण्डवायपडियाए अणुप्पविट्ठाए चेलट्ठे समुप्पज्जेज्जा, नो से कप्पइ अप्पणो नीसाए चेलं[2] पडिग्गाहेत्तए; कप्पइ

1. ओग्गह प० *CB*. २. चेलट्ठं for चेलं Bbw.

१. सी ने (इटालीक) बी प्रतोमां "ओग्गहण पट्टगं" ने बदले "ओग्गह पट्टगं" पाठ छे. २. बी, नानी बी ने डबल्युं प्रतोमां "चेलं" ने बदले "चेलट्ठं' पाठ छे.

से पवत्तिणीनीसाए चेलं पडिग्गा-त्त ॥ १३ ॥

भावार्थः ॥ १३ ॥ साध्वी ग्रहस्थने घेर आहारादिक लेवाने अर्थे गया छे त्यां वस्त्रनो अर्थ उपजे एटले कोइ ग्रहस्थ वस्त्रादिकनुं आमंत्रणकरे) तो ते वस्त्र साध्वीने पोतानी नेश्राए (एटले पोता थकुं) लेवुं न कल्पे, पोतानी गुर्वीणी (गोराणी) थकुं लेवुं कल्पे ॥ १३ ॥

अर्थः ॥ १४ ॥ नो० नहीं ॥ ज० ज्यां ॥ प० गुर्वीणि(गोराणी) ॥ स० ढुकडी ॥ सि० होय ॥ जे० जे ॥ त० त्यां ॥ स० ढुकडा होय ॥ आ० आचार्य ॥ वा० अथवा ॥ उ० उपाध्याय ॥ वा० अथवा ॥ प० प्रवर्तक ॥ वा० अथवा ॥ थे० स्थिवर ॥ वा० अथवा ॥ ग० गणनाधरणहार ॥ वा० अथवा ॥ ग० गणधर ॥ वा० अथवा ॥ ग० गच्छना थंभ ॥ वा० वळी ॥ क० कल्पे ॥ से० तेने ॥ तं० तेमनी ॥ नी० नेश्राए (तेमना थकुं) ॥ चे० वस्त्र ॥ प० लेवुं (कल्पे) ॥ १४ ॥

मूळ पाठः—॥१४॥ नो जत्थ पवात्तिणी समाणी सिया, जे तत्थ समाणे आयरिए वा उवज्झाए वा पवत्ती वा थेरे वा गणी वा गणहरे वा गणावच्छेइए वा, कप्पइ से तं

---

१. After गणाव० वा adds *B* जं चन्नं पुरओ कट्टु विहरई.

१. इटालीक बी प्रतमां " गणावच्छेइएवा " पछी " ज चन्न पुरओ कट्टु विहरई " पाठ वधारे छे.

नीसाए[1] चेलं[2] पडिग्गाहेत्तए ॥ १४॥

भावार्थः ॥ १४ ॥ ज्यां पोतानी गोराणी न होय तो पोताना आचार्य, उपाध्याय, प्रवर्तक, स्थिवर, गणी, गणधर, गणावच्छेदक वगेरे गुरुवादिक तेज गाममां होय तो तेमनी नेश्राए वस्त्र लेवुं कल्पे (पछी ते गुरुवादिक वस्त्र आपे ते लइ भोगवे) ॥ १४ ॥

अर्थः ॥१५॥ नि० साधुने ॥ णं० वळी ॥ त० ते ॥ प्प० प्रथम ॥ सं० प्रवर्ज्या ॥ आ० अंगीकार करताने ॥ क० कल्पे ॥ र० रजोहरण ॥ प० पात्रा ॥ गो० गोच्छो ॥ आ० लइने ॥ ति० त्रण ॥ य० वळी ॥ क० आखां ॥ व० वस्त्र ॥ आ० ग्रहीने ॥ सं० दिक्षालीये ॥ से० ते ॥ य० वळी ॥ पु० पुर्वोकत चारित्रीयो जेवारे ॥ उ० छेदोपस्थानीय तथा दोषलागतां फरी दिक्षा ॥ सि० लीए तेवारे ॥ ए० एम ॥ से० ते उपगरण (साधुने) ॥ नो० न ॥ क० कल्पे बीजीवार ॥ र० रजोहरण ॥ प० पात्रा ॥ गो० गोच्छो ॥ आ० लेवा ॥ ति० त्रण ॥ य० वळी ॥ क० आखां ॥ व० वस्त्र ॥ आ० लइने ॥ सं० प्रवर्जा लीए ॥ क० कल्पे ॥ से० ते उपगरण ॥ अ० पूर्वे ॥ प० ग्रह्यां छे ॥ व० वस्त्र ॥ ग० ग्रहीने ॥ आ० लीए ॥ सं० प्रवर्जा (बीजावारे दिक्षा लेवी कल्पे) ॥ १५ ॥

१. तेसिं नी० for तंनी० Bbw. निस्साए C २. चेलट्ठं for चेलं Bbw.

१ बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " तनीसाए " ने बदले " तेसिंनीसाए " पाठ छे सीमां " नीसाए " ने बदले " निस्साए " पाठ छे. ३. बी, नानी बी ने डबल्यु पत्रोमां " चेल " ने बदले " चेलट्ठ " पाठ छे.

मूळपाठः—॥ १५ ॥ निग्गन्थस्स णं[1] तप्पढमयाए संपव्वयमाणस्स कप्पइ रयहर[2]-णपडिग्गहगोच्छगमायाए तिहि य कसिणेहिं वत्थेहिं आयाए संपव्वइत्तए. से य पुव्वो-वट्ठविए सिया, एवं से नो कप्पइ रयहरणपडिग्गहगोच्छगमायाए तिहि य कसिणेहिं वत्थेहिं आयाए संपव्वइत्तए; कप्पइ से अहापरिग्गहियाइं वत्थाइं गहाय आयाए संपव्वइत्तए ॥ १५ ॥

भावार्थः—॥ १५ ॥ साधुने प्रथम दिक्षा लेती वखते नीचेनी चीजो राखवी कल्पे ते कहे छे. रजोहरण (त्रण) पात्रा, गोच्छो, त्रण आखां थान (जेना साधुना सर्व उपगरण थइ शके) ते लइ दिक्षा ग्रहण करे, ते पछी (जघन्य सात दिवसे, मध्यम चार मासे; उत्कृष्टी छ मासे) ते चारित्रीया साधुने छेदोपस्थानिक चारित्र (मोटी दिक्षा) आपे ते वखते ते उपरना उपगरण—रजोहरण, पात्र, गोच्छो ने त्रण आखा वस्त्रना था

---

१. य for णं *B* Bbw. २. हरणगोच्छगपडिग्गहमायाए *B*.

१. बी (इटालीक), बी, ने बी ने डबल्यु प्रतोमा "ण" ने बदले " य " पाठ छे. २. (इटालीक) बीमां " रयहरणपडिग्गहगोच्छगमायाए " ने बदले " रयहरणगोच्छगपडिग्गहमायाए " पाठ छे.

न प्रथम लीधा छे तेथीज चलावबुं पण नवा बीजा लेवा न कलपे, अथवा दिक्षाने केटलाक वर्ष थयां छे अने ते पछी कोइ फरी दिक्षा लेवा जोग दोष लागे तो ते फरी दिक्षा ले पण फरी नवां उपगरण मंगावे नहीं, जुना होय ते वापरे (फाटयां तुटयां जाची लेवानो आगार) ॥ १९ ॥

अर्थः—॥ १६ ॥ नि० साध्वीने ॥ णं० वळी ॥ त० ते ॥ प्प० प्रथम ॥ सं० प्रवर्ज्या ॥ आ० अंगीकार करती होय तेने ॥ क० कल्पे ॥ र० रजोहरण ॥ प० पात्रा (त्रण) ॥ गो० गोच्छो ॥ आ० लइने ॥ च० चार ॥ य० वळी ॥ क० आखां ॥ व० वस्त्र ॥ आ० ग्रहीने (लइने) ॥ सं० प्रवर्जा (दिक्षा) लीए ॥ सा० ते साध्वी ॥ य० वळी ॥ पु० पुर्वोक्त फरी ॥ उ० चारित्र ॥ सि० ले तेवारे ॥ ए० एम ॥ से० ते उपगरण ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ र० रजोहरण ॥ प० पात्रा ॥ गो० गोच्छो ॥ आ० लेवा ॥ च० चार ॥ य० वळी ॥ क० आखां ॥ व० वस्त्र ॥ आ० लइने ॥ सं० प्रवर्जा (दिक्षा) लेवी (न कल्पे) ॥ क० कल्पे ॥ से० ते उपगरण ॥ अ० पूर्वे ॥ प० गह्यां छे ॥ व० वस्त्र ॥ ग० ते ग्रहीने ॥ आ० लीए ॥ सं० प्रवर्जा(दिक्षा लेवी कल्पे) ॥ १६ ॥

मूळ पाठः—॥ १६ ॥ निग्गन्थीए णं[1] तप्पढमयाए संपव्वयमाणीए कप्पइ रय-

---

१. य for णं *B* Bbw २. हरणगोच्छगपाडिग्गहमायाए *B*

१. बी (इटालीक), बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " ण " ने बदले " य " पाठ छे २ (इटालीक) बी मां "रयहरणपडिग्गहगोच्छगमायाए " ने बदले " रयहरणगोच्छगपडिग्गहमायाए " पाठ छे.

हरणपडिग्गहगोच्छगमायाए चउहि य कसिणेहिं वत्थेहिं आयाए संपव्वइत्तए. सा य पुव्वोवट्ठविया सिया, एवं से नो कप्पइ रयहरणपडिग्गहगोच्छगमायाए चउहि य कसिणेहिं वत्थेहिं आयाए संपव्वइत्तए, कप्पइ से अहापरिग्गहियाइं वत्थाइं गहाय आयाए संपव्वइत्तए ॥ १६ ॥

भावार्थः—॥ १६ ॥ साध्वीने प्रथम दिक्षा लेती वखते नीचेनी चीजो लेवी कल्पे ते कहे छे, रजोहरण, पात्र, गोच्छो, चार कपडाना आखांथान (जेमांथी साध्वीना तमाम उपगरण थइ शके) ते ग्रहणकरी दिक्षा ले. त्यार पछी वडी दिक्षा आपे त्यारे उपलां उपगरणथी चाले पण ते उपगरण फरी लेवां न कल्पे. कदाच फरी दिक्षा लेवी पडे तो पण तेज उपगरण जे प्रथम लीधां छे तेथीज चलावे पण नवां ग्रहण न करे ॥ १६ ॥

अर्थः—॥ १७ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ प० प्रथम ॥ स० वर्षाकाळ (एटले असाड सुद १५ नो दिवस बेठा पछी)॥ उ० उदय ॥ प० पाम्या पछी ॥ चे० वस्त्र ॥ प० वोइरवां (कल्पे नही) ॥ १७ ॥

मूळ पाठः—॥१७॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा पढमसमोसरणुद्दे-सपत्ताइं[1] चेलाइ पडिग्गाहेत्तए ॥ १७ ॥

भावार्थः—॥ १७ ॥ साधु अथवा साध्वीने (पढम समोसरण) एटले चार महिना चोमासुं अषाड सुद १५ थी कारतक सुद १५ सुधी वस्त्र वोहोरवां कल्पे नहीं ॥ १७ ॥

अर्थः ॥ १८ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ दो० बीजो ॥ स० शीयाळो उनाळो ॥ उ० उदय ॥ प० पाम्यो ॥ चे० वस्त्र ॥ प० वोहरवां (कळपे) ॥ १८ ॥

मूळपाठः--॥ १८ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा दोच्चसमोसरणुद्देसपत्ताइं [1]चेलाइं पडिग्गाहेत्तए ॥ १८ ॥

भावार्थः—॥ १८ ॥ साधुने साध्वीने बीजा समोसरणे एटले आठ मास उनाळो शीयाळो वस्त्र वोइरवां कळपे ॥ १८ ॥

---

१. चीवराइ for चेलाइ Bbw. १. बी, नानी बी ने डबल्युं प्रतोमा "चेलाइं" ने बदले "चीवराइ" पाठ छे.

अर्थः—॥ १९ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ आ० लघुवडेरानीमर्यादा प्रमाणे ॥ चे० वस्त्र ॥ प० लेवां (कल्पे) ॥ १९ ॥

मूळपाठः—॥ १९ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा आहाराइणियाए चेलाइं पडिग्गोहत्तए ॥ १९ ॥

भावार्थः—॥ १९ ॥ साधुने साध्वीने नाना मोटानी मर्यादा प्रमाणे वस्त्र लेवां कल्पे (आचार्य, उपाध्याय, गणधर आदिक तेनां वस्त्र ने आहारादिक जुदाज होय छे ॥ (साख सूत्र ठाणं) ॥ १९ ॥

अर्थः—॥ २० ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ व० वळी ॥ आ० लधु वडेरानी मर्यादा मुजब ॥ से० सेजा ॥ स० संथारो ॥ प० लेवो (कल्पे) ॥ २० ॥

मूळपाठः—॥ २० ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा आहाराइणियाए सेज्जासंथारयं पडिग्गाहेत्तए ॥ २० ॥

भावार्थः—॥ २० । साधुसाध्वीने नाना मोटानी मरजादा प्रमाणे सेजा संथारो लेवो कल्पे (एटले के

नानामोटानी मरजादा प्रमाणे आसन उपर बेसवुं कल्पे एनोपरमार्थ एहवो छे के गुरु पाटे बेठा होयतो शिष्य बाजोठ उपर बेसे, गुरु बाजोठ उपर बेठा होयतो शिष्य पाटला उपर बेसे, गुरु पाटला उपर बेसेतो शिष्य पथरणा उपर बेसे, गुरु पथरणा उपर बेसेतो शिष्य जमीन उपर बेसे, गुरु जमीन उपर बेठेला होयतो शिष्य उभोरेह, गुरु उभा होयतो शिष्य हाथ जोडी उभो रहे) ॥ २० ॥

अर्थः ॥ २१ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ आ० वधुए वडेराने ॥ कि० वंदना ॥ क० करवी (कल्पे) ॥ २१ ॥

मूळपाठः—॥ २१ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा आहाराइणियाए किइकम्मं करेत्तए ॥ २१ ॥

भावार्थः—॥ २१ ॥ साधुने साध्वीने नाना मोटानी रीत प्रमाणे एक बीजाने वंदणा करवी कल्पे (पण एम न होवुं जोइए के पेहेलां नानाने वंदणा करे ने पछी मोटाने वंदणा करे ॥ २१ ॥

अर्थः—॥ २२ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ० अंदर ॥ गि० ग्रहस्थना घरने विषे ॥ आ० जवुं ॥ वा० अथवा ॥ चि० उभुं रहेवुं ॥ वा० अथवा ॥

नि० बेसवुं ॥ वा० अथवा ॥ तु० सुवुं ॥ वा० अथवा ॥ नि० निंद्रा करवी ॥ वा० अथवा ॥ प० विशेष निंद्रा करवी ॥ वा० अथवा ॥ अ० अन्न ॥ वा० अथवा ॥ ४० चार प्रकारनां ॥ आ० आहार ॥ आ० करवो ॥ उ० वडिनीत ॥ वा० अथवा ॥ ४० चार (लघुनीत मात्रुं वगरे) ॥ प० परठववी ॥ स० सज्ञाय ॥ वा० वळी ॥ क० करवी ॥ झा० ध्यान ॥ वा० वळी ॥ झा० ध्यावुं ॥ का० काउस्सग ॥ वा० अथवा ॥ ठा० पडिमांनो काउस्सग ॥ वा० वळी ॥ ठा० करवो (न कल्पे) ॥ अ० हवे ॥ पु० वळी ॥ ए० एम ॥ जा० जाणे ॥ ज० जराए ॥ जु० जुनो ॥ वा० रोगी ॥ त० तपस्वी ॥ दु० दुर्बळ ॥ कि० किलामना पामतो ॥ मु० मुर्च्छा पामे ॥ वा० अथवा ॥ प० पडतो होय ॥ वा० वळी ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० ग्रहस्थना ॥ गि० घरने विषे ॥ आ० जवुं ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यांलगे ॥ ठा० पडिमानो काउसग ॥ वा० वळी ॥ ठा० करवो (कल्पे) ॥ २२ ॥

मूळपाठः—॥२२॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा [1]अन्तरगिहंसि आसइत्तए वा चिट्ठित्तए वा निसीइत्तए वा तुयट्टित्तए वा निद्दाइत्तए वा पयलाइत्तए वा, असणं

1. अन्तरागिहंसि CTB. १. सी, टीने (इटालीक) बीमां " अन्तरागिहंसि " ने बदले " अन्तरागिहंसि " पाठ छे.

वा ४ आहारमाहारेत्तए, उच्चारं वा ४ परिट्ठवेत्तए, सज्झायं वा करेत्तए झाणं वा झाइत्तए, काउस्सग्गं वा ठाणं वा ठाइत्तए. अह पुण एवं जाणेज्जा—[1]जराजुण्णेवाहिए तवस्सी दुब्बले किलन्ते[2] मुच्छेज्ज वा पवडेज्ज वा, एवं [3]से कप्पइ अन्तरगिहंसि आसइत्तए वा जाव ठाणं वा ठाइत्तए ॥ २२ ॥

भावार्थः—॥ २२ ॥ साधुने साध्वीने ग्रहस्थना घरनी अंदर जवुं, उभा रहेवुं, बेसवुं, सुवुं, निंद्रा करवी, विशेषे निंद्रा करवी, चार प्रकारनो कोइ पण आहार करवो, दिशाए जवुं, पेशाब करवो, गळानो बळखो, तथा नाकनुं लीट त्यां परठववुं, सझाय करवी, ध्यान करवुं, काउसग्ग करवो, पडिमानो काउसग्ग करवो

१. जरा–जुण्णे वाहिए not in Bbw. २ जरा० जज्जरिए after किलन्ते *B.* where थेरे added after वाहिए. ३ एवण्ह for एवं से T.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु नामनी प्रतोमां "जरा–जुण्णे वाहिए" ए पाठ नथी. २. इटालीक बी नामनी प्रतमां "किलन्ते" पछी "जराजुण्णेजज्जरिए" पाठ छे ने "वाहिए" पछी "थेरे" उमेर्यो छे. ३. टी प्रतमा "एव से" ने बदले "एवण्ह" पाठ छे.

कल्पे नहीं, पण एम जाणे जे कोइ साधु के साध्वी स्थिवर होय, रोगी होय, तपस्वी होय, दुर्बळ होय, शरीरमां व्याधी होय (तेथी किलामना पामतो होय), मुर्च्छा एटले चकरी आवती होय, वृद्धावस्थाने लीधे पडी जतो होय एम होय तो तेने ग्रहस्थ (संसारी)ना घरने विषे (घरनी अंदर) जवुं–बेसवुं वगेरे बोल करवा कल्पे॥२२॥

अर्थः—॥२३॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अं० अंदर ॥गि० ग्रहस्थना घरने विषे॥ जा० ज्यां लगे ॥च० चार॥ गा० गाथा ॥वा० अथवा॥ पं० पांच ॥ गा० गाथा ॥वा० वळी॥आ० कहेवी (पांच वृतनी २५ भावना)॥ वा० अथवा ॥वि० अर्थ जुदा जुदा कहेवा॥ वा० अथवा ॥ कि० विस्तारीने अर्थ कहेवा ॥ वा० अथवा ॥ प० विशेष कहेवा ॥ वा० वळी ॥ न० पण नही ॥ ए० एक ॥ ना० हेतुथी आधिको केहेवो ॥ वा० वळी ॥ ए० एक ॥ वा० प्रश्नोतरथी आधिको कहेवो॥ वा० वळी ॥ ए० एक ॥ गा० गाथाथी ॥ वा० वळी ॥ ए० एक ॥ सि० श्लोकथी आधिको न कहेवो ॥ वा० वळी ॥ से० ते ॥ वि० वळी ॥ य० पण ॥ ठि० उभो रहीने ॥नो० न॥ चे० णं० वळी ॥ अ० बेसीने (न कहेवुं कल्पे) ॥ २३ ॥

मूळपाठः—॥ २३ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा [1]अन्तरगिहंसि

---

१ अन्तरागिहसि C T *B*. १. सी, टी ने (इटालीक) बीमां " अन्तरगिहसि " ने बदले "अन्तरागिहसि" पाठ छे.

जाव चउगाहं वा पञ्चगाहं वा आइक्खित्तए वा विभावेत्तए वा किट्टित्तए वा पवेइत्तए वा, नन्नत्थ एगनाएण वा एगवागरणेण वा एगगाहाए वा एगसिलोएण वा, से वि य ठिच्चा, नो चेव णं अट्ठिच्चा ॥ २३ ॥

भावार्थः—॥ २३ ॥ साधुने साध्वीने ग्रहस्थने घेर बेसीने चार गाथा अथवा पांच गाथा तेना जुदा जुदा अर्थ करी समजाववानुं कल्पे नहीं, पण कदाच जरुरीयात कारण पडे तो एकाद प्रश्ननो उत्तर करी शके अथवा एकाद गाथानो अर्थ करी शके ते पण उभा रहीने बेसीने नहीं ॥ २३ ॥

अर्थः—॥ २४ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अं० अंदर ॥ गि० ग्रहस्थना घरनी अंदर बेसीने ॥इ० ए॥ पं० पांच ॥म० महा ॥व्व० व्रत॥ स० २५ भावना सहित ॥ आ० कहेवी ॥ वा० अथवा ॥ जा० वळी ॥ प० विशेष कहेवी (न कल्पे) ॥ वा० वळी ॥ न० पण नहीं ॥ ए० एक ॥ ना० हेतुथी अधिक कहेवुं ॥ वा० वळी ॥ जा० ज्यां लगे ॥ए० एक॥ सि० श्लोकथी॥ वा० वळी अधिक न कहेवुं ॥ से० ते ॥ वि० य० वळी ॥ ठि० उभा रहीने ॥ नो० नहीं ॥ चे० णं० वळी ॥ अ० बेसीने (न कल्पे) ॥ २४ ॥

मूळपाठः—॥ २४ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा [1]अन्तरगिहंसि इमाइं पञ्च महव्वयाइं सभावणाइं आइक्खित्तए वा जाव पवेइत्तए वा, नन्नत्थ एगनाएण वा जाव-एगसिलोएण वा, से वि य ठिच्चा, नो चेव णं अट्ठिच्चा ॥ २४ ॥

भावार्थः—॥ २४ ॥ साधु अथवा साध्वीने ग्रहस्थना घरनी वच्चोवच्च (अंदर बेसीने) पांच महाव्रत पचवीश भावना सहित एटलुं अथवा एथी वधारे कहेवुं कल्पे नही पण जरुरीयात पडे तो एकाद प्रश्ननो उत्तर कही शके अथवा एकाद गाथानो अर्थ कही शके ते पण उभा उभा कहेवुं कल्पे बेसीने केहेवुं कल्पे नहीं ॥२४॥

अर्थः—॥ २५ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ प० ग्रहस्थनो थको ॥से० सेजा पाट॥ सं० तृणा प्रमुख ॥आ० लइने॥ अ० पाछा आप्यां विनां॥ सं० विहार करवो (न कल्पे) ॥ २५ ॥

मूळपाठः—॥ २५ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा पडिहारियं[2]

---

१ अन्तरागिहसि *CTB*. १. सी, टी ने (इटालीक) बी प्रतोमां "अन्तरगिहंसि" ने बदले "अन्तरागिहसि" पाठ छे.

२. °हारियं वा सागारियसन्तियं से° Bbw. २. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां " पडिहारिय सेज्जासथारयं " ने बदले " पडिहारियं वा सागारियसन्तियं सेज्जासंथारय " पाठ छे.

सेज्जासंथारयं आयाए अपडिहट्टु[1] संपव्वइत्तए ॥ २५ ॥

भावार्थः—॥ २५ ॥ साधु अथवा साध्वीने गृहस्थना घेरथी पाटपाटला तृणादिक ग्रहस्थ थकां जाची लाव्या होय ते ग्रहस्थने पाछां आप्या विना विहार करवो कल्पे नहीं ॥ २५ ॥

अर्थः—॥ २६ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ व० वळी ॥ सा० ग्रहस्थ सेज्यांतर ॥ सं० संबंधी ॥ से० पाट ॥ सं० तृणा प्रमुख ॥ आ० लइने ॥ अ० अधिकरण (माकड प्रमुख सहित) ॥ क० करी (जीव सहित आपीने) ॥ सं० विहार करवो (न कल्पे) ॥ २६ ॥

मूळपाठः—॥ २६ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा [2]सागारियस-न्तियं सेज्जासंथारयं आयाए अहिगरणं कट्टु[3] संपव्वइत्तए ॥ २६ ॥

---

१ आयाए after °ट्टु Bbw. २ °हारियं वा सागारिय सन्तियं से० Bbw. ३. आयाए after °ट्टु Bbw.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " अपडिहट्टु " पछी " आयाए " पाठ छे.

२. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "सागारिय सन्तियं' ने बदले "पडिहारियं वा सागरिय सन्तियं सेज्जासथारय" पाठ छे. ३. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां " कट्टु " शब्द पछी " आयाए " पाठ छे.

भावार्थः—॥ २६ ॥ साधु अथवा साध्वीने सेज्यांतरने घेरथी पाट पाटला तृणादिक (पाढीयारा) लाव्या छे अने ते वापरतां माकडादिक जीव उत्पन्न थया होय ते जीवादिक सहित पाट पाटला पाछा आपी विहार करवो कल्पे नहीं ॥ २६ ॥

अर्थः—॥ २७ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ प० पाढीयारु ॥ वा० अथवा ॥ सा० सेज्यांतर ग्रहस्थ ॥ सं० संबंधी ॥ वा० वळी ॥ से० पाट ॥ सं० संथारो ॥ आ० लइने ॥ वि० अधिकरण (माकण रहित) ॥ क० करीने ॥ सं० विहार करवो (कल्पे) ॥ २७ ॥

मूळपाठः—॥ २७ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा पडिहारियं वा सागारियसन्तियं वा सेज्जासंथारयं आयाए विगरणं कट्टु[1] संपव्वइत्तए ॥ २७ ॥

भावार्थः—॥ २७ ॥ साधु अथवा साध्वीए ग्रहस्थना घर थकां अथवा सेज्यांतर थकां पाट पाटला तृणा प्रमुख लइने विगरणं एटले माकड प्रमुख जीव रहित आपीने विहार करवो कल्पे ॥ २७ ॥

अर्थः—॥ २८ ॥ इ० आ जिन सासनने विषे ॥ ख० निश्चे ॥ नि० साधु ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ प० पाढीयारो ॥ वा० अथवा ॥ सा० सेज्यांतर ग्रहस्थ ॥ सं० संबंधी ॥ वा० वळी ॥

1. आयाए After °ट्टु Bbw. १. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " कट्टु " पछी " आयाए" पाठ छे

स० पाट ॥ स० संथारा ॥ प० काइ (चारो करी) लइ ॥ स० जाय ॥ स० त ॥ य० वळी ॥ अ० गवे-खवुं ॥ सि० करे ॥ से० ते ॥ य० वळी ॥ अ० गवेखतां थकां ॥ ल० लाभे ॥ त० तेहने एटले जेहनो सागारि छे तेहने ॥ अ० पाछो ॥ दा० आपवो ॥ सि० होय ॥ से० ते ॥ य० वळी ॥ अ० गवेखता थकां ॥ नो० न ॥ ल० लाभे तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ दो० बीजीवार ॥ पि० वळी ॥ ओ० बीजी पाट आदिकनी आज्ञा ॥ ओ० लइने ॥ प० भोगववा योग्य सेज्जा प्रमुख ॥ प० भोगवे ॥ २८ ॥

मूळपाठः—॥२८॥इह खलु निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा पडिहारिए वा सागारियसन्तिए वा सेज्जासंथारए [1]परिब्भट्ठे सिया से य अणुगवेसियव्वे सिया. से य अणुगवेसमाणे लभेज्जा, तस्सेव [2]अणुप्पदायव्वे सिया; से य अणुगवेसमाणे नो लभेज्जा, एवं से कप्पइ दोच्चं पि ओग्गहं [3]ओगिण्हित्ता परिहारं परिहरित्तए ॥ २८ ॥

---

१. विप्पण सेज्जा for परि० सिया *B*. २. पडिदायव्वे for अणुप्प° *B*. ३. अणुन्नावेत्ता for ओगि० *B*.

१ (इटालीक) बी मां "परिब्भट्ठे सिया" ने बदले "विप्पण सेज्जा" पाठ छे २. (इटालीक) बी मां "अणुप्पदायव्वे" ने बदले "पडिदायव्वे" पाठ छे. ३. (इटालीक) बी मां "ओगिण्हित्ता" ने बदले "अणुन्नावेत्ता" पाठ छे.

भावार्थः—॥ २८ ॥ आ जीन शासनने विषे रहेला साधु अथवा साध्वीने पाढीयारो अथवा सेज्यांतर ग्रहस्थ संबंधी सेजा संथारो (पाट पाटला वगेरे) कोइ चोरी जाय तो ते गवेखवुं (तेनी शोध करवी) तेनी शोध करतां जो मळे तो ते जेना छे तेहने पाछा आपवा अने जो शोधतां थकां न मळे तो ने साधुने ते चीजो जोइती होय तो बीजी वार आज्ञा लइने जाचीने भोगवे (जे चीजो चोराइ गइ होय ने शोधता मळे नहीं ते उपगरणनां धणीने साधुए खबर आपवी के तमारुं उपगरण चोराइ गयुं छे तपास करी पण मळ्युं नथी) ॥२८॥

अर्थः—॥ २९ ॥ ज० जे ॥ दि० दिवसने ॥ च० विषे ॥ णं० वळी ॥ स० श्रमण साधु ॥ नि० निग्रन्थ ॥ से० सेज्जा ॥सं० सथारो॥ वि० मुकीने जाय ॥त० ते॥ दि० दिवसने ॥ च० विषे ॥ णं० वळी ॥ अ० अनेरा ॥ स० श्रमण साधु ॥ नि० निग्रन्थ ॥ इ० ते वेळा शिघ्र ॥ आ० आवेतो ॥ स० ते साधु ॥ खे० निश्चे ॥ ओ० आज्ञा लइने ॥ पु० पुर्वे साधु रहयो होय तेनीज ॥ अ० आज्ञा लइने ॥ चि० रहे ॥ अ० तेहना मास कल्पादिक मर्यादा मांही जेटला दिवस ओछा होय तेटला दिवस सुधी ॥ ओ० ते मर्यादाने विषे रहे॥२९॥

मूळपाठः—॥ २९ ॥ ज दिवसं[1] च[2] णं समणा निग्गन्था सेज्जासंथारयं विप्प-

---

१. जं दि° *B*. २. च णं not in Cw.

१. (इटालीक) बी प्रतमा "ज दिवसं" ने बदले " ज दिवस " पाठ छे. २. सीने डबल्यु प्रतोमा "च णं" नथी.

जहन्ति, त[1] द्दिवसं च[2] णं अवरे समणा निग्गन्था हव्वमागच्छेज्ज; स च्चेव ओग्गहस्स [3]पुव्वाणुन्नवणा चिट्ठइ अहालन्दमवि ओग्गहे ॥ २९ ॥

भावार्थः—॥ २९ ॥ हवे विशेष स्थानक आश्री कहे छे. कोइ साधु घरधणीनी आज्ञा मागी एक मास माटे रह्या छे अने ते साधुने वीस दीवस थया छे एवामां बीजा साधु अचानक आव्या ने प्रथम रहेला साधु सेजा संथारा मुकीने विहार करे तो नवा आवेला साधु पुर्वे जे साधु रह्या हता तेनीज आज्ञा लइ बाकीना दिवस ते स्थानकमां रहे ॥ २९ ॥

अर्थः—॥३०॥ अ० छे ॥या० इहां॥ थ० साधुना मांडलामां ॥के० कोइ वस्तु ॥उ० उपाश्रय मांहे॥ प० वीसरी होय (ते साधु संबंधी)॥अ० अचित वस्तु ॥ प० भोगववा योग्य होय ते साधु भोगवे ॥ स० ते साधु ॥चे० निश्चे॥ ओ० अवग्रहनी ॥ पु० पुर्वे ॥अ० आज्ञा छे ते आज्ञाए ॥ चि० रहे ॥ अ० मर्यादा काळ सुधी ॥ ओ० आज्ञाए रहे

---

१. तं दि° *B*. २. च णं not in Cw. ३. पुव्वाणुन्ना and °न्नावणा Bbw.

१ (इटालीक) बी प्रतमा "त द्दिवसं" ने बदले "त दिवस" पाठ छे २ सीने डबल्यु प्रतोमा "च ण" नथी.
३. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "पुव्वाणुन्नवणा" ने बदले "पुव्बाणुन्ना" ने "पुव्वाणुन्नावणा" पाठ छे.

|| ३० ||

मूळपाठः—|| ३० || अत्थि याइं थ केइ उवस्सयपरियावन्ने[1] अचित्ते परिहरणारिहे, स च्चेव ओग्गहस्स पुव्वाणुन्नवणा चिट्ठइ अहालन्दमवि ओग्गहे || ३० ||

भावार्थः—|| ३० || वळी जे साधु विहार करी गया तेमना वीसरी गएलां अचित उपगरण भोगववां योग्य होय ते जे साधु पाछळथी आव्या होय ते भोगवे केमके अवग्रहनी पुर्वे आज्ञा लीधी छे ते आज्ञाए मर्यादाकाळ सुधी रहे ने उपळी चीजो भोगवे (मासकल्प पुरो थया पछी ते स्थानकमां न रहेवाय, रहेवुं होय तो ग्रहस्थनी फरी आज्ञा मेळववी जोइए) || ३० ||

अर्थः—|| ३१ || से० ते साधु || व० घरने विषे || अ० कोइ खबर लेतुं नथी || अ० धणी कोइ थातो नथी || अ० बीजो कोइ भिक्षाचर रांक || प० रह्यो छे तथा || अ० व्यंतर देवता || प० रह्यो छे || स० तेहज घरे || च्चे० निश्चे || ओ० अवग्रहमां || पु० पुर्वे रहयो छे तेहनी || अ० आज्ञाए || चि० रहे || अ० मर्यादाकाळ सुधी || ओ० बीजो कोइ रहयो होय तेनी आज्ञाए रहे || ३१ ||

---

१. °परियावन्नाए C. १. सी प्रतमां "परियावन्ने" ने बदले "परियावन्नाए" पाठ छे.

मूळपाठः—॥ ३१ ॥ से वत्थूसु अव्वावडेसु अव्वोगडेसु अपरपरिग्गहिएसु अमर-परिग्गहिएसु स च्चेव ओग्गहस्स पुव्वाणुन्नवणा चिट्ठइ अहालन्दमवि ओग्गहे ॥३१॥

भावार्थः—॥ ३१ ॥ कोइ गृहस्थनुं घर छे अने ते घरमां भूतादिकना वेहमथी खाली करी चाल्या गया छे तेनी कोइ सारसंभाळ लेतुं नथी अने ते घर मारुं छे एम कोइ कहेतुं पण नथी तेमां वळी कोइ भीखारुं अथवा व्यंतरदेव रहे छे तो ते रहेनार धणीनी आज्ञा मागी मर्यादाकाळ सुधी ते घरमां रहेवुं कल्पे ॥ ३१ ॥

अर्थः—॥ ३२ ॥ से० ते ॥ व० घरने विषे ॥ वा० कोइ खबर लीए ॥ वो० कोइ धणी थाय ॥ प० अनेरे ॥ प० भाडे लीधुं होय ॥ भि० साधु॥ भा० त्रीजुं व्रत राखवाने ॥अट्ठा० अर्थे॥ दो० बीजी वार ॥ पि० वळी ॥ ओ० धणीनी आज्ञा ॥ अ० मागवी ॥ सि० होय ॥ ३२ ॥

मूळपाठः—॥३२॥ से वत्थूसु वावडेसु वोगडेसु परपरिग्गहिएसु भिक्खुभावस्सट्ठाए दोच्चं पि ओग्गहे अणुन्नवेयव्वे सिया ॥ ३२ ॥

भावार्थः—॥ ३२ ॥ ते घरनी कोइ खबर लीए, कोइ धणी थाय, कोइ भाडे लीए तो साधुने त्रीजुं व्रत राखवा अर्थे बीजी वार वळी धणीनी आज्ञा मागी ते घरमां रहेवुं कल्पे ॥ ३२ ॥

अर्थः—॥ ३२ ॥ से० ते साधुने ॥ अ० कोट समिपे रहेवानी जग्या ॥ वा० अथवा ॥ अ० भींत समिपे रहेवानी जग्या ॥ वा० अथवा ॥ अ० वाट समिपे रहेवानी जग्या ॥ वा० अथवा ॥ अ० खाइ पासे रहेवानी जग्या ॥ वा० अथवा ॥ अ० राजपंथ समीपे रहेवानी जग्या ॥ वा० अथवा ॥ अ० घरादिकनी समिपे रहेवानी जग्या ॥ वा० वळी ॥ स० तेहज ॥ च्चे० निश्चे ॥ ओ० थानकनो अवग्रह ॥ पु० पुर्वे आज्ञा मागी छे तेनी ॥ अ० आज्ञाए ॥ चि० रहे ॥ अ० मर्यादाकाळ सुधी ॥ ओ० आज्ञाए रहे ॥ ३३ ॥

मूळपाठः—॥ ३३ ॥ से अणुकुड्डेसु वा अणुभित्तीसु वा अणुचरियासु वा अणुफरिहासु वा अणुपन्थेसु वा अणुमेरासु वा स च्चेव ओग्गहस्स पुव्वाणुन्नवणा चिट्ठइ अहालन्दमवि ओग्गहे ॥ ३३ ॥

भावार्थः—॥ ३३ ॥ साधुने रहेवानी जग्या कोटनी समीपे होय, भींतनी समीपे होय, वाट (रस्तानी) नजीकमा होय, खाइनी पासे होय, राजपंथ समीपे होय, घरादिक समीपे रहेवानी जग्या होय तो जे धणीनी ते जग्या के घर होय ते धणीनी आज्ञा मागी रहेवानी मरजादा प्रमाणे साधुए रहेवुं ॥ ३३ ॥

अर्थः—॥ ३४ ॥ से० ते ॥ गा० गामने विषे ॥ वा० वळी ॥ जा० ज्यां लगे ॥ सं० संनिवेशने विषे ॥

वा० वळी ॥ ब० बाहेर ॥ से० सेना (सार्थवाह, सथवारो) ॥ सं० उतरी होय ॥ पे० देखीने ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ त० ते ॥ दि० दिवसे ॥ भि० गोचरी जाय ॥ गं० जइने ॥ प० पाछा वळे ॥ नो० नहीं ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे । तं० ते ॥ र० राते ॥ त० त्यां ॥ उ० रहेवुं (न कल्पे) ॥ जे० जे कदाचित ॥ ख० निश्चे ॥ नि० साधु ॥ वा० अथवा ॥ नि० साधवी ॥ वा० वळी ॥ तं० ते ॥ र० रात्रे ॥ त० त्यां ॥ उ० रहे ॥ उ० रहेताने ॥ वा० वळी ॥ सा० अनुमोदे ॥ से० ते ॥ दु० बे प्रकारे (सेनापतिनी तथा तिर्थंकरनी) ॥ वी० आज्ञा अतिक्रमतो ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासिक तप विशेष ॥ प० प्रायश्चितनो ॥ ठा० ठाम ॥ अ० गुरु प्रायश्चित ॥ ३४ ॥

मूळपाठः—॥३४॥ से गामंसि वा जाव [1]संनिवेसंसि वा बहिया[2] सेणं संनिविट्ठं पेहाए कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा [3]तद्दिवसं भिक्खायरियाए गन्तूणं [4]पडि-

---

१. रायहाणीए for संनि *B*. २. पहिया Bbw. ३. तद्दि° *B*. ४. पडिएत्तए Bb.

१. (इटालीक) बी प्रतमा "संनिवेससि" ने बदले "रायहाणीए" पाठ छे २. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "बहिया" ने बदले "पहिया" पाठ छे. ३. (इटालीक) बी प्रतमा "तद्दिवस' ने बदले "त द्दिवस पाठ छे. ४ बी ने नानी बी प्रतोमां " पडिनियत्तए " ने बदले " पडिएत्तए " पाठ छे.

नियत्तए, नो से कप्पइ तं रयणिं[1] तत्थेव उवाइणावेत्तए.[2] [3]जे खलु निग्गन्थे वा निग्गन्थी वा तं रयणिं तत्थेव उवाइणावेइ उवाइणावेन्तं वा साइज्जइ, से[4] दुहओ वीइक्कममाणे आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ ३४ ॥

भावार्थः—॥ ३४ ॥ गामने विषे ज्यां लगे राज्यधानीने विषे अथवा संनिवेषने विषे गामथी बाहेर राजानी सैन्या उतारो करी रही छे तो साधु अथवा साध्वीने ते दिवसे गोचरी करी पाछा वळवुं कल्पे पण साधु अथवा साध्वीने ते रात्रीए त्यां रेहवुं न कल्पे. जो साधु अथवा साध्वी ते रात्री त्यां रहे अथवा बीजाने रखावे (जो कोइ साधु रहेतो होय तेने भलुं जाणे) तो ते साधु ते बेहु बाबत (अथवा तिर्थंकरने सेनाधिपति ए बन्नेनी आज्ञानो भंग करतो) अतिक्रमनो थको मोटुं चौमासिक प्रायश्चित पामे (आ जग्याए एम समजवुं नहीं के लश्कर ज्यां पडयुं होय त्यां रहेवानी भगवाननी आज्ञा छे, पण द्रव्य, क्षेत्रकाळ भाव देखीने जाय

---

१. सा रयणी त° Bbw. २. उवायणा° *B* Bbw. ३. जो खलु निग्गन्थो *B* Bbw. ४. से not in Bbw.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा 'त रयाणिं" ने बदले "सा रयणी" पाठ छे. २ (इटालीक) बी, बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "उवाइणावेत्तए" ने बदले "उवायणावेत्तए" पाठ छे ३ (इटालीक) बी, बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "जे खलु निग्गन्थे" ने बदले "जो खलु निग्गन्थो" पाठ छे ४. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "से" नथी.

केमके ते लश्करी कायदो जुदीज जातनो होय छे जेथी साधुना उपर शंका लावी बांधी मारे माटे अवसर देखी काम करे) ॥ ३४ ॥

अर्थः-॥३५॥ से० ते ॥ गा० गामने विषे ॥ वा० वळी ॥ जा० ज्यां लगे ॥ सं० संनिवेषादिकने विषे॥ वा० वळी ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ स० चौफेर ॥ स० (पांच गाऊ) नी मर्यादा ॥ स० एक कोस उपरांत (ज्यां रहे त्यांथी बे कोस गोचरीए जाय त्यांथी अर्ध कोस ठंडिल जाय एम अढीकोस जाताने अढी कोस पाछां आवता एम पांच कोसनो) ॥ जो० एक जोजन मर्यादा एटले चार गाउ उपर एक कोस एम पांच गाउ ॥ ओ० जइने पाछुं आववुं ॥ ओ० ए अवग्रह ग्रहीने॥ प० भोगववा योग्य ॥ प० भोगवे ॥ त्ति० एम ॥ बे० हुं कहुं छुं ॥ ३५ ॥

मूळपाठः—॥ ३५ ॥ से गामंसि वा जाव संनिवेसंसि वा कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा सव्वओ समन्ता सकोसं जोयणं ओग्गहं ओगिण्हित्ताणं परिहारं परिहरित्तए ॥३५॥ त्ति बेमि.

भावार्थः—॥ ३५ ॥ गाम-नगर वगेरेमां रहेलां एटले साधु अथवा साध्वीने एक जोजन (चार गाउ)

उपर एक कोस एटले पांच गाउनी मर्यादामां हरवुं फरवुं ने भोगववा योग्य वस्तु वोहरी भोगववी कल्पे (ते एवी रीते के पोताना स्थानकथी बे गाउ सुधी गौचरी जइ शके अने उपरांत अर्धो गाउ दिशाए जाय ए अढी गाउ थयुं अने पाछां वळतां अढी गाउ एम पांच गाउ समजवुं) एम सुधर्मा स्वामी जंबू स्वामीने कहेता हवा के हे जंबू ! जेम में श्री महावीर देव समिपे सांभळ्युं तेम हुं तुज प्रत्ये कहुंछुं ॥ ३५ ॥

अर्थः—॥ ३ ॥ क० कल्प सूत्रनो ॥ त० त्रीजो ॥ उ० उदेसो ॥ स० पुरो थयो ॥ ३ ॥

मूळपाठः—॥ ३ ॥ कप्पे तइओ उद्देसओ समत्तो ॥ ३ ॥

भावार्थः—॥ ३ ॥ इति श्री बृहत् कल्प सूत्रनो त्रीजो उद्देसो संपुर्ण ॥ ३ ॥

॥ अथ बृहत् कप्प सूत्र चउत्थो उद्देसओ. ॥

(बृहत् कल्प सूत्रनो चोथो उद्देसो.)

अर्थः—॥ १ ॥ त० त्रण प्रकारे ॥ अ० (संयमनो घात करी) गुरुप्रायश्चित पामे ॥ पं० कह्या ॥ तं० ते ॥ ज० कहे छे ॥ ह० हस्त कर्म्म ॥ क० करतो ॥ मे० मैथुन ॥ प० सेवतो थको ॥ रा० रात्री ॥ भो० भोजन ॥ भु० करतो थको ॥ १ ॥

मूळपाठः—॥ १ ॥ तओ अणुग्घाइया[1] पन्नत्ता, तंजहा—हत्थकम्मं करेमाणे, मेहुणं पडिसेवमाणे[2], राईभोयणं भुञ्जमाणे ॥ १ ॥

---

१. अणुग्घाइमा Th. २. हत्थक°क°, after मेहुणं सेवमाणे Th. & Bbw.

१. ट्ठाणगमा " अणुग्घाइयाने " बदले " अणुग्घाइमा " पाठ छे २. ट्ठाणग ने बी, नानी बी ने ब्बल्यु प्रतोमां " पडिसेवमाणे " पछी "हत्थ कम्म करेमाणे" आवे छे.

भावार्थः—॥ १ ॥ त्रीजा उद्देशामां स्थानक वस्त्रादिकनी शुद्धि देखाडी, हवे आ चोथा उद्देशामां प्रायश्चित तथा आचार विधि देखाडे छे. त्रण प्रकारे संजमनो नाश थाय तेने मोटुं प्रायश्चित आवे ते त्रणना नाम कहे छे, १ हस्त कर्म करे एटले कुचेष्टा करी विर्य खलित करे, २ देव, मनुष्य, तिर्यंच संबंधी मैथुन सेवे तो, ३ रात्री भोजन करे तो ए त्रणे काम करनारने गुरु (मोटुं) प्रायश्चित आवे ॥ १ ॥

अर्थः—॥ २ ॥ तं० त्रण भेदे ॥ पा० दसमुं प्रायाश्चित आवे (लिंग फेर पालटवो) ॥ पं० कह्यो ॥ तं० ते ॥ ज० कहे छे ॥ दु० दुष्ट ॥ पा० कर्तव्यनुं प्रायश्चित ते (कषाय दुष्ट तथा विषय दुष्ट, कषाय दुष्ट ते स्वपक्ष एटले गुरुना दांत पाडे ने परपक्ष ते राजानीघात करे, विषय दुष्ट ते पण स्वपक्ष विषय दुष्ट ते साध्वीनुं सीयळ खंडावे ने परपक्ष विषय दुष्ट ते राजानी राणीना भोग सेवे ए चार भेद दुष्टना) ॥ प० महा प्रमाद (ते मदिरा पीवाथी तथा निंद्रावान) ॥ पा० प्रायश्चित ॥ अ० अन्योअन्य पुरुष ॥ म० मांहोमांही ॥ क० अब्रह्म सेवे ॥ पा० पारंचिया प्रायश्चित ते पामे ॥ २ ॥

मूळपाठः—॥२॥ तओ पारञ्चिया पन्नत्ता, तंजहा—दुट्टे पारञ्चिए, पमत्ते पारञ्चिए, अन्नमन्नं करेमाणे पारञ्चिए ॥ २ ॥

भावार्थः—॥ २ ॥ त्रण जणाने दशमुं प्रायश्चित (पारंचित) आवे एटले दशमां ठाणांगे दस प्रकारनां प्रायश्चित देखाडयां छे तेमां दसमुं प्रायश्चित एहवी रीतनुं छे के नीचे बतावेला त्रण दोष मांहेलो एक पण दोष सेव्यो होय तो ते साधुने साधुपणाथी दूर करवो, छतां साधुपणुं लेवा इच्छे तो तेने कपाळे चार आंगळनो लुगडानो पटो बार महिना सुधी बांधी राखी गामादिक विहार करतां लोक पुछे के आ शुं करवा बांध्युं छे तेवारे बीजा साधुओए तेनो दोष प्रगट करी देखाडवो अने लोकनो तिरस्कार सहन करे तो बार महीना पछी तेने फरी दिक्षा देवी. वळी आ संबंधमां केटलाक आचार्यो कहे छे के आ दशमुं प्रायश्चित पूर्व धरना वखतमां होय छे. हाल तो देश काळने अनुसरी प्रायश्चित देवाय छे. हवे ते त्रण दोषनां नाम देखाडे छे.

१ दुष्ट, २ प्रमादी, ३ मांहोमांहे पुरुष भोगवे. हवे एनो अर्थ कहे छे.

१ दुष्ट—दुष्टना बे भेद, एक कषाय दुष्ट, बीजो विषय दुष्ट. कषाय दुष्टना बे भेद—१ स्वपक्ष कषाय दुष्ट ने बीजो परपक्ष कषाय दुष्ट, स्वपक्ष कषाय दुष्ट ते मरी गएला गुरुना पत्थर वडे दांत भांगतो हाथ आवी जाय, बीजो परपक्ष कषाय दुष्ट ते राजानी घात करे.

२) विषय दुष्ट तेना बे भेद, १ स्वपक्ष विषय दुष्ट अने परपक्ष विषय दुष्ट, स्वपक्ष विषय दुष्ट ते शुद्ध साध्वीनुं शियळ भंग करे अथवा तेनी साथे भोगनी इच्छा राखे, परपक्ष विषय दुष्ट ते राजानी राणी साथे भोग करे, ए रीते दुष्टना चार भेद जाणवा.

हवे बीजो प्रमादिनो अर्थ कहे छे, प्रमादिना बे भेद, १ एक दारु पीवाथी महा प्रमादि थाय, बीजो पांचमी " थीणाद्धि " निंद्रा, ते दिवसनुं चिंतवेलुं काम रात्रीए उंघमां ने उंघमां करे पण तेनी निंद्रा उडे नहीं ते महा प्रमादि.

हवे त्रीजो दोष कहे छे—पुरुष साथे पुरुषनो भोग करे एटले मांहोमांही पुरुष भोगवे ए त्रणे जणाने उपर जणावेलुं दसमुं पारंचित प्रायश्चित आवे ॥ २ ॥

अर्थः—॥ ३ ॥ त० त्रण भेदे ॥ अ० नवमुं प्रायश्चित आवे ते ॥ पं० परूप्युं ॥ तं० ते ॥ ज० कहे छे ॥ सा० साधर्मीनी ॥ ते० चोरी ॥ क० करतो ॥ अ० अन्य ॥ ध० धर्मीनी ॥ ते० चोरी ॥ क० करतो ॥ ह० मुष्टी प्रहार ॥ द० देतो थको ॥ ३ ॥

मूळपाठः—॥ ३ ॥ तओ अणवट्ठप्पा पन्नता, तंजहा—साहम्मियाणं[1] तेन्नं करेमाणे, अन्नधम्मियाणं तेन्नं करेमाणे, [2]हत्थायालं दलमाणे ॥ ३ ॥

---

१. साहम्मियतेणियं क० परहम्मियतेणिय क० Bbw. २. हत्थतालं, पाठान्तराणि अत्थादाणं, हत्थालंब Th.

१ बी, नानी बी ने डबरयु प्रतोमा "साहम्मियाण" ने बदले "साहम्मियतेणिय करेमाणे परहम्मियतेणियं करेमाणे" एवो पाठ छे. २. ठाणांगमां " हत्थायाल " ने बदले " हत्थतालं, अत्थादाणं, हत्थालब " पाठ छे.

भावार्थः—॥ ३ ॥ त्रणने नवमुं "अनवस्थाप्य" प्रायश्चित एटले संघाडाथी वेगळो करी तप करावी पछी भेळोले ए त्रण कारणो देखाडे छे, १ साधर्मीनी चोरी करे तेने, २ पर धर्मीनी चोरी करे तेने, ३ मांहो-मांही मारामार लडे तेने (अथवा अष्टांग निमित भांखे एटले अमुक दिवस अमुक वस्तु थशे) ए त्रण जणाने नवमुं प्रायश्चित आवे ॥ ३ ॥

अर्थः—॥ ४ ॥ त० त्रणने ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ प० प्रव्रजा (दिक्षा) देवी ॥ तं० ते ॥ ज० कहे छे ॥ प० नपुंसक (स्त्री दिठे वीर्य स्खलित थाय) ॥ की० रांक दरिद्री ॥ वा० (स्त्रीना शब्द सांभळी स्खलित थाय) रोगी ॥ ए० एम॥ मु० लोच करवा आश्री॥ सि० सामाचारि शिखववा आश्री ॥ उ० छेदोप-स्थानिक चारित्रने विषे स्थापवा आश्री॥सं० भेगुं जमवा आश्री । सं० भेळुं रेहवा आश्री (नकल्पे ए त्रण)॥४॥

मूळपाठः—॥ ४ ॥ तओ नो कप्पन्ति पव्वावेत्तए, तंजहा—पण्डए[1] कीवे[2] वाइए[3]. एवं मुण्डावेत्तए सिक्खावेत्तए उवट्ठावेत्तए संभुञ्जित्तए संवासित्तए ॥ ४ ॥

---

१. पण्डए वाहिए (४० पाठा० in Th) २. पण्डए वाहिए कीवे B Th. ३. वाईए Bbw.

१ ठ्ठणागमा " पण्डए कीवे वाइए " ने बदले "पण्डए वाहिए" पाठ छे २. (इटालीक) बी, ने ट्ठाणांगमां "पण्डए कीवे वाइए" ने बदले "पण्डए वाहिए कीवे" पाठ छे ३ बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "वाइए"ने बदले "वाईए" पाठ छे.

भावार्थः—॥ ४ ॥ त्रण जणने दिक्षा आपवी नहीं ते कहे छे, १ नपुंसकने, २ रांक दरीद्री (घणा बीइकणने), ३ रोगीयाने, ए त्रण जणाने दिक्षा देवी नहीं, जो कदाचित भुलथी देवाइ गइ अने पाछळथी खबर पडे तो तेने (१) लोच करवो नही, (२) साधु धर्म शीखववो नहीं, ३ मोटी दिक्षा देवी नहीं, ४ तेना भेळो आहार करवो नही, (५) तेना भेगुं रहेवुं नहीं, अजोग माटे दूर करवो ॥ ४ ॥

अर्थः—॥ ५ ॥ त० त्रणने ॥ नो० न ॥ क० कळपे ॥ वा० वांचना आपवी (भणाववा) ॥ तं० ते ॥ ज० कहे छे ॥ अ० अविनित ॥ वि० विगय पांचने विषे ॥ प० गृद्ध ॥ अ० उपशमावे नही ॥ पा० क्रोधने ॥५॥

मूळपाठः—॥ ५ ॥ तओ नो कप्पन्ति वाएत्तए, तंजहा—अविणीए विगईप[1]-डिबद्ध अविओसवियपाहुडे ॥ ५ ॥

भावार्थः—॥ ५ ॥ त्रण जणने सूत्र भणाववुं नही तेनां नाम कहे छे, १ अविनितने, २ विगयना

---

१. वीइ पडिबन्धे Th. °बन्धे *B*. १. ठाणांगमां "विगई पडिबध्धे" ने बदले "वीइ पडिबन्धे" पाठ छे. (ह्यलिक) बी प्रतमां "विगई पडिबन्धे" ने बदले "विगई पडिबन्धे" पाठ छे.

लोलुपीने एटले दहिं, दुध, घी, तेल, गळपण ए पांच विगय वीनां हमेश चाले नहीं, ३ क्रोधी जरापण ठपको सहन करी शके नहीं, ए त्रणने सिद्धांतनी वांचणी आपवी नहीं ॥ ५ ॥

अर्थः—॥ ६ ॥ त० त्रणने ॥ क० कलपे ॥ वा० वांचणी देवी ॥ तं० ते ॥ ज० कहे छे ॥ वि. विनयवंतने ॥ नो० नही ॥ वि० विगयने विषे ॥ प० गृद्ध ॥ वि० उपशमाव्यो छे ॥ पा० क्रोध जेणे ॥ ६ ॥

मूळपाठः—॥ ६ ॥ तओ कप्पन्ति वाएत्तए, तंजहा–विणीए नो विगईपडिबद्धे[1] विओसवियपाहुडे ॥ ६ ॥

भावार्थः—॥ ६ ॥ त्रण जणांने सिद्धांतनी वांचणी देवी तेना नाम कहे छे, १ विनितने, २ विगयनो प्रतिबंध नही एटले विगयने विषे गृद्ध नही एटले जेवुं मळयुं तेवा निर्दोष भोजनथी संतोष माने, ३ शांत स्वभाव वाळाने ए त्रण जणने भणाववा ॥ ६ ॥

---

१. वीइ पडिबन्धे Th °बन्धे *B*. १. ठाणांगमां "विगई पडिबद्धे" ने बदले "वीइ पडिबन्धे" पाठ छे. (इटालीक) बी प्रतमां "विगई पडिबद्धे" ने बदले "विगई पडिबन्धे" पाठ छे.

अर्थः—॥ ७ ॥ त० त्रण ॥ दु० दुखे ॥ स्स० प्रतिबोधाय (समजाववा दोहिला) ॥ पं० कह्या ॥ तं० ते॥ ज० कहे छे ॥ दु० हृदयनो दुष्ट ॥ मू० मूढ गुण अवगुणनो अजाण॥ वु० बाळ्या बीज सरखो (कुमतग्राही) ॥७॥

मूळपाठः—॥ ७ ॥ तओ दुस्सन्नप्पा पन्नत्ता, तंजहा-दुट्ठे मूढे वुग्गाहिए ॥७॥

भावार्थः—॥ ७ ॥ त्रण जणाने समजावता दोहिला एटले बहु मुशिबत वेटतां पण समजे नहीं, एना नाम कहे छे, १ दुष्ट (खोटा मन वाळो), २ मूढ एटले गुण अवगुणने जाणे नही, ३ दाधारंगो एटले पोतानी लीधेली वात मेले नहीं, ए त्रणने समजाववा दोहिला ॥ ७ ॥

अर्थः—॥ ८ ॥ त० त्रण ॥ सु० सुखे ॥ स्स० समजावाय ॥ पं० कह्या ॥ तं० ते ॥ ज० कहे छे ॥ अ० दुष्ट नही ॥ अ० मूढ नही ॥ अ० दाधारंगो नही ॥ ८ ॥

मूळपाठः—॥८॥ तओ सुस्सन्नप्पा पन्नत्ता, तंजहा—अदुट्ठे अमूढे अवुग्गाहिए॥८॥

भावार्थः—॥ ८ ॥ त्रण जणांने धर्म सिद्धांत सुखेथी समजावी शकिए तेना नाम कहे छे, १ दुष्ट नही ते सारा मनवाळो, २ अमूढ ते करेला गुणने जाणवावाळो, ३ दाधारंगो नहीं ते सत्यवातने ग्रहण करवा वाळो, ए त्रणने सुखे समजावी शकीए ॥ ८ ॥

अर्थः—॥ १ ॥ नि० साध्वीने ॥ च० निश्चे ॥ णं० वळी ॥ गि० ग्लानता पामतीने (पडी जती होय तेवीने) ॥ मा० तेनी माता ॥ वा० अथवा ॥ भ० बहेन ॥ वा० अथवा ॥ धू० बेटी ॥ वा० वळी ॥ प० (पडी जती साध्वीने) हाथे झाली राखे ॥ तं० ते साध्वी ॥ च० वळी ॥ नि० साधुनी ॥ सा० साहाज्ज (फरस) ने वांच्छे (अनुमोदे) ॥ मे० मैथुन ॥ प० सेवना ॥ प० पाम्यानुं ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासिक ॥ प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक ॥ अ० गुरुपायाश्चित ॥ १ ॥

मूळपाठः—॥ १ ॥ निग्गन्थिं च णं गिलायमाणिं माया[1] वा भगिणी वा धूया वा पलिस्सएज्जा, तं च निग्गन्थे साइज्जेज्जा[2] मेहुणपडिसेवणपत्ते[3] आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ १ ॥

---

१. पिया वा भाया वा पुत्तो वा पलि० तं च निग्गन्थी सा० *B*. २. साइज्जइ Bbw. ३. °पत्ता *B*.

१. (इटालीक) बीमा " माया वा भागिणी वा धूया वा पलिस्सएज्जा त च निग्गन्थे " ने बदले, " पिया वा भाया वा पुत्तो वा पलिस्सएज्जा तं च निग्गन्थी" पाठ छे. २. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "साइज्जेज्जा" ने बदले " साइज्जइ " पाठ छे. ३. (इटालीक) बीमां " पत्ते " ने बदले " पत्ता " पाठ छे.

भावार्थः—॥ ९ ॥ साध्वीनुं शरीर रोगादि कारणथी तदन अशक्त निर्बळ थइ गयुं होय एवी साध्वी उठतां अथवा दादरथी चढतां उतरतां अथवा ओटलादिकथी चढतां उतरतां बीजी कोई साध्वी नहीं होवाथी ते साध्वी उंचेथी पडती होय अने ते वखते ते साध्वीनी माता अथवा बेहेन अथवा बेटी ते वखते त्यांज होय तो ते पडती साध्वीने कांडुं झाली पकडी राखे अथवा पडेलीने उठाडी बेठी करे छतां ते साध्वी साधुनी साहाज (मदद) ने फरसने अनुमोदे तो ते साध्वीने मैथुन सेववानुं पाप लागे ने तेने चौमासिक पायश्चित* गुरु प्रायश्चित आवे ॥ ९ ॥

---

*चौमासिक प्रायश्चित एटले शुं तेनो खुलाशो. (अणुघाइयं) ते गुरु चौमासिक प्रायश्चितमा जघन्य एक उपवास, मध्यम बार उपवास, उतकृष्टा एकसोवीस उपवास अथवा जेटला दिवसनुं छेद एटला दिवस दिक्षामाथी ओछा करवा ए चौमासिक प्रायश्चित. जेवुं पाप तेवुं पायश्चित गुरु आपे तेना उपर द्रष्टांत कहे छे—जेम कोइ शाहुकारने घेर पाच जणाए चार महिनानी मुदते रुपीया व्याजे मुक्या पण तेमा एक जणना पचीस छे, बीजाना पचास छे, त्रीजाना सो छे, चोथाना बसे छे, पांचमाना पाचसो छे. हवे चार मास पुरा थए पाचे जण शेठनी पासे चार मासनु व्याज मागवा गया, पछी शेठे हिसाब जोइ जेटला रुपीया हता तेटलानुं चार मासनु व्याज गणी रुपीया प्रमाणे वधतु ओछुं व्याज आप्यु, जेटलुं जेनुं थयुं तेटलु, एज प्रमाणे गुरु रुपी शेठ जेणे जेटलु पाप कर्यु होय तेने तेटलु प्रायश्चित आपे, ए चौमासिक प्रायश्चित समजवुं. आ बाबत वृतिमा छे. निशिथ, वदकल्प सूत्रमा जघन्य-मध्यम—उत्कृष्ट छे.

अर्थः—॥ १० ॥ नि० साधुने ॥ च० निश्चे ॥ णं० वळी ॥ गि० ग्लान पामताने (पडी जतो होय तेहने) ॥ पि० पिता ॥ वा० अथवा ॥ भा० भाइ ॥ वा० अथवा ॥ पु० पुत्र ॥ वा० वळी ॥ प० (पडता साधुने) हाथे ग्रही राखे ॥ तं० ते साधु ॥ च० वळी ॥ नि० माध्वीनी ॥ सा० साहज्ज (मदद) फरसने वांछे ते साधु ॥ मे० मैथुन ॥ प० सेवना ॥ प० पाम्यानुं ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासिक ॥ प० प्रायश्चितनुं ॥ ठा० ठाम ॥ अ० गुरु प्रायश्चित ॥ १० ॥

मूळपाठः—॥ १० ॥ निग्गन्थं च णं गिलायमाणं पिया[1] वा भाया वा पुत्ते वा पलिस्सएज्जा, तं च निग्गन्थी साइज्जेज्जा,[2] मेहुणपडिसेवणपत्ता[3] आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ १० ॥

---

१. माया वा भगिणी वा धुया वा पलि°, तं च निग्गन्थे सा° *B*. २. °सइज्जइ Bbw. ३. °पत्ते *B*.

१. (इटालीक) बी प्रतमा "पिया वा भाया वा पुत्ते वा पलिस्सएज्जा त च निग्गन्थी" ने बदले "माया वा भगिणी वा धुया वा पलिस्सएज्जा तं च निग्गन्थे 'एहवो पाठ छे. २ बी, नानी वी ने डबल्यु प्रतोमा "साइज्जेज्जा" ने बदले "सइज्जइ" पाठ छे. ३. (इटालीक) बी प्रतमा "°पत्ता" ने बदले "°पत्ते" पाठ छे.

भावार्थः—॥ १० ॥ हवे साधु आश्री कहे छे, साधु रोगादिक कारणथी शरीरे अशक्त होय अने बीजा साधु पासे न होय अने ते साधु दादर आदिक उंचा स्थानकथी पडतो होय अने तेवामां ते साधुना पिता, भाइ, पुत्र पडता साधुने पकडी राखे छतां ते साधु साध्वीनी साहाज (मदद) ने फरस अनुमोदे तो ते साधुने मैथुन सेववानुं पाप लागे ने तेने चौमासिक प्रायश्चित गुरु प्रायश्चित आवे ॥ १० ॥

अर्थः—॥ ११ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ० अन्न ॥ वा० वळी ४ चारे आहार ॥ प० पेहेली ॥ पो० पोरसीए ॥ प० ग्रहीने ॥ प० पाछली चोथी ॥ पो० पोरसीए ॥ उ० राखवो (न कल्पे) ॥ से० ते ॥ य० वळी ॥ आ० कदाचित (अजाणथा) ॥ उ० रखाइ ॥ सि० गयो ॥ तं० ते आहार ॥ नो० नहीं ॥ अ० पोते ॥ भु० भोगवे (नहीं) ॥ नो० नहीं ॥ अ० अनेरा साधुने ॥ अ० दीए (नहीं) ॥ ए० एकांते ॥ ब० घणु ॥ फा० प्रासुक अचेत ॥ थं० थंडिल भुमि ॥ प० प्रतिलेखीने (जोइने) ॥ प० पुंजीने ॥ प० परठववो ॥ सि० होय ॥ तं० ते ॥ अ० पोते ॥ भु० भोगवतो थको ॥ अ० अनेराने ॥ वा० वळी ॥ अ० आपतो थको ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासिक ॥ प० प्रायश्चितनुं ॥ ठा० ठाम ॥ उ० लघु प्रायश्चित ॥ ११ ॥

मूळपाठः—॥ ११ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा असणं वा ४ पढमाए पोरुसीए[1] पडिग्गाहेत्ता पच्छिमं[2] पोरुसिं[1] उवाइणावेत्तए. से य आहच्च उवाइणाविए सिया, तं नो अप्पणा भुञ्जेज्जा नो अन्नेसिं अणुप्पदेज्जा; एगन्ते[3] बहु फासुए थण्डिले पडिलेहित्ता[4] पमज्जित्ता परिट्ठवेयव्वे सिया. तं अप्पणा भुञ्जमाणे अन्नेसिं वा अणुप्पदेमाणे आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं उग्घाइयं[5] ॥ ११ ॥

---

१. पोरि° T. पोर Bbw. २. चउत्थिं Bbw. ३. °एगन्तमन्ते Bbw. ४. पडिले° पम° not in Bbw. ५. अणुग्घाइयं Bbw.

१. टी प्रतमा "पोरुसीए" ने बदले "पोरिसीए" एम पाठ छे. बी, नानी बी ने डबल्यू प्रतोमा "पोरुसीए" ने बदले "पोरसीए" पाठ छे. २ बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "पच्छिम" ने बदले "चउत्थि" पाठ छे. ३. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां 'एगन्ते" ने बदले "एगन्तमन्ते" पाठ छे. ४ बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "पडिलेहित्ता पमज्जित्ता ' पाठ नथी. ५ बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " उग्घाइय " बदले " अणुग्घाइय " पाठ छे.

भावार्थः—॥ ११ ॥ साधु अथवा साध्वीने पेहेली पोरसीनो लावेलो चार प्रकारनो आहार चोथी पोरसी सुधी राखवो कल्पे नहीं (तेम भोगववो पण नही) तेम छतां अजाणताथी ते आहार छेला पोहोर सुधी रही गयो होय तो ते आहार पोत न भोगवे, बीजा साधुने पण न आपे तो शुं करे ! तो कोइ एकांत सारी जग्या जोइ पुंजीने तेने परठवे पण आहार करे नहीं तेम छतां जो पोते आहार करे, बीजाने आहार करवा आपे तो ते साधु साध्वीने चौमासीक लघु प्रायश्चित आवे ॥ ११ ॥

अर्थः—॥ १२ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० वळी ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ० अन्न ॥ वा० ४ चारे आहार ॥ प० उपरांत ॥ अ० अर्ध ॥ जो० जोजननी ॥ मे० मर्यादा उपरांत ॥ उ० राखवो (न कल्पे) ॥ से० तेनाथी ॥ य० वळी ॥ आ० कदाचित (अजाण्या) ॥ उ० रखायो ॥ सि० होय तो ॥ तं० ते आहार ॥ नो० न ॥ अ० पोते ॥ भुं० भोगवे ॥ नो० न ॥ अ० अनेरा साधुने ॥ अ० दीए ॥ ए० एकांते ॥ ब० घणा ॥ फा० अचेत ॥ थं० थंडिलनी (परठववानी) भूमि ॥ प० जोइने ॥ प० पुंजीने ॥ प० परठववानुं ॥ सि० करे ॥ तं० ते ॥ अ० पोते ॥ भु० भोगवतो थको ॥ अ० अनेराने ॥ वा० वळी ॥ अ० आपतो थको ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासिक ॥ प० प्रायश्चितनुं ॥ ट्ठा० थानक ॥ उ० लघु प्रायश्चित ॥ १२ ॥

मूळपाठः—॥ १२ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा असणं वा ४ परं अद्धजोयणमेराए[1] उवाइणावेत्तए. से य आहच्च उवाइणाविए सिया, तं नो अप्पणा भुञ्जेजा नो अन्नेसिं अणुप्पदेजा; एगन्ते[2] बहुफासुए थण्डिले पडिलेहित्ता[3] पमज्जित्ता[3] परिट्ठवेयव्वे सिया. तं अप्पणा भुञ्जमाणे अन्नेसिं वा अणुप्पदेमाणे आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं उग्घाईयं[4] ॥ १२ ॥

भावार्थः–॥ १२ ॥ साधु अथवा साध्वीने चार प्रकारनो आहार (गाम बहार) बे गाउ उपरांत लई जई राखवो (तेमज आहार करवो) कल्पे नहीं. जो कदाचित भूलथी बे गाऊ उपरांत रही गयो होय तो ते आहार पोते भोगवे नहीं तेम अनेरा साधुने भोगववा दीए नहीं पण सारा जीवजंतु रहित अचित जग्या

---

१. °मेरं Bbw. २. एगन्तमन्ते Bbw. ३. पडिले° पम° not in Bbw. ४. अणुग्घाइयं Bbw.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "मेराए" ने बदले "मेरं" पाठ छे २. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "एगन्ते" ने बदले "एगन्तमन्ते" पाठ छे ३. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "पडिलेहित्ता पमज्जित्ता" पाठ नथी. ४. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां " उग्घाइय " ने बदले " अणुग्घाइय " पाठ छे.

जोइ पुंजीने ते आहार परठवे ते छता जो ते आहर पोते करे अथवा बीजा साधुने करवा आपे तो ते साधुने चौमासिक लघु प्रायश्चित आवे ॥ १२ ॥

अर्थः—॥ १३ ॥ नि० साधु ॥ य० वळी ॥ गा० ग्रहस्थना ॥ कु० घरने विषे ॥ पि० आहारना ॥ आ० लाभने अर्थे ॥ प० गये छते ॥ अ० पेसतां ॥ अ० अनेरो ॥ अ० अचित (आधा कर्मादिक दोष रहित) ॥ अ० संकीतादिक दोष सहित ॥ पा० पाणी ॥ भो० भोजन ॥ प० लीधो ॥ सि० होय ॥ अ० छे ॥ या० इहां ॥ थ० साधुना मांडला मांही ॥ के० कोइ ॥ से० नवो दिक्षित ॥ अ० छेदोपस्थानीक चारित्र हजु थाप्युं नथी। (एहवा शिष्यने) ॥ क० कल्पे ॥ से० तेने ॥ त० ते ॥ दा० देवो ॥ वा० अथवा ॥ अ० आपवो ॥ वा० वळी ॥ न० नथी ॥ या० इहां ॥ थ० साधुना मांडला मांही ॥ के० कोइ ॥ से० नव दिक्षित शिष्य ॥ अ० छेदोपस्थानीक विना ॥ तं० ते ॥ नो० न ॥ अ० पोते ॥ भु० भोगवे (नहीं) ॥ नो० न ॥ अ० बीजाने ॥ अ० दीए (नहीं) ॥ ए० एकांत ॥ ब० घणी ॥ फा० अचेत ॥ थं० परठववानी जग्याए ॥ प० जोइने ॥ प० पुंजीने ॥ प० परठवतो ॥ सि० होय ॥ १३ ॥

मूळपाठः—॥ १३ ॥ निग्गन्थेण य गाहावइकुलं पिण्डवायपडियाए अणुप्पविट्ठेणं अन्नयरे अचित्ते अणेसणिज्जे पाणभोयणे पडिग्गाहिए सिया, अत्थि याइं थ

केइ सेहतराए[1] अणुवट्ठावियए, कप्पइ से तस्स दाउं वा अणुप्पदाउं वा. नत्थि याइं थ केइ सेहतराए[1] अणुवट्ठावियए,[2] तं नो अप्पणा भुञ्जेज्जा नो अन्नेसिं अणुप्पदेज्जा; एगन्ते बहुफासुए थण्डिले पडिलेहित्ता पमज्जित्ता परिट्ठवेयव्वे सिया ॥ १३ ॥

भावार्थः—॥ १३ ॥ साधु ग्रहस्थीने घेर आहारने अर्थे गया छे अने ग्रहस्थीना घरमां निर्दोष आहार छे छतां ते ग्रहस्थने ते आहार उपर शंका छे के आ आहार साधुने खपे के नहीं अने ते शंका सहित साधुने वहोराव्यो अथवा कोइ सचेत चीजने अडेलो एहवो आहार साधुने वोहोराव्यो अथवा सेज्यांतरना घरनो होय अने पछी साधुने खबर पडी तो ते आहारनुं शुं करवुं तो के जो ते साधुनी पासे कोइ नवा दिक्षीते दिक्षा लीधी होय ने तेने छेदोपस्थानीक चारित्र आप्युं नथी तेवा साधुने आपे ते साधु आहार करी जाय केमके पछी तेने फरी दिक्षा देवानी छे. जो ते साधुनी पासे तेवो नवो दिक्षीत न होय तो ते आहार ते साधु पोते न भोगवे अने बीजाने न आपे, एकांते जइ शुद्ध जमीन जोइ पुजी प्रमार्जन करी ते आहार परठवे ॥ १३ ॥

---

१. सेहंतराए *B*. २. After अणुवट्ठा० add सिया in Bbw.

१. (इटालीक) बी प्रतमां " सेहतराए " ने बदले " सेहंरातए " पाठ छे २. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "अणुवट्ठावियए " पछी " सिया " एटलो पाठ वधारे छे.

अर्थः—॥ १४ ॥ जे० जे आहार ॥ क० किधो ॥ क० पेहेला ने छेहेला तिर्थंकरना साधुने काजे ॥ नो० नही ॥ से० ते ॥ क० कल्पे ॥ क० पेहेला ने छेहेला तिर्थंकरना साधुने ॥ जे० जे आहार ॥ क० कीधो ॥ क० पेहेला ने छेहेला तिर्थंकरना साधुने काजे ॥ क० कल्पे ॥ से० ते आहार ॥ अ० २२ तिर्थंकरना साधुने ॥ जे० जे आहार ॥ क० कीधो ॥ अ० २२ तिर्थंकरना साधुने काजे ॥ नो० नही ॥ से० ते आहार ॥ क० कल्पे ॥ क० पेहेला ने छेहेला तिर्थंकरना साधुने ॥ जे० जे आहार ॥ क० कीधो ॥ अ० २२ तिर्थंकरना साधुने काजे ॥ क० कल्पे ॥ से० ते आहार ॥ अ० बाकीनां २२ तिर्थंकरना साधुने ॥ क० पेहेला ने छेहेला तिर्थंकरना साधु॥ वि० नित्य उभयकाळना आवश्यक ठि० ॥ करवा ते ॥ क० कप्पट्ठिया ॥ अ० अतिचारादिक लागे तो आवश्यक ॥ ठि० करवो ते ॥ अ० अकप्पट्ठिया ॥ १४ ॥

मूळपाठः—॥ १४ ॥ जे कडे कप्पट्ठियाणं नो से कप्पइ कप्पट्ठियाणं; जे कडे कप्पट्ठियाणं कप्पइ से अकप्पट्ठियाणं. जे कडे अकप्पट्ठियाणं नो से कप्पइ कप्पट्ठियाणं; जे कडे अकप्पट्ठियाणं कप्पइ से अकप्पट्ठियाणं. कप्पट्ठिया विकप्पे ठिया कप्पट्ठिया, अकप्पे ठिया अकप्पट्ठिया ॥ १४ ॥

भावार्थः—॥ १४ ॥ साधुने आहार लेवानी चौभगी कहे छे ते एवी रीते के पेहेला तिर्थंकरने छेहेला तिर्थंकरना साधुने माटे कोइ ग्रहस्थे रांध्यु होय तो ते आहार पेहेला ने छेहेला तिर्थंकरना साधुने न खपे १, जे आहार कीधो छे पेहेला ने छेहेला तिर्थंकरना साधुने माटे ते आहार कल्पे २२ तिर्थंकरना साधुने २, जे आहार कीधो छे २२ तिर्थंकरना साधुने माटे ते आहार न कल्पे पेहेला ने छेहेला तिर्थंकरना साधुने ३, जे आहार कीधो छे २२ तिर्थंकरना साधुने माटे ते आहार कल्पे २२ तिर्थंकरना साधुने एटले जे २२ तिर्थंकरना साधुओमांना साधुनुं नाम लइने रांध्यो होय ते नाम लीधेला साधुने न कल्पे ते सिवायना २२ तिर्थंकरना साधुने कल्पे, पेहेला ने छेहेला तिर्थंकरना साधुने नित्य बन्ने काळनो आवश्यक करवो ते कप्पट्ठिया अने २२ तिर्थंकरना साधुने अतिचार लागे तो आवश्यक करवो ते अकप्पट्ठिया ॥ १४ ॥

अर्थः—॥ १५ ॥ भि० साधु (साध्वी) ॥ य० वळी ॥ ग० (पोताना) गण एटले संघाडाथी ॥ अ० नीकळीने ॥ इ० वांछे ॥ अ० बीजा ॥ ग० गण संघाडा प्रमुखने ॥ उ० अंगीकार करवाने (ज्ञानादिक निमित्ते) ॥ वि० विचरवुं ॥ नो० नहीं ॥ से० ते साधु अथवा साध्वीने ॥ क० कल्पे ॥ अ० पुछया विना ॥ आ० पोताना आचार्यने ॥ वा० अथवा ॥ उ० उपाध्यायने ॥ वा० अथवा ॥ पं० प्रवर्तकने ॥ वा० अथवा ॥ थे० स्थिवरने ॥ वा० अथवा ॥ ग० गणनायकने ॥ वा० अथवा ॥ ग० गणधरने ॥ वा० अथवा ॥ ग० गणावच्छेदक (गणनी आदेशनानो धणी) ने पुछया विना ॥ वा० वळी ॥ अ० अनेरा ॥ ग० गण (संघाडा)

ने ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कल्पे) ॥ क० कल्पे ॥ से० तेने ॥ आ० पुछीने ॥ आ० आचार्यने ॥ वा० वळी ॥ जा० ज्यां लगे ॥ ग० गणावच्छेदक ॥ वा० वळी ॥ अ० अनेरा ॥ ग० संघाडा प्रत्ये ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं ॥ ते० ते ॥ य० वळी ॥ से० तेने ॥ वि० आज्ञा दीए ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० बीजा ॥ ग० संघाडामां ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं ॥ ते० ते ॥ य० वळी ॥ से० तेने ॥ नो० नही ॥ वि० आज्ञादिए (नहीं) तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ नो० नही ॥ क० कल्पे ॥ अ० बीजो ॥ ग० संघाडो ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कल्पे) ॥ १९ ॥

मूळपाठः—॥ १५ ॥ भिक्खू य गणायवक्कम्म[1] इच्छेज्जा अन्नं [2]गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, नो से कप्पइ अणापुच्छित्ता आयरियं वा उवज्झायं वा पवत्तिं वा थेरं वा गणिं वा गणहरं वा गणावच्छेइयं वा अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए;

---

१. Always गणाओ *B*, The first time Bbw. २. Always अन्नगणं Bbw.

१. (इटालीक) बी प्रतमां हमेशां " गणाय " ने बदले " गणाओ " शब्द छे. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां पेहेली वखतज १५ मा श्लोकमा उपलो शब्द छे. २. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां " अन्नगणं " ने बदले "अन्नगणं" शब्द छे.

कप्पइ से आपुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. ते य से वियरन्ति, एवं से कप्पइ अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; ते य से नो वियरन्ति, एवं से नो कप्पइ अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए ॥ १५ ॥

भावार्थः—॥ १९ ॥ साधु अथवा साध्वी पोताना गण एटले संघाडामांथी नीकळीने बीजा संघाडामां जवानी इच्छा करता होय तो पुछया विना जवुं कल्पे नहीं. कोने पुछे तो कहे के पोताना गच्छमांही आचार्य, उपाध्याय, प्रवर्तक, स्थिवर, गणनायक, गणधर, गणावच्छेदक एटलाने पुछया विना अनेरो, गच्छ अंगीकार करी विचरवुं कल्पे नहीं. केवी रीते कल्पे ते कहे छे. पोताना आचार्यादिकने वंदणा नमस्कार करी पुछे के हे स्वामि ! आपनी इच्छा होय तो हुं अमुक कार्य माटे अनेरो गच्छ अंगीकार करी विचरुं. जो ते आचार्यादिक खुशीथी आज्ञा आपे तो अनेरो गच्छ अंगीकार करी विचरे. जो ते आचार्यादिक आज्ञा न आपे तो तेने अनेरो गच्छ अंगीकार करी विचरवुं कल्पे नहीं. (इहां कोइ शंका करशे के अनेरा गच्छमां जवानुं शुं कारण? तेने उत्तर दे छे. कोइ गच्छ मध्ये साधुओ बहु सुपात्र छे अने गुरु पण उत्तम छे पण सूत्रज्ञान थोडुं भण्या छे तो तेने सूत्र ज्ञान देवाने माटे एकांत नीर्जराने माटे जाय पण क्रोध करीने न जाय अथवा सामागच्छमां जइश तो मारी पूजा वधु थशे अथवा तेनी गादी मने मळशे एहवा कारणथी न जाय इत्यादिक ठाणांग सूत्रनी चौभंगीथी जाणी लेवुं. आ सूत्र

साधु साध्वी आश्री कह्युं छे)॥ १५ ॥

अर्थः—॥ १६ ॥ ग० गणावच्छेदक ॥ य० वळी ॥ ग० गणथी ॥ अ० नीकळीने ॥ इ० वांछे ॥ अ० अनेरो ॥ ग० संघाडो ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं ॥ नो० न ॥ क० कलपे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ ग० गणावच्छेदकपणुं ॥ अ० मुक्याविना ॥ अ० बीजो ॥ ग० संघाडो ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कलपे) ॥ क० कलपे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ ग० गणावच्छेदरूपणुं ॥ नि० मुकीने ॥ अ० बीजो ॥ ग० संघाडो ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कलपे)॥ नो० नहीं ॥ से० तेने ॥ क० कलपे ॥ अ० पुछ्या विना ॥ आ० आचार्यने ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यांलगे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ वा० वळी ॥ अ० बीजो ॥ ग० संघाडो ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कलपे) ॥ क० कलपे ॥ से० तेने ॥ आ० पुछीने ॥ आ० आचार्यने ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यांलगे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ वा० वळी ॥ अ० बीजो ॥ ग० संघाडो ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं ॥ ते० ते ॥ य० वळी ॥ से० तेने ॥ वि० आज्ञादीए ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कलपे ॥ अ० बीजो ॥ अ० संघाडो ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं ॥ ते० ते ॥ य० वळी ॥ से० तेने ॥ नो० नहीं ॥ वि० आज्ञा दीए (नहीं तो) ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ नो० नहीं ॥ क० कलपे ॥ अ० बीजो ॥ ग० संघाडो ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कलपे) ॥ १६ ॥

बृ. क.
॥७८॥

मूळपाठः—॥ १६ ॥ गणावच्छेइए य गणायवक्कम्म इच्छेज्जा अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, नो कप्पइ गणावच्छेइयस्स गणावच्छेइयत्तं अनिक्खिवित्ता अन्नं गणं उवसंपाज्जित्ताणं विहरित्तए; कप्पइ गणावच्छेइयस्स गणावच्छेइयत्तं निक्खिवित्ता अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. नो से कप्पइ अणापुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; कप्पइ से आपुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. ते य से वियरन्ति, एवं से कप्पइ अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; ते य से नो वियरन्ति, एवं से नो कप्पइ अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए ॥ १६ ॥

व्य० ४ थो.

१. गणाओ *B*. २. अन्नगणं° Bbw.

१. (इटालीक) बीमां "गणाय" ने बदले "गणाओ" पाठ छे. आ पाठ १७ थी २० मा पाठ सुधी जाणवो. २. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां " अन्नंगणं " ने बदले " अन्नगणं " पाठ छे. आ पाठ १७ थी २० मा पाठ सुधी जाणवो.

॥७८॥

भावार्थः—॥ १६ ॥ गणाविच्छेदक पद्वीनो धरनार साधुने पोताना गच्छमांथी नीकळी अन्य गच्छमां जवुं होय तो गणाविच्छेदकपणुं मुक्या विना अन्य गच्छमां जवुं न कल्पे. जो तेने अन्य संघाडामां जवुं होय तो गणाविच्छेदकनी पद्वी मुकीने तेमज आचार्य उपाध्यायादिकने पुछे, जो तेने आचार्य उपाध्यायादिक खुशीथी आज्ञा आपे तो अन्य गच्छमां जवुं कल्पे, जो तेने आचार्य उपाध्यायादिक आज्ञा न आपे तो जवुं कल्पे नहीं. (आज्ञा न आपवानुं कारण एम समजाय छे जे अन्य गच्छमां जवाथी आगळ उपर परिणाम सारु न देखवा होय तो आज्ञा न पण आपे. जवानुं कारण उपरना सूत्रमां देखाडयुं छे.) ॥ १६ ॥

अर्थः—॥ १७ ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्याय ॥ य० वळी ॥ग० गणथी॥अ० नीकळीने ॥०इ वांछे॥ अ० अन्य ॥ ग० गणने ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ आ० आचार्यने ॥उ० उपाध्यायने॥ आ० आचार्यपणुं॥ उ० उपाध्यायपणुं॥ अ० अणमुके ॥अ० अनेरा ॥ ग० गणने ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कल्पे) ॥ क० कल्पे ॥ आ० आचार्यने ॥ उ० उपाध्यायने ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायपणुं ॥ नि० मुकीने ॥ अ० अनेरा ॥ ग० गणने ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कल्पे) ॥ नो० नहीं ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० पुछ्या विना ॥ आ० आचार्यने ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां लगे ॥ ग० (गच्छना कार्य चिंतवे ते) [illegible] ॥ वा० वळी ॥ अ० अनेरा ॥ ग०

गच्छने ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कल्पे) ॥ क० कल्पे ॥ से० तेने ॥ आ० पुछीने ॥ आ० आचार्यने ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यांलगे ॥ ग० गणाविच्छेदकने० ॥ वा० वळी ॥ अ० अनेरा ॥ ग० गणने ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कल्पे) ॥ ते० ते ॥ य० वळी ॥ से० तेने ॥ वि० आज्ञा दीए तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ ग० गच्छ ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कल्पे) ॥ ते० ते ॥ य० वळी ॥ से० तेने ॥ नो० नहीं ॥ वि० आज्ञा दीए तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ ग० गण (गच्छ) ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कल्पे) ॥ १७ ॥

मूळपाठः—॥ १७ ॥ आयरियउवज्झाए य गणावयक्कम्म इच्छेज्जा अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; नो कप्पइ आयरिय उवज्झायस्स आयरियउवज्झायत्तं अनिक्खिवित्ता अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; कप्पइ आयरियउवज्झायस्स आयरियउवज्झायत्तं निक्खिवित्ता अन्नं गणं उवसंपाज्जित्ताणं विहरित्तए. नो से कप्पइ अणापुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं गणं उवसंपाज्जित्ताणं विहरित्त ; कप्पइ से आपुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेयं वा अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं

विहरित्तए. ते य से वियरन्ति, एवं से कप्पइ अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; ते य से नो वियरन्ति, एवं से नो कप्पइ अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए ॥१७॥

भावार्थः—॥ १७ ॥ आचार्य उपाध्यायने पोतानो गच्छ मुकीने अन्य गच्छ अंगीकार करी विचरवुं होय तो तेने आचार्य उपाध्यायनी पध्वी मुक्या विना अन्य गच्छ अंगीकार करी विचरवुं न कल्पे. आचार्य उपाध्यायनी पदवी मुकीने पोतानी पाटे बीजा आचार्य उपाध्याय थाय पछी ते नवा आचार्य उपाध्यायने पुछे के अमे अन्य गच्छ अंगीकार करी विचरीए ते वारे ते नवा आचार्य उपाध्याय खुशीथी आज्ञा आपे तो तेने अन्य गच्छ अंगीकार करी विचरवुं कल्पे. जो ते आज्ञा न आपे तो विचरवुं न कल्पे. ॥ १७ ॥ (उपरना त्रण सूत्र कह्यां ते एक संघाडामांथी बीजा संघाडामां जवा आश्री छे पण ते अधीक गुणवान थवा अथवा वेयावच करवा जाय ते माटे छे. हवे त्रण सूत्र आहार पाणी भेळो करवा जाय ते आश्री कहे छे.)

अर्थः—॥ १८ ॥ भि० साधु (साध्वी) ॥ य० वळी ॥ ग० गच्छथी ॥ अ० नीकळीने ॥ इ० इच्छे ॥ अ० बीजा ॥ ग० टोळामां ॥ सं० संभोगने (एटले देवा लेवाने सेवा करवा) ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं ॥ नो० नहीं ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० पुछया विना ॥ आ० आचार्यादिकने ॥

वा० अथवा ॥ उ० उपाध्यायने ॥ वा० अथवा ॥ प० प्रवर्तकने (साधुने वैयावचने विषे प्रवर्तावेते) ॥ वा० अथवा ॥ थे० स्थिवरने ॥ वा० अथवा ॥ ग० गच्छना अधिपतिने ॥ वा० अथवा ॥ ग० गणधर ते गछ लइने प्रवर्ते ॥ वा० अथवा ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ वा० वळी ॥ अ० अन्य॥ ग०गच्छने ॥सं० संभोगने॥प० अर्थे॥ उ० अंगीकार करीने॥ वि० विचरवुं (न कल्पे)॥ क० कल्पे ॥ से० तेने ॥ आ० पुछीने ॥ आ० आचार्यने ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां लगे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ वा० वळी ॥ अ० अन्य ॥ ग० गणने ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कल्पे) ॥ ते० ते ॥ य० वळी ॥ से० तेने ॥ वि० आज्ञा दीए तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ ग० गच्छ ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कल्पे) ॥ ते० ते ॥ य० वळी ॥ से० तेने ॥ नो० न॥ वि० आज्ञा दीए तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ अ० बीजो ॥ ग० गच्छ ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कल्पे) ॥ ज० ज्यां ॥ उ० उत्तम प्रधान ॥ ध० धर्म ॥ वि० विनयादिक गुण विशेष ॥ ल० पामे ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० बीजा ॥ ग० गच्छमां ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कल्पे)॥ ज० ज्यां ॥ उ० उतम प्रधान ॥ ध० धर्म ॥ वि० विनय ॥ नो० न ॥ ल० पामे ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ अ०

अन्य ॥ ग० गच्छ ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कल्पे) ॥१८॥

मूळपाठः—॥ १८ ॥ भिक्खू य गणायवक्कम्म इच्छेज्जा अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, नो से कप्पइ अणापुच्छित्ता आयरियं वा उवज्झायं वा पवत्तिं वा थेरं वा गणिं वा गणहरं वा गणावच्छेइयं वा अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; कप्पइ से आपुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. ते य से वियरन्ति, एवं से कप्पइ अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, ते य से नो वियरन्ति, एवं से नो कप्पइ अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. जत्थुत्तरियं धम्मविणयं लभेज्जा. एवं से कप्पइ अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; जत्थुत्तरियं धम्मविणयं नो लभेज्जा, एवं से नो कप्पइ अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए ॥ १८ ॥

भावार्थः—॥ १८ ॥ साधु अथवा साध्वीने पोताना गच्छमांथी नीकळीने अन्य गच्छमां संभोगने (एटले आहार पाणी भेगो करवाने) माटे जवुं होय तो जाय पण शुं करवाने जाय तो कहे अन्य गच्छमां गयाथी साधु धर्म सामाचारी तथा विनयादिक गुणनो लाभ वधु थाय तेम होय तो जाय पण ते जनार साधु–साध्वी पोताना आचार्य उपाध्याय वगेरेने पुछे एनी आज्ञा मागे, जो ते आज्ञा आपेतो अन्य गच्छमां जइ संभोग (एटले (आहार पाणी) भेळा करे अने जो ते आचार्य उपाध्याय आज्ञा न आपे तो ते साधु साध्वीने जवुं कलपे नहीं (क्लेश करी जवुं नही)॥ १८ ॥

अर्थः—॥ १९ ॥ ग० गणावच्छेदक ॥ य० वळी ॥ ग० गच्छथी ॥ अ० नीकळीने ॥ इ० इच्छे ॥ अ० बीजी ॥ ग० टोळीमां (गच्छमां)॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं ॥ नो० न ॥ क० कलपे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ ग० गणावच्छेदकपणुं ॥ अ० मुकया विना ॥ अ० बीजा ॥ ग० गच्छमां ॥ सं० संभोग (आहार पाणी भेगो करवाने) ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कल्पे) ॥ क० कलपे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ ग० गणावच्छेदकपणुं ॥ नि० मुकीने ॥ अ० बीजा ॥ ग० गच्छमां ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कलपे) ॥ नो० नही ॥ से० तेने ॥ क० कलपे ॥ अ० पुछयाविना ॥ आ० आचार्यने ॥ वा० अथवा ॥ जा० यावत ज्यां लगे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥

वा० वळी ॥ अ० बीजा ॥ ग० गणमां॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे॥ उ० अंगीकार करीने॥ वि० विचरवुं (न कल्पे)॥ क० कल्पे ॥ से० तेने ॥ आ० पुछीने ॥ आ० आचार्येने ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां लगे ॥ ग० गणावच्छे-दकने॥ वा०वळी ॥ अ० अन्य ॥ ग० गण ॥ सं० संभोग ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कल्पे) ॥ ते० ते ॥ य० जो ॥ से० तेने ॥ वि० आज्ञा आपे तो ॥ए० एम ॥ से० तेने॥ क० कल्पे ॥ अ०अन्य॥ ग० गण ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कल्पे)॥ ते० ते ॥ य० जो॥ से० तेने ॥ नो० नहीं ॥ वि० आज्ञा आपे तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ अ० बीजा ॥ ग० गणने ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कल्पे) ॥ ज० ज्यां ॥ उ० उत्तम प्रधान ॥ ध० धर्म ॥ वि० विनयादिक गुण विशेष ॥ ल० पामे ॥ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ ग० गण ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कल्पे)॥ ज० ज्यां ॥ उ० उत्तम ॥ ध० धर्म॥ वि० विनय गुण विशेष ॥ नो० न ॥ ल० पामे ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ ग० गण ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं ॥ (न कल्पे) ॥ १९ ॥

मूळपाठः—॥ १९ ॥ गणावच्छेइए य गणायवक्कम्म इच्छेज्जा अन्नं गणं संभोग-

पडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, नो कप्पइ गणावच्छेइयस्स गणावच्छेइयत्तं अनिक्खिवित्ता अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; कप्पइ गणावच्छेइयस्स गणावच्छेइयत्तं निक्खिवित्ता अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, नो से कप्पइ अणापुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. कप्पइ से आपुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. ते य से वियरन्ति, एवं से कप्पइ अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; ते य से नो वियरन्ति, एवं से नो कप्पइ अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. जत्थुत्तरियं धम्मविणयं लभेज्जा, एवं से कप्पइ अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; जत्थुत्तरियं धम्मविणयं नो लभेज्जा, एवं से नो कप्पइ अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए ॥ १९ ॥

भावार्थः—॥ १९ ॥ गणाविच्छेदक पोताना गच्छमांथी नीकळीने अन्य गच्छमां संभोग (एटले आहार पाणी एकठो करवाने) माटे जवा इच्छा करता होय तो जाय पण शुं करवाने जाय तो कहेके अन्य गच्छमां गयाथी साधुधर्म समाचारी तथा विनयादिक गुणनो लाभ वधु थाय तेम होय तो जाय पण ते जनार गणाविच्छेदक पोताना आचार्य उपाध्यायने पुछे, एमनी आज्ञा मागे, जो ते आज्ञा आपेतो ते गणाविच्छेदक पोतानी गणाविच्छेदकनी पदवी बीजा कोई साधुने आपे पछी अन्यगच्छमा जाय ने संभोग (आहार पाणी करे) भेळो करे. जो तेने आज्ञा न आपेतो जवुं कल्पे नहीं ॥ १९ ॥

अर्थः—॥ २० ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्याय ॥ य० वळी ॥ ग० गच्छथी ॥ अ० नीकळीने ॥ इ० इच्छे ॥ अ० अन्य ॥ ग० गण ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ आ० आचार्यपणुं ॥ उ० उपाध्यायपणुं ॥ अ० मुकयाविना ॥ अ० बीजा ॥ ग० गणमां ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कल्पे)॥ क० कल्पे ॥ आ० आचार्यने ॥ उ० उपाध्यायने ॥ आ० आचार्यपणुं ॥ उ० उपाध्यायपणुं ॥ नि० मुकीने ॥ अ० बीजो ॥ ग० गण ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कल्पे) ॥ नो० नहीं ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० पुछया विना ॥ आ० आचार्यने ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां

लगे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ वा० वळी ॥ अ० अन्य ॥ ग० गण ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (न कल्पे) ॥ क० कल्पे ॥ से० तेने ॥ आ० पुछीने ॥ आ० आचार्यने ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां लगे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ वा० वळी ॥ अ० अन्य ॥ ग० गण ॥ सं० सभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कल्पे) ॥ ते० ते ॥ य० जो ॥ से० तेने ॥ वि० आज्ञा आपे तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ ग० गण ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कल्पे) ॥ ते० ते ॥ य० जो ॥ से० तेने ॥ नो० नहीं ॥ वि० आज्ञा आपे तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ नो० नहीं ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ ग० गण ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं (न कल्पे) ॥ ज० ज्यां ॥ उ० उत्तम ॥ ध० धर्म ॥ वि० विनयादिक गुण विशेष ॥ ल० पामे ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ ग० गण ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं (कल्पे) ॥ ज० ज्यां ॥ उ० उत्तम ॥ ध० धर्म ॥ वि० विनयादि गुण विशेष ॥ नो० न ॥ ल० पामे ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ ग० गण ॥ सं० संभोगने ॥ प० अर्थे ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं ॥ (न कल्पे) ॥ २० ॥

मूळपाठः—॥ २० ॥ आयरियउवज्झाए[1] य गणायवक्कम्म इच्छेज्जा अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, नो कप्पइ आयरियउवज्झायस्स आयरियउवज्झायत्तं अनिक्खिवित्ता अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; कप्पइ आयरियउवज्झायस्स आयरियउवज्झायत्तं निक्खिवित्ता अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. नो से कप्पइ अणापुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; कप्पइ से आपुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. ते य से वियरन्ति, एवं से कप्पइ अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; ते य से नो वियरन्ति, एवं से नो कप्पइ अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं

१. आयरिउव० and आयरिओव° Bbw.

१. बी, नानी बी ने डबत्यु प्रतोमां "आयरियउवज्झाए" ने बदले "आयरिउवज्झाए" अने आयरिओवज्झाए" पाठ छे.

विहरित्तए. जत्थुत्तरियं धम्मविणयं लभेज्जा, एवं से कप्पइ अन्नं गणं संभोगपडिया उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए; जत्थुत्तरियं धम्मविणयं नो लभेज्जा, एवं से नो कप्पइ अन्नं गणं संभोगपडियाए उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए ॥ २० ॥

भावार्थः-॥ २० ॥ आचार्य उपाध्यायने पोताना गच्छमांथी नीकळीने अन्य गच्छमां संभोग (आहार पाणी भेळा करवाने) अर्थे जवा इच्छा होय के जेथी साधुधर्म सामाचारी तथा विनयादिक गुणनो लाभ वधु थाय तो आचार्य उपाध्याय पोतानी पदवी मुकी बीजाने पोतानी पाटे स्थापी तेओनी आज्ञा मागी संभोगने अर्थे जाय पण जो ते आचार्य उपाध्याय आज्ञा न आपे तो संभोगने अर्थे (आहारपाणी भेगो करवा) जवुं कल्पे नहीं ॥ २० ॥

अर्थः-॥२१॥ भि० साधु (साध्वी) ॥ य० वळी ॥ इ० वांच्छे ॥ अ० अन्य गणना ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० सूत्रार्थनुं भणाववुं ॥ नो० नहीं ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० पुछया विना ॥ आ० आचार्यने ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यांलगे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ वा० वळी ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥उ० उपाध्यायने॥उ० भणाववो (न कल्पे)॥क० कल्पे ॥ से० तेने ॥आ० पुछीने ॥ आ० आचार्यने ॥ वा०

अथवा ॥ जा० ज्यांलगे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ वा० वळी ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥उ० उपाध्यायने॥ उ० भणाववो (कल्पे) ॥ ते० ते ॥ य० जो ॥ से० तेने ॥ वि० आज्ञा आपे तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववो (कल्पे) ॥ ते० ते ॥ य० जो ॥ से० तेने ॥ नो० न ॥ वि० आज्ञा दीए तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववो (न कल्पे) ॥ नो० नहीं ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ ते० ते आचार्यादिकने ॥ का० कारण ॥ अ० अणजणावीने ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववो (न कल्पे) ॥ क० कल्पे ॥ से० तेने ॥ ते० आचार्यादिकने ॥ का० कारण ॥ दी० जणावीने ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववो (कल्पे) ॥ २१ ॥

मूळपाठः—॥ २१ ॥ भिक्खू य इच्छेज्जा अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए, नो से कप्पइ अणापुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए; कप्पइ से आपुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं आयरि-

---

१. उद्देसा° *B*. १. (इटालीक) बी प्रतमा "उद्दिसावेत्तए" ने बदले " उद्देसावेत्तए " पाठ छे. आ पाठ २२–२३ सूत्रमां पण समजवो.

यउवज्झायं उद्दिसावेत्तए. ते य से वियरन्ति, एवं से कप्पइ अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दि-सावेत्तए; ते य से नो वियरन्ति, एवं से नो कप्पइ अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए. नो से कप्पइ तेसिं कारणं अदीवेत्ता अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए; कप्पइ से तेसिं कारणं दीवेत्ता अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए ॥ २१ ॥

भावार्थः- ॥ २१ ॥ हवे त्रण प्रकारे सूत्र भणाववा आश्री जाय तेनुं कारण देखाडे छे. कोइ गच्छमां आचार्य काळ करीगया छे अने कोइ उत्तम वंशमां उत्पन्न थएलो तेणे दिक्षा लीधी छे पण हजी नवो दिक्षीत छे. वळी तेने आचार्य पदवीने लायक जाणीने ते नाना अने नवा दिक्षीतने आचार्य पदवी आपी होय (वहेवार सूत्रनी साखे) पछी ते तरतना आचार्यने कोइ स्थिवर साधु भणावे छे (जेम बाळराजाने प्रधान न्याय शीखवे तेवीरीते), एवामां ते स्थिवर साधु भणावनार पण काळ करीगया तो अन्य गच्छना पवीत्र साधु बहु सूत्री होय ते अन्य गच्छना उपला आचार्यने भणाववा माटे जाय कारणके तेमां साधुनो संप्रदाय सारो छे तेमने ज्ञान देवाथी जैन धर्मनी स्थिति उभी रहे एटलामाटे सामुजइ भणाववुं कहुं छे (ए परमार्थ जणाय छे पछीतो बहु सूत्री जाणे). उपरमुजब साधु साध्वी अन्य गच्छना आचार्य-उपाध्यायने सूत्रार्थ भणाववा जवानी

इच्छा करता होय तेने पोताना गच्छना आचार्य उपाध्यायादिकने पुछयाविना जवुं न कल्पे. पोताना गच्छना आचार्य उपाध्याय जो आज्ञा आपे तो अन्यगच्छमां अन्यगच्छना आचार्य उपाध्यायने सूत्र भणववा जाय (एटले के भणावा जता पहेला भणावा जवानुं कारण जणावे कारण जणाव्याविनां भणावा जायनहीं, ॥२१॥

अथः—॥ २२ ॥ ग० गणावच्छेदक ॥ य० वळी ॥ इ० इच्छे ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववुं ॥ नो० नहीं ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० पुछयाविना ॥ आ० आचार्यने ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यांलगे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ वा० वळी ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववो ॥ (नकलपे) ॥ क० कल्पे ॥ से० तेने ॥ आ० पुछीने ॥ आ० आचार्य ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यांलगे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ वा० वळी ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववुं ॥(कल्पे)॥ ते० ते ॥ य० जो ॥ से० तेने ॥ वि० आज्ञा आपेतो ॥ ए० एम ॥ से० तेने॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववुं (कल्पे) ॥ ते० ते ॥ य० जो ॥ से० तेने ॥ नो० नहीं ॥ वि० आज्ञा आपेतो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववो (न कल्पे) ॥ नो० नहीं ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ ते० ते आचार्यने ॥ का० कारण ॥ अ० अणकहे ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने॥उ० भणा·

ववो (न कल्पे) ॥ कं० कल्पे ॥ से० तेने ॥ ते० ते आचार्यने ॥ का० कारण ॥ दी० जणावीने ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववो (कल्पे) ॥ २२ ॥

मूळपाठः—॥ २२ ॥ गणावच्छेइए य इच्छेज्जा अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए, नो से कप्पइ अणापुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए; कप्पइ से आपुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए. ते य से वियरन्ति, एवं से कप्पइ अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए, ते य से नो वियरन्ति, एवं से नो कप्पइ अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए. नो से कप्पइ तेसिं कारणं अदीवेत्ता अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए; कप्पइ से तेसिं कारणं दीवेत्ता अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए ॥२२॥

भावार्थः—॥ २२ ॥ गणाविच्छेदक पोताना गच्छमांथी नीकळी अन्य गच्छना आचार्य उपाध्यायने सूत्रार्थ भणाववा जवा इच्छा करता होय तो तेमने पोताना आचार्य उपाध्याय विगेरेने पुछया विना जवुं कल्पे

नहीं, जो ते आचार्य उपाध्याय रजा आपे तो जवुं कल्पे (एटले के भणावा जता पेहेलां भणावा जवानुं कारण जणावे कारण जणाव्या विना भणावा जाय नहीं) ॥ २२ ॥

अर्थः—॥ २३ ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्याय ॥ य० वळी ॥ इ० इच्छे ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववुं ॥ नो० न ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० पुछया विना ॥ आ० आचार्यने ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां लगे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ वा० वळी ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववुं (न कल्पे) ॥ क० कल्पे ॥ से० तेने ॥ आ० पुछीने ॥ आ० आचार्यने ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां लगे ॥ ग० गणावच्छेदकने ॥ वा० वळी ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववो (कल्पे) ॥ ते० ते ॥ य० जो ॥ से० तेने ॥ वि० आज्ञा आपे तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववुं (कल्पे) ॥ ते० ते ॥ य० वळी ॥ से० तेने ॥ नो० न ॥ वि० आज्ञा आपे तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववो (न कल्पे) ॥ नो० नहीं ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ ते० ते आचार्यने ॥ का० कारण ॥ अ० जणाव्या विना ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववो (न कल्पे) ॥ क० कल्पे ॥ से० तेने ॥ ते० ते आचार्यने ॥ का० कारण ॥ दी० जणावीने ॥ अ० अन्य ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्यायने ॥ उ० भणाववो (कल्पे) ॥ २३ ॥

मूळपाठः—॥ २३ ॥ आयरि उवज्झाए य इच्छेज्जा अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए, नो से कप्पइ अणापुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छेइयं वा अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए; कप्पइ से आपुच्छित्ता आयरियं वा जाव गणावच्छे-इयं वा अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए. ते य से वियरन्ति, एवं से कप्पइ अन्नं अ यरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए, ते य से नो वियरन्ति, एवं से नो कप्पइ अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दिसावेत्तए. नो से कप्पइ तेसिं कारणं अदीवेत्ता अन्नं आयरियउ-वज्झायं उद्दिसावेत्तए; कप्पइ से तेसिं कारणं दीवेत्ता अन्नं आयरियउवज्झायं उद्दि-सावेत्तए ॥ २३ ॥

भावार्थः—॥ २३ ॥ आचार्य उपाध्याय अन्य गच्छना आचार्य उपाध्यायने सूत्रार्थ भणाववा इच्छे तो पोताना आचार्य उपाध्याय वगरेने पुछया विना जवुं न कल्पे. आचार्य उपाध्याय जो आज्ञा आपे तो जवुं कल्पे, एटले के भणावा जता पेहेलां भणवा जवानुं कारण जणावे, कारण जणाव्या विना भणावा जाय नहीं ॥ २३ ॥

अर्थः—॥ २४ ॥ भि० कोइ साधु ॥ य० वळी ॥ रा० रात्रीने विषे ॥ वा० अथवा ॥ वि० संध्याने वेळाए॥ वा० वळी ॥ आ० कदाचित ॥ वी० काळ करे ॥ तं० तेना ॥ च० वळी ॥ स० शरीरने ॥ वे० वैयावचनो ॥ क० करणहारो ॥ इ० इच्छे ॥ ए० एकांते ॥ ब० घणुं ॥ फा० प्रासुक ॥ थं० प्रदेश (जंगलने विषे) ॥ प० परठववो होय ते स्थानके ॥ अ० छे ॥ या० इहां ॥ थ० साधुना मांडला मांहि ॥ के० कोइ॥ सा० ग्रहस्थ॥ स० सबन्धी ॥ उ० उपगरण ॥ जा० जाती (वांस प्रमुख) ॥ अ० अचित ॥ प० भोग आवे तेहवो ॥ क० कल्पे ॥ से० तेने ॥ सा० ग्रहस्थनो ॥ क० पाढीयारो ॥ ग० ग्रहीने ॥ तं० ते ॥ स० शरीरने ॥ ए० एकांते ॥ ब० घणा ॥ फा० निर्दोष ॥ थं० प्रदेशे ॥ प० परठवीने ॥ त० ते उपगरण (ते थानकने विशे धणीने जणावीने) ॥ उ० पाछुं मुकवुं ॥ सि० होय (कल्पे) ॥ २४ ॥

मूळपाठः—॥ २४ ॥ भिक्खू य राओ वा वियाले वा आहच्च वीसुम्भेज्जा, तं च[1] सरीरगं वेयावच्चकरा इच्छेज्जा[2] एगन्ते[3] बहुफासुए थण्डिले परिट्ठवेत्तए, अत्थि याइं थ केइ

---

१. च not in *B*. २. केइ वेयावच्चकरो भिक्खू इ° *B*. ३. एगन्तमन्ते Bbw.

१ (इटालीक) बीं प्रतमां "च" नथी. २. (इटालीक) बी प्रतमा "वैयावच्चकराइच्छेज्जा" ने बदले "केइ वेयावच्चकरो भिक्खू इच्छेज्जा" पाठ छे. ३. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "एगन्ते" ने बदले "एगन्तमन्ते" पाठ छे.

सागारियसन्तिए उवगरणजाए अचित्ते परिहरणारिहे, कप्पइ से सागारकडं गहाय तं सरीरगं[1] एगन्ते बहुफासुए थण्डिले परिट्ठवेत्ता तत्थेव उवनिक्खेवियव्वे सिया ॥ २४ ॥

भावार्थः—॥ २४ ॥ साधु (अथवा साध्वी) कोइ गामादिकमां (ज्यां कोइ श्रावक नथी) त्यां संध्या वखते अथवा रात्रे कोइ साधु (साध्वीए) काळ कर्यो होय तो कोइ हुशीयार साधु (साध्वी) ते मृतक साधु (साध्वी) नी वैयावच करे एटले के ते मृतक शरीरने आखी रात साचवे पछी प्रभाते गृहस्थीने घेरथी वांस अथवा वळी पाढीयारा मागी लावीने ते मृतकने बांधी जंगलमां चोखी जमीन जोइने त्यां परठवे अने लावेला वांस प्रमुख ते ग्रहस्थने आपे (पछी चार लोगस्सनो काउस्सग करे) ॥ २४ ॥

अर्थः—॥ २५ ॥ भि० साधु ॥ य० के साध्वी ॥ अ० (क्लेशादिक) अधिकरण ॥ क० करीने ॥ तं० ते ॥ अ० कलेशादिक कीधो ते ॥ अ० उपसमाव्या विना (खमाव्या टाळ्या विना) ॥ नो० नहीं ॥ से० तेहने ॥ क० कल्पे ॥ गा० ग्रहस्थना ॥ कु० घरने विषे ॥ भ० भात ॥ वा० अथवा ॥ पा० पाणीने अर्थे ॥

---

१. तं एगगं तुच्छसरीरं एग° *B.*

१, (इटालीक) बी प्रतमां " तं सरीरगं एगन्ते " ने बदले " त एगग तुच्छसरीर एगन्ते " पाठ छे.

वा० वळी ॥ नि० गोचरीए नीकळवुं ॥ वा० अथवा ॥ प० पेसवुं (न कल्पे) ॥ वा० वळी ॥ नो० न ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ ब० बाहार ॥ वि० सज्झाय ॥ भू० भूमिने विषे ॥ वा० अथवा ॥ वि० थंण्डिल ॥ भू० भूमिकाने विषे ॥ वा० वळी ॥ नि० नीकळवुं ॥ वा० अथवा ॥ प० पेसवुं (न कल्पे) ॥ वा० अथवा ॥ नो० नहीं ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ गा० ग्रामानुं गामने विषे ॥ दू० विचरवुं (न कल्पे) ॥ ज० ज्यां ॥ ए० वळी ॥ अ० पोताना ॥ आ० आचार्य ॥ उ० उपाध्याय ॥ पा० देखे ॥ ब० बहु ॥ स्सु० श्रुत ॥ ब० घणा ॥ आ० आगम भण्या छे ॥ क० कल्पे ॥ से० तेने ॥ त० तेमनी ॥ अ० पासे ॥ आ० पोतानो अपराध कहे ॥ प० मिथ्यादष्कृत दीए ॥ नि० निन्दे आत्मा साषे ॥ ग० गुरुनीसाषे ग्रहे ॥ वि० बीजी वार न करे (निवरते) ॥ वि० आत्मा विशुद्ध करे ॥ अ० आज पछी हवे नहीं करुं एम कहे ॥ अ० उठी सावधान थाय (प्रायश्चित लेवा) ॥ अ० यथायोग्ग ॥ पा० प्रायश्चित ॥ प० अंगीकार करवो कल्पे ॥ से० ते आचार्य ॥ य० वळी ॥ सु० सूत्रने अनुसारे ॥ प० प्रायश्चित दीए तो ॥ आ० अंगीकार करवो ॥ सि० होय ॥ से० ते आचार्य ॥ य० जो ॥ सु० सुत्रने अनुसार ॥ नो० नही ॥ प० प्रायश्चित दीए तो (एटले ओछो अधीको दीए तो) ॥ नो० नही ॥ आ० अंगीकार करवो ॥ सि० होय ॥ से० ते आचार्य ॥ य० वळी ॥ सु० सूत्रने अनुसारे ॥ प० प्राय-श्चित देता थका ॥ नो० न ॥ आ० अंगीकार करे ते ॥ से० तेने ॥ नि० गणथी दुर ॥ सि० करवो ॥ २९ ॥

मूळपाठः—॥ २५ ॥ भिक्खू य अहिगरणं कट्टु तं अहिगरणं अविओसवेत्ता-नो से कप्पइ गाहावइकुलं[1] भत्ताए वा पाणाए वा निक्खमित्तए वा पविसित्तए वा, नो से कप्पइ बहिया वियारभूमिं वा विहारभूमिं वा निक्खमित्तए वा पविसित्तए वा, नो से कप्पइ गामाणुगामं दूइज्जित्तए[2]. जत्थेव अप्पणो आयरियउवज्झायं[3] पासेज्जा बहुस्सुयं बब्भागमं, कप्पइ से तस्सन्तिए[4] आलोएत्तए पडिक्कमित्तए निन्दित्तए गरहित्तए विउट्टित्तए विसोहित्तए अकरणाए अब्भुट्ठित्तए अहारिहं पायच्छित्तं[5] पडिवज्जि-

१. °कुल पिण्डवाय पडियाए भ° *B*. २. दूइज्जित्तए वा गणाओ वा गणं संकमित्तए वासावासं वा वत्थए *B*. ३. आयरिओव० Bbw. ४. अन्तियं Bbw. ५. °च्छित्तं तवोकम्मं पडि° *B*.

१. (इटालीक) बी प्रतमा "गाहावइकुल" ने बदले "गाहावइकुल पिण्डवाय पडियाए" पाठ छे. २. (इटालीक) बी प्रतमां "दूइज्जित्तए' पछी "वा गणाओ वा गणं सकमित्तए वासावास वा वत्थए" पाठ छे. ३ बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "आयरियउवज्झायं" ने बदले "आयारिओवज्झाय" पाठ छे ४. बी, नानी बी ने डबल्यु पत्रोमां "अन्तिए' ने बदले "अन्तियं" पाठ छे. ५ (इटालीक) बी प्रतमा "पायच्छित्तं पडिवज्जित्तए" ने बदले 'पायच्छित्तं तवोकम्म पडिवज्जित्तए" पाठ छे.

त्तए. से य सुएणं पट्टविए आइयव्वे सिया, से य सुएणं नो पट्टविए नो आइयव्वे सिया. से य सुएणं पट्टविज्जमाणे नो आइयइ, से[1] निज्जूहियव्वे सिया ॥ २५ ॥

भावार्थः—॥ २५ ॥ साधुसाध्वीने मांहोमांही कलेष कजीयो थयो होय तो ते खमाव्या विना शांत थया विना ते साधुसाध्वीए गृहस्थने घेर आहारपाणीने अर्थे जवुं कल्पे नहीं, सझाय करवी तथा ठंडील जवुं पण कल्पे नहीं. एक गामथी बीजे गाम विहार करवो कल्पे नहीं (चोमासुं रहेवुं कल्पे नहीं). शुं करवुं कल्पे तो कहे ज्यां पोताना आचार्य उपाध्याय होय तेनी पासे जइ पोतानो अपराध प्रगट करी आचार्य उपाध्याय जे प्रायश्चित (सूत्रने अनुसारे) आपे ते अंगीकार करे. जो सूत्रने अनुसारे प्रायश्चित न आपे तो अंगीकार न करवुं. सूत्रने अनुसारे प्रायश्चित देतां अंगीकार न करे तो ते साधुने संघाडाथी दूर करवो ॥ २५ ॥

अर्थः—॥ २६ ॥ प० परिहार ॥ क० विशुद्ध चारित्रना धणीने ॥ णं० वळी ॥ भि० साधुने ॥ क० कल्पे ॥ त० ते ॥ दि० दिवसे ॥ ए० एक ॥ गि० घरने विषे ॥ पिं० आहारने ॥ द० देवराववो कल्पे ॥ ते० ते दीवस ॥ प० उपरांत ॥ नो० नहीं ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्न ॥ वा० अथवा ॥ ४० चार आहार॥ दा० देवराववो ॥ वा० अथवा ॥ अ० घणीवार ॥ दा० देवराववो ॥ वा० वळी न कल्पे ॥ क० कल्पे॥

1. से not in Bbw. १. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "से" नथी.

से० तेने ॥ अ० अनेरी ॥ वे० वैयावच ॥ क० करवी (कल्पे) ॥ तं० तें ॥ ज० जेम छे तेम कहे छे ॥ उ० उभा रही काउस्सग करवो ॥ वा० अथवा ॥ अ० क्रीया करवी ॥ वा० अथवा ॥ नि० बेसारवो ॥ वा० अथवा ॥ तु० सुआरवो ॥ वा० अथवा ॥ उ० वडिनीत ॥ पा० लघु नीत ॥ खे० बळखो ॥ ज० मळ ॥ सि० नाकनो मेळ ॥ वि० निवर्तावबो ॥ वा० अथवा ॥ वि० विशुद्ध उचारादिके शरीर खरडयुं होय ते असझाई टाळवा ॥ वा० वळी ॥ क० करावतुं ॥ अ० हवे ॥ पु० वळी ॥ ए० एम ॥ जा० जाणे ॥ छि० कोइ आवतो जतो नथी एहवा ॥ प० पंथने विषे ॥ त० तपस्वी ॥ दु० शरीरे दुर्बळ ॥ कि० किलामना पामे ॥ मु० मुर्च्छा पामे ॥ वा० अथवा ॥ प० निर्बळ पणे पडे ॥ वा० वळी ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० अन्न ॥ वा० वळी ॥ ४० चार आहार ॥ दा० एकवार आणी देवुं ॥ वा० अथवा ॥ अ० घणीवार ॥ दा० अपावतुं ॥ वा० वळी ॥ २६ ॥

मूळपाठः—॥ २६ ॥ परिहारकप्पट्ठियस्स णं भिक्खुस्स कप्पइ[1] तद्दिवसं[2] एग-

---

१, आयरियउवज्झाएणं after कप्पइ *B*. २. तं दि० एगांसि गि० *B*.

१. (इटालीक) बी प्रतमां " कप्पइ " पछी " आयरिय उवज्झाएण " पाठ छे. २. (इटालीक) बी प्रतमां " त द्दिवसं एगगिहंसि " ने बदले " त दिवसं एगासि गिहंसि " एहवो पाठ छे.

गिहंसि पिण्डवायं दवावेत्तए[1] तेण परं नो से कप्पइ असणं वा ४ दाउं वा अणुप्प-दाउं वा. कप्पइ से अन्नयरं वेयावडियं करेत्तए, तंजहा—उट्ठावणं वा अणुट्ठावणं वा निसीयवणं वा तुयट्टावणं वा, उच्चारं[2]पासवणखेलजलसिङ्घाणविगिञ्चणं वा विसोहणं वा करेत्तए. अह पुण एवं जाणेज्जा—छिन्नावाएसु[3] पन्थेसु तवस्सी[4] दुब्बले किलन्ते मु-च्छेज्ज वा पवडेज्ज वा, एवं से कप्पइ असणं वा ४ दाउं वा अणुप्पदाउं वा ॥ २६॥

भावार्थः—॥ २६ ॥ परिहार विशुद्ध चारित्र सेवनार साधुने विधि देखाडवाने माटे पारणाने दिवसे एक दिवस ग्रहस्थने घेर जइ आचार्य उपाध्याय तेने आहार लेवानी विधि देखाडे ते फक्त एकज दिवसने माटे

---

१. पडिग्गाहेत्तए for दवा० Bbw. २. उच्चारं—करेत्तए only in *B*. ३. छि० प० after किलन्ते Bbw. ४. आउरे जज्जरिए पिवासिए before तवस्सी *B*.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतमां " दवावेत्तए " ने बदले " पडिग्गाहेत्तए " पाठ छे. २. (इटालीक) बी प्रतमां " उच्चार " ने बदले "उच्चार" पाठ छे. ३. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां " किलन्ते " पछी " छिन्नावाएसु पन्थेसु " पाठ छे. ४. (इटालीक) बी प्रतमा " तवस्सी " नी पहेला " आउरे जज्जरिए पिवासिए " पाठ छे.

आहार देवरावे तेमज वळी तेने स्थानके जइ परिहार विशुद्ध चारित्र केम सेववुं तेनी विधि देखाडे तेमज वळी कोइ वखत ए परिहार विशुद्ध चारित्रयो किलामना दुख पामतो होय तो तेने एक दिवस आचार्य उपाध्याय आहार पाणी पण आणी आपे ॥ २६ ॥

अर्थः–॥ २७ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ इ० ए ॥ पं० पांच ॥ म० मोटी ॥ न० नदीयो ॥ उ० कही ॥ ग० गणी (संख्यामां) ॥ व० नामे करी प्रगट करी छे ॥ अ० एक ॥ मा० मासमांही ॥ दु० बे वार ॥ वा० अथवा ॥ ति० त्रण वार ॥ वा० वळी ॥ उ० उतरवी ॥ वा० अथवा ॥ सं० नावाए करी उतरवी ॥ वा० वळी न कल्पे ॥ तं० ते ॥ ज० कहे छे ॥ ग० गंगा ॥ ज० जमना ॥ स० सरयु ॥ को० कोसीया ॥ म० मही ॥ अ० हवे ॥ पु० वळी ॥ ए० एम ॥ जा० जाणे ॥ ए० एरावती ॥ कु० कुणाल नगर पासे वहे छे (आ अर्ध जंघा प्रमाणे उंडी छे) ॥ ज० ज्यां ॥ च० एम ॥ कि० करी शकीए ॥ ए० एक ॥ पा० पग ॥ ज० जलने विषे ॥ कि० करीने ॥ ए० एक ॥ पा० पग ॥ थ० थळे ॥ कि० उचो राखीने चाले (एटले पाणी डोळाय नही) ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कल्पे ॥ अ० एक ॥ मा० मास माहे ॥ दु० बे वार ॥ वा० अथवा ॥ ति० त्रणवार ॥ वा० वळी ॥ उ० उतरवुं ॥ वा० अथवा ॥ सं० नावाए करी उतरवुं ॥ वा० वळी ॥ ज० ज्यां ॥ नो० न ॥ ए० एम ॥ च० वळी ॥ कि० करी शकीए ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ अ० एक ॥ मा० मास माहे ॥

दु० बे वार ॥ वा० अथवा ॥ ति० त्रणवार ॥ वा० वळी ॥ उ० उतरवी ॥ वा० अथवा ॥ सं० नावाए करी (वारंवार) उतरवी ॥ वा० वळी (न कल्पे) ॥ २७ ॥

मूळपाठः—॥ २७ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा इमाओ पञ्च महानईओ[१] उद्दिट्ठाओ गणियाओ वञ्जियाओ[२] अन्तो मासस्स दुक्खुत्तो वा तिक्खुत्तो वा उत्तरित्तए वा संतरित्तए वा, तंजहा—गङ्गा जउणा सरयू कोसिया[३] मही.[४] अह पुण एवं जाणेज्जा—एरवई[५] कुणालाए[६]—जत्थ चक्किया एगं पायं जले किच्चा एगं पायं थले

---

१. महण्णवाओ महा० *CB*. २. विवेजियाओ for वञ्जि० Bbw. ३. एरावई Th. instead of कोसिया. ४. महाणई w. ५. एरा० *B*. एरवइ—कु० C Bbw. ६. कुणालासु Bbw

१. सी ने (इटालीक) बी प्रतोमा "महा नईओ" ने बदले "महण्णवाओ महानईओ" पाठ छे. २. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "वञ्जियाओ" ने बदले "विवेजियाओ" पाठ छे, ३, ठाणागमा "कोसिया" ने बदले "एरावई" पाठ छे. ४, डबल्यु प्रतमां "मही" ने बदले "महाणई" पाठ छे ५, (इटालीक) बी प्रतमां "एरवई" ने वदले "एरावई" पाठ छे, सी. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "एरवई" ने बदले "एरवइ" पाठ छे, ६. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "कुणालाए" ने बदले "कुणालासु" पाठ छे.

किच्चा, एवं से कप्पइ अन्तो मासस्स दुक्खुत्तो वा तिक्खुत्तो वा उत्तरित्तए वा संतरित्तए वा. जत्थ[1] नो एवं चक्किया, एवं से नो कप्पइ अन्तो मासस्स दुक्खुत्तो वा तिक्खुत्तो वा उत्तरित्तए वा संतरित्तए वा ॥ २७ ॥

भावार्थः–॥ २७ ॥ साधुने साध्वीने पांच नदी मोटी देखाडे छे तेमांथी कोइ पण नदी एक महिनानी अंदर बे वार अथवा त्रणवार पगे अथवा नावाए (वहाणे) उतरवी कल्पे नही. ए पांच नदीयोना नाम देखाडे छे, १ गंगा, २ जमना, ३ सरजु, ४ कोषीया, ५ मही ए पांच नदीमां पाणी घणु होय तथा विधि पुर्वक उतरी शकाय नही. नदीमां केवी रीते उतरवुं ते देखाडे छे. जेमके एरावती नदी कुणालानी पासे वहे छे तेनुं पाणी अर्ध जंघा प्रमाणे छे तो ते नदीमां उतरता एक पग जळमां मुके अने बीजो पग स्थळमां मुके (एटले उंचो करी पाणी नीतरवा दइ फरी जळमां मुके जेथी पाणी डोळाय नही तेवी रीते मुके) जो तेम होय तो एहवी नदी एक महिना मांहि बे वार त्रण वार पगे अथवा नावाए उतरवी कलपे पण उपली मोटी नदीओ ज्यां

---

१. जत्थ नो not in Bbw. १. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " जत्थ नो " पाठ नथी

एक पग जळमां मुकी बीजो पग उंचो करी न शकाय त्यां बे वार त्रण वार पग अथवा नावाए करी उतरवी न कल्पे ॥ २७ ॥

अर्थः—॥ २८ ॥ से० (हवे) ते ॥ त० तरणाने विषे ॥ वा० अथवा ॥ त० तरणाना ॥ पु० ढगलाने विषे ॥ वा० अथवा ॥ प० पराळने विषे ॥ वा० अथवा ॥ प० पराळना ॥ पु० ढगलाने विषे ॥ वा० अथवा ॥ अ० इंडादिक रहित ॥ अ० बे इंन्दियादिक रहित ॥ अ० नथी सचित बीज ॥ अ० नथी ॥ ह० हरिकाय ॥ अ० नथी ॥ ओ० ठार ॥ अ० नथी ॥ उ० कीडीना नगरादिक ॥ प० पांचवर्णी लील फुल ॥ द० पाणी (सजेत) ॥ म० माटी ॥ म० करोळीयानां पड ॥ सं० करोळीयानी जाळ ॥ अ० नीचो ॥ स० कानथी (एटले उभाथइ आवश्यकने सचवाय ते माटे) ॥ नो० नाहि ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ त० एहवा प्रकारना ॥ उ० उपाश्रयने विषे ॥ हे० शीयाळे ॥ गि० उनाळे ॥ व० रहेवुं (नकल्पे)॥ २८ ॥

मूळपाठः—॥ २८ ॥ से तणेसु वा तणपुञ्जेसु वा पलालेसु वा पलालपुञ्जेसु वा

अप्पण्डेसु[1] अप्पपाणेसु अप्पबीएसु अप्पहरिएसु अप्पोस्सेसु[2] अप्पुत्तिङ्गपणगदगमाट्टि[3]यामक्कडासंताणएसु[4] अहेसवणमायाए नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा तहप्पगारे उवस्सए हेमन्तागिम्हासु वत्थए ॥ २८ ॥

भावार्थः——॥२८॥ साधुने तरणानाघर रहेवा आश्री कहेछे. घासनुं बनावेलुं घर अथवा घासना ढगलानुं घर, उपर पण घासज ढांकेलुं छे पण ते स्थानक केवुं छे तो के निर्दोष, ज्यां इडां नथी, बे इन्द्रीजीवो नथी, वनस्पती नथी, पांचवरणी लील फुल नथी, काची माटी पण नथी, करोळीयानी जाळ नथी पण माणसने पुरुं उभा रहीशकाय तेम नथी एटले उभारहेतां कान सुधी उचुं छे त्यां साधु ने साध्वीने उनाळे शीयाळे मास कल्प करवो कल्पे नही ॥ २८ ॥

---

१. अप्पण्डेसु not in Bbw. In २९ अप्पण्डे. २. अप्पोसेसु *B*, अप्पोस्से Bbw. ३. °दगमाट्टि° *B*. ४. °संताणए Bbw.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " अप्पण्डेसु " शब्द नथी. २९ पाठमा "अप्पण्डे" पाठ छे २. (इटालीक) बी प्रतमां " अप्पोस्सेसु " ने बदले " अप्पोसेसु " शब्द छे अने बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " अप्पोस्से " शब्द छे ३. (इटालीक) बी प्रतमा " दगमट्टिया " पाठ हमेशा छे. ४. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " सताणएसु " ने बदले " सताणए " पाठ छे.

अर्थः—॥ २९ ॥ से० हवे ते ॥ त० तरणाने विषे ॥ वा० वळी ॥ जा० ज्यांलगे ॥ सं० करोळीयानी जाळ नथी ने ॥ उ० उंचो ॥ स० कानथी काइक ॥ क० कळपे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ त० तथा प्रकारना ॥ उ० उपाश्रये ॥ हे० शीयाळे ॥ गि० उनाळे ॥ व० रहेवुं (कलपे) ॥ २९ ॥

मूळपाठः—॥ २९ ॥ से तणेसु वा जाव ॰संताणएसु उप्पिसवणमायाए कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा तहप्पगारे उवस्सए हेमन्तगिम्हासु वत्थए ॥ २९ ॥

भावार्थः—॥ २९ ॥ हवे उपर बताव्याज प्रमाणे घासनुं घर, उपर बताव्या प्रमाणे जीवादिक राहित, कानथी कांइक उंचुं छे तो साधु ने साध्वीने ने मकानमां शीयाळे उनाळे एक महीनो रहेवुं कळपे ॥ २९ ॥

अर्थः—॥ ३० ॥ से० हवे ते ॥ त० तरणाने विषे ॥ वा० वळी ॥ जा० ज्यां लगे ॥ सं० करोळीयानी जाळ नथी पण ॥ अ० हेठो ॥ र० हाथ ॥ मु० एटले बे हाथ जोडी उंचा करी ॥ म० उभा रहे ते "मुकुट मउड" कहीए तेथी नीचो ॥ नो० न ॥ क० कळपे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ त० तथा प्रकारना ॥ उ० उपाश्रये ॥ वा० चोमासुं ॥ व० रहेवुं (न कलपे) ॥ ३० ॥

मूळपाठः—॥३०॥ से तणेसु वा जाव °संताणएसु अहेरयणिमुक्कमउडे[1] नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा तहप्पगारे उवस्सए वासवासं वत्थए ॥ ३० ॥

भावार्थः—॥ ३० ॥ पूर्वे देखाडेलां तेवां मकान छे, जीवादिक रहित छे पण ते मकान माणसथी एक हाथ उंचु नथी तो साधु ने साध्वीने ते मकानमां चोमासुं रहेवुं कल्पे नहीं ॥ ३० ॥

अर्थः—॥ ३१ ॥ से॰ ते ॥ त॰ तरणाने विषे ॥ वा॰ वळी ॥ जा॰ ज्यां लगे ॥ सं॰ करोळीयानी जाळ नथी पण ॥ उ॰ उपर ॥ र॰ हाथ ॥ मु॰ मुकुट ॥ म॰ उंचो ॥ क॰ कल्पे ॥ नि॰ साधुने ॥ वा॰ अथवा ॥ नि॰ साध्वीने ॥ वा॰ वळी ॥ त॰ तथा प्रकारना ॥ उ॰ उपाश्रये ॥ वा॰ चोमासुं ॥ व॰ रहेवुं (कल्पे) ॥ ३१ ॥ त्ति॰ एम ॥ बे॰ हुं कहुं छुं.

मूळपाठः—॥३१॥ से तणेसु वा जाव °संताणएसु उप्पिरयणिमुक्कमउडे[1] कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा तहप्पगारे उवस्सए वासावासं वत्थए ॥३१॥—त्ति बेमि.

---

१. °मउडेसु Mss. १. बधी प्रतोमां “ मउडे ” ने बदले “ मउडेसु ” शब्द छे.

भावार्थः—॥ ३१ ॥ पुर्वे देखाडयुं तेवुंज मकान निर्दोष छे तेमज माणसथी एक हाथ उंचुं छे तेवा मकानमां साधु साध्वीए चोमासुं रहेवुं कल्पे ॥ ३१ ॥ एम सुधर्मा स्वामी जंबू स्वामीने कहेता हवा के हे जंबू! जेम मे श्री महावीर देव समीपे सांभव्युं तेम तुज प्रत्ये कहुं छुं.

अर्थः—॥ ४ ॥ क० कल्प सूत्रनो ॥ च० चोथो ॥ उ० उद्देसो ॥ स० पुरो थयो ॥ ४ ॥

मूलपाठः—॥ ४ ॥ कप्पे चउत्थो उद्देसओ समत्तो ॥ ४ ॥

भावार्थः—॥ ४ ॥ इति बृहत् कल्प सूत्रनो चोथो उद्देसो संपूर्ण ॥ ४ ॥

अथ बृहत् कप्प सूत्र पञ्चमो उद्देसओ. ॥

(बृहत् कल्प सूत्रनो पांचमो उद्देसो.)

अर्थः--॥ १ ॥ दे० देवता ॥ य० वळी ॥ इ० स्त्रीनुं ॥ रु० रूप ॥ वि० विक्रय करीने ॥ नि० साधुने ॥ प० ग्रहे (स्पर्शे) ॥ तं० ते ॥ च० वळी ॥ नि० साधु ॥ सा० साइज्ज (स्पर्श) वांछे तो ॥ मे० मैथुन । प० सेववानी ॥ प० प्राप्ति ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासीक ॥ प० पायश्चितनो ॥ ट्ठा० ठाम (स्थानक) ॥ अ० गुरुपायश्चित (केटलाक उपवास पामे) ॥ १ ॥

मूळपाठः-॥ १ ॥ देवे य इत्थिरूवं विउव्वित्ता निग्गन्थं पडिग्गाहेज्जा[१], तं च निग्गन्थे साइज्जेज्जा[२], मेहुणपडिसेवणपत्ते आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ १ ॥

---

१. गेण्हेज्जा for पडिग्गा॰ C. २ साइज्जइ *B*bw.

१. सीमां " पडिग्गाहेज्जा " ने बदले " पडिगेण्हेज्जा " पाठ छे २ बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "साइज्जेज्जा" ने बदले " साइज्जइ " पाठ छे. नांवेना २ थी ४ पाठमां उपर मुजब पाठ छे.

भावार्थः—॥ १ ॥ कोइ एक देव स्त्रीनुं रुप विकुर्वीने साधुनो हाथ पकडे पछी ते साधु ते देवांगनाना हाथनो स्पर्श जो भलो जाणे तो ते साधुने अब्रह्मनी प्राप्ती थाय ने ते साधु चौमासिक प्रायश्चित गुरुप्रायश्चित पामे ॥ १ ॥

अर्थः—॥ २ ॥ दे० देवता ॥ य० वळी ॥ पु० पुरुषनुं ॥ रु० रुप ॥ वि० विक्रय करीने ॥ नि० साध्वीने ॥ प० ग्रहे फरसे ॥ तं० ते ॥ च० वळी ॥ नि० साध्वी ॥ सा० साहज्ज वांछे ॥ मे० मैथुन ॥ प० सेववानी ॥ प० प्राप्ती ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासीक ॥ प० प्रायश्चितनुं ॥ ट्ठा० स्थानक ॥ अ० गुरुप्रायश्चित (एटले केटलाक उपवास पामे) ॥ २ ॥

मूळपाठः—॥ २ [1] ॥ देवे य पुरिसरूवं विउव्वित्ता निग्गन्थिं पडिग्गाहेज्जा, तं च निग्गन्थी साइज्जेज्जा, मेहुणपडिसेवणपत्ता आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ २ ॥

---

१. Sutras 2 & 3 have changed their placesin *B*. १. (इटालीक) बी प्रतमां बीजा ने त्रीजा सूत्रना अनुक्रममां फेरफार छे

भावार्थः—॥ २ ॥ देवपुरुषनुं रुप विकुर्वीने साध्वीने ग्रहे अने ते साध्वी जो ते पुरुषना हाथनो स्पर्श भलो जाणे तो अब्रह्मनी प्राप्तीथी उपर प्रमाणे चौमासिक प्रायश्चित पामे ॥ २ ॥

अर्थः—॥ ३ ॥ दे० देवी ॥ य० वळी ॥ इ० स्त्रीनुं ॥ रु० रुप ॥ वि० विकुर्वीने ॥ नि० साधुने ॥ प० फरसे ॥ तं० ते ॥ च० वळी ॥ नि० साधु ॥ सा० साहज्य वांछे तो ॥ मे० मैथुन ॥ प० सेववानी ॥ प० प्राप्ती ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासिक ॥ प० प्रायश्चितनुं ॥ ट्ठा० स्थानक ॥ अ० गुरु प्रायश्चित (उपवासादिक) ॥ ३ ॥

मूळपाठः—॥ ३ ॥ देवी य इत्थिरूवं विउव्वित्ता निग्गन्थं पडिग्गाहेज्जा, तं च निग्गन्थे साइज्जेज्जा, मेहुणपडिसेवणपत्ते आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ ३ ॥

भावार्थः—॥ ३ ॥ कोइ देवी स्त्रीनुं रुप विकुर्वीने साधुने ग्रहे अने साधु तेने भलुं जाणे तो अब्रह्मनी प्राप्तीथी चौमासिक प्रायश्चित गुरुप्रायश्चित पामे ॥ ३ ॥

अर्थः—॥४॥ दे० देवी ॥ य० वळी ॥ पु० पुरुषनुं ॥ रु० रुप ॥ वि० विकुर्वीने ॥ नि० साध्वीने ॥ प० फरसे ॥ तं० ते ॥ च० वळी ॥ नि० साध्वी ॥ सा० साहज्य वांछे तो ॥ मे० मैथुन ॥ प० सेववानी ॥ प० प्राप्ती ॥ आ०

पामे ॥ चा० चौमासिक ॥ प० प्रायश्चितनो ॥ ट्ठा० ठाम (स्थानक) ॥ अ० गुरु पायश्चित (उपवासादिक) ॥ ४ ॥

मूळपाठः—॥ ४ ॥ देवी य पुरिसरूवं विउव्वित्ता निग्गन्थिं पडिग्गाहेज्जा, तं च निग्गन्थी साइज्जेज्जा, मेहुणपडिसेवणपत्ता आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ ४ ॥

भावार्थः—॥ ४ ॥ देवी पुरुषनुं रुप विकुर्वीने साध्वीने ग्रहे (फरसे), साध्वी तेने भलुजाणे तो अबह्मनी प्राप्तीथी चौमासिक प्रायश्चित गुरु प्रायश्चित पामे ॥ ४ ॥

अर्थः—॥ ५ ॥ भि० साधु (साध्वी) ॥ य० वळी ॥ अ० केळश ॥ क० करीने ॥ तं० ते ॥ अ० केळश ॥ अ० उपशमाव्याविना ॥ इ० इच्छे ॥ अ० अनेरा ॥ ग० गच्छने ॥ उ० अंगीकार करीने ॥ वि० विचरवुं ॥ क० कळपे ॥ त० तेने ॥ पं० पांच ॥ रा० रात्रीनो ॥ छे० छेद (गुरुप्रायश्चित) ॥ क० दइने ॥ प० कोमळ वचने सीखामण दीए दइने (शीतळ करीने) ॥ ता० ज्यांथी आव्यो ॥ ए० तेज ॥ ग० गच्छमां ॥ प० पाछोवाळे ॥ सि० ए रीत छे ॥ ज० जेम ॥ वा० वळी ॥ त० ते ॥ ग० गच्छने ॥ प० प्रतीत ॥ सि० उपजे (साधु धर्म ते एहज कहेवाय) ॥ ५ ॥

मूळपाठः—॥ ५ ॥ भिक्खू य अहिगरणं कट्टु त्तं अहिगरणं अविओसवेत्ता इच्छेज्जा अन्नं [1]गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, कप्पइ तस्स पञ्च राइंदियाइं छेयं कट्टु—परिणिव्वविय २ तामेव गणं पडिनिज्जाएयव्वे सिया, जहा वा तस्स गणस्स पत्तियं सिया ॥५॥

भावार्थः—॥ ५ ॥ साधु साध्वीने मांहोमांहे कलेश थयो होय तो तरत तेने उपसमाववो, शांतथइजवुं अने तेम थयाविना कलेश सहित अनेरा (बीजा) संघाडाने अंगीकार करीने साधु साध्वी विचरे अने ते संघाडाना मोटा साधुना जाणवामां आव्युं के आ साधु कलेश करीने आवेला छे तो तेने पांच रात्रीनुं छेद प्रायश्चित दइने पोतानी पासे राखवो कल्पे. पछी तेमने कोमळ वचने करी शीतळ करे ते शांत थया पछी बीजीवार ज्यांथी आव्यो होय ते संघाडामां पाछो मोकले जेम बीजा गच्छने अप्रतीत नथाय ए सिद्धांतनो न्याय छे ॥५॥

अर्थः—॥ ६ ॥ भि० साधु ॥ य० (साध्वी) जेनी ॥ उ० सूर्य उग्या पछी ॥ वि० वहोरवानी वृती छे ॥ अ० सूर्य आथमो नथी त्यांसुधी आहार करवानी ॥ सं० मर्यादा छे ॥ सं० निरोगी (शरीरे समर्थ छे) ॥ नि० संदेहरहित ॥ अ० अन्न ॥ वा० वळी ॥ ४० चार आहार ॥ प० लइने ॥ आ० आहार ॥ आ० करतो थको ॥ अ० हवे ॥ प० पछी ॥ जा० जाणे जे ॥ अ० नथी ॥ उ० उग्यो ॥ सू० सूर्य ॥ अ० आथम्यो दीसे ॥ ९४ ॥

1. अन्नगणं Bbw. १. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "अन्नगणं" ने बदले "अन्नगण" पाठ छे.

छे ॥ वा० वळी ॥ से० ते ॥ जं० जे आहार ॥ च० वळी ॥ मु० मुष मांहे होय ॥ जं० जे ॥ च० वळी ॥ पा० हाथमां होय ॥ जं० जे ॥ च० वळी ॥ प० पात्रामांहे होय ॥ तं० ते सर्व ॥ वि० परठवतो थको ॥ वि० (मोढुं लुंछीनाखी) शुद्ध करतो थको ॥ न० न ॥ अ० तिर्थंकरनी आज्ञा अतिक्रमे नहीं ॥ तं० ते आहार ॥ अ० पोते ॥ भु० भोगवतो थको ॥ अ० अनेरा साधुने ॥ वा० वळी ॥ अ० देतो थको ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासिक ॥ प० प्रायश्चितनुं ॥ ट्ठा० स्थानक ॥ अ० गुरु प्रायश्चित ॥ ६ ॥

मूळपाठः—॥ ६ ॥ भिक्खू य उग्गयवित्तीए अणत्थमियसंकप्पे संथडिए निव्विइगिच्छे[1] असणं वा ४ पडिग्गाहेत्ता आहारमाहारेमाणे अह पच्छा जाणेज्जा—अणुग्गए सूरिए अत्थमिए वा, से जं च मुहे[2] जं च पाणिंसि जं च पडिग्गहे[3] तं

---

१. विइगिंछा (or °गिच्छा)—समावन्न for निव्विइगिच्छे in Bbw २. आसयांसि for मुहे in Bbw. ३. पडिग्गहयंसि (also °हि°) Bbw.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " निव्विइगिच्छे " ने बदले "विइगिंछा (अथवा निव्विइगिच्छा) समावन्ने" पाठछे २ बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां " मुहे " ने बदले " आसयसि " पाठ छे ३. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "पडिग्गहे" ने बदले " पडिग्गहयसि " (तथा पडिग्गहियसि) पाठ छे.

विगिञ्चमाणे [1]विसोहेमाणे नाइक्कमइ; तं अप्पणा भुञ्जमाणे अन्नेसिं वा अणु[illegible]माणे[2] आवज्जइ चाउम्मासियं परिहार[illegible]णं अणुग्घाइयं ॥ ६ ॥

भावार्थः ॥ ६ ॥—साधु साध्वीने दिवस उग्या पछी अने आथमतां पहेलां आहारादिक लेवा आश्री चोभंगी कहे छे. प्रथम भांगे साधु अथवा साध्वीने कोइ रोगादिक कारण रहित शरीरे समर्थ छे तेवा साधु साध्वीने दिवस उग्या पछी अने दिवस आथम्या पहेलां आहार करवो (विहार करवो अने दिशाए जवुं ए त्रणवानां शक्तिवान साधु साध्वी आश्री जाणवा.) अहीं कोइ शंका करशे के साधु साध्वीने दिवस उग्या पछी तरत आहार करवानुं शुं कारण हशे—उत्तर—कारण एहवुं छे के कोइ साधु साध्वी घणा दूर देशथी विहार करी चाल्या आवेछे, रस्तामां घणा दिवस सुधी आहार पाणी. नथी मळ्या अने मळ्या हशे तो बहुज थोडा प्रमाणमां मळ्या हशे जेथी क्षुधाए ते साधु साध्वी घणां आतुर थइ गया छे, एवामां कोइ गामने विषे बजारमां दुकाननी अंदर साधु साध्वी उतर्या छे अने जोडे कोइ कंदोइनी दुकान छे अने ते कंदोइए सांज वखते अथवा

१. विगि °वा विसो° वा *B*. २. दलमाणे (added after अणुप्पदेमाणे) राइभोयण पडिसेवणपत्तेआव° *B*.

१. (इटालीक) बीमां "विगिञ्जमाणे वा विसोहेमाणे वा" पाटछे. २. (इटालीक) बी मां " अणुप्पदेमाणे दलमाणे राइभोयण पडिसेवणपत्ते आवज्जइ " पाठ छे.

दिवस उगतां वखते मीठाइ प्रमुखनुं निमंत्रण कर्युं पछी ते क्षुधाए व्यापेला पण समर्थ साधु-साध्वीए विचार्युं के सूर्य उग्यो छे आथम्यो नथी एवा संदेह रहित सुखडी प्रमुख लइ आहार करवा बेठा. थोडो आहार कर्यो पछी सूर्य उग्यो अथवा आथम्यो एम जाणवामां आव्युं तो पछी ते आहार न करे, जे मोढामां होय ते गळे न उतारतां बाहार काढी नाखे, हाथमां होय ते भोंय मुकी दे तेमज पात्रामां होय ते सर्वे आहार एकांते जंगलमां जइने परठवी देतो तिर्थंकरनी आज्ञा छे ने ते आहार पोते खाय, बीजा साधुने खावा आपेतो रात्री भोजनना दोष लागे अने तेने एकसो वीस उपवासनुं चौमासिक प्रायाश्चित लागे ए पहेलो भांगो ॥ ६ ॥

अर्थः ॥ ७ ॥:—भि० साधु ॥ य० (साध्वी) जेने ॥ उ० सूर्य उग्या पछी ॥ वि० वोहरवानी वृती छे ॥ अ० सूर्य आथमतो नथी त्यां सुधी आहार करवानी ॥ सं० मर्यादा छे ॥ सं० शरीरे समर्थ छे ॥ वि० संदेह ॥ स० सहित ॥ अ० अस्नादिक ॥ वा० वळी ॥ ४० चारे आहार ॥ प० लइने ॥ आ० आहार ॥ आ० करतो थको ॥ अ० हवे ॥ प० पछी ॥ जा० जाणेजे ॥ अ० नथी ॥ उ० उग्यो ॥ सू० सूर्य ॥ अ० आथम्यो दीसे छे ॥ वा० वळी ॥ से० ते ॥ जं० जे आहार ॥ च० वळी ॥ मु० मुष मांहे ॥ जं० जे ॥ च० वळी ॥ पा० हाथमां होय ॥ जं० जे ॥ च० वळी ॥ प० पात्रामांहे होय ॥ तं० ते सर्व ॥ वि० परठवतो थको ॥ वि० (मोढुं लुछी नांखी) विशुद्ध करतो थको ॥ न० न ॥ अ० तिर्थंकरनी आज्ञा अतिक्रमे (नहीं) ॥ तं० ते

आहार ॥ अ० पोते ॥ भुं० भोगवतो थको ॥ अ० अनेरा साधुने ॥ वा० वळी ॥ अ० देतो थको ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासिक ॥ प० प्रायश्चितनुं ॥ ठ्ठा० स्थानक ॥ अ० गुरुप्रायश्चित ॥ ७ ॥

मूळपाठः—॥ ७ ॥ भिक्खू य उग्गयवित्तीए अणत्थमियसंकप्पे संथडिए [1]विइगिच्छासमावन्ने असणं वा ४ पडिग्गाहेत्ता आहारमाहारेमाणे अह पच्छा जाणेज्जा—अणुग्गए सूरिए अत्थमिए वा, से जं च मुहे जं च पाणिंसि जं च पडिग्गहे तं विगिञ्चमाणे विसोहेमाणे नाइक्कमइ; तं अप्पणा भुञ्जमाणे अन्नेसिं वा अणुप्पदेमाणे आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ ७ ॥

भावार्थः ॥ ७ ॥ साधु साध्वी शरीरे समर्थ छे, पोताने दिवस उग्यानी अथवा आथम्यानी शंका छे जेथी कोइ ग्रहस्थने अथवा दातारने पुछे के दिवस उग्यो हशे अथवा आथमी गयो नही होय एम पुछयाथी दातार के ग्रहस्थ कहे के दिवस उग्यो छे अथवा आथम्यो नथी एम सांभळी साधु साध्वीए आहार वोहोर्यो अने आ-

---

१ निव्विइगिंछा (or °गिच्छा) for विइगिच्छा in Bbw.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "विइगिच्छा" ने बदले निव्विइगिंछा (अथवा निव्विइगिंच्छा) पाठ छे.

हार करवा मांडयो अने वादळ वेराइ गयुं. पछी सुर्य उग्यो अथवा आथमी गयो छो एम जाणवामां आव्युं तो पछी ते आहार पात्रामांहिथी, हाथमांहीथी. मुख मांहिथी दुर करी मों (लुछी नाखी) शुद्ध करी ते आहार एकांत जंगलमां जइ परठवे तो तिर्थंकरनी आज्ञा छे, ते आहार पोते करे, बीजाने खावा आपे तो रात्रि भोजन प्रतिसेवणा दोष लागे तेने एकसो वीस उपवास' चौमासिक प्रायश्चित आवे, ए बीजो भांगो जाणवो ॥७॥

अर्थः—॥ ८ ॥ भि० साधु (साध्वी)॥ य० जेने वळी ॥ उ० सूर्य उग्या पछी ॥ वि० वोहरवानी वृती छे ॥ अ० सूर्य आथम्यो नथी त्यां सुधी आहार करवानी ॥ सं० मर्यादा छे॥ अ० असमर्थ रोगी ॥ नि० संदेह रहित ॥ अ० अस्नादिक ॥ वा० वळी ॥४० चार प्रकारनो आहार॥ प० लइने॥ आ० आहार ॥ आ० करतो थको ॥ अ० हवे ॥ प० पछी ॥ जा० जाणे जे ॥ अ० नथी ॥ उ० उग्यो ॥ सू० सूर्य ॥ अ० आथम्यो दीसे छे ॥ वा० वळी ॥ से० ते ॥ जं० जे आहार ॥ च० वळी॥ मु० मुषमांहे ॥ जं० जे ॥ च० वळी ॥ पा० हाथमांहे होय ॥ जं० जे ॥ च० वळी ॥ प० पात्रा मांहे होय ॥ तं० ते सर्व ॥ वि० परठवतो थको ॥ वि० विशुद्ध करतो थको ॥ न० न ॥ अ० तिर्थंकरनी आज्ञा अतिक्रमे नहीं ॥ तं० ते आहार ॥ अ० पोते ॥ भुं० भोगवतो थको ॥ अ० अनेरा साधुने ॥ वा० वळी ॥ अ० देतो थको ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासिक ॥ प० प्रायश्चित ॥ ट्ठा० स्थानक ॥ अ० गुरुपायाश्चित ॥ ८ ॥

मूळपाठः—॥ ८ ॥ भिक्खू य उग्गयावित्तीए अणत्थांमयसं ्प्पे असंथडिए निव्वि-इगिच्छे असणं वा ४ पडिग्गाहेत्ता आहारमाहारेमाणे अह पच्छा जाणेज्जा—अणुग्गए सूरिए अत्थमिए वा, से जं च मुहे जं च पाणिंसि जं च पडिग्गहे तं विगिञ्चमाणे विसोहेमाणे नाइक्कमइ; तं अप्पणा भुञ्जमाणे अन्नेसिं वा अणुप्पदेमाणे आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ ८ ॥

भावार्थः—॥ ८ ॥ हवे त्रीजो भांगो कहे छे. साधु (साध्वी) रोगादिके करी अथवा तपश्चर्याए करी शरीरे अशक्त थइ गया छे तेना कारणथी दिवस उग्या आथम्यानी शंका नथी अने आहार पाणी लाव्या. आहार करवा मांडयो अने सूर्य उग्यो अथवा आथम्यो तो ते आहार पोते नकरे बीना ने न आपे, एकांत जग्या जोइ परठवे. जो पोते आहार करे तो उपर प्रमाणे चौमासिक प्रायश्चित आवे ॥ ८ ॥

अर्थः—॥ ९ ॥ भि० साधु (साध्वी) ॥ य० जेने ॥ उ० सूर्य उग्या पछी ॥ वि० वहोरवानी वृती छे ॥ अ० सूर्य आथम्यो नथी त्यां सुधी आहार करवानी ॥ सं० मर्यादा छे ॥ अ० असमर्थ रोगी ॥ वि० संदेह ॥ स० सहित ॥ अ० अस्नादिक ॥ वा० वळी ॥ ४० चार प्रकारनो आहार ॥ प० लइने ॥ आ० आहार ॥

आ० करतो थको ॥ अ० हवे ॥ प० पछी ॥ जा० जाणेजे ॥ अ० नथी ॥ उ० उग्यो ॥ सू० सूर्य ॥ अ० आथम्यो दीसे छे ॥ वा० वळी ॥ से० ते ॥ जं० जे आहार ॥ च० वळी ॥ मु० मुखमाहे ॥ जं० जे ॥ च० वळी ॥ पा० हाथमां होय ॥ जं० जे ॥ च० वळी ॥ प० पात्रामां होय ॥ तं० ते सर्वे ॥ वि० परठवतो थको ॥ वि० विशुद्ध करतो थको ॥ न० न ॥ अ० तिर्थंकरनी आज्ञा अतिक्रमे (नही) ॥ तं० ते आहार ॥ अ० पोते ॥ भुं० भोगवतो थको ॥ अ० अनेरा साधुने ॥ वा० वळी ॥ अ० देतो थको ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासिक ॥ प० पायश्चितनुं ॥ ट्ठा० थानक ॥ अ० गुरुप्रायाश्चित ॥ ९ ॥

मूळपाठः—॥ ९ ॥ भिखू य उग्गयवित्तीए अणत्थमियसंकप्पे असंथडिए विइगिच्छासमावन्ने असणं वा ४ पडिग्गाहेत्ता आहारमाहारेमाणे अह पच्छा जाणेज्जा—अणुग्गए सूरिए अत्थमिए वा, से जं च मुहे जं च पाणिंसि जं च पडिग्गहे तं विगिंचमाणे विसोहेमाणे नाइक्कमइ; तं अप्पणा भुञ्जमाणे अन्नेसिं वा अणुप्पदेमाणे आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ ९ ॥

भावार्थः—॥ ९ ॥ हवे चोथो भांगो कहे छे. साधु—साध्वी रोगादिके करी शरीरे अशक्त छे अने दिवस

उग्या आथम्यानी शंका पण छे अने रोगादिकना प्रभावथी आहार पाणी लइ आव्या अने आहार करवा मांडयो अने ते पछी सूर्य उग्यो अथवा आथमी गयो एम जाणवामां आवे अने जो ते आहार पोते करेतो उपर प्रमाणे चैामासिक प्रायश्चित आवे ॥ ९ ॥

अर्थः—॥ १० ॥ इ० एजिन मतने विषे ॥ ख० निश्चे ॥ नि० साधुने ॥ वा० वळी ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ रा० रात्रीने विषे ॥ वा० अथवा ॥ वि० विकाळ वेळा (सांजे) ॥ वा० वळी ॥ स० सहित ॥ पा० पाणी (पाणी सहित) ॥ स० सहित ॥ भो० भोजन (भोजन सहित) ॥ उ० डकार ॥ आ० पाछो आवे मोढा मांहे ॥ तं० ते (मुष मांहेथी) ॥ वि० बाहार परठवतो थको ॥ वि० विशुद्ध करतो थको ॥ न० न ॥ अ० (आज्ञा) अतिक्रमे (आज्ञा अतिक्रमे नही) ॥ तं० ते ॥ उ० डकार ॥ प० पाछो ॥ गि० गळे उतारे तो ॥ रा० रात्री ॥ भो० भोजन ॥ प० सेवतो ॥ प० थको ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासिक ॥ प० पायश्चित ॥ ट्ठा० थानक ॥ अ० गुरु पायश्चित ॥ १० ॥

मूळपाठः—॥ १० ॥ इह खलु निग्गन्थस्स वा निग्गन्थीए वा राओ वा वियाले वा सपाणे सभोयणे उग्गाले आगच्छेज्जा; तं विगिञ्चमाणे विसोहेमाणे नाइक्कमइ; तं

उग्गिलित्ता पच्चोगिलमाणे राइभोयणपडिसेवणपत्ते आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ १० ॥

भावार्थः—॥ १० ॥ साधु अथवा साध्वीने रात्रीने विषे अथवा संध्याने विषे पाणी सहित भोजननो ओगाळो (धचरको) डकार पाछो मुख मांहे आवे ते मुखमांथी तरत बहार परठवी देवो एम आज्ञा छे अने जो ते ओगाळो (डकार) पाछो गळामां उतारे तो रात्रि भोजन प्रतिसेवना दोष चौमासिक प्रायश्चित आवे ॥ १० ॥

अर्थः—॥ ११ ॥ नि० साधु (साध्वी) ने ॥ य० वळी ॥ गा० ग्रहस्थने ॥ कु० घरे ॥ पि० आहारने ॥ प० अर्थे ॥ अ० पेहेठा (एहवा साधुना) ॥ अ० मांहे ॥ प० पात्रा मांहे वोहरतो थको ॥ पा० बेइन्द्रीयादिक प्राणी ॥ वा० अथवा ॥ बी० (संचेत) बीज ॥ वा० अथवा ॥ र० (सचेत) रज ॥ वा० वळी ॥ प० आवीने पडे ॥ तं० ते (प्राणीने) ॥ च० वळी ॥ सं० समर्थ होय ॥ वि० काढवाने ॥ वा० अथवा ॥ वि० (जीव काढी) शुद्ध करवा समर्थ होय ॥ वा० वळी ॥ त० तेवार पछी ॥ सं० संजमवंत थको ॥ ए० एणी रीते ॥ भुं० (आहार) ने भोगवे ॥ वा० अथवा ॥ पि० पाणी पीए ॥ वा० वळी ॥ तं० ते प्राणीने ॥ च० वळी ॥ नो० नही ॥ सं० समर्थ ॥ वि० काढवाने ॥ वा० अथवा ॥ वि० शुद्ध करवाने (समर्थ न होय) ॥ वा० तो ॥ तं० ते आहारने ॥ नो० न ॥ अ० पोते ॥ भुं० भोगवे ॥ नो० नही ॥ अ०

बीजाने ॥ अ॰ दीए ॥ ए॰ एकांत ॥ ब॰ घणुं ॥ फा॰ प्रासुक (अचेत) ॥ थं॰ थंडिले ॥ प॰ पडिलेहीने ॥ प॰ पुंजीने ॥ प॰ परठवे ॥ सि॰ एम होय (करे) ॥ ११ ॥

मूळपाठः—॥११॥ निग्गन्थस्स य गाहावइकुलं पिण्डवायपडियाए अणुप्पविट्ठस्स अन्तो पडिग्गहंसि पाणे वा बीए वा रए वा परियावज्जेज्जा तं च संचाएइ विगिञ्चित्तए वा विसोहेत्तए वा, [1]तओ संजयामेव [2]भुञ्जेज्ज वा पिएज्ज वा; तं च नो संचाएइ विगिञ्चित्तए वा विसोहेत्तए वा, तं[3] नो अप्पणा भुञ्जेज्जा नो अन्नेसिं अणुप्पदेज्जा; एगन्ते[4] बहुफासुए थण्डिले पडिलेहित्ता पमज्जित्ता परिट्ठवेयव्वे सिया ॥ ११ ॥

---

१. तं पुव्वामेव लोएया विसोहिया before तओ *B*. २. भोकखामो वा पाहामो वा Bbw for भु॰ वा पि॰ वा. ३. तं नो—अणु॰ only in *B* ४. एगन्तमन्ते ब॰ थण्डिल्ले Bbw.

१. (इटालीक) बीमा " तओ " पेहेला " त पुव्वामेव लोएया विसोहिया " पाठ छे. २. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " भुञ्जेज्ज वा पिएज्ज वा " ने बदले "भोकखामो वो पाहामो वा" पाठ छे. ३. (इटालीक) बी प्रतमां "तं-नो " थी " अणुप्पदेज्जा " सुधी पाठ छे. ४. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " एगन्ते बहु फासुए थण्डिले " ने बदले " एगन्तमन्ते बहु थण्डिल्ले " पाठ छे.

भावार्थः—॥ ११ ॥ साधु अथवा साध्वीने ग्रहस्थना घेर आहारने अर्थे जवुं थयुं, आहार वोहोर्यो अने पात्रामाहे बे इन्द्रीयादिक जीव आवीने पडे अथवा सचेत रज मांहे पडे तो शुं करवुं तो के बे इन्द्रीयादिक जीव तथा सचेत रजने यतना पूर्वक दूर करे अने शुद्ध करीने पछी ते आहारने जमे अने जो ते बे इन्द्रीयादिक जीव तथा सचेत रज दूर थइ शके तेम न होय तो ते आहार पोते न जमे, बीजा साधुने जमवा न आपे परंतु एकांत जग्या जोइ परठवे ॥ ११ ॥

अर्थः—॥ १२ ॥ नि० साधु (साध्वीने) ॥ य० वळी ॥ गा० ग्रहस्थना ॥ कु० घरे ॥ पि० आहारने ॥ प० अर्थे ॥ अ० पेठा (एहवा साधुना) ॥ अ० मांहे ॥ प० पात्रा (मांहे) वोहरतो थको ॥ द० पाणी ॥ वा० अथवा ॥ द० पाणीनी ॥र० रज (बिंदु)॥ वा० अथवा ॥ द० पाणीनी ॥ फु० नानी रज ॥ वा० वळी ॥ प० आवीने पडे ॥ से० ते ॥ य० जो ॥ उ० उन्हो छे ॥ भो० आहार ॥ जा० (ते मध्ये पडयो होय) तो ॥ प० ते भोगववो ॥ सि० होय (केमके ते बिंन्दु अचित थाय) ॥ से० ते ॥ य० जो ॥ सी० शीतळ (टाढुं) ॥ भो० भोजन ॥ जा० होय ॥ तं० ते ॥ नो० नहीं ॥ अ० पोते ॥ भुं० जमे ॥ नो० नहीं ॥ अ० बीजाने ॥ अ० दीए ॥ ए० एकांत ॥ ब० घणी ॥ फा० प्रासुक (निर्दोष ॥ थ० थण्डिल ॥ प० पडिलेहिने ॥ प० पुंजीने ॥ प० परठववो ॥ सि० एम होय (करे) ॥ १२ ॥

बृ. क. १००॥ मूळपाठः—॥ १२ ॥ निग्गन्थस्स य गाहावइकुलं पिण्डवायपडियाए अणुप्प- उद्दे० ५ मो.
विट्ठस्स अन्तो पडिग्गहंसि दए वा दगरए वा दगफुसिए वा परियावज्जेज्जा, से[1] य उसिणभोयणजाए, परिभोत्तव्वे सिया, से य सीयभोयणजाए, तं नो अप्पणा भुञ्जेज्जा नो अन्नेसिं अणुप्पदेज्जा; एगन्ते[2] बहुफासुए थण्डिले पडिलेहित्ता पमज्जित्ता परिट्ठवेयव्वे सिया ॥ १२ ॥

भावार्थः—॥ १२ ॥ साधु अथवा साध्वी ग्रहस्थना घेर आहार ने अर्थे गया छे, आहार पाणी वोहोर्युं छे अथवा वोहोरे छे एवामां सचेत पाणी आहार मांही पडे. हवे जो ते आहार उन्हो होय तो ते सुक्ष्म पाणीनां

---

१. से य उसिणे आईयव्वे सिया, से य नो उसिणे आईयव्वे सिया Bbw. से य उसिणे अईयव्वे सिया, से य नो उसिणे नो अईयव्वे सिया Mss. २. एगन्तभन्ते ब० थाण्डिल्ले Bbw.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "से य उसिणभोयण जाए" ने बदले "सेय उसिणे आईयव्वे सिया से य नो उसिणे आईयव्वे सिया" पाठ छे. बीजी प्रतोमा नीचे मुजब पाठ छे "से य उसिणे अईयव्वे सिया, से य नो उसिणे नो अईयव्वे सिया" पाठछे. २. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "एगन्ते बहु फासुए थण्डिले" ने बदले "एगन्तमन्ते बहु थण्डिल्ले" पाठ छे.

बिंदु अचेत थई जाय तो ते आहार भोगववो अने जो ते आहार ठंडो होय तो ते आहार पोते न भोगवे, बीजाने पण न आपे परंतु एकांत जग्या जोइ तेने परठवे ॥ १२ ॥

अर्थः—॥ १३ ॥ नि० साध्वीने ॥ य० वळी ॥ रा० रात्रिने विषे ॥ वा० अथवा ॥ वि० विकाळ वेळा (सांजने विषे) ॥ वा० वळी ॥ उ० वडिनीत (जाजरु जतां) ॥ वा० अथवा ॥ पा० मात्रुं (पेशाब) करवा बेठी ॥ वा० वळी ॥ वि० निवर्तावती होय ॥ वा० अथवा ॥ वि० शरीर शुद्ध करती होय ते वेळाए ॥ वा० वळी ॥ अ० अनेरो कोइ ॥ प० पशुनी ॥ जा० जाती ॥ वा० अथवा ॥ प० पंखीनी ॥ जा० जाती ॥ वा० वळी ॥ अ० (साध्वीने पांचे इन्द्री मांहे) अनेरी ॥ इ० इन्द्री ॥ जा० (जाती) ने ॥ तं० ते ॥ प० फरसे ॥ तं० ते (फरसीने) ॥ च० वळी ॥ नि० साध्वी ॥ सा० वांछती ॥ ह० हस्त ॥ क० कर्म ॥ प० पडिसेववानो ॥ प० दोष लागे थके ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासिक ॥ प० प्रायश्चित ॥ ठा० स्थानक ॥ अ० गुरु प्रायश्चित ॥ १३ ॥

मूळपाठः—॥ १३ ॥ निग्गन्थीए य राओ वा वियाले वा उच्चारं वा पासवणं वा विगिञ्चमाणीए वा विसोहेमाणीए वा अन्नयरे पसुजाईए वा पक्खिजाईए वा

अन्नयर न्दियंजाए[1] तं परामुसेज्जा[2], तं च निग्गन्थी साइज्जेज्जा[3], हत्थकम्मपडिसेवणपत्ता आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ १३ ॥

भावार्थः—॥ १३ ॥ साध्वी रात्रीए अथवा संध्याए वडिनीती (जाजरु), लघुनीती (पेशाब) करती होय एवामां कोइ पशुनी जाती अथवा पंखीनी जाति ते साध्वीनी पांच इद्रिमांहे अनेरी कोइ इन्द्रिने विषे ते पशु पंखी पोतानो फरस फरशे, हवे जो ते साध्वी विषय बुद्धिए ते फरसने भलो जाणे तो हस्त कर्म करवानुं चौमासिक प्रायश्चित पामे ॥ १३ ॥

अर्थः—॥ १४ ॥ नि० साध्वीने ॥ य० वळी ॥ रा० रात्रीने विषे ॥ वा० अथवा ॥ वि० सांजने विषे ॥ वा० वळी ॥ उ० वडिनीती (जाजरुजवुं) ॥ वा० अथवा ॥ पा० मात्रु (पेशाब) करवा बेठी ॥ वा० वळी ॥ वि० निवर्तावती होय ॥ वा० अथवा ॥ वि० शरीर शुद्ध करती होय ते वेळाए ॥ वा० वळी ॥ अ० अनेरो कोइ ॥ प० पशुनी ॥ जा० जातीनो ॥ वा० अथवा ॥ प० पंखीनी ॥ जा० जातीनो ॥ वा०

---

१. °इन्दियजातं परा° Bw. २. परमासेज्जा C. ३. साइज्जइ Bbw.

१. बी ने डबल्यु प्रतोमां "इन्दियजाए" ने बदले "इन्दिय जात परामुसेज्जा" पाठ छे. २. सी प्रतमां "परामुसेज्जा" ने बदले "परमासेज्जा" पाठ छे. ३. बी, नानी वी ने डबल्यु प्रतोमां "साइज्जज्जा" ने बेदल "साइज्जइ" पाठ छे.

वळी ॥ अ० साध्वीना अनेरा ॥ सो० अधो श्रोत (स्त्रीना अवयव) तेहने विषे ॥ ओ० फरस लाग्यो ॥ तं० ते फरसने ॥ च० वळी ॥ नि० साध्वी ॥ सा० वांछे तो ॥ मे० मैथुन ॥ प० प्रति सेवनानो ॥ प० दोष लाग्ये थके ॥ आ० पामे ॥ चा० चौमासिक ॥ प० पायश्चितनो ॥ ठा० थानक ॥ अ० गुरुपायश्चित ॥१४॥

मूळपाठः—॥ १४ ॥ निग्गन्थीए य राओ वा वियाले वा उच्चारं वा पासवणं वा विगिञ्चमाणीए वा विसोहेमाणीए वा अन्नयरे पसुजाईए वा पक्खिजाईए वा अन्नयरंसि सोयंसि ओगाहेज्जा, तं च निग्गन्थी साइज्जेज्जा,[1] मेहुणपडिसेवणपत्ता आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ १४ ॥

भावार्थः—॥ १४ ॥ साध्वीने रात्रिने विषे वडिनीती, लघुनीती विशुद्ध करती होय एवामां कोइ पशुनी जाती अथवा पंखीनी जाती आवीने ते साध्वीने अधोश्रोतने विषे ते पशु पोतानो स्पर्श लगाडे अने ते विषय बुद्धिए भलु जाणे तो मैथुन प्रति सेवना दोष लागे ने चौमासिक प्रायश्चित पामे ॥ १४ ॥

अर्थः—॥१५॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ ए० एकाकीपणे ॥ हो० रहेवुं (न कल्पे) ॥१५॥

---

१. साइज्जइ Bbw. १. बां, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां " साइज्जेज्जा " ने बदले " साइज्जइ " पाठ छे.

मूळपाठः—॥ १५ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए एगाणियाए होत्तए ॥ १५ ॥

भावार्थः—॥ १५ ॥ साध्वीने एकलां रहेवुं कल्पे नही ॥ १५ ॥

अर्थः—॥ १६ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ ए० एकलीने ॥ गा० ग्रहस्थना ॥ कु० घरने विषे ॥ भ० भात ॥ वा० अथवा ॥ पा० पाणीने अर्थे ॥ वा० वळी ॥ नि० नीकळवुं ॥ वा० अथवा ॥ प० पेसवुं ॥ वा० वळी (न कल्पे) ॥ १६ ॥

मूळपाठः—॥ १६ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए एगाणियाए गाहावइकुलं भत्ताए वा पाणाए वा निक्खमित्तए वा पविसित्तए वा ॥ १६ ॥

भावार्थः—॥ १६ ॥ साध्वीने एकलां ग्रहस्थने घेर आहार पाणीने अर्थे गोचरीए जवुं कल्पे नहीं ॥१६॥

अर्थः—॥ १७ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ ए० एकलीने ॥ ब० बहार॥ वि० सज्झाय॥ भू० भुमीने विषे ॥ वा० अथवा ॥ वि० थाण्डल ॥ भू० भुमीने विषे ॥ वा० वळी ॥ नि० नीकळवुं ॥ वा० अथवा ॥ प० पेसवुं ॥ वा० वळी (न कल्पे) ॥ १७ ॥

मूळपाठः—॥ १७ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए एगाणियाए बहिया वियारभूमिं वा विहारभूमिं वा निक्खमित्तए वा पविसित्तए वा ॥ १७ ॥

भावार्थः—॥ १७ ॥ साध्वी एकलीने बाहार सज्झाय भूमिने विषे अथवा ठंडिल भूमिकाने विषे जवुं अने त्यांथी पाछुं आववुं कल्पे नहीं ॥ १७ ॥

अर्थः—॥ १८ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ ए० एकलीने ॥ गा० ग्रामानुं ॥ गा० ग्राम ॥ दू० विहार करवो (न कल्पे) ॥ १८ ॥

मूळपाठः—॥१८॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए एगाणियाए गामाणुगामं [1]दूइज्जित्तए॥१८॥

भावार्थः—॥१८॥ साध्वीने एकलीने गामानु गाम विहार करवो अथवा चोमासुं रहेवुं (कल्पे नहीं) ॥१८॥

अर्थः—॥ १९ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ अ० वस्त्रादिक रहित ॥ हो० रहेवुं (न कल्पे) ॥ १९ ॥

---

१. दूइ° वासावासं (वा) वत्थए *B*. १. इटालीक बीमां " दूइज्जित्तए " ने बदले " दूइज्जित्तए वासावासं

मूळपाठः—॥ १९ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए अचेलियाए होत्तए ॥ १९ ॥

भावार्थः—॥ १९ ॥ साध्वीने वस्त्र रहित (नग्न) रहेवुं कल्पे नहीं ॥ १९ ॥

अर्थः—॥ २० ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ अ० कर पात्री ॥ हो० होवुं (न कल्पे) पात्रा रहित होवानी आज्ञा नहीं ॥ २० ॥

मूळपाठः—॥ २० ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए अपाइयाए होत्तए ॥ २० ॥

भावार्थः—॥ २० ॥ साध्वीने पात्ररहित करपात्र करवा कल्पे नहीं ॥ २० ॥

अर्थः—॥ २१ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ वो० उघाडी ॥ का० कायाए ॥ (डीले)॥ हो० बेसवुं (रहेवुं न कल्पे) ॥ २१ ॥

मूळपाठः—॥ २१ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए वोसट्ठकाइयाए होत्तए ॥ २१ ॥

भावार्थः—॥ २१ ॥ साध्वीने उघाडी कायाए (डिले) बेसवुं रहेवुं कल्पे नहीं ॥ २१ ॥

अर्थः—॥ २२ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ ब० बहार ॥ गा० गामने विषे ॥ वा० अथवा ॥ जा० ज्यां लगे ॥ सं० संनिवेष बाहर जइने ॥ वा० वळी ॥ उ० उंची ॥ बा० बाह ॥ प० करीने ||२०३||

२॥ सू० सूर्य सामे ॥ मु० रहीने ॥ ए० एक ॥ पा० पग धरतीए ॥ ठि० राखी (बीजो उंचो राखी) ॥ आ० आतापनानी भूमिने विषे ॥ आ० आतापना लेवी (न कल्पे) ॥ २२ ॥

मूळपाठः—॥ २२ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए बहिया गामस्स वा जाव संनिवे[1]-सस्स वा उड्ढं बाहाओ पगिज्झिय २ सूराभिमुहाए एगपाइयाए ठिच्चा आयावणाए आयावेत्तए ॥ २२ ॥

भावार्थः—॥ २२ ॥ साध्वीने गामादिकनी बाहेर जइ बे हाथ उंचा करी सूर्य सामी द्रष्टि राखी सूर्यनी आतापनानी तपश्चर्या करवी कल्पे नहीं ॥ २२ ॥

अर्थः—॥ २३ ॥ क० कल्पे ॥ से० ते साध्वीने ॥ उ० उपाश्रयने ॥ अ० मांहे ॥ व० वरडीमांही ॥ सं० (बारणा आडी) पछेडी ॥ प० बांधीने ॥ स० धरतीए ॥ त० तळां ॥ पा० बे पगना ॥ ठि० लगाडीने ॥ आ० आतापनानी भूमिने विषे ॥ आ० आतापना लेवी (कल्पे) ॥ २३ ॥

---

१ रायहाणीए for संनि° *B.* १. (इटालीक) बी प्रतमां "सनिवेसस्स" ने बदले "रायहाणीए" पाठ छे.

मूळपाठः—॥ २३ ॥ कप्पइ से उवस्सयस्स अन्तो वगडाए संघाडिपडिबद्धाए समतलपाइयाए[1] ठिच्चा आयावणाए आयावेत्तए ॥ २३ ॥

भावार्थः—॥ २३ ॥ साध्वीने तपश्चर्या करवी होय तो उपाश्रय मांही वंडीके वाडो चोतरफ बांधेलो होय, वळी तेने फरती एक पछेडी पडदा तरिखे बांधी बे हाथ नीचा राखी जमीन उपर उभा रही सूर्यनी आतापना लेवी कल्पे ॥ २३ ॥

अर्थः—॥२४॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ ठा० ठाणाइयाथी मांडीने एक पासे १० बोल अभिग्रह आश्रीना करण ॥ हो० जाणवा (न कल्पे) ॥ २४ ॥

मूळपाठः—॥ २४ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए ठाणाइयाए[2] होत्तए ॥ २४ ॥

भावार्थः—॥२४॥ साध्वीने अभिग्रह धारी दस बोल आश्री करवा कल्पे नहीं ते अगाडी जणावशे॥२४॥

---

१. पलम्बिय बाहियाए after समतल° *B*. २. पढिज्जइ य पाणाईयाए *C*

१. (इटालीक) बी प्रतमा " समतलपाइयाए " पछी " पलम्बिय बाहियाए " पाठ छे. २. सी प्रतमां "ठाणाइयाए" ने बदले " पढिज्जइ य पाणाईयाए " पाठ छे.

अर्थः—॥ २५ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ प० १२ मी पडिमा वहेवी ॥ ट्ठा० अभिग्रह मुळथी ॥ हो० करवो (न कल्पे) ॥ २५ ॥

मूळपाठः—॥ २५[1] ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए पडिमट्ठावियाए होत्तए ॥ २५ ॥

भावार्थः—॥ २५ ॥ साध्वीने बार भीक्षुनी पडिमा आदरवी कल्पे नहीं ॥ २५ ॥

अर्थः—॥ २६ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ ठा० एक स्थानके ॥ उ० उकडुं ॥ आ० आसन्ने ॥ हो० बेसवुं (न कल्पे) ॥ २६ ॥

मूळपाठः—॥ २६[2] ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए ठाणुक्कडियासणियाए होत्तए ॥२६॥

भावार्थः—॥ २६ ॥ साध्वीने उकडां आसने बेसीने कार्योत्सर्ग करवो कल्पे नहीं ॥ २६ ॥

अर्थः—॥ २७ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ ने० पलांठी उपर पलांठी वाळी अभिग्रह धारीने ॥ हो० बेसवुं (न कल्पे) ॥ २७ ॥

---

१. This sutra not in Bbw. १. आ सूत्र बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां नथी.

२. This Sutra not in C. २. सी प्रतमां आ सूत्र नथी.

मूळपाठः—॥ २७ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए नेसज्जियाए होत्तए ॥ २७ ॥

भावार्थः—॥२७॥ साध्वीने पलाठी उपर पलाठी वाळी अभिग्रहधारी कार्योत्सर्ग करवो कल्पे नहीं ॥२७॥

अर्थः—॥२८॥ नो० न॥ क० कल्पे॥ नि० साध्वीने ॥ वी० वीरासणे ॥ हो० बेसवुं (कल्पे नहीं)॥२८॥

मूळपाठः—॥ २८ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए वीरासणियाए होत्तए ॥ २८ ॥

भावार्थः—॥ २८ ॥ साध्वीने वीरासने (एटले खुरशी उपर बेठा हइए अने नीचेथी खुरशी खेंची ले अने तेमज रहेवुं तेनुं नाम वीर आसन) कार्योत्सर्ग करवो कल्पे नहीं ॥ २८ ॥

अर्थः—॥ २९ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ दं० दंडासणे काउसग्गे ॥ हो० रहेवुं (न कल्पे) ॥ २९ ॥

मूळपाठः—॥ २९ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए दण्डासणियाए होत्तए ॥ २९ ॥

१. दण्डाईयाए Bbw. १. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "दण्डासणियाए" ने बदले "दण्डाईयाए" पाठ छे. These mss add पलम्बियबाहियाए as a special sutra, the words नो क० नि० and हो० being dropped for abbreviation आ प्रतोमां "पलम्बिय बाहियाए" एटलो पाठ वधारे छे अने "नो कप्पइ निग्गन्थीए" अने "होत्तए" पाठ टुंकाणने माटे २९ थी ३४ पाठ सुधी मुकेला नथी.

भावार्थः—॥२९॥ साध्वीने दंडा आसन एटले थांभलानी पेरे उभा रही अभिग्रह धारवो कल्पे नहीं॥२९॥

अर्थः—॥ ३० ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ ल० लगडासणे ॥ हो० रहेवुं (न कल्पे) ॥ ३० ॥

मूळपाठः—॥ ३० ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए लगण्डसाइयाए होत्तए ॥ ३० ॥

भावार्थः—॥ ३० ॥ साध्वीने लगडा आसन एटले चता सुइ माथुं अने पगनी पानी जमीन उपर लगाडवी सिवाय बीजुं शरीर अधर राखवुं अने कार्योत्सर्ग करवो कल्पे नहीं ॥ ३० ॥

अर्थः—॥३१॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ ओ० उंधे मुखे ॥ हो० सुवुं (न कल्पे) ॥३१॥

मूळपाठः—॥ ३१[1] ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए ओमंथियाए होत्तए ॥ ३१ ॥

भावार्थः—॥ ३१ ॥ साध्वीने उंधा सुइ कार्योत्सर्ग करवो कल्पे नहीं ॥ ३१ ॥

अर्थः—॥ ३२ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ उ० चीती ॥ हो० सुवुं ॥ ३२ ॥

---

१. This sutra is not in C. १. सी प्रतमां आ सुत्र नथी. Itis after ३४ in *B*bw. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां ३४ मा पाठ पछी आ पाठ छे.

मूळपाठः—॥ ३२ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए उत्ताणियांए होत्तए ॥ ३२ ॥

भावार्थः—॥ ३२ ॥ साध्वीने चत्ता सुइ कार्योत्सर्ग करवो कळपे नहीं ॥ ३२ ॥

अर्थः—॥३३॥ नो० न ॥ क० कळपे ॥ नि० साध्वीने ॥ अ० टुंटीयावाळी ॥ हो० सुवुं (न कळपे)॥३३॥

मूळपाठः—॥ ३३[2] ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए अम्बखुज्जियाए होत्तए ॥ ३३ ॥

भावार्थः—॥ ३३ ॥ साध्वीने टुंटीयावाळी सुइ कार्योत्सर्ग करवो कळपे नहीं ॥ ३३ ॥

अर्थः—॥ ३४ ॥ नो० न ॥ क० कळपे ॥ नि० साध्वीने ॥ ए० एग ॥ पा० पासे ॥ हो० सुवुं (न कळपे) ॥ ३४ ॥

मूळपाठः—॥ ३४[2] ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीए एगपासियाए होत्तए ॥३४॥

भावार्थः—॥ ३४ ॥ साध्वीने एकपासाभर सुइ कार्योत्सर्ग करवो कळपे नहीं ॥ ३४ ॥
आ दसे बोल ब्रह्मचर्यनी रक्षाने माटे छे.

---

१. उत्ताणसाइयाए C. १. सी प्रतमा " उत्ताणियाए " ने बदले " उत्ताणसाइयाए " पाठ छे.
२. This sutra is wanting in C. २. सी प्रतमा आ सूत्र नथी.

अर्थः—॥ ३५ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ आ० वस्त्रादिके ॥ प० पलाठीवाळी ॥ धा० राखवी ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववी ॥ वा० वळी (न कल्पे) ॥ ३५ ॥

मूळपाठः—॥ ३५ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं आउञ्चणपट्टगं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ ३५ ॥

भावार्थः—॥ ३५ ॥ साध्वीने वस्त्रादिकनी पलांठीवाळी बेसवुं कल्पे नहीं ॥ ३५ ॥

अर्थः—॥ ३६ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ आ० वस्त्रादिके ॥ प० पलाठीवाळी ॥ धा० राखवी ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववी ॥ वा० वळी (कल्पे) ॥ ३६ ॥

मूळपाठः—॥ ३६ ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं आउञ्चणपट्टगं [1]धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ ३६ ॥

भावार्थः—॥ ३६ ॥ साधुने वस्त्रादिकनी पलांठी वाळी राखवी कल्पे ॥ ३६ ॥

---

1. वहित्तए for धा °वा परि° वा Bbw.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "धारेत्तए वा परिहरित्तएवा" ने बदले "वहित्तए" पाठ छे.

अर्थः—॥ ३७ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ सा० ओठींगण सहित ॥ आ० आसने ॥ आ० बेसवुं॥ वा० अथवा ॥ तु० सुवुं ॥ वा० वळी (न कल्पे) ॥ ३७ ॥

मूळपाठः—॥ ३७ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं सावस्सयंसि[1] आसणंसि[2] [3]आसइत्तए वा तुयट्टित्तए[4] वा ॥ ३७ ॥

भावार्थः—॥ ३७ ॥ साध्वीने ओठींगण सहित आसने बेसवुं तथा सुवुं कल्पे नहीं ॥ ३७ ॥

अर्थः—॥ ३८ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ सा० ओठींगण सहित ॥ आ० आसने ॥ आ० बेसवुं ॥ वा० अथवा ॥ तु० सुवुं ॥ वा० वळी (कल्पे) ॥ ३८ ॥

---

१. सविसाणंसि *B*. २. सावासयंसि Bbw. ३. आसणयंसि Bbw. ४. चिट्ठित्तए and निसिइत्तए for आस० and तुय० Bbw.

१ (इटालीक) बीमा " सावस्सयसि " ने बदले " सविसाणसि " पाठ छे. २ बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " सावस्सयसि " ने बदले " सावसयासि " पाठ छे. ३. बी नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " आसणंसि " ने बदले " आसणयासि " पाठ छे. ४. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां " आसइत्तए " ने " तुयट्टित्तए " ने बदले " चिट्ठित्तए " अने "निसिइत्तए" पाठ छे.

मूळपाठः—॥ ३८ ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं सावस्सयंसि आसणंसि आसइत्तए वा तुयट्टित्तए वा ॥ ३८ ॥

भावार्थः—॥ ३८ ॥ साधुने ओठींगण सहित आसने बेसवुं (एटले पाछळ पाटीयुं मुकीने बेसवुं), एवुं कल्पे ॥ ३८ ॥

अर्थः— ॥ ३९ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने स० हेठे जेम चार पाया छे तेम उपर पण पाया होय तेवी ॥ फ० पाट उपर ॥ वा० अथवा ॥ पी० (पाट उपरे) बाजोठ उपर ॥ वा० वळी ॥ चि० उभुं रहेवुं ॥ वा० अथवा ॥ नि० बेसवुं ॥ वा० वळी (न कल्पे)॥ ३९ ॥

मूळपाठः—॥ ३९ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं [1]सविसाणंसि [2]फलगंसि वा पीढंसि वा चिट्ठित्तए वा निसीइत्तए वा[3] ॥ ३९ ॥

---

१. सविसाणयंसि Bbw. २. पीढगंसि वा फलगंसि वा *B*. ३. आसइत्तए वा तुयट्टित्तए वा added after नि० वा० in *B*.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां " सविसाणसि " ने बदले " सविसाणयंषि " पाठ छे. २. (इटालीक) बी प्रतमा " फलगसि वा पीढंसि वा " ने बदले " पीढगंसि वा फलगसि वा " पाठ छे. ३. (इटालीक) बीमां " निसीइत्तए वा " नी पछी " आसइत्तए वा तुयट्टित्तए वा " उमेरेला छे.

भावार्थः—॥ ३९ ॥ साध्वीने हेठे चार पाया छे तेमज उपर पण चार पाया सहित एवी पाट तथा बाजोठ उपर उभुं रहेवुं अथवा बेसवुं कल्पे नही ॥ ३९ ॥

अर्थः—॥४०॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ जा० ज्यां लगे ॥ नि० बेसवुं ॥ वा० वळी (कल्पे) ॥४०॥

मूळपाठः—॥ ४० ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं जाव[2] निसीइत्तए[3] वा ॥ ४० ॥

भावार्थः—॥ ४० ॥ साधुने उपर प्रमाणे हेठळ उपर पायावाळी पाट के बाजोट उपर उभुं रहेवुं अथवा बेसवुं कल्पे ॥ ४० ॥

अर्थः—॥ ४१[1] ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ स० सहित ॥ वे० नाळ (सहित) ॥ ला० तुंबडुं ॥ धा० राखवुं ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववुं ॥ वा० वळी (न कल्पे) ॥ ४१ ॥

मूळपाठः—॥ ४१[2] ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं सवेण्टयं लाउयं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ ४१ ॥

---

१. मूळ पाठ ३९ नी माफक पाठातर जाणवो. १. This sutra runs in Bbw as follows. नो कप्पइ निग्गन्थीणं सनालयाइं (सनालाइं b) पायाइं आहिट्ठित्तए.

२. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "नो कप्पइ निग्गन्थीणं सनालयाइ (ब. प्रतमां सनालाइ) पायाइ अहिट्ठित्तए" पाठ छे.

भावार्थः—॥ ४१ ॥ साध्वीने डीटा (नाळ) सहित तुंबडुं राखवुं कल्पे नहीं ॥ ४१ ॥

अर्थः—॥ ४२ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ स० नाळ सहित ॥ ला० तुंबडुं ॥ धा० राखवुं ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववुं ॥ वा० वळी (कल्पे) ॥ ४२ ॥

मूळपाठः—॥ ४२ ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं सवेण्टयं लाउयं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ ४२ ॥

भावार्थः—॥ ४२ ॥ साधुने डीटा (नाळ) सहीत तुंबडुं राखवुं कल्पे ॥ ४२ ॥

अर्थः—॥ ४३ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ स० डांडी सहित ॥ पा० पुंजणी ॥ धा० राखवी ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववी ॥ वा० वळी (न कल्पे) ॥ ४३ ॥

---

१. This sutra runs as follows in Bbw कप्पइ निग्गन्थाणं सनालयाइं (सनालाइं b) पायाइं अहिट्ठित्तए.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां नीचे मुजब पाठ छे. " कप्पइ निग्गन्थाणं सनालयाइं (सनालाइं नानी (बी) प्रतमां) पायाइं अहिट्ठित्तए "

मूळपाठः—॥ ४३[1] ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं सवेण्टयं[2] पायकेसरियं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ ४३ ॥

भावार्थः—॥ ४३ ॥ साध्वीने डांडी सहित पुंजणी राखवी अथवा भोगववा कळपे नहीं ॥ ४३ ॥

अर्थः—॥ ४४ ॥ क० कळपे ॥ नि० साधुने ॥ स० डांडी सहित ॥ पा० पुंजणी ॥ धा० राखवी ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववी ॥ वा० वळी (कळपे) ॥ ४४ ॥

मूळपाठः—॥ ४४[1] ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं सवेण्टयं[2] पायकेसरियं धारेत्तए वा परिहारित्तए वा ॥ ४४ ॥

भावार्थः—॥ ४४ ॥ साधुने डांडी सहित पुंजणी राखवी अथवा भोगववी कळपे ॥ ४४ ॥

---

१. This sutra in Bbw after ४६. २. सविट्टयं *B*

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां आ सूत्र ४६मा पाठ पछी छे. २. (इटालीक) बी प्रतमां "सवेण्टयं" ने बदले " सविट्टयं " पाठ छे. "सवेढियाओ पायकेसरियाओ" Bbw. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "सवेण्टय पायकेसरियं" ने बदले " सवेढियाओ पायकेसरियाओ " पाठ छे.

अर्थः—॥ ४५ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साध्वीने ॥ दा० लाकडानो ॥ द० डांडीनो ॥ पा० रजोहरण ॥ धा० राखवो ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववो ॥ वा० वळी (न कल्पे) ॥ ४५ ॥

मूळपाठः—॥ ४५ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं दारुदण्डयं पायपुञ्छणं धारेत्तए वा परिहारित्तए वा ॥ ४५ ॥

भावार्थः—॥४५॥ साध्वीने लाकडानी डांडीनो रजोहरण राषवो अथवा भोगववो कल्पे नहीं (एटले उघाडि डांडीनो कल्पे नहीं पण आचारंग प्रश्न व्याकरण वगेरे बीजा सूत्रनी साखे निसिथियो बांधेथी कल्पे) ॥४५॥

अर्थः—॥ ४६ ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ दा० लाकडानो ॥ द० डांडीनो ॥ पा० रजोहरण ॥ धा० राखवो ॥ वा० अथवा ॥ प० भोगववो ॥ वा० वळी (कल्पे) ॥ ४६ ॥

मूळपाठः—॥ ४६ ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं दारुदण्डयं पायपुञ्छणं धारेत्तए वा परिहरित्तए वा ॥ ४६ ॥

भावार्थः—॥ ४६ ॥ साधुने लाकडानी डांडीनो रजोहरण राखवो अथवा भोगववो कल्पे (पण आचारंग प्रश्न व्याकरण वगरे बीजा सूत्रना आधारे निसिथियो बांधवो कल्पे) ॥ ४६ ॥

अर्थः—॥ ४७ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥वा० अथवा॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ अ० मांहोमांहि (एटले साधुने साध्वीनुं ने साध्वीने साधुनुं ॥ मो० मात्रुं ॥ आ० केवुं (न कलपे) ॥ न० एटलो विशेष ॥ आ० गाढागाढ कारणे ॥ रो० रोगना कारणे (कल्पे) ॥ ४७ ॥

मूळपाठः—॥ ४७[१] ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अन्नमन्नस्स [३]मोएणं आयमित्तए, [२]नन्नत्थ आगाढेहिं रोगायङ्केहिं ॥ ४७ ॥

१. The sutras 47 and 48 form one in C *B*. २. " नन्नत्थ आगाढेहिं रोगायङ्केहिं " not in C.

१. सी ने (इटालीक) बी प्रतोमां ४७ तथा ४८ सूत्रो एकज छे ने ते नीचे मुजब छे. " नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अन्नमन्नस्स मोयं आदिइत्तए वा आयमित्तए वा." २. सी प्रतमां "नन्नत्थआगाढेहिं रोगायङ्केहिं" शब्दो नथी.

३. (१) मोय (मोक) शब्दनो अर्थ "मात्रुं" (पेशाब) थाय छे. बहद्‌कल्प सूत्रना अंग्रेजी तरजुमामां " मोय " शब्दनो अर्थ " थुक " करेल छे अने आ सूत्रनी वृत्तिमां " मोय " शब्दनो अर्थ " मात्रुं " करेल छे ने ते रोगादिक सर्पादिक कारणे पीवाना काममां वपराय छे एम लखेल छे.

(२) आचारंग, उववाइ, ठाणांग (बीजे ठाणे) ने व्यवहार (नवमे उद्देसे) वगेरे सूत्रोमां "मोयपडिमा"

भावार्थः—॥ ४७ ॥ साधु साध्वीने मांहोमांहे मात्रुं लेवुं कल्पे नहीं पण कोइ गाढागाढ कारणे रोगादिक कारणे एटले सर्पादिक करडयो होय अने झेर उतारवाना कारण माटे लेवुं पडे तो आगार छे ॥ ४७ ॥

चाली छे त्यां "मोय" नो अर्थ "मात्रुं" (पेशाब) थाय छे. ते सूत्रोना पाठ नीचे मुजब छे. उववाइ, ठाणांगमां "खुड्डिया मोय पडिमा, महल्लिया मोय पडिमा" एहवो पाठ छे.

व्यवहारसूत्रमां "दो पडिमाओ पन्नताओ तंजहा खुड्डिया चेव मोय पडिमा महल्लिया चेव मोय पडिमा" एहवो पाठ छे.

अत्रे जिनकल्पि साधु आश्री वात छे ने वृतिमां लख्या मुजब मात्रु पीवानी वात व्यवहार सूत्रमां पण छे.

(३) हवे मनुष्यनुं मात्रुं (पेशाब)ना गुण वैदक विगेरे ग्रंन्थोने आधारे कहे छे.

१ शालिग्राम निघण्ट भूषण भाग ७ मो पानुं ९९९ सं. १९९२ खेमराज श्री कृष्णदास कृत.

मानुषमूत्र गुणाः

श्लोकः—मानुषं क्षार कटुकं मधुरं लघु चोच्यते।
चक्षू रोगहरं बलयं दीपनं कफ नाशनम् ॥

अर्थः—।। ४८ ।। नो० न ।। क० कल्पे ।। नि० साधुने ।। वा० अथवा ।। नि० साध्वीने ।। वा० वळी ।।

भावार्थः—मनुष्यनुं मुत्र खारुं, कडवुं, मधुर, हलकुं, नेत्ररोग नाशक, बलकारक, दीपन, भूख उघाडनार, कफ नाशक छे.

२ हरित संहिता—जयराम रघुनाथनुं सं. १९४८ पा. ९६. आ ग्रंथमां उपला निघण्ट ग्रंथना जेवोज श्लोक छे.

३ भावप्रकाश पूर्वखंड संवत १९५२ पा. ४८२ जयराम रघुनाथकृत. आ ग्रंथमां माणसना मूत्रना गुण संबंधी नीचे मुजब श्लोक छे.

श्लोकः—नर मूत्रं गरं हन्ति सेवितं तद्र सायनम् ।
रक्त पामाहरं तीक्ष्णं सक्षार लवणं स्मृतम् ।।

भावार्थः—माणसनुं मूत्र खारवाळुं, खारुं, तीक्ष्ण, राती खसने मटाडनार, झेरने हणनार अने सेवन करवाथी रसायण जेवा गुण करे छे.

४ निघंट संग्रह ग्रंथमां "मानुषं विषजिन् मूत्रं विशुच्यामहरं च तत्" एटले माणसनुं मूत्र विष जीतनार छे तेमज विशुची तथा आम एटले कोलेरा अने अजीर्णने पण मटाडे छे.

५ चरकमां नीचे मुजब पाठ छे.

अ० मांहोमांही (एटले साधुने साध्वीनुं साध्वीने साधुनुं) ॥ मो० मात्रुं ॥ आ० आपवुं (न कल्पे) ॥

श्लोकः—शोफ कुष्ठोदरोन्माद मारुतं कृम नाशनं ।
अर्शोघ्नं कारमं मूत्रं मानुषं तु विषापहम् ॥

भावार्थः—उंटनुं मूत्र (कारमं) सोजा, कोढ, उदररोग, उन्मादरोग, वायु, कृमि तथा हरसने दूर करे छे अने माणसनुं (मूत्र) विषने हणनारुं छे, एटले मूत्र पावाथी विष (झेर) नो नाश थाय छे.

उपर मुजब पेशाब रोगादिक कारणे वपराय छे अने बाह्य उपचार तरिखे केटलाक देशोमां "वाढी आंगळी" एटले घा उपर पेशाबनो पाटो बंधाय छे ने तेथी घा रुझाय छे.

६ उपरना वैदक ग्रंथो सिवाय श्रावक भीमसिंह माणेकनुं बनावेल प्रतिक्रमण सूत्र सने १८८८ नुं पाने ४७९–४८० मां "मोय" शब्द आवे छे ते नीचे मुजब.

मूळपाठः—खाइमे भत्तोस फळाइ, साइमे सुंठि जीर अजमाइं ।
महु गुड तंबोळाइ, अणाहारे मोय निंबाई ॥ १९ ॥ दारं ॥ ३ ॥

भावार्थः—हवे त्रीजो खादिम आहार कहे छे. "खाइमे" केहेतां अन्न समान, "भतोस" केहेतां केळा

न० एटलो विशेष ॥ आ० गाढा गाढ कारणे (सर्प विषादिक) ॥ रो० रोगना कारणे (कल्पे) ॥ ४८ ॥

मूळपाठः—॥ ४८ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अन्नमन्नस्स

धान्य, चणा प्रमुख, "फलाइ" केहेतां आंब, केळां प्रमुख सर्व फळ, "साइमे" केहेतां आस्वादकारी चीज ते "सुंठि" केहेतां सूठ, "जीर" केहेतां जीरुं, "अजमाइ" केहेता अजमादिक "महु" केहेता मध, "गुड" केहेतां गोळ, खांड, "तंबोलाइ" कहेतां तंबोलादिक ते पण स्वादिम जाणवा.

हवे "अणाहार" वस्तु कहे छे. ते पूर्वे कहेला चारे आहार माहेला कोइपण आ ारमा न आवे परंतु चउविहार उपवासे तथा रात्रिने चउविहारे वावरवी कल्पे ते "अणाहार" वस्तु जाणवी तेना नाम कहे छे.

"अणाहारे" केहेता अणाहारने विषे कल्पे ते वस्तु कहे छे. "मोय" केहेता लघुनीति जाणवी अने "निंबाई" केहेतां निबंनी सळी जाणवी. ए सर्व अनाहार वस्तुमां गोमूत्र आदे दइने "सर्व जातिना" अनिष्ट मूत्र पण आवे छे. ए उपवासमां पण लेवी सूजे अने आयंबिल मध्ये पाणहार पच्चख्ख ण कर्या पछी सूजे ए आहारनुं त्रीजुं द्वार थयुं.

उपर मुजब "मोय" शब्दे मात्रुं (लघुनीति–पेशाब) जाणवुं पण तेनो अर्थ "थुक" जाणवो नहीं.

मोए आइइत्तए, [1]नन्नत्थ आगाढेहिं रोगायङ्केहिं ॥ ४८ ॥

भावार्थः--॥ ४८ ॥ साधुने साध्वीने मांहोमांहे मात्रुं (पेशाब) आपवुं कल्पे नहीं, गाढागाढ कारणे के रोगना कारणे आगार ॥ ४८ ॥

अर्थः—॥ ४९ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी॥ पा० पेहेला पोहोरनो वोहोरेलो पाछला पोहेरे ॥ आ० आहार ॥ जा० ज्यां लगे ॥ त० त्वचा ॥ प्प० प्रमाण॥ ए० एटलो मात्र ॥ अ० वळी ॥ भू० भुमि प्रमाण चोपडे वळगी आवे ॥ ए० एटलो मात्र ॥ अ० वळी ॥ बि० पाणी बिन्दुआ ॥ प्प० प्रमाण ॥ ए० एटलो मात्र ॥ अ० वळी ॥ आ० आहार ॥ आ० करवो (न कल्पे)॥ न० एटलो विशेश ॥ आ० गाढागाढ कारणे ॥ रो० रोगना कारणे (कल्पे) ॥ ४९ ॥

मूळपाठः--॥ ४९ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा पारियासियस्स[2]

---

१. नन्नत्थ आगाढेहिं रोगायङ्केहिं not in Bbw. १. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां आ पाठ नथी.

२. पारियासिए भोयणजाए जा० Bbw.

२. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "पारियासियस्स आहारस्स जाव" ने बदले "पारियासिए भोयणजाए जाव" पाठ छे.

आहारस्स जाव [1]तयप्पमाणमेत्तमवि[2] भूइप्पमाणमेत्तमवि[2] बिन्दुप्पमाणमेत्तमवि आहारमाहारेत्तए, [3]नन्नत्थ [4]आगाढेहिं रोगायङ्केहिं ।' ४९ ॥

भावार्थः—।' ४९ ॥ साधु अथवा साध्वीने पेहेला पोहोरनो वोहोरेलो आहार लगार मात्र पण चोथे पोहोरें भोगववो कल्पे नहीं पण एटलो आगार छे के गाढागाढ कारणे कोई रोगादिक कारणथी चोथा पोहोर सुधी राखवो पडे तो राखी शके (पण रात्रीए राखी न शके) ॥ ४९ ॥

अर्थः—॥ ५० ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ पा० पेहेला पोहरनो लीधेल पाछला पोहोर सुधी राखीने ॥ आ० लेप मात्र ओषधनी ॥ जा० जाती

---

१. तट्टय for तय *B.* २. वा for अवि Bbw. ३. नन्नत्थ आ० रो० not in Bbw. ४. गाढागाढेहिं रो० *B.*

१, (इटालीक) बी मा " तय " ने बदले " तट्टय " पाठ छे २. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "अवि' ने बदले " वा " छे, ३. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "नन्नत्थ आगाढेहिं रोगायङ्केहिं" पाठ नथी. ४. (इटालीक) बी प्रतमा " आगाढेहिं रोगायङ्केहि " ने बदले " गाढागाढेहिं रोगायङ्केहिं " पाठ छे.

करीने ॥ गा० शरीरने ॥ आ० एक वार चोपडवुं ॥ वा० अथवा ॥ वि० वारंवार चोपडवुं (न कल्पे) ॥ वा० वळी ॥ न० एटलो विशेष ॥ आ० गाढागाढ कारणे ॥ रो० रोगने कारणे (कल्पे) ॥ ५० ॥

मूळपाठः—॥ ५०[1] ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा पारियासिएणं आलेवणजाएणं गायाइं आलिम्पित्तए वा विलिम्पित्तए वा, नन्नत्थ आगाढेहिं रोगायङ्केहिं ॥ ५० ॥

भावार्थः—॥ ५० ॥ साधुने अथवा साध्वीने पहेला पोहोरनुं वोहोरेलुं ओषध लेपादिक चोथे पोहेरे एकवार वापरे नहीं, वारंवार वापरे नहीं, पण एटलो आगार के कोइ रोगादिक कारणथी अने चोथे पहोरे मळी शके तेम न होय तो चोथा पोहोर सुधी राखी शके (रात्रे न राखे) ॥ ५० ॥

अर्थः—॥ ५१ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ पा० पेहेला पोहोरनो पाछला पहोर सुधी राखीने ॥ ते० तेले करी ॥ वा० अथवा ॥ घ० घीए करी ॥ वा० अथवा ॥ न० माखणे करी ॥ वा० अथवा ॥ व० सुगंध कारी चीजोए करी ॥ वा० वळी ॥

1. not in Bbw. 1. आ पाठ बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां नथी.

गा० शरीरने विषे ॥ अ० एक वार मर्दन करवो ॥ वा० अथवा ॥ म० घणी वार मर्दन करवो ॥ वा० वळी (न कळपे) ॥ न० एटलो विशेष ॥ आ० गाढागाढ कारणे ॥ रो० रोगने कारणे (कळपे) ॥ ५१ ॥

मूळपाठः—॥ ५१ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा पारियासिएणं तेल्लेण वा घएण वा नवणीएण वा वसाए वा गायाइं अब्भङ्गेत्तए वा मक्खेत्तए वा, नन्नत्थ आगाढेहिं रोगायङ्केहिं ॥ ५१ ॥

भावार्थः—॥ ५१ ॥ साधुने अथवा साध्वीने पेहेला पोहोरनुं वोहोरेलुं तेल—घी—माखण—सुगंध कारी चीज इत्यादिक वस्तुए करी शरीरने विषे एकवार अथवा वारंवार चोथे पोहोरे चोपडवुं नहीं पण जो ते वस्तु चोथे पोहोरे मळी शके तेम न होय तो अने शरीरे रोगादिकनुं कारण होय तो चोथे पोहोरे पण खपे ॥ ५१ ॥

अर्थः—॥ ५२ ॥ नो० न ॥ क० कळपे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी॥ क० कोइएक सुगंधी द्रव्य ॥ वा० अथवा ॥ लो० लोद्र सुगंधे करी द्रव्य ॥ वा० अथवा ॥ प० धूप सुगंधनी जाती ॥ वा० वळी ॥ अ० अनेरो कोइ सुगंध ॥ वा० वळी ॥ आ० चोपडवानी ॥ जा० जातीए करी ॥ गा०

शरीरे ॥ उ० चोपडवो ॥ वा० अथवा ॥ उ० मर्दन करवो॥वा० वळी॥ (न कल्पे)॥न० एटलो विशेष ॥ आ० गाढागाढ कारणे ॥ रो० रोगने कारणं (कल्पे) ॥ ५२ ॥

मूळपाठः—॥ ५२[1] ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा कक्केण वा लोद्धेण वा पधूवणेण वा अन्नयरेण वा आलेवणजाएणं गायाइं उव्वलेत्तए वा उव्वट्टित्तए वा, नन्नत्थ आगाढेहिं रोगायङ्केहिं ॥ ५२ ॥

भावार्थः—॥ ५२ ॥ साधुने अथवा साध्वीने कोइ एक सुगंधी द्रव्य, लोद्र, धुप, सुगंधनी जाती इत्यादिक वस्तु शरीरे चोपडवी नहीं पण रोग विगेरे कारणथी खपे ॥ ५२ ॥

अर्थः—॥ ५३ ॥ प० परिहार विशुद्ध चारीत्रीओ ॥ क० तपने विषे ॥ ट्टि० प्रविष्ट(करणहार)ने ॥ णं० वळी ॥ भि० साधु ॥ ब० बाहर ॥ थे० स्थिवरनी ॥ वे० वैयावचने॥व० अर्थे ॥ ग० जाय ॥ से० ते ॥ य० वळी॥ आ० कदाचित ॥ अ० अतिक्रमतो ॥ तं० ते ॥ च० वळी ॥ थे० स्थिवर ॥ जा०जाणे ॥ अ० पोताना ॥

---

1. not in C. १. आ पाठ सी प्रतमां नथी. In the latter sutra the word "पारियासिएण" has perhaps been wrongly supplied in the english translation आ सूत्रमां "पारियासिएण" शब्द एटले "पेहेला पोहोरनो पाछला पोहोर सुधानो" एहवो पाठ नथी ने ते इंग्रेजी तरजुमामां खोटी रीते मुक्यो छे.

आ० आगम ज्ञाने करी ॥ अ० अनेरा साधुनी ॥ वा० वळी ॥ अ० समीपे ॥ सो० साभळीने ॥ त० तेवार ॥ प० पछी ॥ त० ते साधु आवे ते वारे तेने ॥ अ० थोडुं एक प्रायश्चितरुप ॥ ना० नाम मात्र रुप ॥ व० व्यवहारनुं ॥ प० प्रायश्चित ॥ सि० दीए (थोडुं प्रायश्चित आपे) ॥ ५३ ॥

मूळपाठः—॥ ५३ ॥ परिहारकप्पट्ठिए [1]णं भिक्खु बहिया थेराणं वेयावडियाए गच्छेज्जा[2]; से य आहच्च अइक्कमेज्जा, तं च थेरा जाणेज्ज अप्पणो आगमेणं अन्नेसिं वा अन्तिएँ[3] सोच्चा, तओ पच्छा तस्स अहा[4]लहुसए नाम ववहारे पट्ठवियव्वे सिया ॥५३॥

भावार्थः—॥ ५३ ॥ परिहार विशुद्ध चारीत्रीओ परिहार विशुद्ध चारित्र सेवे छे अने बीजे गाम स्थिवरने ते परिहार विशुद्ध चारित्रीया साधुनी जरुर पडी अने ते साधुने स्थिवर बोलावे तो तुरत स्थिवर पासे आवे,

---

१. णं not in Bbw. २. After गच्छेज्जा w adds वीसुम्भेज्ज. ३. अन्तिए only in *B*. ४. आहा° *B*.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " णं ' नथी २. डबल्यु प्रतमा " गच्छेज्जा " पछी " वीसुम्भेज्ज " पाठ छे, ३. (इटालीक) बी प्रतमाज " अन्तिए " शब्द छे. ४. (इटालीक) बी प्रतमा " अहा " ने बदले "आहा" शब्द छे.

स्थिवरनुं जे काम होय ते करे. पछी स्थिवर आगम ज्ञाने अथवा बीजा साधुथी जाणे जे परिहार विशुद्ध चारित्रिए कांइ दोष सेव्यो छे तो ने परिहार विशुद्ध चारित्र मुकीने आव्या ने वहेवार साचववा माटे नामनुं प्रायश्चित तेमने दइ परिहार विशुद्ध चारित्र सेववा पाछा मोकले. (कोइ शंका करे के एटलुं बधुं स्थिवरने शुं काम हशे के परिहार विशुद्ध चारित्र सेवतां बोलाववा पडया ? उत्तर—कोइ राजा चक्रवर्त्यादिक स्थिवरने प्रश्न पुछवा आव्या छे ने ते प्रश्ननो जवाब देवानो परिहार विशुद्ध चारित्रीयोज समर्थ छे एटला माटे बोलावे ए परमार्थ) ॥ ५३ ॥

अर्थः—॥ ५४ ॥ नि० साध्वीने ॥ य० वळी ॥ गा० ग्रहस्थने ॥ कु० घरे ॥ पि० आहारने ॥ प० अर्थे ॥ अ० पेठी त्यां ॥ अ० अनेरी कोइ ॥ पु० सरस ॥ भ० वस्तु नीपजावी छे ॥ प० वोहोरी ॥ सि० होय ॥ सा० ते साध्वी ॥ य० वळी ॥ सं० ते आहारे संतोष पामे तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कलपे ॥ ते० तेज ॥ ए० वळी ॥ भ० पुलाक भक्ते (भोजने) ॥ प० तेमज रहेवुं (कलपे) ॥ सा० ते साध्वी ॥ य० वळी ॥ नो० न ॥ सं० ते आहारे संतोष (न) पामे तो ॥ ए० एम ॥ से० तेने ॥ क० कलपे ॥ दो० बीजीवार ॥ पि० पण ॥ गा० ग्रहस्थने ॥ कु० घरे ॥ भ० भातने अर्थे ॥ वा० अथवा ॥ पा० पाणीने अर्थे ॥ वा० वळी ॥ नि० निकळवुं ॥ वा० अथवा ॥ प० पेसवुं ॥ वा० वळी (कलपे) ॥ ५४ ॥ त्ति० एम ॥ बे० हुं कहुं छुं ॥

मूळपाठः—॥ ५४ ॥ निग्गन्थीए य गाहावइकुलं पिण्डवायपडियाए अणुप्पविट्ठाए अन्नयरे पुलागभत्ते पडिग्गाहिए सिया, सा य संथरेज्जा, एवं से कप्पइ तेणेव[2] भत्तट्ठेणं पज्जोसवेत्तए; सा य नो संथरे, एवं से कप्पइ दोच्चं पि गाहावइकुलं[3] भत्ताए वा पाणाए वा निक्खमित्तए वा पविसित्तए व[4] ॥ ५४ ॥ त्ति बेमि.

भावार्थः—॥ ५४ ॥ साध्वी गृहस्थने घेर आहारने अर्थे गया छे अने त्यां ते गृहस्थे पोताने अर्थे कांई सरस आहार निपजाव्यो छे अने ते साध्वीने वोहराव्यो तो ते दिवस ते आहारथी संतोष पामी बीजे घेर गोचरी न जाय कारण के ते सरस आहार पाचन करवो घणो कठण छे तेमज स्त्रीनुं शरीर छे एटला माटे

---

१. कप्पइ से without एवं Bbw. २. तं दिवसं before तेणेव *B*. ३. °कुलं पिण्डवायपडियाए अ° *B*. ४. वा Bbw.

१. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "कप्पइ तेणेव" ने बदले "कप्पइ से तेण" पाठ छे. २. (इटालीक) बी प्रतमां "तेणेव" नी पेहेला "त दिवसं" पाठ छे. ३ (इटालीक) बी प्रतमा "गाहावइकुल" ने बदले "गाहावइकुल पिण्डवाय पडियाए अणुप्पविट्ठाए" पाठ छे ४. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा "व" ने बदले "वा" छे.

थोडा आहारथी संतोष माने अने जो ते आहारथी पुरण उदर न भराय तो बीजी वखत भात पाणीनी गोचरी करे ॥ ५४ ॥

एम सुधर्मा स्वामी जंबू स्वामीने कहेता हवा के हे जंबू ! जेम मे श्री महावीर देव समिपे सांभळ्युं हतुं तेम तुज प्रत्ये कह्युं.

अर्थः—॥ ५ ॥ क० कल्प सूत्रनो ॥ पं० पांचमो ॥ उ० उद्देसो ॥ स० पुरो थयो ॥ ५ ॥

मूळपाठः—॥ ५ ॥ कप्पे पञ्चमो उद्देसओ समत्तो ॥ ५ ॥

भावार्थः—॥ ५ ॥ इति श्री बृहतकल्प सूत्रनो पांचमो उद्देसो संपूर्ण ॥ ५ ॥

॥ अथ बृहत् कप्प सूत्र छट्ठो उद्देसओ. ॥

(बृहत् कल्प सूत्रनो छट्ठो उद्देसओ.)

अर्थः—॥ १ ॥ नो० न ॥ क० कल्पे ॥ नि० साधुने ॥ वा० अथवा ॥ नि० साध्वीने ॥ वा० वळी ॥ इ० ए आगळ कहिशुं ते ॥ छ० छ ॥ अ० अवर्णवाद ॥ व० बोलवा ॥ तं० ते ॥ ज० कहे छे ॥ अ० अ-नाहुत ॥ व० वचन ॥ ही० आगलानी हीलना थाय तेवा ॥ व० वचन ॥ खिं० आगलथो खिसाय (खिष्ट पडे) तेवा ॥ व०वचन ॥ फ० कठोर ॥ व० वचन ॥ गा० ग्रहस्थ बोले तेवां निर्लज ॥ व० वचन ॥ वि० उपशम्या कलेशने ॥ वा० वळी ॥ पु० फरी ॥ उ० उदेरवो एहवा वचन बोलवा (न कल्पे) ॥ १ ॥

मूळपाठः—॥ १ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा इमाइं छ अवत्तं-वाइं वइत्तए, तंजहा—अलियवयणे हीलियवयणे खिंसियवयणे फरुसवयणे गारत्थियव-यणे, विओसवियं वा पुणो उदीरेत्तए ॥ १ ॥

१. अवयणाइं *BPh*. १. (इटालीक) बी प्रत ने ठाणाग सूत्रमा “अवत्तव्वाइं” ने बदले “अवयणाइ” पाठ छे.

भावार्थः—॥ १ ॥ साधुने साध्वीने छ प्रकारनो अवर्णवाद (खोटा वचन) बोलवा नही तेना नाम कहे छे, (१) अनाहुत खोटुं वचन, २ आगला माणसनी हीलणा थाय तेवुं वचन, ३ सामो माणस खीस्ट पडे नीचुं घाली फरी बोले नहीं तेवुं वचन, ४ कठोर वचन (मुरख गधेडा वगेरे), ५ ग्रहस्थीनुं निर्लज वचन, ६ कजीयो थइ शांत थएल तेने फरी उभो करे तेवुं वचन ॥ १ ॥

अर्थः—॥ २ ॥ छ० छ ॥ क० साधुना भला आचारने ॥ प० प्रायश्चित दइने शुद्ध करवानी रचना ॥ प० कही ॥ तं० ते ॥ ज० कहे छे ॥ पा० प्राणातिपात ए भाइए कीधो छे एहवो अछतो ॥ वा० वचन ॥ व० बोलतो थको ॥ मु० ए भाई मुषा वचन बोल्यो छे एहवो अछतो ॥ वा० वचन ॥ व० बोलता थको ॥ अ० ए भाइए अदत्तादान लीधो छे एहवो अछतो ॥ वा० वचन ॥ व० बोलतो थको ॥ अ० एभाइए अब्रत सेव्यो छे एम अछतो ॥ वा०वचन ॥ व० बोलतो थको ॥ अ०नपुंसक छे एहवुं ॥ वा०वचन ॥ व० बोलतो थको॥ दा० ए भाइ (मुळगो) दास हतो एहवुं ॥ वा०वचन ॥ व०बोलतो थको ॥ इ०ए पुर्वे कह्या ॥ ए० ते ॥ क० आचारना ॥ छ० छ ॥ प० पथारा एटले प्रायश्चित लेवाना ठाम(जो ए छ माहिलो कोइ बोल साचो होय तो साधु प्रायश्चित लइ शुद्ध थाय) अने जो ॥ (छ० छ ॥ प० पायाश्चितना ठाम) ॥ प० कहीने केहे-नारो ॥ स० समो (साबेती) ॥ अ० न ॥ प्प० पुरी पाडे तो (जे प्रायश्चित सेवनारने आवतुं होय) ॥ त० ते ॥ ट्ठा० ठाम ॥ प० प्रायश्चितनुं (ठाम) ॥ सि० (खोटुं बोलनारने) आवे ॥ २ ॥

मूळपाठः—॥ २ ॥छ कप्पस्स पत्थारा[1] पन्नता, तंजहा-पाणाइवायस्स वायं वयमाणे, मुसावायस्स वायं वयमाणे, अदिन्नादाणस्स वायं वयमाणे, अविरइयावायं वयमाणे, अपुरिसवायं वयमाणे, दासवायं वयमाणे. इच्चेए कप्पस्स [2]छप्पत्थारे पत्थरेत्ता सम्मं अप्पडिपूरेमाणे तट्ठाणपत्ते सिया ॥ २ ॥

भावार्थः—॥ २ ॥ कळपे भला आचारवाळा साधुने छ प्रकारनुं प्रायश्चित लेवुं ते कहे छे, (१) कोइने माथे खोटा तोहमत मुकवा निमित्ते एम कहे छे, आ माणसे अमुक ठेकाणे जीव मारी नाख्यो छे (जेमके गुरु चेला गोचरी जता गुरुना पगतळे सुकी देडकीनुं कलेवर आव्युं, चेलाए गुरुना माथे आळ मुक्युं के तमारा पग नीचे जीवतुं देडकुं कचराइ मरी गयुं एम स्थानके आवी आचार्यने कह्युं एवीज रीते अनाहुतआळनुं प्रायश्चित तेने देवुं जोके ते जीवने तेणे मार्यो नथी पण जीव मार्या जेटलुं प्रायश्चित खोटुं बोलनारने आपवुं, (२)

---

१. कप्पस्स छप्पत्थारा प० *B*.Bbw. २. छ कप्पस्स प० Bbw. Th.

१. (इटालीक) बी, बी, नानी बीने डबल्यु प्रतोमा " छ कप्पस्सपत्थारा " ने बदले "कप्पस्स छप्पत्थारा" पाठ छे.
२. बी, नानी बी ने डब्ल्यु प्रतो ने ठाणांगसूत्रमां "छप्पत्थारे" ने बदले " छ कप्पस्स पत्थारे " पाठ छे

मृषावाद एटले जुटुं कोइ बोल्या नथी अने आळ मुकवा माटे कहेके आ साधु जुटुं बोलेलो छे तो ते जुटुं बोलवाना जेटलुं प्रायश्चित आळ मुकनारने देवुं, (३) एमज अदत्तादान एटले चोरी नथी करी पण आळ देवा माटे कोइ तोहमत मुकेतो तेटलुं प्रायश्चित तेने आवे, (४) एमज अवृत्त (अब्रह्म) सेववानुं आळ मुकेतो ते प्रायश्चित आळ मुकनारने माथे आवे, (५) कोइने माथे आळ मुकवा माटे एम कहेके ए साधु थयो छे पण नपुंसक छे, एना बापे मने छानुंमानुं कह्युं हतुं इत्यादिक एवुं आळ मुके तो तेने पण तेनुं प्रायश्चित लेवुं,(६) ए साधु थयो छे, आळ निमित्ते एम कहे के आ साधु थएल छे पण दास छे एटले के अमुकने घेर वेचाएलो हतो तो तेनुं पायश्चित तेने (खोटुं आळ मुकनारने) शीर आवे, ए छत्रानानुं पायश्चित जाणवुं (अथवा गुरु देश काळने अनुसरीने प्रायश्चित दीए) एटले ए खोटुं बोलनारने (माथे) ए प्रायश्चित आवे, जो ए साचुं होयतो जे धणी ए गुन्हो कर्यो छे ते धणीने पायाश्चित दीए ए परमार्थ ॥ २ ॥

अर्थः—॥ ३ ॥ नि० साधुने ॥ य० वळी ॥ अ० हेठे तळाने विषे ॥ पा० पगमां ॥ खा० षीलो ॥ वा० अथवा ॥ क० कांटो ॥ वा० अथवा ॥ ही० फांस ॥ वा० वळी ॥ प० भांग्यो प्रवेश कीधो छे ॥ तं० ते ॥ च० वळी ॥ नि० साधु ॥ नो० नही ॥ सं० समर्थ ॥ नी० काढवाने ॥ वा० अथवा ॥ वि० विशेष शुद्ध करवा ॥ वा० वळी ॥ तं० तेने ॥ नि० साध्वी ॥ नी० काढती थकी ॥ वा० अथवा ॥ वि० विशुद्ध करती थकी ॥ वा० वळी ॥ न० न ॥ अ० (तिर्थंकरनी आज्ञा) अतिक्रमे (नहीं)॥ ३ ॥

मूळपाठः--॥ ३ ॥ निग्गन्थस्स य अहे पायंसि खाणूए[1] वा कण्टए[2] वा हीरे [3]वा परियावज्जेज्जा, तं च निग्गन्थे नो संचाएइ नीहरित्तए वा विसोहेत्तए वा, तं निग्गन्थी नीहरमाणी वा विसोहेमाणी वा नाइक्कमइ ॥ ३ ॥

भावार्थः—॥ ३ ॥ साधुने पगना तळाने विषे खीलो, कांटो, फांस, (कांकरो) प्रमुख अंदर भांगी गयो होय अने ते साधु पोते काढवा समर्थ न होय तो ते साधुनो कांटो प्रमुख साध्वी काढे तो तिर्थंकरनी आज्ञा छे (आठेकाणे मतलब एहवी समजवानी छे के जो ते साधु महा धैर्यवंत होय, महा तपस्वी होय अने शरीर मांथी कामविकार तदन बाळी मुक्या छे, वळी कांटो काढनार बीजो साधु अथवा ग्रहस्थी नथी तो बाप दी करीनी बुद्धीए साधु ते साध्वीने अडवा देतो आज्ञा अतिक्रमे नहीं अने जो उपर कह्या मुजब शक्तिवंत नहोय अने जुवान अवस्था काम विकारे करी सहित होय तो साधु ने साध्वीने अडवानी आज्ञा तिर्थंकरे आपी नथी) ॥३॥

---

१. खाणुं. *B*, also खाणू Bbw. २. कणूए for कण्टए in Bbw ३. सक्करे वा परि° adds *B*.

१. (इटालीक) बी प्रतमा " खाणूए " ने बदले " खाणु " पाठ छे. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां " खाणू " पाठ छे. २. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमा " कण्टए " ने बदले " कणूए " पाठ छे. ३. (इटालीक) बी प्रतमा " वा परियावज्जेज्जा " ने बदले " सक्करे वा परियावज्जेज्जा " पाठ छे,

नीचे आठ सूत्रो देखाडशे ते सर्वे साधु साध्वी आश्री समजवां नही पण उपर देखाडेला महाधीर्यवंत तपस्वीने कोइ गाढागाढ कारणे समजवुं, बाकी नीचे बतावेला सूत्र वहेवारिक समजवां ए परमार्थ.

अर्थः—॥ ४ ॥ नि० साधुने ॥ य० वळी ॥ अ० आंखने विषे ॥ पा० जीव ॥ वा० अथवा ॥ बी० बीज ॥ वा० अथवा ॥ र० रज ॥ वा० वळी ॥ प० आवीने पडे ॥ तं० ते ॥ च० वळी ॥ नि० साधु ॥ नो० नही ॥ सं० समर्थ ॥ नी० काढवाने ॥ वा० अथवा ॥ वि० विशुद्ध करवाने ॥ वा० वळी ॥ तं० तेने ॥ नि० साध्वी ॥ नी० काढती थकी ॥ वा० अथवा ॥ वि० विशुद्ध करती थकी ॥ वा० वळी ॥ न० न ॥ अ० (तिर्थंकरनी आज्ञा) अतिक्रमे (नहीं) ॥ ४ ॥

मूळपाठः—॥ ४ ॥ निग्गन्थस्स य अच्छिसि पाणे वा बीए वा रए वा परियावज्जेज्जा, तं च निग्गन्थे नो संचाएइ नीहरित्तए वा विसोहेत्तए वा, तं निग्गन्थी नीहरमाणी वा विसोहेमाणी वा नाइक्कमइ ॥ ४ ॥

भावार्थः—॥४॥ साधुनी आंखने विषे कोइ उडतो जीव, बीज, कांकरी आवीने पडी होय अने कांकरी प्रमुष साधु पोते (अथवा बीजो साधुके गृहस्थ) काढवा समर्थ न होय तो तेने साध्वी (बाप बेटीनी बुद्धीए)

काढती थकी आज्ञा अतिक्रमे नहीं (परमार्थ उपर प्रमाणे समजवो) ॥ ४ ॥

अर्थः—॥ ५ ॥ नि० साध्वीने ॥ य० वळी ॥ अ० हेठे (तळीए) ॥ पा० पगने ॥ खा० षीलो ॥ वा० अथवा ॥ क० कांटो ॥ वा० अथवा ॥ ही० फांस ॥ वा० वळी ॥ प० लाग्यो प्रवेश कीधो छे ॥ तं० ते ॥ च० वळी ॥ नि० साध्वी ॥ नो० नही ॥ सं० समर्थ ॥ नी० काढवा ॥ वा० अथवा ॥ वि० विशुद्ध करवा ॥ वा० वळी ॥ तं० तेने ॥ नि० साधु ॥ नी० काढतो थको ॥ वा० अथवा ॥ वि० विशुद्ध करतो थको वा० वळी ॥ न० न ॥ अ० (तिर्थंकरनी आज्ञा) अतिक्रमे (नहीं) ॥ ५ ॥

मूळपाठः—॥ ५ ॥ निग्गन्थीए य अहे पायंसि खाणूएं[1] वा कण्टएं[2] वा हीरे वा परियावज्जेज्जा, तं च निग्गन्थी नो संचाएइ नीहरित्तए वा विसोहेत्तए वा, तं निग्गन्थे नीहरमाणे वा विसोहेमाणे वा नाइक्कमइ ॥ ५ ॥

---

१. खाणुं *B*. २. कणूए for कण्टए in Bbw.

१. (इटालीक) बी प्रतथा " खाणूए " ने बदले (खाणुं) पाठ छे. २. बी, नानी बी ने डबल्यू प्रतोमां "कण्टए" ने बदले " कणूए " पाठ छे,

भावार्थः—॥ ५ ॥ साध्वीना पग तळे खीलो, कांटो, फांस, कांकरी प्रमुख वामी अंदर भांगी गइ होय ने ते साध्वी (अथवा बीजी साध्वी के बीजी स्त्री) ते फांस प्रमुखने काढवा समर्थ न होय तो तेने साधु (बेटीनी बुद्धिए) काढतो थको आज्ञा अतिक्रमे नहीं ॥ ५ ॥

अर्थः—॥ ६ ॥ नि० साध्वीनी ॥ य० वळी ॥ अ० आंख मांहे ॥ पा० जीव ॥ वा० अथवा ॥ बी० बीज ॥ वा० अथवा ॥ र० रज ॥ वा० वळी ॥ प० आवीने पडे ॥ तं० तेने ॥ च० वळी ॥ नि० साध्वी ॥ नो० नहीं ॥ सं० समर्थ ॥ नी० काढवाने ॥ वा० अथवा ॥ वि० विशुद्ध करवाने ॥ वा० वळी ॥ तं० तेने ॥ नि० साधु ॥ नी० काढतो थको ॥ वा० वळी ॥ वि० विशुद्ध करतो थको ॥ वा० वळी ॥ न० न ॥ अ० (तिर्थंकरनी आज्ञा) अतिक्रमे (नहीं) ॥ ६ ॥

मूळपाठः—॥ ६ ॥ निग्गन्थीए य अच्छिंसि पाणे वा बीए वा रए वा परियावज्जेज्जा, तं च निग्गन्थी नो संचाएइ नीहरित्तए वा विसोहेत्तए वा, तं निग्गन्थे नीहरमाणे वा विसोहेमाणे वा नाइक्कमइ ॥ ६ ॥

भावार्थः—॥६॥ साध्वीनी आंख मांहे कोई जीव, बीज, रज पडी होय तेने साध्वी (अथवा बीजी साध्वी के स्त्री) काढवा समर्थ न होय तो तेने साधु (दीकरीनी बुद्धिए) काढतो थको आज्ञा अतिक्रमे नहीं ॥ ६ ॥

अर्थः—॥७॥ नि० साधु ॥ नि० साध्वीने ॥ दु० प्रतिकुळ अथवा दुःखे जवाय तेवा मार्गने विषे ॥ वा० अथवा ॥ वि० वांकी चुकी धरतीनें विषे ॥ वा० अथवा ॥ प० पर्वतने विषे ॥ वा० वळी ॥ प० लफसती थकी ॥ वा० अथवा ॥ प० धरतीए पडती थकी ॥ वा० वळी ॥ गे० (हस्तादीके) ग्रहतो थको ॥ वा० अथवा ॥ अ० सर्वथा आधार देतो थको ॥ वा० वळी ॥ न० न ॥ अ० आज्ञा अतिक्रमे (नहीं) ॥ ७ ॥

मूलपाठः—॥ ७ ॥ निग्गन्थे निग्गन्थिं दुग्गंसि वा विसमंसि वा पव्वयंसि वा पक्खलमाणिं वा पवडमाणिं वा गेण्हमाणे वा अवलम्बमाणे वा नाइक्कमइ ॥ ७ ॥

भावार्थः—॥७॥साधु अने साध्वीने भेळा रहेवानो तथा विहार करवानो आचार नथी पण रस्तामां भेळा कदी थइ जाय अने ते जग्याए बाधादिकनो उपसर्ग साध्वी उपर थयो होय ने आमतेम दोडादोड करतां पर्वतादिक विखम मार्गथी साध्वी पडती होय, धरतीए आवती होय अने त्यां (बीजी साध्वीके स्त्री न होय तो) साधु साध्वीने पकडी लइ पडतां बचावी (शुद्ध बुद्धीए) हाथनो टेको देतो थको आज्ञा अतिक्रमे नहीं ॥ ७ ॥

अर्थः—॥ ८ ॥ नि० साधु ॥ नि० साध्वीने ॥ से० जळ (पाणी) सहित कादव ॥ वा० अथवा ॥ पं० पाणी रहित कादवने विषे ॥ वा० अथवा ॥ प० लपट एटले ढीला कादवने विषे ॥ वा० अथवा ॥ उ० जळ नदी प्रमुखने विषे ॥ वा० वळी ॥ ओ० घुती थकी ॥ वा० अथवा ॥ ओ० बुडी थकी ॥ वा० वळी ॥ गे० ग्रहतो थको ॥ वा० अथवा ॥ अ० आधार देतो थको ॥ वा० वळी ॥ न० न ॥ अ० (आज्ञा) अतिक्रमे (नहीं)॥८॥

मूळपाठः—॥ ८ ॥ निग्गन्थे निग्गन्थिं सेयंसि वा पङ्कंसि वा पणगंसि वा उदयंसि वा [1]ओकसमाणिं वा [2]ओवुब्भमाणिं वा गेण्हमाणे वा अवलम्बमाणे वा नाइक्कमइ ॥ ८ ॥

भावार्थः—॥ ८ ॥ साधु साध्वी प्रत्ये जळ सहित कादव, जळ रहित कादवने विषे, ढीला कादवने विषे, पाणी ने विषे, ते कादव प्रमुखने विषे साध्वी बुडती थकी (बीजी साध्वी के स्त्री न होय तो) ने साधुना जाणवामां आवे तो पोतानी शुद्ध बुद्धीए तेने पकडी राखे तो आज्ञा अतिक्रमे नहीं ॥ ८ ॥

१. उक्कस° *B* Bbw. २. ओवुज्झ° *B* Bbw. १. (इटालीक) बी, (मोटी) बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "ओकसमाणिं" ने बदले "उक्कसमाणिं" पाठ छे. २. (इटालीक) बी, (मोटी) बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "ओवुब्भमाणिं" ने बदले "ओवुज्झमाणिं" पाठ छे.

अर्थः—॥ ९ ॥ नि० साधु ॥ नि० साध्वीने ॥ ना० नावाने विषे ॥ आ० चढती थकी ॥ वा० अथवा ॥ ओ० उतरता पडती थकीने ॥ वा० वळी ॥ गे० ग्रहतो थको ॥ वा० अथवा ॥ अ० आधार देतो थको ॥ वा० वळी ॥ न० नहीं ॥ अ० आज्ञा अतिक्रमे (नहीं) ॥ ९ ॥

मूळपाठः—॥ ९ ॥ निग्गन्थे निग्गन्थि नावं आरुभमाणिं वा ओरुभमाणिं[1] वा गेण्हमाणे वा अवलम्बमाणे वा नाइक्कम ॥ ९ ॥

भावार्थः—॥ ९ ॥ साधु, साध्वीने नावाए चढतां उतरतां पडती होय तेने (बीजी साध्वी के स्त्रीना अभावे) पकडी राखी आलंबन (टेको) देतो आज्ञा अतिक्रमे नहीं ॥९॥

अर्थः—॥१०॥ खि० शुन्यकार ॥ चि० चित्त रोमादिक थयो छे ॥ नि० एहवी साध्वीने ॥ नि० साधु ॥ गे० ग्रहतो थको ॥ वा० अथवा ॥ अ० आधार देतो थको ॥ वा० वळी ॥ न० न ॥ अ० आज्ञा अतिक्रमे (नहीं) ॥ १० ॥

---

१. आरोह° and ओरोह० *B*. १. (इटालीक) वी प्रतमां " ओरुभमाणिं " ने बदले " आरोहमाणिं अने ओरोहमाणिं " पाठ छे

मूळपाठः—॥१०॥ खित्तचित्तं निग्गन्थि निग्गन्थे गेण्हमाणे वा अवलम्बमाणे वा नाइक्कमइ ॥ १० ॥

भावार्थः—॥ १० ॥ साध्वीनुं रोमादिके करीने शुन्य चित थयुं छे तेने (बीजी साध्वी के स्त्रीना अभावे) (कुवामां पडती) पकडी राखी साधु ठेकाणे लावे तेमां आज्ञा अतिक्रमे नहीं ॥ १० ॥

अर्थः—॥ ११ ॥ दि० दिप्त ॥ चि० हृदय (गांडछा थई होय लाभना मदे करी चित खस्युं होय तेवी)॥ नि० साध्वीने ॥ नि० साधु ॥ गे० ग्रहतो थको ॥ वा० अथवा ॥ अ० आधार देतो थको ॥ वा० वळी ॥ न० नही ॥ अ० आज्ञा अतिक्रमे (नहीं) ॥ ११ ॥

मूळपाठः—॥ ११ ॥ दित्तचित्तं निग्गन्थि निग्गन्थे गेण्हमाणे वा अवलम्बमाणे वा नाइक्कमइ ॥ ११ ॥

भावार्थः—॥ ११ ॥ साध्वीनुं दिप्त चीत कहेतां कोइ लाभ थएल देखीने चीत्त भ्रम थइ जवाथी भागी जती होय तो तेने (बीजी साध्वी के स्त्रीना अभावे) साधु पकडी राखतो आज्ञा अतिक्रमे नहीं ॥११॥

अर्थः—॥१२॥ ज० जक्ष पेठो होय ॥ उ० वायुने जोरे उन्माद करती होय ॥ उ० वाघ सींहादिकनो उपसर्ग पडतो होय ॥ सा० कलेश कर्यो होय ॥ स० घणु प्रायश्चित आवे भय भ्रांत थती होय ॥ भ० अन्न ॥ पा० पाणी ॥ प० पचख्यां छे अने मुर्छावंत थाय॥ अ० मनोविकार॥ जा० थाय ॥ नि० एहवी साध्वीने ॥ नि० साधु ॥ गे० ग्रहतो थको ॥ वा० अथवा ॥ अ० आधार देतो थको ॥ वा० वळी ॥ न० न ॥ आ० आज्ञा अतिक्रमे (नहीं) ॥ १२ ॥

मूळपाठः—॥ १२ ॥ जक्खाइट्ठं उम्मायपत्तं उवसग्गपत्तं साहिगरणं सपायच्छित्तं भत्तपाणपडियाक्खियं अट्ठजायं निग्गन्थिं निग्गन्थे गेण्हमाणे वा अवलम्बमाणे वा नाइक्कमइ ॥ १२ ॥

भावार्थः—॥ १२ ॥ साध्वी कोई जक्ष भूतादिकना कारणथी अथवा वायुना जोरथी उन्माद, मस्तीमां आवी होय अथवा वाघ सिंहादिकना उपसर्गे करी अथवा क्रोधे करी अथवा पोताने माथे घणुं प्रायश्चित आवी पड्युं छे अने ते पोताथी बनी शके तेवुं नथी एवा कारणथी भय भीत थइ होय अने अन्नपाणी पचखीने मनोविकारवाळी मुर्च्छावंत साध्वी तेने कुवा विगेरेने विषे पडतीने (बीजी साध्वी के स्त्रीना अभावे) साधु शुद्ध बुद्धीए पकडी राखतो ने आधार देतो थको आज्ञा अतिक्रमे नहीं ॥ १२ ॥

अर्थः—॥ १३ ॥ छ० छ बोल ॥ क० आचारना ॥ प० निष्फळना करणहार ॥ प० कह्या ॥ तं० ते॥ ज० कहे छे ॥ को० शरीरादिकनी चपळपणे कुचेष्टा करवी ॥ सं० संयमने ॥ प० निष्फळ करे ॥ मो० मुख-मांथी (आळपाळ) अणविचार्युं बोलवुं ॥ स० सत्य ॥ व० वचननी भाषा सुमतिने ॥ प० निष्फळ करे ॥ ति० (आहारादिक अणमळये अथवा अरसादिक आहार मळे) तणतणाट बडबडे ॥ ए० एषणा सहित ॥ गो० गोचरीने ॥ प० निष्फळ करे ॥ च० (नजरनो चपळ रुपादिक देखीने थाय) ते चक्षु ॥ लो० लोलपीते ॥ इ० इर्या सुमतिने ॥ प० निष्फळ करे ॥ इ० महा लोभनो करवो ते ॥ लो० अति लोलतापणुं ॥ मु० मुकती ॥ म० मार्गने ॥ प० निष्फळ करे ॥ भु० भु० लोभने वशे करी ॥ नि० नियाणुं ॥ क० करवुं ॥ सि० ज्ञानदर्शन चारित्र मोक्ष ॥ म० मार्गने ॥ प० निष्फळनो कारण ॥ स० सघळे ॥ भ० भगवंते ॥ अ० नियाणुं न करवुं॥ प० प्रशस्त (वखाण्युं) ॥ १३ ॥

मूळपाठः—॥ १३ ॥ छ कप्पस्स[1] पलिमन्थू पन्नत्ता, तंजहा—कोक्कुइए संजमस्स पलिमन्थू, मोहरिए सच्चवयणस्स पलिमन्थू, तिन्तिणिए एसणागोयरस्स पलिमन्थू,

१. कप्पस्स छ पलि° *B.* १. (इटालीक) बी प्रतमां " छ कप्पस्स " ने बदले " कप्पस्स छ " पाठ छे.

चक्खुलोलुए इरियावहियाए पलिमन्थू, इच्छालोभे[1] मुत्तिमग्गस्स पलिमन्थू, भुज्जो भुज्जो नियाणकरणे [2]सिद्धिमग्गस्स पलिमन्थू. सवत्थ भगवया[3] अनियाणया पसत्था ॥ १३ ॥

भावार्थः—॥१३॥ छ प्रकारना पलिमंथु कह्या एटले भली वस्तुनो विनाशना करनार तेना नाम कहे छे. कुचेष्टा एटले शरीरनी चपळता करे तो संजमनुं पलिमंथु एटले विनाश १, वचन जेम आवे तेम बोले तो भाषा सुमतिनुं पलिमंथु २, आहारादिक न मळवाथी अथवा जेवा तेवा मळवाथी थणथणाट करे तो गोचरीनो पलिमंथु ३, चक्षु इंद्रिनी चपळता एटले आमतेम जोया करे तो इर्या सुमातिनुं पलिमथुं ४, घणी इच्छा लोल पीपणुं करे तो मुक्तिना मार्गनुं पलिमंथु ५, नियाणुं करे तो ज्ञान, दर्शन, चारित्र मोक्ष मार्गनुं पलिमंथु ६, सर्व ठेकाणे भगवाने नियाणुं न करवानुं वखाण्युं ॥ १३ ॥

---

१. इच्छालोलए *B*. °लोलुत्ता Bb. °लोलुस w. २. मोक्ख for सिद्धि *B*th. ३. भगवया notin Bbw.

१. (इटालीक) बी प्रतमा "इच्छा लोभे" ने बदले "इच्छा लोलए" पाठ छे. बी ने नानी बी प्रतोमां "इच्छा लोभे" ने बदले "इच्छा लोलुत्ता" ने डबल्युं प्रतमां "इच्छा लोलुस" पाठ छे. २. (इटालीक) बी प्रत ने ठाणांग सूत्रमां "सिद्धि" ने बदले "मोक्ख" पाठ छे. ३. बी, नानी बी ने डबल्यु प्रतोमां "भगवया" पाठ नथी.

अर्थः—॥१४॥ छ० छ प्रकारे ॥ क० आचारनी ॥ ट्ठि० स्थिति ॥ पं० कही ॥ तं० ते ॥ ज० कहुं छुं ॥ सा० सामाय . ॥ सं० चारित्र ॥ क० आचारनी ॥ ट्ठि० स्थिति ॥ छे० छेदोपस्थापनीय ॥ सं० चारित्र ॥ क० आचारनी ॥ ट्ठि० स्थिति ॥ नि०(परिहार विशुद्धनो ते आचार होय) निर्विसमान एटले मांही बेसीने ॥ क० आचार (क्रिया) ॥ ट्ठि० आराधे ॥ नि० (परिहार विशुद्ध चारित्रयो) जे बाहार रह्यो आचार आराधी बीजा परिहार विशुद्ध चारित्रियानी तपमां सेवा करे ते निर्विष्टकायनी ॥क० आचार॥ ट्ठि० स्थिति॥ जि० जिन ॥ क० कल्प ॥ ट्ठि० स्थिति ॥ थे० स्थिवर ॥ क० कल्प ॥ ट्ठि० स्थिति ॥ १४ ॥ त्ति० एम ॥ बे० कहुं छुं.

मूळपाठः—॥ १४ ॥ छव्विहा कप्पट्ठिई पन्नत्ता, तंजहा—सामाइयसंजयकप्पट्ठिई, छेओव ावणियसंजयकप्पट्ठिई, निव्विसमाणकप्पट्ठिई, निव्विट्ठकाइकप्पट्ठिई, जिणकप्पट्ठिई, थेरकप्पट्ठिई ॥ १४ ॥—त्ति बेमि.

भावार्थः—॥ १४ ॥ छ प्रकारना आचारनी स्थिति एटले चारित्र छ प्रकारना देखाडया तेना नाम कहे छे, १ सामायक चारित्र कल्प स्थिति, २ छेदोपस्थापनीक कल्प स्थिति, ३ परिहार विशुद्ध (निव्विसमाण

मांही वेसीने आचार आराधे) कल्प स्थिति, ४ निव्विट्ठकाइय कल्प स्थिति, (ते परिहार विशुद्ध चारित्रिओ बहार रही आचार आराधी बीजा परिहार विशुद्ध चारित्रियानी तपमां सेवा करे), ५ जिन कल्पी कल्प स्थिति, ६ स्थिवर कल्प स्थिति ॥ १४ ॥

एम सुधर्मास्वामी जंबूस्वामी प्रत्ये केहता हवा केहे जंबू जेम में महावीर देव समीपे सांभळ्युं तेम तुंज प्रत्ये कह्युं.

अर्थः--॥ ६ ॥ क० कल्प सूत्रनो ॥ छ० छठो ॥ उ० उद्देसो ॥ स० पुरो थयो ॥ ६ ॥

मूळपाठः—॥ ६ ॥ कप्पे छट्ठो उद्देसओ समत्तो ॥ ६ ॥

भावार्थः—॥ ६ ॥ इतिश्री बृहत् कल्प सूत्रनो छठो उद्देसो संपूर्ण ॥ ६ ॥

॥ इति श्री कप्पसुत्तं समत्तं. ॥

शुद्धिपत्रं

पानुं.	लीटी.	अशुद्धं.	शुद्धं.
१/२	७	बळी	वळी
१	१	निग्गथीण	निग्गन्थीण
,,	२	उद्दे०	उद्दे० १
२/२	३	वर्णना	वर्णना
२	२	उद्दे०	उद्दे० १
३	२	,,	,,
,,	४	बिधि	विधि
४	१	वा०	बा०
५/२	२	कबड	कव्रड
५	२	उद्दे०	उद्दे० १
५	७	एहत्रा	एहवा
६	२	उद्दे०	उद्दे० १
६	६	तवारे	ते वारे
,,	९	निग्गथीणं	निग्गन्थीणं
१५/२	१	व०वध्यो	म०मध्यो
,,	७	शु	शुं
१५	३	सं	सं
,,	१०	ओसवेचा	ओसवेचा
१८/२	१	गमण	गमणं
२१	९	साध्वीन	साध्वीने
२५/२	८	खि	खे
,,	१२	निग्गन्थाणं	निग्गन्थाण
२५	८	उपज	उपजे
२७/२	४	वा,	वा
२८	९	वा.	वा,
३१/२	८	छद	छेद
,,	१०	आगमने	आगमनने
३१	११	वत्यए.	वत्यए,
३२/२	१२	रात्री	रा. रात्री
३४/२	१०	वा.	वा,
३४	६	कळप	कळपे
३५/२	४	कराभि	उत्ताणि
		करामि	उत्ताणि
,,	८	मांह	मां हे
३५	३	भींतवाळी	भींतवाळी
			जग्यामां
३६/२	३	अह	अहे
,,	,,	वंसीमूळंसी	वंसीमूळांसि
,,	५	वाजु	बाजु
३६	१	एग	एगे
,,	,,	पज्ञ	पञ्च
३७/२	४	व०	ब०

पानुं.	लीटी.	अशुद्धं.	शुद्धं.
,,	१०	निश्चयथा	निश्चयथी
३७	९	बीजाना	बीजाना
३८	११	स०	सं
३९/१	२	आहार	आहार
४०/१	७	२०	२०
४५/१	१२	मुजब०	मुजब
४६/१	४	इमाइ	इमाइं
४७/१	१०	व	वा
४८	१०	ता	तो
५०/१	६	अथबा	अथवा
५०	८	थानना	थानना
५१/१	१२	पट्टग	पट्टगं
५१	७	(गोराणी	(गोराणी)
५२	११	कल्पे	कलपे
,,	१२	चलं	चेळं
५३/१	१०	भायाए	मायाए
५३	१३	॥५३	॥५३॥
५४	२	चेळाइ	चेळाइं
५५/१	७	व	वा
,,	११	नाना	नाना
५७/१	३	तेने	तेने
५८	४	वा	वा
,,	६	क	क
,,	९	ट्ट	ट्टु
६०	४	बीजा	बीजा
,,	९	काळ	काळ
६१	३	वेहेम	वेहेम
६२/१	८	समीपे	समीपे
६५/१	७	स्वपक्ष	स्वपक्ष
६६/१	११	तेणियं	तेणियं
६९/१	१४	वद	वेद
७०	१	अणुप्पदज्जा	अणुप्पदेज्जा
७३/१	८	आवश्क	आवश्यक
७६/१	७	०इ	इ०
७९/१	२	क	क
,,	२	आचाय	आचार्य
९७	८	बीना	बीजा
१००/१	२	पात्रा	पात्रा
,,	१२	(निदोष	(निर्दोष)
१०४	३	हाय	होय
१०८	१३	टुकाण	टुंकाण
११६	७	कठण	कठण

